

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра германської філології та перекладу

**Дидактичні засади навчання відтворення культурно-маркованої лексики у
перекладах суспільно-політичних текстів**

*Спеціальність 035.043 Філологія (германські мови та літератури (переклад включно),
перша - німецька)*

*Кваліфікаційна робота освітнього рівня «магістр»
студентки II курсу магістратури,
Дриганець Анастасії Олегівни
науковий керівник:*

д. філол. н., доцент Любчук Наталія Володимирівна

рецензент:

д. . . . ., Дорофєєва Маргарита Сергіївна

«Допущено до захисту»

Протокол засідання кафедри

Протокол №___ від

Завідувач кафедри (підпис)

КИЇВ-2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДИДАКТИЧНОГО АСПЕКТУ ПЕРЕКЛАДУ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТІВ	9
1.1. Дидактика як розділ педагогіки.....	9
1.2. Підходи до дидактики перекладу у різні етапи розвитку перекладознавства.....	13
1.3. Етапи навчання письмового перекладу	18
1.4. Принципи дидактизації суспільно-політичних текстів для занять з перекладу	21
1.5. Класифікація культурно-маркованих одиниць	25
1.6. Відтворення онімів.....	34
1.7. Типологія вправ.....	35
1.8. Відтворення заголовків	38
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	41
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВІДТВОРЕННЯ ОНІМІВ ТА ЗАГОЛОВКІВ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТІВ	44
2.1. Завдання, перебіг та результати експерименту.....	44
2.2. Аналіз особливостей відтворення антропонімів у суспільно-політичних текстах	47
2.2.1. Відтворення антропонімів українського походження	47
2.2.2. Відтворення антропонімів німецького походження	48
2.2.3. Відтворення антропонімів третіх країн	50
2.3. Аналіз особливостей відтворення ергонімів у суспільно-політичних текстах	61
2.3.1. Відтворення ергонімів українського походження.....	61
2.3.2. Відтворення ергонімів німецького походження.....	62
2.3.3. Відтворення ергонімів третіх країн.....	64
2.4. Аналіз особливостей відтворення топонімів у суспільно-політичних текстах	80
2.4.1. Відтворення топонімів України	80

2.4.2. Відтворення топонімів Німеччини.....	81
2.4.3. Відтворення топонімів третіх країн	81
2.5. Аналіз особливостей відтворення інших типів онімів.....	87
2.5.1. Відтворення прагматонімів німецького походження.....	88
2.5.2. Відтворення ідеонімів німецького походження	89
2.5.3. Відтворення ідеонімів третіх країн	90
2.6. Переклад заголовків.....	92
2.7. Підготовчі вправи	98
2.8. Вправи на формування навичок	109
2.9. Вправи на розвиток умінь	113
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	117
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	121
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	123
ZUSAMMENFASSUNG.....	136
ДОДАТОК А.....	141
ДОДАТОК Б	220

Список скорочень

1. ЗМІ — засіб масової інформації;
2. ТО — текст оригіналу;
3. ТП — текст перекладу;
4. МО — мова оригіналу;
5. МП — мова перекладу;
6. ПС — переклад студента;
7. Табл. — таблиця;
8. ДТП — дефектний текст перекладу.

ВСТУП

Пришвидшення глобалізаційних процесів, посилення міжнародної співпраці на тлі повномасштабного вторгнення Росії в Україну та перспективи євроінтеграції України вимагають реорганізації багатьох інститутів та внесення змін у різні сфери життєдіяльності. Зокрема, це стосується освіти. Підготовка фахівців, що володіють іноземними мовами на високому рівні, має велике значення, оскільки є запорукою забезпечення ефективної міжкультурної комунікації, покращення міжнародних відносин, процвітання різних галузей, а також передумовою становлення України повноправним членом європейської спільноти.

Актуальність дослідження. З огляду на реалії сьогодення, можна простежити тенденцію підвищеного інтересу до текстів суспільно-політичного спрямування. Оскільки їм властива велика кількість культурно-маркованих одиниць, виникає потреба у внесенні змін до підготовки перекладачів та зосередженні уваги на лінгвокраїнознавчій компетенції як важливій складовій перекладацької компетентності в цілому. Робоча програма відповідних дисциплін має включати заняття, спрямовані на ознайомлення студентів із особливостями культурного, політичного, а також економічного життя України, Німеччини та третіх країн.

Загальні підходи до дидактики перекладу, незалежно від його спрямування, досліджували такі науковці як Л. Черноватий, К. Норд, У. Каутц, Г. Фермеєр, Дж. Мандей. Проблеми відтворення культурно-маркованих одиниць присвячені праці таких дослідників як О. Бока, Р. Зорівчак, М. Торчинський, Н. Гнатюк, Е. Маркштейн.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше було визначено дидактичні засади навчання відтворення культурно-маркованої лексики та послідовності їхньої реалізації в процесі навчання письмового перекладу (німецько-український напрям).

Об'єкт дослідження становить процес навчання відтворення культурно-маркованої лексики студентів перекладацьких відділень ВНЗ.

Предметом дослідження є дидактичні засади навчання відтворення культурно-маркованої лексики студентів перекладацьких відділень ВНЗ.

Матеріалом дослідження слугували 6 публікацій новинної платформи Deutsche Welle, що висвітлюють суспільно-політичні події в Україні, Китаї, Туреччині та Естонії; переклади 3 студентів 2 курсу та 8 студентів 3 курсу бакалаврату катедри германської філології та перекладу, а також 8 студентів 4 курсу катедри теорії та практики перекладу з англійської мови Навчально-наукового інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні дидактичних засад, розробці вправ, спрямованих на розвиток навичок та вмінь відтворення культурно-маркованих одиниць у суспільно-політичних текстах (німецько-український напрям) студентами ВНЗ перекладацьких відділень.

Завдання дослідження:

1. Надати загальну характеристику дидактики та дидактики перекладу; визначити зв'язок дидактики перекладу з іншими науками.
2. Встановити, який вплив мали теорії перекладу на підходи до дидактики перекладу у різні історичні періоди.
3. Охарактеризувати принципи дидактизації суспільно-політичних текстів для занять з перекладу.
4. Розглянути класифікації культурно-маркованих одиниць.
5. Розглянути класифікації заголовків.
6. Дослідити типологію вправ.
7. Провести експеримент та залучити до нього студентів 2, 3 та 4 курсів, що мають різний рівень фонових знань. З'ясувати, відтворення яких культурно-маркованих одиниць викликає найбільше труднощів при перекладі суспільно-політичних текстів, що стосуються України, Німеччини та третіх країн. Визначити, які прийоми були застосовані при відтворенні культурно-маркованих одиниць.

8. Розробити вправи, спрямовані на відтворення культурно-маркованих одиниць (німецько-український напрям).

У роботі використано такі **методи дослідження**: метод аналізу та синтезу для визначення особливостей навчання відтворення культурно-маркованих одиниць у суспільно-політичних текстів; описовий метод для опрацювання теоретичної бази дослідження; метод таксономії для викладу наявних класифікацій культурно-маркованих одиниць, релевантних для суспільно-політичних текстів; зіставний аналіз текстів оригіналу та текстів перекладу задля визначення одиниць, що зумовлюють виникнення перекладацьких труднощів при перекладі суспільно-політичних текстів; метод суцільної вибірки для відбору матеріалу дослідження; експериментальний метод для виявлення закономірностей при перекладі культурно-маркованої лексики у суспільно-політичних текстах.

Практичне значення роботи полягає у можливості послуговуватися результатами дослідження у практиці перекладу суспільно-політичних текстів та при подальшому вивченні проблеми відтворення культурно-маркованих одиниць у текстах різних жанрів.

Апробація результатів дослідження. Основні теоретичні і практичні положення роботи було висвітлено на VII Всеукраїнських наукових читаннях за участю молодих учених «Філологія XXI століття: нові дослідження і перспективи» у секції №10 «Когнітивно-дискурсивні виміри галузевого і художнього перекладу» 6–7 квітня 2023 року. Тези до роботи опубліковано у науковому виданні Навчально-наукового інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка «Мовні та концептуальні картини світу» [12].

Структура роботи. Магістерська робота містить список скорочень, вступ, два розділи, висновки, резюме німецькою мовою, список використаних джерел та 2 додатки. Загальний обсяг роботи становить 314 сторінок, основний обсяг — 118 сторінки. Список використаних джерел охоплює 14 сторінок та містить 116 позицій. Додатки викладено на 174 сторінках. У Додатку А наведено 94 таблиці,

що містять варіанти перекладу культурно-маркованих одиниць, запропоновані учасниками експерименту. Кожна таблиця включає 20 позицій. Додаток Б містить ілюстративний матеріал: 6 текстів оригіналу та 114 текстів перекладу.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДИДАКТИЧНОГО АСПЕКТУ ПЕРЕКЛАДУ СУСПІЛЬНО- ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТІВ

1.1. Дидактика як розділ педагогіки

Дидактика (з гр. διδακτικός (didaktikos) — той, що навчає) — розділ педагогіки, що вивчає теорію навчання. Становлення дидактики як самостійної галузі, тобто відокремлення від філософії, відбулося на початку XVII століття. Вперше термін «дидактика» у значенні «мистецтво навчання» використав німецький педагог В. Ратке (1571–1635) в праці «Короткий звіт з дидактики, або Мистецтво навчання Ратихія» у 1602 році. Втім, фундатором наукової педагогіки прийнято вважати чеського педагога-теоретика Я. Коменського (1592–1670). У праці «Велика дидактика» науковець узагальнив досвід організації навчального процесу, а також сформулював основи теорії навчання, які, зокрема, стосуються змісту освіти, методики організації класно-урочної системи, організаційних форм навчання. Я. Коменський виявив певні закономірності навчання, розробив низку вимог та правил до викладання для учнів різного віку. Під поняттям «дидактика» він розуміє мистецтво не лише навчання, але й виховання. На думку вченого, практика навчання має базуватися на пізнанні явищ та суті речей, а не заучуванні суджень та спостережень інших. «Я.Коменський є засновником гуманістичної педагогіки. Його ідеї:

- розвиток здібностей дитини;
- інтелектуальний розвиток дитини через викладання різних предметів;
- навчання рідній та на рідній мові;
- відміна фізичних покарань;
- все для дитини та заради дитини» [27, с.6].

Вагомий внесок у розвиток дидактики зробив швейцарський педагог Й. Г. Песталоцці (1746–1827). Він уточнив та певною мірою удосконалив положення Я. Коменського, здійснивши першу спробу використовувати продуктивну працю з навчальною та виховною метою. Науковець розвинув низку «ідей дидактики:

- цілі навчання, виховання, розвитку, роль психологічних засад у навчанні;
- побудова навчання з урахуванням людської природи, сили розуму, рук і серця;
- навчання і виховання мають базуватись на принципах природовідповідності, культуровідповідності, самодіяльності;
- основна мета навчання — розвиток розуму, вміння логічно мислити і висловлюватися, тобто навчання має бути розвивальним;
- навчання має будуватись на чуттєвому пізнанні, використанні наочності, яка розвиває спостережливість, а також має бути послідовним, наступним, систематичним, забезпечувати міцні знання. Основою пізнання є освіта учнів;
- у навчанні мають бути три елементи — форма, число, слово» [27, с.7].

Теоретичні засади дидактики, розроблені німецьким педагогом Й. Ф. Гербертом, передбачають, що учні краще засвоюють знання на уроках під наглядом вчителя. Система навчання вченого містить чотири ступені: ясність, асоціацію, систематизацію та метод. Ф. Дістервег надав обґрунтування принципів навчання, запропонованих Я. Коменським та Й. Песталоцці, з погляду психології. Окрім того, вчений встановив зв'язок між засвоєнням матеріалу і здібностями та інтересами учнів.

В контексті розвитку дидактики також варто згадати таких науковців як-от: А. Макаренко, Г. Кершенштейнер, В. Лай, П. Блонський, М. Пістрак, Г. Ващенко, І. Огієнко, І. Стешенко, М. Данилов, Л. Занков, С. Чавдаров, В. Онищук, С. Русова, Я. Чепіга, А. Алексюк, В. Загв'язинський та І. Лернер. Дидактика вивчає процес набуття знань, а також вироблення певних навичок і умінь під час навчання. Об'єктом дидактики вважають систему навчання, а предметом — закономірності та закони функціонування цієї системи, зміст освіти, цілі, засоби, форми, методи та принципи навчання. Сучасна дидактика відповідає на такі запитання:

- Чому вчити? (елемент дидактичної системи «цілі навчання»);
- Як вчити? (елемент дидактичної системи «методи навчання»);
- Що вивчати? (елемент дидактичної системи «зміст навчання»);
- Чим навчати? (елемент дидактичної системи «засоби навчання»);
- В якій формі, де, коли навчати? (елемент дидактичної системи «форми організації навчання») [28].

Дидактиці, як і педагогіці в цілому, властивий інтегративний характер, тож можна виокремити низку окремих аспектів: психологічний, соціологічний, філософський, математичний, педагогічний та кібернетичний.

Особливий інтерес вчених викликає зв'язок дидактики з психологією, адже на процес навчання впливає низка психологічних факторів. Так, наприклад, кожен учень, як і вчитель, є особистістю з певними здібностями, задатками, інтересами, підготовкою та досвідом. Усі ці аспекти варто враховувати, адже вони впливають на ефективність організації навчального процесу [17].

Не менш важливу роль у процесі навчання відіграє соціологія. Хоча засвоєння нових знань — індивідуальний процес, до нього часто залучені інші учасники. Взаємодія з іншими та наявність середовища, що посилює мотивацію та сприяє досягненню кращих результатів, є запорукою успішного навчання. Навчання передбачає певну взаємодію вчителя з учнями, тож виникає потреба у розробці циклу управління та його реалізації на практиці. Цей обов'язок переймає вчитель. Насамперед він визначає цілі діяльності, займається розробкою способів для досягнення цих цілей та оцінює ступінь можливості досягнення цих цілей. У цьому полягає кібернетичний аспект дидактики [2].

Варто зазначити, що розрізняють загальну і часткові дидактики. Загальна дидактика займається дослідженням факторів, умов та результатів навчання, а також аналізує попередній педагогічний досвід і закономірності, що простежуються під час процесу навчання. Крім того, вона визначає методи, організаційні форми і засоби, завдяки яким можливо досягти поставлених цілей. Загальна дидактика виводить основні дидактичні принципи, які обов'язково варто враховувати при викладанні будь-якого предмету. Часткові дидактики

вивчають особливості застосування основних принципів та закономірностей навчання в процесі викладання окремих предметів. Часткові дидактики також називають предметними методиками.

Дидактика перекладу — підрозділ педагогіки, що вивчає взаємозв'язок викладання (діяльності вчителя) та вивчення (навчально-пізнавальної діяльності учня) перекладу. Мета дидактики перекладу полягає у формуванні особистості перекладача, який усвідомлює свою соціальну роль. Місія перекладача — забезпечити посередництво під час комунікації осіб, які оперують різними мовними системами. Висококваліфікований перекладач має володіти необхідними компетенціями для здійснення білінгвальної психофізичної діяльності з інтерпретації сенсів, закодованих у вихідному повідомленні. При цьому значну роль відіграють індивідуальні здібності перекладача [2].

Часто дидактику перекладу ототожнюють із лінгводидактикою. Це зумовлено тим, що вивчення мови передбачає не лише засвоєння знань щодо системи мови, граматики, лексики та фонетики, але й вироблення мовленнєвих навичок та формування мовленнєвих умінь. Дидактика перекладу інколи розчиняється у лінгводидактиці. Причина цього явища полягає у наявності стереотипу щодо відсутності особливих вимог до особи, яка здійснює перекладацьку діяльність. Часто вважають, що чи не єдиною умовою здійснення перекладу є знання декількох мов. Тож навчати перекладу як окремому виду діяльності не потрібно. Проте переклад — надскладний мисленнєвий процес, який передбачає розуміння перекладачем етики, естетики та особистої відповідальності. Об'єктом дидактики перекладу є викладання перекладу, а предметом — встановлення закономірностей між викладацькою діяльністю викладача та навчально-пізнавальною діяльністю учня у їхній взаємодії як основних суб'єктів системи навчання, а також цілі, методи, засоби, принципи організації навчання та способи оцінки досягнутих результатів.

1.2. Підходи до дидактики перекладу у різні етапи розвитку перекладознавства

Другу половину ХХ століття ознаменував розвиток нової галузі досліджень — перекладознавства. Впродовж тривалого часу на заваді становленню перекладознавства було упереджене та зневажливе ставлення до перекладу. «У світі університетської науки переклад часто сприймався як меншовартісний через те, що, як результат, переклад є похідним від «першотвору» й, очевидно, залежним від нього, а як діяльність, в школі та університеті переклад пов'язували з вивченням класичних чи іноземних мов (отже був лише засобом для досягнення вищої мети: вивчення греки, латини тощо) чи з поза-університетським та низькооплачуваним ремеслом» [16, с.9].

Однак після Другої світової війни ситуація змінилася. Зростає як загальний інтерес до перекладу, так і кількість наукових досліджень. У всьому світі збільшилася кількість наукових журналів, книг та монографій, присвячених перекладу та перекладознавству: «Babel (Нідерланди, заснований у 1955 році), META (Канада, 1955), Traduction, terminologie, rédaction (Канада, 1988), Target (Нідерланди, 1989), Perspectives on Translatology (Данія, 1993), The Translator (Велика Британія, 1995), Interpreting (Нідерланди, 1996), Across Languages and Cultures (Угорщина, 2001), Translation Studies (Велика Британія, 2008), Translation Studies (Bassnett 1980/1991/2002), Contemporary Translation Theories (Gentzler 1993, 2001), The Routledge Encyclopedia of Translation Studies (Baker & Malmkjær 1998; Baker & Saldanha 2008), Dictionary of Translation Studies (Shuttleworth & Cowie 1997), Introducing Translation Studies (Munday 2001/2008), A Companion to Translation Studies (Kuhiwczak & Littau 2007), The Routledge Companion to Translation Studies (Munday 2009) та чотирьохтомове енциклопедичне видання Handbook of Translation Studies (HTS) (2010 — 2014)» [16, с. 20].

У своїх працях науковиця М. Снелл-Горбі зазначає, що у перекладознавстві можна виокремити декілька періодів або ж «поворотів»: прагматичний поворот, поворот до культури, емпіричний та глобалізаційний

повороту [51]. Досі вчені не дійшли спільної думки щодо впливу теорій перекладу на процес навчання перекладу. Так, на думку деяких дослідників, «методика та організація процесу навчання перекладу залежить від того, на яку теорію спираються у процесі навчання й, зокрема, як розуміють такі ключові поняття перекладознавства, як: *еквівалентність, адекватність, одиниця перекладу, трансформація* тощо» [69, с.10].

У 30-60 х роках ХХ століття панівною була літературна теорія, яку також називають теорією художнього перекладу. Серед її прихильників М. Рильський, В. Коптілов, К. Чуковський, С. Маршак, Н. Галь. Літературна теорія розглядала переклад як «творчий процес створення тексту перекладу (ТП), естетично і стилістично рівноцінного з текстом оригіналу (ТО)» [69, с.11]. Однак попри те, що перекладачі намагалися аналізувати та систематизувати перекладацькі помилки, критикували переклади інших, розробляли критерії оцінювання перекладів, теорії бракувало системності, послідовності та фундаментальної методологічної бази. Підготовка майбутніх перекладачів мала винятково індивідуальний та практично-орієнтований характер. У центрі уваги перебував продукт перекладацької діяльності, а навчальними матеріалами виступали праці перекладачів-попередників [6].

Після Другої світової війни різко зріс попит на переклад інформативних та фахових текстів, які вимагали від перекладачів нових підходів, знань у певних предметних областях та вміння працювати із текстами різної тематики і стилів. У 60-х роках ХХ століття відбулося переосмислення перекладу як процесу та продукту міжмовної діяльності. На зміну літературній теорії прийшла лінгвістична. Напротивагу літературній теорії, лінгвістична теорія передбачала відтворення не емоційного чи естетичного впливу на реципієнтів, а відтворення інформації, що містить ТО. Лінгвістична теорія розглядала процес перекладу як мовну діяльність, зумовлену відмінностями у структурах мов та правилами їхнього функціонування. Вперше виникла думка, що основою перекладу є «порівняльне вивчення мовних явищ та встановлення певних відповідностей між мовою оригіналу та мовою перекладу» [16, с.31]. У цей період з'явилося

центральне поняття еквівалентності між першоджерелом та перекладом. На думку багатьох науковців, зокрема Дж. Кетфорда, процес перекладу — перетворення тексту однією мовою в текст іншою мовою зі збереженням значення. Лінгвістична теорія «дала інструментарій та інвентар перекладацьких відповідностей, трансформацій, спробувала встановити критерії якості перекладу» [16, с.35].

У цей час відбулося переосмислення перекладу як ремесла, якому можна навчити інших. Виникнення лінгвістичної теорії сприяло розробці методології навчання перекладу. З 60-х років ХХ століття науковці намагалися узагальнити наявний досвід перекладацької діяльності та викладання, який, однак, не базувався на науково обґрунтованих принципах. У 70-х роках основою підготовки перекладачів слугували теоретичні засади лінгвістики. Якість перекладу визначала еквівалентність між одиницями мови оригіналу та мови перекладу. В університетах переклад викладали переважно мовники без належного досвіду, а на заняттях з перекладу увагу акцентували на формуванні мовних навичок та вмінь студентів. Попри те, що прихильники лінгвістичної теорії розробляли способи подолання перекладацьких труднощів, потреба у методичних рекомендаціях щодо ухвалення перекладацьких рішень досі існувала [33].

У 80-их роках ХХ століття переважали функціоналістські підходи до перекладу. Німецькі вчені Г. Фермеєр та К. Райс розробили загальну теорію перекладу «скопос-теорію» (Skopostheorie). Скопос-теорія (з гр. «skopós»)- мета визначає переклад як цілеспрямовану комунікативну діяльність, мета якої полягає у забезпеченні посередництва під час комунікації представників різних культур. Скопос-теорія передбачає, що вирішальною при перекладі є мета комунікації. З огляду на це, якість перекладу визначає адекватність та функціональність ТП, а не еквівалентність, як у лінгвістичній теорії. Переклад як опосередкована міжкультурна взаємодія має динамічний характер. Тобто текст щоразу виникає у новій комунікативній ситуації, тож відтворення одного й того ж змісту може відрізнятись. Скопос-теорія мала чимало прихильників, тож

незабаром послідовники Г. Фермеєра почали використовувати її для навчання перекладачів. Майбутніх фахівців навчали працювати з різними видами та типами текстів. Чимала кількість досліджень функціоналістів присвячена саме навчанню перекладу. Переважно німецькомовні дослідники зосереджували свою увагу на таких питаннях як методика перекладу, перекладацька компетентність, розробка навчальних матеріалів, підготовка перекладачів та підвищення кваліфікації [16].

Згодом поширився міждисциплінарний підхід, орієнтований на цільову культуру, що ґрунтується на текстуальному та дискурсному аналізі. У 80-90-і роки виникло дескриптивне перекладознавство, яке також називають «Полісистемним підходом» та «Маніпуляційною школою». Дескриптивне перекладознавство зосереджує свою увагу на ролі перекладу у культурі та вивчає переклад як культурно-історичне явище [17]. Дескриптивне перекладознавство, розглядаючи переклад як продукт, порівнює та описує переклади одного й того самого ТО. Також воно концентрується на соціологічному аспекті, досліджуючи функцію перекладів у цільовому контексті. Розглядаючи переклад як процес, дескриптивне перекладознавство вивчає та описує процеси, які відбуваються у мозку перекладача під час перекладу. Вчений Г. Турі розробив трьохетапну методологію дескриптивного перекладознавства. Він зазначає, що першим етапом є виявлення та опис текстів, які вважають перекладами у цільовій культурі. Другий етап полягає в аналізі ТО та ТП. Сегменти ТП потрібно порівняти з відповідними сегментами ТО тексту. На третьому етапі можна встановити закономірності використання перекладацьких прийомів та узагальнити норми еквівалентності у цільовій культурі [16]. Тож, залежність процесу, продукту та функції можна визначити завдяки аналізу перекладених текстів. Турі зазначає, що професійний перекладач відіграє певну соціальну роль відповідно до загальних норм перекладу у певному культурному середовищі, які застосовують до усіх видів перекладу.

У 1990-х роках переважав культуроорієнтований підхід. Перекладознавство запозичило «теоретичні моделі з культурології, особливо з

феміністичних, гендерних і постколоніальних досліджень» [5, с.24].
Методологічні зміни у перекладознавстві позначають за допомогою терміна «культурний поворот». Вперше це поняття було вжито С. Баснет та А. Лефевром у праці «Translation, History and Culture». Переклад розглядали як продукт культурного контексту, а не відокремленої лінгвістичної діяльності.

На початку ХХІ століття поширився філософський підхід, який зосереджував увагу на філософських питаннях щодо етики та герменевтики. Значний вплив на тенденції «очуження» та «одомашнення» у перекладі мала праця Л. Венуті *The Translator's Invisibility* [6].

На сучасному етапі розвитку перекладознавства можна простежити поширення технологічних підходів до перекладу. Розвиток нових технологій впливає як на практику перекладу, так і на дослідницьку діяльність. Інтерес фахівців та науковців викликає локалізація, автоматизований, машинний, аудіовізуальний, переклад тощо. Це вплинуло й на дидактику перекладу. Важливою складовою перекладацької компетентності є вміння послуговуватися інформаційними технологіями.

Варто зазначити, що підходи до навчання письмового та усного перекладу відрізняються. Передумовою якісного усного перекладу є великий словниковий запас та глибинні фонові знання перекладача. Натомість письмовий перекладач має вміти послуговуватися довідковими матеріалами та консультуватися з експертами. Так, обов'язковим компонентом змісту навчання усних перекладачів має бути складання поняттєвих схем та словників, письмових — вміння послуговуватися додатковими джерелами для пошуку значення лексичних одиниць, відсутніх у словниках. При підготовці усних перекладачів увагу слід зосереджувати на аудіюванні та говорінні, письмових — читанні і письмі.

Усний перекладач має володіти гарною дикцією та помірним темпом мовлення, уникати повторів слів, слів-паразитів, невмотивованих пауз. З іншого боку, для письмового перекладача набагато важливіше вміти правильно оформлювати текст, знати правила орфографії та пунктуації, розумітися на жанрово-стилістичних нормах.

З огляду на обмеженість у часі, усні перекладачі мають швидко ухвалювати перекладацькі рішення. Тому під час навчання варто пропонувати вправи на розвиток антиципації, наприклад, переклад текстів з пропусками тощо. Крім того, усний перекладач обов'язково має бути стресостійким, в той час як для письмового перекладача це має менше значення.

Під час навчання усних перекладачів в пріоритеті є обсяг тексту перекладеного за одиницю часу, тоді як письмовий перекладач має здійснити глибинний аналіз ТО. Відмінність усного та письмового перекладів також полягає у тому, що письмовий перекладач може вносити корективи на етапі редагування. Натомість усний перекладач має одразу висловлювати закінчену думку і не має змоги робити правки у переклад. Для усного перекладача важливо оволодіти перекладацьким скорописом, адже йому доводиться утримувати в пам'яті велику кількість інформації.

Оскільки усний та письмовий переклад суттєво відрізняються за своєю суттю, методика їхнього навчання різна. Насамперед відмінність полягає у співвідношенні практичних та аналітичних елементів під час формування умінь та навичок. У цьому дослідженні ми зосереджуємо свою увагу на дидактиці письмового перекладу (німецько-український напрям) [41].

1.3. Етапи навчання письмового перекладу

На думку багатьох вчених, процес навчання письмового перекладу має максимально нагадувати реальну професійну діяльність письмового перекладача. Втім, науковці мають різні погляди щодо етапів навчання перекладу. Л. Черноватий описує три етапи:

- «аналіз ТО;
- створення ТП;
- редагування» [41, с.195].

Т. Пасічник виокремлює два етапи навчання письмового перекладу: етап формування вмінь і навичок та етап удосконалення. На думку Т. Кавицької, варто виокремлювати три етапи: початковий, середній і просунутий. Науковці М.

Коген-Віда та А. Попеску також виокремлюють та наголошують на важливості інформаційного підетапу та підетапу термінологічного пошуку [41, с. 93-94]. У цьому дослідженні ми спираємося на характеристику етапів перекладу, запропоновану Л. Черноватим .

Л. Черноватий називає перший етап — етапом аналізу тексту оригіналу, О. Михайленко — доперекладацьким, Н. Гавриленко — аналітичним, З. Львовська — інтерпретації тексту оригіналу, Я. Фабрична — етапом актуалізації та систематизації знань [38]. Етап аналізу ТО спрямований на підготовку до перекладу ТО та ознайомлення з перекладацьким завданням. Насамперед увага зосереджена на формуванні та вдосконаленні перекладацьких навичок, актуалізації та поглибленні фонових знань. Майбутні перекладачі мають навчитися комунікувати із замовником перекладу (для уточнення інформації та з'ясування незрозумілих моментів); зважати на термін виконання перекладу та вимоги до оформлення ТП; враховувати особливості цільової аудиторії. На етапі аналізу тексту оригіналу студенти вдосконалюють вміння розуміти та тлумачити текст, розпізнавати нову та знайому інформацію, розрізняти головну і другорядну інформацію, виокремлювати ключові слова у ТО, виявляти потенційні перекладацькі труднощі та долати їх за допомогою перекладацьких прийомів. Цей етап також передбачає розвиток умінь здійснювати доперекладацький аналіз тексту (визначати тему, жанр, функції, структурні, мовні та текстові особливості, час створення, джерело, автора, цільову аудиторію ТО [41, с. 203]. Студенти мають знати, як розпізнавати різні типи текстів та визначати мету автора/авторів; порівнювати та визначати спільне та відмінне у нормах та традиціях спілкування, культурах МО та МП; аналізувати чинники, що впливають на переклад. Особливу увагу варто приділити вмінню інформаційно-довідкового пошуку, а саме навчити студентів:

- консультиватися зі спеціалістами та носіями мови перекладу;
- використовувати новітні інформаційні ресурси, засоби електронної комунікації, електронні словники, перекладацькі бази даних та системи автоматизованого перекладу (*Trados, SmartCAT, MemoQ тощо*).

Л. Черноватий називає наступний етап навчання перекладу — етапом створення ТП, Н. Гавриленко — синтезувальним етапом, З. Львовська — фазою породження ТП. Він спрямований на:

- «опрацювання корпусів текстів;
- термінологічний пошук;
- узгодження термінології;
- передредагування ТО;
- створення ТП» [35, с 82].

До навичок, які важливо сформувати на цьому етапі, належать: застосування прийомів (лексичних, граматичних, лексико-граматичних); навички конверсії тексту; переклад однозначних та варіативних відповідників, безеквівалентної лексики, реалій, понять із різним обсягом значень; навички переносу значення стилістичних засобів ТО у ТП; навички переносу значення граматичних форм та структур ТО у ТП; навички переносу словосполучень ТО у ТП; навички передачі фразеологічних сполучень.

На етапі створення тексту перекладу студенти здійснюють пошук еквівалентів; розробляють перший варіант перекладу, опрацьовуючи ТО по фрагментам; об'єднують фрагменти у ТП з метою реалізації інтенції автора ТО. У студентів варто розвинути вміння встановлювати значення невідомих термінів завдяки довідковій літературі, контексту, антиципації та аналізу логіко-семантичних зв'язків у ТО.

Етап створення тексту перекладу також передбачає формування таких умінь: уникати буквалізму та варіювати засоби мовного вираження; обирати доцільні перекладацькі прийоми; дотримуватися обраної стратегії; додавати та скорочувати інформацію; зважати на композиційно-сміслову організацію тексту певного жанру з урахуванням комунікативної ситуації та інтенції автора; здатність створювати декілька варіантів перекладу одного ТО; визначати необхідний ступінь адаптації ТП; враховувати відмінності між носіями МО та МП, автором ТО та реципієнтами ТП.

На третьому етапі відбувається:

- «редагування ТП / постредагування машинного перекладу;
- оформлення ТП згідно з вимогами замовника;
- оцінювання викладачем / самооцінювання / взаємооцінювання;
- рефлексія студентів над процесом і результатом перекладу» [35, с 82].

Л. Черноватий називає цей етап — етапом редагування ТП. Н. Гавриленко описує його як коректувальний, а З. Львовська відносить його до підетапу створення ТП. Етап редагування ТП передбачає формування таких умінь: зіставлення ТО та ТП; здатність знаходити, класифікувати та виправляти помилки; здатність редагувати власні та чужі переклади; здатність критикувати та оцінювати переклад за певними критеріями; здатність обирати більш вдалі варіанти перекладу; здатність оформлювати ТП відповідно до вимог замовника; здатність аргументувати вибір стратегії при перекладі. На кожному занятті з перекладу студенти мають виконувати завдання в межах певного етапу, щоб закріпити набуті знання, сформовані навички та вміння.

1.4. Принципи дидактизації суспільно-політичних текстів для занять з перекладу

В процесі підготовки перекладачів особливого значення набуває робота з текстами. Перш за все, перекладач має розумітися на типології текстів. Ці знання стануть у пригоді на етапах аналізу ТО та створення ТП. Німецька вчена К. Райс розробила типологію текстів, врахувавши недоліки інших класифікацій. Вона відштовхується від функції тексту у відповідній комунікативній ситуації. На думку науковиці, у тексті може домінувати одна з трьох основних функцій (інформативна, експресивна, оперативна (апелятивна)). Саме це й характеризує тип тексту та його комунікативну функцію. К. Райс розрізняє чотири типи текстів: інформативні, експресивні, оперативні (апелятивні) та аудіомедіальні [50, с.17].

Інформативні тексти орієнтовані на зміст. Передусім вони виконують функцію повідомлення інформації та опису, а також слугують для передачі

знань, фактів, повідомлення новин тощо [8]. При перекладі текстів цього типу головне завдання перекладача полягає у якомога більш точному відтворенні змісту, а мовною формою визначає предмет мовлення. У своїй праці *Handbuch Didaktik des Übersetzens und Dolmetschens* дослідник У. Каутц зазначає, що до інформативних текстів належать наукові та ненаукові види текстів [44].

Експресивні тексти орієнтовані на форму. Їхня функція полягає у вираженні емоційних та естетичних переживань. У випадку експресивних текстів перекладач має дбати про збереження художньо-естетичного впливу тексту оригіналу та відтворення естетичного задуму автора.

Функція оперативних (апелятивних) текстів — звернення до реципієнтів та заклик до дії/реакції. Головне завдання перекладача — досягнення екстралінгвального ефекту [22].

Аудіомедіальні тексти створені у письмовій формі, однак реципієнт сприймає їх в усній формі. До аудіомедіальних текстів належать тексти, поширені за допомогою телебачення, радіо тощо. При перекладі таких текстів важливо враховувати умови немовного середовища. Вибираючи стратегію та визначаючи, що варто неодмінно залишити у цільовому тексті, перекладач відштовхується саме від типу тексту. Варто зауважити, що у деяких текстах можна простежити поєднання двох або декількох функцій [1].

Німецький дослідник А. Нойберт пропонує інший підхід до типології текстів, що ґрунтується на їхньому прагматичному спрямуванні [47]. За ступенем відтворення прагматичного ефекту науковець розрізняє чотири типи текстів:

- тексти з високим ступенем перекладності; орієнтовані на МО та МП;
- неперекладні тексти; орієнтовані лише на МО;
- художні тексти; ступінь перекладності залежить від жанру;
- «тексти, створені на МО, але від початку орієнтовані на аудиторію МП, які характеризуються високим ступенем перекладності (спеціальні видання для іншомовної аудиторії)» [8, с.213].

У цьому дослідженні ми спираємося на типологію, запропоновану К. Райс. Згідно із її напрацюваннями, суспільно-політичні тексти можна віднести до

текстів першого типу (інформативних). До суспільно-політичних текстів належать будь-які тексти, що стосуються суспільно-політичного життя. Під час підготовки до заняття перед викладачами постає складне та важливе завдання — формування корпусу текстів. Мета дидактизації текстів полягає у підготовці текстів для заняття з перекладу та визначенні типів вправ на основі корпусу текстів, завдяки яким можна досягти поставлених навчальних цілей [48]. Для ознайомлення студентів із суспільно-політичною тематикою та поглиблення фонових знань доцільно запропонувати для опрацювання тексти з енциклопедій, сайтів міжнародних організацій, документів, політичних промов, політичних програм, інтерв'ю та текстів ЗМІ, що містять відповідну лексику. Суспільно-політичні тексти для занять з перекладу мають відповідати таким критеріям:

- Дидактична придатність (можливість закріплення навичок аналізу ТО та/або створення ТП; покращення мовної, культурної та перекладацької компетентностей; вдосконалення знань рідної та іноземної мов);
- Актуальність (залучення учнів до комунікативної ситуації);
- Автентичність (текст оригіналу написаний носієм мови; «текст у ситуації»);
- Цікавість (текст має бути цікавим, заохочувати студентів до перекладу, «кидати виклик»);
- Релевантність теми для культури МП;
- Прийнятний ступінь складності (ступінь складності теми відповідає рівню культурної, мовної та перекладацької компетенції студентів);
- Стислість (можливість опрацювання тексту в часових межах заняття) [44].

Обрані тексти мають підходити групі студентів за рівнем складності, бути цікавими, актуальними та сприяти досягненню конкретних навчальних цілей, серед яких: покращення перекладацької компетенції, вдосконалення знань мови, формування здатності бути лояльним до автора ТО, реципієнтів та замовника ТП, покращення соціо-культурних характеристик тощо. Важливу роль відіграє імітація комунікативної ситуації, тобто формування уявлення про автора та

реципієнтів тексту, замовника та мету перекладу. При перекладі ціль комунікації полягає у досягненні бажаного комунікативного ефекту [1,с.56]. Важливо дотримуватися принципу дидактичної прогресії, тобто поступово пропонувати на переклад більш складні тексти. Так, наприклад, розпочати варто із ознайомлення студентів з відповідною тематикою та лексикою шляхом залучення паралельних текстів.

Згідно із К. Норд, перекладач повинен бути компетентним як в культурі МО, так і МП [49]. Перекладач має «зрозуміти реакцію реципієнтів вихідного тексту, передбачити реакцію реципієнтів цільового тексту і перевірити переклад на функціональну відповідність» [78]. Саме тому обрані тексти мають не лише містити відповідну лексику, але й поглиблювати фонові знання студентів щодо особливостей життя представників різних країн. При формуванні корпусу текстів варто зважати на те, хто виступає відправником та реципієнтами ТО. Крім того, слід зауважити, яку мету мав відправник ТО.

Сучасні авторитетні ЗМІ роблять огляд не лише новин власних держав, а усього світу. Так, німецькі видання та онлайн-платформи часто залучають експертів, що висловлюють свою думку та надають оцінку актуальних подій в інших країнах, наприклад Україні, або тих, що мають важливе значення для міжнародної спільноти в цілому. Яскравим прикладом є залучення студентів магістратури катедри германської філології та перекладу до перекладацького проєкту німецького телеканалу ZDF. До завдання студентів входило субтитрування новин не лише України та Німеччини, а різних країн світу.

В свою чергу, українські новинні портали при підготовці публікацій часто послуговуються матеріалами закордонних видань, зокрема німецьких. Така практика свідчить про цілісний підхід до ознайомлення реципієнтів із найважливішими подіями. Оскільки німецькомовні тексти суспільно-політичного спрямування мають велике значення для ефективності роботи українських ЗМІ, варто звернути увагу на складнощі, що виникають при перекладі. Наразі одним із найбільших викликів є розуміння та відтворення культурно-маркованих лексичних одиниць.

1.5. Класифікація культурно-маркованих одиниць

З огляду на посилення глобалізаційних процесів та загарбницьку війну Росії проти України, що посилила інтерес ЗМІ до суспільно-політичного життя останньої, адекватне відтворення культурно-маркованих одиниць, що містять інформацію про специфічні риси культури, побуту, традиції, звичаї та особливості життя набуває дедалі більшого значення [33]. Важливим елементом текстів суспільно-політичного дискурсу є реалії. Вивченню цих одиниць присвячена низка досліджень. Передусім варто згадати напрацювання вчених болгарського походження С. Флоріна та С. Влахова, українських науковців А. Кирди, А. Супрун, В. Карабана, М. Биданцевої, Р. Зорівчак, І. Корунця, Л. Мосієнко, Г. Чернова та В. Уварова.

Вчена Е. Маркштейн пропонує таке визначення поняття «реалія»: «елемент побуту, історії, політики і т. ін. певного народу, країни, місцевості, який не має відповідника у інших народів, в інших країнах і інших місцевостях» [45, с.288]. Дослідниця Р. Зорівчак пропонує таку дефініцію: «*Реалії* — це моно- й полілексемні одиниці, основне лексичне значення яких вміщає (у плані бінарного зіставлення) традиційно закріплений за ними комплекс етнокультурної інформації, чужої для об'єктивної дійсності мови-сприймача» [15, с.58]. Зазвичай реалії є показниками національної самосвідомості та самобутності, і позначають такі поняття: історичні факти, предмети матеріальної культури, імена героїв певної нації, державні інститути тощо [1]. «У сучасній лінгвістиці існує декілька підходів до класифікацій реалій: тематично-побутові, етнографічно-ідентичні, суспільно-історичні тощо. Суспільно-політичні реалії виокремлюють за предметною ознакою, де основною характерною рисою є функціональність реалії як такої» [70, с.90]. Вчені С. Флорін та С. Влахов поділяють реалії на:

- географічні реалії (географічні назви, які пов'язані зі людською діяльністю, ендеміки);
- етнографічні реалії (побут, їжа та напої, житло, наряддя праці, звичаї та ритуали, грошові одиниці тощо);

- суспільно-політичні реалії (суспільно-політичне життя, воєнні реалії, адміністративно-територіальний устрій, органи та представники влади) [25; 26].

На думку вченого І. Корунця, передумовою адекватного відтворення суспільно-політичних реалій є врахування таких мовних та позамовних факторів: структурні та семантичні особливості, сфера вживання, контекст використання. Переклад суспільно-політичних одиниць вимагає визначення їхнього денотативного та конотативного значень. Беззаперечно, важливу роль також відіграє особистість перекладача та інтенція перекладу [18]. Варто зауважити, що відтворення суспільно-політичних реалій передбачає наявність ґрунтовних фонових культурно-історичних знань. Аби швидко підібрати адекватний відповідник, перекладач має насамперед добре розумітися на культурі МО.

Можна виокремити такі типи суспільно-політичних реалій:

- Назви одиниць адміністративно-територіального устрою населених пунктів та їхніх частин (der Regierungsbezirk — округ, der Kreis — район, das Bundesland — федеральна земля; воєводство — die Wojewodschaft, автономна республіка — die autonome Republik, область — das Gebiet; Андриївський узвіз — der Andreassteig, Andriyivsky Uzviz; Бабин Яр — Babi Yar, Babyn Jar; Київ — Kyjiw, Kyiv; Львів — Lemberg, Lwiw);

- Органи та носії влади (der Bundestag — федеральний парламент Німеччини, Бундестаг; das Bundeskanzleramt — відомство федерального канцлера, der Bundesrechnungshof BRH — Федеральна рахункова палата, das Sicherheitskabinett — військово-політичний кабінет Ізраїлю, die Bundesregierung — федеральний уряд, der Bundeskanzler — федеральний канцлер; Кабінет Міністрів України — das Ministerkabinett der Ukraine/die Regierung der Ukraine, Український інститут національної пам'яті — das Ukrainische Institut für Nationale Erinnerung, міністр закордонних справ — der Minister für auswärtige Angelegenheiten/der Außenminister, міністр внутрішніх справ — der Minister für innere Angelegenheiten/der Innenminister; голова військової адміністрації — der Militär-Gouverneur, прем'єр-міністр — der Ministerpräsident/der Premierminister);

- Соціальні явища, рухи та діячі (Die Montagsdemonstrationen — Понеділкові демонстрації; Fridays for Future — П'ятниці заради майбутнього; «Правий сектор» — «Prawy Sektor» (Rechter Sektor); Народний Рух України — Ukrainische Volksbewegung (Ruch).

- Політичні та громадські організації (Brot für die Welt (нульове транскодування), Greenpeace (нульове транскодування), Democracy Reporting International (DRI) (нульове транскодування); Товариство «Просвіта» — die Proswita-Gesellschaft (Aufklärung); Організація Українських Націоналістів (ОУН) — die Organisation der Ukrainischen Nationalisten (OUN); .

- Політичні партії та блоки, політичні діячі (die Sozialdemokratische Partei Deutschlands (SPD) — соціал-демократична партія Німеччини (СДПН), die Christlich Demokratische Union Deutschlands (CDU) — Християнсько-демократичний союз (ХДС), Bündnis 90/die Grünen — Союз 90/Зелені, Freie Demokratische Partei — Вільна демократична партія, Alternative für Deutschland — Альтернатива для Німеччини (АдН), Слуга народу — «Diener des Volkes», «Sluha Narodu»; Партія регіонів — die Partei der Regionen, Опозиційна платформа - за життя — «Oppositionsplattform — Für das Leben», «Батьківщина» — «Batkiwshchtschyna» (Die Heimat), die Partei «Vaterland»; Народний фронт — «Volksfront» [105; 109];

- Назви підрозділів поліції чи військового призначення (Die Bundeswehr — Бундесвер; військова хунта — die Militärhunta, Збройні Сили України (ЗСУ) — die Streitkräfte der Ukraine (SKU), Сили територіальної оборони Збройних Сил України — die Territorial-Verteidigungskräfte (TVK), Національна гвардія — die Nationalgarde, добровольчий батальйон — die Freiwilligen-Bataillone);

- Імена історичних постатей (Wilhelm I — Вільгельм I; Otto von Bismarck — Отто фон Бісмарк; Богдан Хмельницький — Bohdan Chmelnyzkyj; Петро Конашевич-Сагайдачний — Petro Konaschewytsch-Sahaidatschnyj);

- Назви установ та організацій (Europäische Agentur für Flugsicherheit (EASA) — Агентство з авіаційної безпеки Європейського Союзу (EASA);

Український державний центр міжнародної освіти — das Ukrainische staatliche Zentrum für internationale Bildung).

На думку деяких дослідників, наприклад К. Шахової, А. Баканова, М. Торчинського, О. Пеліної усі вищезазначені реалії належать до онімів. В Академічному тлумачному словнику запропоновано таке визначення поняття «ономастика»: «Розділ мовознавства, що вивчає власні назви» [34, с.698]. Ономастика (гр. *ονομα* — ім'я, назва) — «спеціальна історична дисципліна, що вивчає власні імена, їх функціонування в мові і суспільстві, закономірності їх утворення, розвитку і постійних перетворень» [67, с. 262]. Виникненню цієї науки сприяли дослідження у галузях лінгвістики та історичного джерелознавства.

Оніми є носіями важливої інформації про іменованій об'єкт, етнос, мову та історичну епоху, а також особливості суспільно-політичного життя. Вони покликані виокремити названий об'єкт, явище чи особу з низки інших. Незалежно від мови, онім має співвідноситися із об'єктом, який позначає [76]. На думку О. Боки, «власні назви як своєрідні культурно-історичні та мовні індекси є джерелом вивчення лексичного багатства мови, оскільки відбивають назви предметів, понять та реалій» [3, с.15]. Проблему відтворення онімів у перекладі вивчали такі вчені як Н. Гарбовський, Б. Ажнюк, С. Гарагуля, М. Бережна, Д. Єрмолович, Т. Кияк, В. Карабан, І. Корунець, А. Горняткевич.

Онімам характерні такі функціональні характеристики:

- диференційна;
- ідентифікаційна;
- номінативна;
- соціальна;
- емоційна;
- експресивна;
- стилістична.

У науковій літературі представлено чимало підходів до класифікації онімів. Вчений В. Німчук вважає, що за походженням слід розрізняти:

- питомі оніми;
- імена іншомовного походження;
- диференційовані оніми (узвичасні, неузвичасні) [30, с. 29–30].

Англійський лінгвіст А. Гардинер вважає, що оніми мають різний характер значень та сферу функціонування. Так, на його думку, слід розрізняти оніми, які мають денотативну функцію, тобто позначають (людей) та називають об'єкти чи явища (назви, заголовки тощо) [43, с. 9].

Українська вчена Л. Литвин розробила таку класифікацію онімів:

- реальні імена (загальномовні етноніми (імена, псевдоніми, прізвища; преференційні етноніми (історичні імена) та вигадані імена (міфологічні, біблійні, літературні; авторські новотвори);
- імена-актанти (імена-фони та імена-характеризатори);
- імена суб'єктів (антропоніми та зооніми) та імена об'єктів (топоніми, хрононіми) [23, с. 16].

Найчастіше у текстах суспільно-політичного спрямування можна зустріти такі типи онімів як антропоніми та топоніми. Антропоніми (з грец. *ἄνθρωπος* — людина; *ὄνομα* — назва, ім'я) — власні назви та сукупність власних назв, що позначають об'єкт, персонаж або людину. Вони «співвідносять об'єкт з певною національно-мовною спільнотою», а також виконують функції ідентифікації, розпізнавання та є носіями важливої соціокультурної інформації [24, с.175]. Дослідник М. Кемпбел пропонує таку класифікацію антропонімів:

- Given name/First name/Christian name/Praenomen — ім'я, отримане при народженні/хрещенні;
- Middle name — середнє ім'я (також друге ім'я);
- Family name/Last name/Surname — прізвище;
- Nomen — прізвище у Стародавньому Римі;
- Cognomen/Agnomen — родове прізвисько;
- Nickname/Vulname — прізвисько;
- Pet name/Diminutive — зменшувальна форма імені;
- Patronym / Filiation — патронім (також по-батькові);

- Matronym — ім'я матері дитини [42].

Варто також згадати класифікацію Н. Булави, яка розрізняє:

- назви людей за видом діяльності;
- назви людей за етнічною приналежністю;
- назви людей за релігійною ознакою;
- назви людей за соціальною ознакою;
- назви людей за внутрішніми ознаками;
- назви людей за зовнішніми ознаками;
- назви людей за сімейним станом;
- назви людей за територіальною ознакою;
- назви людей за соціальною ознакою;
- назви міфічних істот [4, с. 63].

Науковиця також зазначає, що прізвище та прізвисько можна вважати окремими видами антропонімів. Людина успадковує прізвище, яке вказує на її приналежність до певної родини та виконує уточнювальну функцію. В свою чергу прізвиська мають функцію анонімізації особистості героя та є продуктом креативного мислення. Варто зазначити, що виокремлюють низку мовних факторів, які впливають на формування прізвиська: вік, національність, соціальний статус, рід діяльності, стать, загальний культурний рівень.

Українська дослідниця Г. Лабінська зазначає, що топоніміка (з гр. «*topos* — місцевість»; «*онута* — назва») — це галузь науки, яка «вивчає власні географічні назви, їхнє походження, значення і написання» [21, с.7]. З погляду лінгвістики, топоніміка — розділ лексикології, що займається вивченням найменування географічних об'єктів. Назви географічних об'єктів називають топонімами. Важливість дослідження перекладу топонімів полягає у тому, що ці лексичні одиниці виступають важливим джерелом інформації про історію та культуру, а також мовні особливості певної місцевості.

Проблемі класифікації топонімів присвячена низка праць, зокрема таких науковців як Ю. Карпенка, Д. Бучка, В. Німчука, В. Ташицького, Я. Залеського.

Наприкінці XIX ст. було сформовано три основні підходи до класифікації топонімів, що базувалися на засадах лінгвістики:

- лексико-семантичний;
- морфолого-словотвірний;
- бінарний (лексико-семантичний і словотвірний).

Чеський історик Ф. Палацький здійснив перші спроби класифікації у своїй праці «Rozbor etymologicky mistnih jmen ceskoslovenskych» у 1838 році. На думку вченого, можна виокремити такі топоніми:

- утворені від імен власників поселень або засновників;
- вказують на топографічне положення [97].

Мовознавець словенсько-австрійського походження Ф. Міклошич здійснив аналіз слов'янських топонімів та дійшов висновку, що слід розрізняти дві категорії топонімів:

- топоніми, утворені від загальних назв (назви, виражені іменниками; назви, виражені прикметниками);
- топоніми, що походять від назв осіб.

У нашому дослідженні ми орієнтуємося на класифікації онімів М. Торчинського та О. Пеліної, які виокремлюють:

- «антропоніми (імена людей);
- топоніми (географічні назви);
- теоніми (назви божеств);
- зооніми (клички тварин);
- астроніми (назви небесних тіл);
- космоніми (назви зон космічного простору і сузір'їв);
- хрононіми (назви відрізків часу, пов'язані з певною історичною подією);
- ідеоніми (назви об'єктів духовної культури);
- ергоніми (назви об'єднань людей);
- етноніми (назви народів, етнічних груп) [19, с.186].

В межах кожного типу М. Торчинський виокремлює низку підтипів. До ергонімів вчений відносить такі одиниці: найменування політичних партій та блоків (партіоніми), власні назви громадських спілок і товариств (консорціоніми), власні назви міждержавних об'єднань (лігоніми), назви керівних державних установ (міністеріоніми), назви недержавних керівних структур (регнатороніми), назви нарад і зборів, що виступають в ролі керівного органа (коетоніми), назви підрозділів військового призначення (армоніми); до антропонімів — імена історичних постатей, власні назви керівних посад (прецептороніми); до топонімів — назви одиниць адміністративно-територіального устрою населених пунктів та їхніх частин (адміністратоніми) [37].

Топоніми М. Торчинський поділяє у такий спосіб:

- ойконіми (з гр. οἶκος — «житло») — назви населених місць;
- астіоніми (з гр. ἄστυ — «місто») — назви міст;
- урбаноніми (з лат. urbanus — «міський») — назви внутріміських об'єктів;
- годоніми (з гр. ὁδός — «шлях, дорога, вулиця, русло») — назви вулиць;
- агороніми (з гр. ἀγορά — «площа») — назви площ;
- дромоніми (з гр. δρόμος — «біг, рух, шлях») — назви шляхів сполучення;
- ороніми (з гр. ὄρος — «гора») — назви гір;
- дримоніми (з гр. δρῦς — «дерево») — назви лісів;
- гідроніми (з гр. ὕδωρ — «вода») — назви водоймищ (розрізняють: флуменоніми (назви морських течій), інтерлувіоніми (назви морських проток), фіордоніми (назви фіордів), портоніми (назви портів) [98];
- океаноніми (з лат. Oceanus — море, яке обтікає всю Землю) — назви океанів;
- пелагоніми — назви морів;
- лімніоніми (з гр. λίμνη — «озеро») — назви озер;

- потамоніми — назви річок;
- гелоніми — назви боліт;
- мікротопоніми (з гр. *μικρός* — «малий») — назви невеликих незаселених об'єктів;
- макротопоніми (з гр. *μακρός* — «великий») — назви великих незаселених об'єктів;
- етноніми — (з грец. *ἔθνος* – «народ») — назви етнічних спільнот (макроетноніми; мікроетноніми);
- адміністратоніми (з лат. *administratio* – управління») — назви адміністративно-територіальних одиниць [37].

На думку О. Пеліної можна виокремити ще один тип онімів, а саме прагматоніми (з грец. *πράγματος* – «предмет, річ») – «власні назви тих об'єктів, які мають безпосереднє відношення до матеріальної сфери діяльності людини».

Вчена поділяє прагматоніми на:

- товароніми (товарні знаки);
- фалероніми (власні назви орденів, медалей, відзнак);
- архітектуроніми (назви будівель);
- хрематоніми (власні назви унікальних предметів матеріальної культури, створених людськими руками (зброї, музичних інструментів, ювелірних виробів тощо);
- порейоніми (засоби пересування).

Науковиця також виокремлює підтипи ідеонімів (з грец. *ἰδέα* – «ідея»), власних назв тих об'єктів, які не мають безпосереднього відношення до матеріальної сфери діяльності людини:

- артіоніми (власні назви творів образотворчого мистецтва);
- геортоніми (власні назви святкових днів);
- гемероніми (власні назви органів періодичного друку, зокрема газет, журналів, інформаційних бюлетенів);
- документоніми (власні назви зібрань документів міжнародного і загальнодержавного значення);

- бібліоніми (власна назва будь-якого писемного твору) [33, с.19].

Ми вважаємо, що найбільш релевантними для перекладу суспільно-політичних текстів та нашого дослідження, є такі оніми:

- антропоніми (імена людей, прецептороніми);
- топоніми (адміністратоніми, дромоніми, портоніми);
- ергоніми (партіоніми, консорціоніми, лігоніми, міністеріоніми, регнатороніми, коетоніми, армоніми);
- прагматоніми (хрематоніми);
- ідеоніми (гемероніми, документоніми).

1.6. Відтворення онімів

Незалежно від віднесення культурно-маркованих одиниць до реалій чи онімів, перекладознавці вважають, що перекладач може або відтворити їхній національний колорит, або передати загальний зміст, використовуючи звичні для цільової аудиторії мовні засоби. При цьому однією із головних умов при перекладі є дотримання мовної норми цільової культури [10]. Вчена Н. Гуренко дотримується думки, що вибір між калькуванням та іншими прийомами перекладу «залежить від самих мов, від їхніх граматичних і словотвірних особливостей, від культури мови і традиційного для них прийняття чи неприйняття» культурно-маркованих одиниць [11, с.92].

Складність відтворення таких лексичних одиниць полягає у відсутності еквівалентів та потребі у забезпеченні адекватного сприйняття перекладених власних назв реципієнтами. Відсутність чи недостатня кількість фонових знань може зумовити виникнення перекладацьких труднощів [9]. Так, наприклад, у текстах ЗМІ можна зустріти різні варіанти перекладу одного й того ж оніма.

З огляду на відсутність потреби у тлумаченні значення, антропоніми зазвичай відтворюють за допомогою транскодування. При перекладі з німецької мови українською послуговуються практичною транскрипцією. При перекладі з української мови німецькою вибір стандарту залежить від типу тексту. Так, німецький стандарт DIN 1460:1982 використовують під час роботи з науковою

літературою, міжнародний стандарт ISO 9:1995 та Постанову №55 Про впорядкування транслітерації українського алфавіту латиницею (від 27 січня 2010 р.) — при перекладі документів, а Duden-Transkription— при відтворенні онімів у ЗМІ. Це можна пояснити тим, що DIN 1460:1982 та ISO 9:1995 містять діакритичні знаки, а Duden-Transkription є найлегшим для розуміння пересічним читачем [76].

До основних прийомів відтворення онімів належать: транскодування, калькування, дескриптивна перифраза, комбінована реномінація, метод уподібнення, гіперонімічне перейменування, контекстуальний переклад, міжмовна конотативна транспозиція [15].

1.7. Типологія вправ

Проблема типології вправ для навчання перекладу наразі є надзвичайно актуальною. Вчений Л. Черноватий зазначає, що у працях Т. Ганічевої, В. Соколової, Т. Пасічника, присвячених цьому питанню, увага зосереджена на різних видах вправ (для розвитку пам'яті, застосування перекладацьких прийомів тощо), одна немає інформації щодо їхніх типологічних ознак. Загалом розрізняють підготовчі та перекладацькі вправи. В межах перекладацьких вправ виокремлюють мовні (спрямовані на вирішення перекладацьких проблем), операційні (спрямовані на розвиток вміння використовувати різні прийоми перекладу) та комунікативні вправи (спрямовані на розуміння послідовності дій перекладача на різних етапах процесу перекладу) [41, с. 365]. Класифікація Л. Нелюбіна передбачає поділ вправ на підготовчі й практичні (перекладацькі). Підготовчі вправи насамперед спрямовані на закріплення мовного матеріалу та розвиток мовленнєвих навичок. Виконуючи підготовчі вправи, студенти мають засвоїти принципи доперекладацького аналізу, навчитися виокремлювати жанрово-стилістичні ознаки текстів та застосовувати різні перекладацькі прийоми.

Науковець Черноватий пропонує загальну структуру системи вправ, що містить три типи підсистем: тип А, тип Б та тип В. Тип А включає підготовчі

вправи, тип Б — вправи для формування навичок перекладу, а тип В — вправи, спрямовані на включення навичок до перекладацьких умінь. Кожен тип містить групи вправ, які відповідають певним критеріям.

Студенти мають навчитися аналізувати ТО та визначати, які мовні засоби у ньому домінують. Також при перекладі вони повинні враховувати особливості цільової аудиторії та мету автора ТО. Крім того, варто звернути увагу на розвиток вміння студентів послуговуватися такими механізмами як компресія, антиципація, перефразування, користування різними типами словників та довідкових джерел.

До типу А належать такі групи вправ:

- доперекладацький аналіз ТО (з метою визначення теми та жанру тексту, цільової аудиторії, функції тексту та мовних засобів, які у ньому домінують);
- аналіз паралельних текстів (для вміння розпізнавати перекладацькі прийоми);
- одномовне перефразування ТО (для попередження буквального перекладу та вміння відходити від форми ТО)
- одномовна компресія тексту (для вміння розрізняти головну і другорядну інформацію у тексті та вміння визначати ключові слова);
- одномовна антиципація видалених елементів ТО (для розвитку перекладацької інтуїції);
- редагування ТП;
- складання поняттєвих схем у конкретній галузі (для засвоєння та систематизації предметних знань);
- складання двомовних словників (для закріплення фонових знань і попереднього знайомства з термінами, що позначають головні поняття відповідної галузі);

Вправи типу Б спрямовані на подолання перекладацьких труднощів різного характеру (лексичних, граматичних, жанрово-стилістичних). Можна виокремити окремі групи вправ у межах одного мовного рівня. Наприклад, групи

вправи на лексичному рівні «для формування й автоматизації патернів переносу реалій, власних назв, інтернаціоналізмів та псевдоінтернаціоналізмів». Вправи на подолання граматичних труднощів перекладу можна класифікувати, як мінімум, за ознакою приналежності до морфологічного чи синтаксичного рівнів, а групи вправ для формування патернів переносу жанрово-стилістичного рівня можна розрізняти за тим, що власне переноситься (наприклад, вправи для формування навичок передачі образних фразеологічних одиниць, метафор тощо)» [41, с.144]. Виокремлення груп вправ типу Б може здійснюватися за критерієм прийому передачі смислових одиниць при перекладі (калькування, транскодування, смисловий розвиток, контекстуальні заміни, антонімічний переклад, описовий переклад), перекладацькими трансформаціями (додавання, вилучення, конкретизація, генералізація) або механізмами перекладацької діяльності (компресія, перефразування, компресія, вибір еквівалентів).

До типу В належать вправи на рівні тексту. На етапі аналізу тексту оригіналу доцільно запропонувати вправи на опрацювання паралельних текстів. Мета таких вправ полягає у формуванні вміння розпізнавати прийоми відтворення онімів у різних текстах різними авторам, розрізняти перекладацькі трансформації та пояснювати рішення, ухвалені перекладачем.

Також вони сприяють розвитку здатності обирати кращий переклад одного й того самого ТО та оцінювати його якість. На цьому етапі важливо, щоб студенти виконували вправи, спрямовані на формування або вдосконалення вміння визначати мовні, структурні, функціональні та текстові особливості ТО; розпізнавати, яку функцію у ТО виконують окремі слова та фрагменти.

Вправи, спрямовані на розвиток навичок, можуть мати обмежувальний або вільний характер. Обмежувальний характер вправи передбачає, що студенти мають виконати переклад у конкретний спосіб. У разі вільного характеру вправи студенти можуть обирати спосіб перекладу на власний розсуд. Так, наприклад, вправи обмежувального характеру можуть передбачати формування навички застосування лише лексичних, граматичних або лексико-граматичних трансформацій. В той час як в межах вправ вільного характеру немає жодних

обмежень у виборі трансформацій. Як зазначає Л. Черноватий, такі вправи «зазвичай виконуються на рівні слова, словосполучення, речення або абзацу» [41, с. 212]. На етапі створення тексту також варто запропонувати студентам вправи, що передбачають формування навичок пошуку значення невідомих лексичних одиниць, творення термінів, передачі словосполучень, фразеологічних сполучень, стилістичних засобів у цільовому тексті. Вправи для розвитку та вдосконалення умінь виконують на рівні абзацу або тексту.

На етапі редагування тексту перекладу переважають вправи на опрацювання паралельних текстів. Зазвичай суть цих вправ полягає у тому, що на занятті студенти виконують аналіз перекладів один одного, виконаних вдома, за запропонованою викладачем схемою. У такий спосіб вони вчаться аналізувати, оцінювати, аргументовано критикувати та редагувати ТП; виявляти недоліки та виправляти їх, обґрунтовуючи власну думку.

Для навчання відтворення суспільно-політичної лексики на заняттях з перекладу варто обмежитися вправами, спрямованими на поглиблення фонових знань студентів щодо особливостей суспільно-політичного та економічного життя України, Німеччини та третіх країн, а також інформаційно-довідковий пошук задля розвитку вміння шукати значення невідомих лексичних одиниць. Крім того, варто приділити особливу увагу подоланню перекладацьких труднощів, розпізнаванню та адекватному відтворенню культурно-маркованої лексики за допомогою різних прийомів перекладу. Також важливо запропонувати вправи на відтворення заголовків, оскільки вони часто містять культурно-марковану лексику. Про види вправ йтиметься у розділі 2, параграфах 2.7, 2.8, 2.9.

1.8. Відтворення заголовків

Важливим елементом суспільно-політичних текстів є заголовки. Заголовок передує тексту, є носієм інформації щодо змісту повідомлення та містить авторську оцінку. Також він викликає інтерес до теми публікації, привертає увагу потенційних реципієнтів до опублікованого матеріалу та здійснює вплив

на реципієнтів. Цей компонент поєднує ідею, тему та проблему тексту [77, с.77]. Проблему відтворення заголовків досліджували такі науковці як А. Коваленко, Я. Рецкер, В. Шевченко, В. Засименко, З. Антоненко. Вчений В. Галич зазначає, що «Усі рівні організації публіцистичного тексту (жанрово-тематичний, сюжетно-композиційний, лексико-синтаксичний, образно-стилістичний, ритмічний тощо) мають пряму кореляцію з його назвою» [7, с.602].

Л. Федоренко виокремлює такі вимоги до заголовків як: інформативність, відповідність змісту та виразність [40]. На думку вчених Т. Желтоногової, до головних функцій заголовка належать:

- номінативна;
- графічно-виокремлювальна;
- інформативна;
- оцінювально-експресивна;
- прагматична (емотивна, рекламна) [13].

Варто зауважити, що сьогодні, з огляду на велику кількість ЗМІ та високу конкуренцію, автори публікацій намагаються використовувати все більш гострі, привабливі заголовки, що інтригують читачів та водночас відображають суть повідомлення [84, с.110]. Можна виокремити:

- повноінформативні заголовки (номінативні; предикативні);
- неповноінформативні заголовки.

На думку українського науковця В. Здорова, за змістовим наповненням варто розрізняти такі типи заголовків:

- спонукально-наказовий;
- інформаційний;
- рекламно-інтригувальний;
- проблемний;
- констатувально-описовий [14, с. 108-109].

У цьому дослідженні ми орієнтуємося на класифікацію, наведену в науковій статті «Відтворення у перекладі прагматичного потенціалу заголовка політичного коментаря»:

- «фактичний заголовок;
- образний (ігровий) заголовок;
- заголовок-кліше» [77].

Головна мета фактичного заголовка, який зазвичай містить дієслово та має форму простого речення, полягає у відображенні основної ідеї публікації. Його основними функціями є номінативна та інформативна. Образний (ігровий) заголовок покликаний провокувати певну реакцію у реципієнтів. Зазвичай він має номінативну форму. Складовими такого заголовку можуть бути метафори, порівняння, протиставлення, запозичена лексика. Заголовок-кліше має викликати певні смислові чи емоційні асоціації. Крім номінативної та інформативної, образні заголовки та заголовки-кліше часто мають додаткові функції, наприклад оцінювально-експресивну.

Існують певні стилістичні та лексико-граматичні норми побудови заголовків. В журналістиці їх позначають за допомогою поняття «мова заголовків». Характерною ознакою заголовків суспільно-політичних текстів є часте використання онімів [14]. Переважно вони позначають людей та географічні назви, щоб повідомити реципієнта про зміст повідомлення та викликати певні асоціації. Крім того, заголовкам властива компресія. Так, наприклад, типовим є використання прийому синтаксичної компресії — еліпсису. Це можна пояснити прагненням передати ідею у максимально стислій формі та зосередити увагу на найважливішій інформації. При перекладі заголовків зазвичай послуговуються такими прийомами: опущення, додавання, калькування, зміна образу, використання логічних синонімів. Більш детально прийоми перекладу заголовків та відтворення онімів у заголовках буде розглянуто у розділі 2.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

У цьому розділі ми розглянули поняття дидактики перекладу та історичні аспекти її розвитку, описали принципи дидактизації текстів для занять з перекладу, етапи навчання письмового перекладу, прийоми відтворення культурно-маркованих одиниць і заголовків при перекладі суспільно-політичних текстів, а також надали типологію вправ для занять з перекладу. З огляду на опрацьовану літературу, можна зробити такі висновки:

1. Основна мета дидактики перекладу полягає у вивченні взаємозв'язку між діяльністю вчителя та учня. Об'єктом дидактики перекладу слугує викладання перекладу, а предметом — встановлення закономірностей між викладацькою діяльністю викладача та навчально-пізнавальною діяльністю учня як основних суб'єктів системи навчання. До предмету дидактики перекладу також належать цілі, методи, засоби, принципи організації навчання та способи оцінки досягнутих результатів.

2. На сучасному етапі розвитку перекладознавства переважають технологічні підходи до перекладу, тож для розвитку інформаційно-технологічної компетенції майбутніх перекладачів, на заняттях з перекладу дедалі частіше використовують новітні інформаційні технології.

3. На етапі аналізу ТО увага зосереджена на підготовці до перекладу ТО, актуалізації та поглибленні фонових знань, ознайомленні з перекладацьким завданням, розвитку вміння розуміти та тлумачити ТО, виявляти потенційні перекладацькі труднощі та розробляти способи їхнього вирішення. Етап створення ТП передбачає опрацювання корпусів текстів, термінологічний пошук, узгодження термінології, передредагування ТО, створення ТП. На етапі редагування ТП відбувається редагування та оформлення ТП згідно з вимогами замовника, а також оцінювання результату та рефлексія.

4. На заняттях з перекладу слід дотримуватися принципу дидактичної прогресії. Обрані тексти мають відповідати низці критеріїв, зокрема: мати помірний рівень складності, бути цікавими, актуальними та сприяти досягненню конкретних навчальних цілей.

5. Характерною ознакою суспільно-політичних текстів є велика кількість культурно-маркованих одиниць. Думки дослідників щодо їхньої класифікації різняться. Так, Р. Зорівчак, І. Корунець, Е. Маркштайн виокремлюють реалії. Водночас вчені К. Шахова, А. Баканова, О. Пеліна та М. Торчинський відносять реалії до онімів. На основі класифікацій, запропонованих М. Торчинським та О. Пеліною, ми розробили класифікацію онімів, релевантних для перекладу суспільно-політичних текстів, що включає: антропоніми (імена людей, прецептороніми); топоніми (адміністратоніми, дромоніми, портоніми); ергоніми (партіоніми, консорціоніми, лігоніми, міністеріоніми, регнатороніми, коетоніми, армоніми); прагматоніми (хрематоніми); ідеоніми (гемероніми, документоніми). Вибір прийомів відтворення онімів залежить від типів одиниць та стратегії перекладача. До основних прийомів відтворення онімів належать: транскодування, калькування, дескриптивна перифраза, комбінована реномінація, метод уподібнення, гіперонімічне перейменування, контекстуальний переклад, міжмовна конотативна транспозиція.

6. Заголовок є важливою складовою тексту, оскільки є носієм інформації щодо змісту повідомлення, містить авторську оцінку, привертає увагу до опублікованого матеріалу та здійснює вплив на реципієнтів. Заголовок має відповідати таким критеріям: інформативність, відповідність змісту та виразність. Можна викоремити три типи заголовків: фактичний заголовок; образний (ігровий) заголовок; заголовок-кліше». Характерною рисою заголовків є використання онімів задля ілюстрування змісту повідомлення та виклику асоціацій у реципієнта. Зазвичай заголовки відтворюють за допомогою таких прийомів: опущення, додавання, калькування, зміна образу, використання логічних синонімів.

7. Можна виокремити 3 типи вправ: 1) підготовчі вправи; 2) вправи для формування навичок перекладу; 3) вправи, спрямовані на включення навичок до перекладацьких умінь. Кожен тип містить групи вправ, які відповідають певним критеріям.

На заняттях з перекладу суспільно-політичних текстів увагу слід зосередити насамперед на поглибленні фонових знань студентів та вмінні виконувати інформаційно-довідковий пошук, долати перекладацькі труднощі, розпізнавати та адекватно відтворювати оніми за допомогою різних прийомів перекладу, влучно перекладати фактичні та образні заголовки і заголовки-кліше.

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВІДТВОРЕННЯ ОНІМІВ ТА ЗАГОЛОВКІВ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТІВ

2.1. Завдання, перебіг та результати експерименту

В межах розвідки було проведено експеримент задля випрацювання підходів до навчання перекладу суспільно-політичних текстів. Метою експерименту є аналіз навичок перекладу у студентів різних років навчання з різним рівнем знань та підготовки. До експерименту було залучено 19 учасників — студентів 2, 3 та 4 курсів бакалаврату катедри германської філології та перекладу, а також катедри теорії та практики перекладу з англійської мови Навчально-наукового інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Завдання учасників експерименту полягало в здійсненні перекладу корпусу текстів на суспільно-політичну тематику. Також студенти мали:

- оцінити складність текстів;
- вказати час, витрачений на переклад;
- зазначити джерела, якими вони послуговувалися;
- описати труднощі, з якими стикнулися.

Всього для перекладу було запропоновано 6 публікацій німецькомовного новинного онлайн-порталу Deutsche Welle, які висвітлюють суспільно-політичні події в Китаї, Туреччині, Україні та Естонії (див. Додаток Б). При відборі текстів ми зважали на 3 основні критерії, а саме:

- стислість;
- актуальність;
- наявність перекладацьких викликів.

Усі публікації містять інформацію про:

- оцінку подій в Україні іноземними ЗМІ;
- події, що викликали широкий резонанс у світі;
- події, що впливають на міжнародну військову та політичну допомогу

Україні.

Відповідно до коментарів, студенти 2 курсу в середньому потребували 35 хв на виконання перекладу кожного тексту. Варто зазначити, що при перекладі

учасники послуговувалися системами машинного перекладу, такими як Google Translate та DeepL Translate, електронними словниками Duden, Glosbe та Dictionary, а також платформою Reverso Context. Для пошуку імен політичних діячів було використано онлайн-енциклопедію Wikipedia та тексти ЗМІ. Якість перекладу оцінюємо як середню, оскільки в багатьох випадках порушено норми української мови або викривлено інформацію. Серед недоліків хочемо виокремити випадки порушення когезії та когерентності, відсутність єдиної стратегії перекладу, нездатність виявляти імплікатури у ТО та експлікувати інформацію. Перекладацькі труднощі виникли при відтворенні заголовків, антропонімів та ергонімів. Інколи виникали проблеми із розумінням ТО, що призводило до хибної інтерпретації вихідної інформації. При відтворенні як фактичних, так і образних заголовків можна простежити тяжіння до буквалізму. На наш погляд, помилки зумовлені недостатньою кількістю досвіду роботи з текстами в цілому.

Студенти 3 курсу в середньому виконали переклад кожного тексту за 37 хв. При перекладі стикнулися із такими проблемами як відтворення антропонімів та ергонімів третіх країн, зокрема назв політичних партій та організацій. Для пошуку додаткової інформації та незнайомих лексичних одиниць студенти послуговувалися україномовними текстами ЗМІ (Bin.ua, Ukrinform, Interfax, «Європейська Правда», «Суспільне.Новини», BBC, DW українською) на схожу тематику, одно- та двомовними словниками, словниками синонімів та тлумачними словниками (Duden Wörterbuch), онлайн-енциклопедією Wikipedia. Зауважимо, що студенти 3 курсу не послуговувалися системами машинного перекладу. Цікаво, що, згідно з коментарями, найбільше часу та зусиль потребував переклад текстів про Китай, Туреччину та Естонію. Як зазначають студенти, це зумовлено недостатньою кількістю фонових знань щодо політичної системи інших країн. Водночас з перекладом текстів, що стосуються України та Росії, подібних проблем не виникало. Хоча переклади містять певні недоліки, в цілому якість текстів оцінюємо як високу. Це можна пояснити тим, що залучені студенти мали досвід роботи з суспільно-політичними текстами в межах

навчальних дисциплін «Переклад суспільно-політичних текстів (німецька мова)» та «Практика письмового та усного перекладу (німецька мова)».

Студенти 4 курсу при перекладі використовували онлайн-словники, системи машинного перекладу DeepL Translate та Google Translate, онлайн-ресурси Reverso Context та Lingea, систему автоматизованого перекладу SmartCat, штучний інтелект ChatGPT, пошукову систему Google, онлайн-словник Lingvo, онлайн-енциклопедію Wikipedia, українські та іноземні ЗМІ («Європейська правда», «Суспільне Новини», «УНІАН», DW, CNN, BBC News). У коментарях вони виокремили такі ж труднощі, що й студенти інших курсів: відтворення онімів та окремих лексичних одиниць. Антропоніми та топоніми відтворено здебільшого правильно. Найбільше помилок зроблено при перекладі ергонімів. На переклад кожного тексту в середньому знадобилося 40 хв. Варто зауважити, що майже всі студенти виконали переклад у три етапи: 1) доперекладацький аналіз; 2) власне переклад; 3) редагування. З огляду на коментарі, студенти 4 курсу, порівняно з іншими учасниками експерименту, приділили найбільше часу та зусиль на аналіз ТО. Якість перекладу оцінюємо як високу.

На наш погляд, найвищу якість мають переклади, виконані студентами 3 курсу. Пояснюємо це тим, що: 1) студенти 4 курсу вивчають німецьку мову як другу робочу мову; 2) студенти 3 курсу вивчали переклад суспільно-політичних текстів у межах навчальних дисциплін.

Відповідно до коментарів учасників експерименту однією із найскладніших проблем виявилось відтворення онімів, насамперед третіх країн (див. Додаток Б). Тож, варто проаналізувати перекладацькі рішення, ухвалені студентами, та виявити закономірності у підходах до перекладу таких культурно-маркованих одиниць. Для цього розглянемо множинні переклади німецьких, українських онімів та онімів третіх країн з німецької мови українською мовою.

2.2. Аналіз особливостей відтворення антропонімів у суспільно-політичних текстах

Публікації, запропоновані учасникам експерименту на переклад, містять велику кількість антропонімів. Згідно з коментарями інформантів, при перекладі таких культурно-маркованих одиниць вони орієнтувалися на відповідники, що фігурують в україномовних текстах ЗМІ. Усі антропоніми ми поділяємо на 3 основні групи: 1) антропоніми українського походження; 2) антропоніми німецького походження; 3) антропоніми третіх країн.

2.2.1. Відтворення антропонімів українського походження

Антропонім «Olexij Resnikow» — ім'я міністра оборони України, згадане у ТО4. Він має українське походження і є добре відомим усім учасникам експерименту, тому проблем із його відтворенням не виникло (див. табл.1). Всі студенти надали правильний варіант: «Олексій Резніков».

Антропонім «Verteidigungsminister der Ukraine» (прецепторонім) використаний у ТО4. 17 Студентів відтворили лексему як «міністр оборони України», 1 студент 4 курсу — «український міністр оборони», 1 студент 4 курсу — «Міністр оборони України» (див. табл.2).

Цей антропонім має усталений відповідник: «міністр оборони України». Використання прикметника «український» нетипове для таких словосполучень. У чинному правописі зазначено: «Назви посад, звань, наукових ступенів тощо пишемо з малої букви: президент, канцлер, прем'єр-міністр, мер, голова, декан, директор, міністр...» [100, с.63]. Водночас, у примітці вказано: «Назви посад міністрів, послів, президентів академій тощо в офіційних документах, а також для підкреслення урочистості можна писати з великої букви: Міністр освіти і науки України, Посол Республіки Польща, Президент Національної академії наук України». У нашому випадку йдеться про тексти ЗМІ, тому потреби підкреслювати урочистість та писати назву посади з великої літери немає.

Результати аналізу демонструють, що при перекладі імен та прізвищ українського походження проблем не виникає. Неточності при перекладі

прецепторонімів можуть зумовлювати: 1) численні варіанти назви посад, що фігурують у ЗМІ; 2) двозначність у чинному правописі української мови, що стосується написання великої та малої літери у назвах посад. При перекладі таких одиниць слід орієнтуватися на авторитетні українські джерела, зокрема документи.

2.2.2. Відтворення антропонімів німецького походження

«Annalena Waerbock» — антропонім німецького походження з ТО3. Це ім'я федеральної міністерки закордонних справ Німеччини. У перекладах студентів 2 курсу надано такі відповідники: 2 рази — «Анналена Бербок», 1 раз — «Бербок». Студенти 3 курсу переклали антропонім так: «Анналена Бербок». 7 Студентів 4 курсу відтворили ім'я у такий спосіб: «Анналена Бербок». 1 Студент запропонував варіант «Анналене Бербок» (див. табл.3).

Ім'я варто відтворювати відповідно до «Рекомендацій щодо транслітерування літерами української абетки власних назв, поданих англійською, французькою, німецькою та італійською мовами»: «Анналена Бербок» [93].

«Boris Pistorius» — антропонім німецького походження, що називає федерального міністра оборони Німеччини у ТО4. Всі учасники експерименту відтворили його як «Борис Пісторіус» (див. табл.4). Оскільки цей варіант відповідає «Рекомендаціям щодо транслітерування літерами української абетки власних назв, поданих англійською, французькою, німецькою та італійською мовами», вважаємо його правильним.

Антропонім з ТО4 «Roderich Kiesewetter» — ім'я німецького політичного діяча. Всі студенти переклали його як «Родеріх Кізеветтер» (див. табл.5). Вважаємо, що цей варіант відповідає вищезгаданим рекомендаціям щодо транслітерування та чинним нормам української мови.

Антропонім «die Bundesaußenministerin» використаний у ТО3, належить до прецепторонімів. Студенти 2 курсу надали такі варіанти перекладу: «федеральний міністр закордонних справ», «Глава МЗС Німеччини», «міністр

закордонних справ Німеччини». 3 Студенти 3 курси запропонували відповідник «міністр закордонних справ Німеччини», 1 — «федеральна міністерка іноземних справ Німеччини», 2 — «федеральна міністерка закордонних справ Німеччини», 2 — «міністерка закордонних справ Німеччини». 1 Студент 4 курсу переклав преуепторонім як «міністр(-ка) закордонних справ», 2 — «федеральний міністр закордонних справ», 2 — «міністерка закордонних справ Німеччини», 1 — «Міністерка закордонних справ Німеччини; міністр закордонних справ Федеративної Республіки Німеччина», «федеральний міністр закордонних справ», 1 — «федеральна міністерка закордонних справ», 1 — «міністр закордонних справ Німеччини» (див. табл.6).

На наш погляд, варто віддавати перевагу відповіднику, який найчастіше вживають у публікаціях Міністерства закордонних справ України — «федеральна міністерка закордонних справ Німеччини» [60]. Лексему вжито у ТОЗ 1 раз, тому використання повної назви при перекладі не суперечитиме принципу дотримання мовної економії. Варто зазначити, що варіанти перекладу «глава МЗС» та «міністерка закордонних справ ФРН» також можливі, адже їх часто вживають, зокрема на сайті міністерства закордонних справ України та Посольства Федеративної Республіки Німеччина у Києві.

Антропонім «der Bundesverteidigungsminister» з ТО4 належить до прецепторонімів. Усі студенти 2 курсу надали різні відповідники: «Міністер оборони», «Федеральний міністр оборони», «Міністр оборони Німеччини». 3 Студенти 3 курсу переклали лексему як «федеральний міністр оборони Німеччини», 3 — «Федеральний міністр оборони Німеччини», 1 — «міністр оборони ФРН», 1 — «міністр оборони Німеччини». 1 Студент 4 курсу запропонував варіант перекладу «Федеральний міністр оборони», 2 — «федеральний міністр оборони», 4 — «міністр оборони Німеччини», 1 — «міністр оборони» (див. табл.7).

Відповідно до чинного правопису, назви посад пишуть з малої літери. Втім, в офіційних документах або для підкреслення урочистості, при написанні можна вживати велику літеру. На нашу думку, антропонім варто відтворити за

аналогією до «федеральна міністерка закордонних справ Німеччини» — «федеральний міністр оборони Німеччини» [100].

Відповідно до результатів аналізу, антропоніми німецького походження відтворено здебільшого правильно. Проблеми під час перекладу імен та прізвищ можуть виникати через: 1) велику кількість дефектних відповідників в україномовних ЗМІ; 2) відсутність стандарту німецько-української транслітерації. Такі одиниці слід відтворювати за допомогою практичної транскрипції та брати до уваги переклад в офіційних джерелах. Хибне відтворення прецепторонімів зумовлюють: 1) численні варіанти перекладу назв посад, що фігурують у ЗМІ; 2) двозначність у чинному правописі української мови. При перекладі прецепторонімів студенти використовували калькування. На наш погляд, для правильного відтворення таких одиниць варто послуговуватися веб-сторінками представництв Німеччини в Україні та державних органів влади України, а також офіційними документами.

2.2.3. Відтворення антропонімів третіх країн

Антропоніми третіх країн є доволі складними для перекладу. В цьому дослідженні ми поділяємо антропоніми третіх країн на: 1) антропоніми китайського походження; 2) антропоніми турецького походження; 3) антропоніми російського походження; 4) антропоніми болгарського походження; 5) антропоніми естонського походження; 6) інші антропоніми європейського походження. Тексти, запропоновані для перекладу, містять такі антропоніми: 1) позначення імен та прізвищ; 2) прецептороніми.

Відтворення антропонімів китайського походження

У запропонованих для перекладу текстах вжито антропоніми, що позначають імена китайського походження. Офіційний портал НАНУ містить публікацію від 07.04.2020, де сказано, що «з метою запровадження в Україні уніфікованого державного стандарту науковцями НАН України створена академічна система транскрибування українською мовою китайських слів та власних назв» [64].

Саме на неї ми й будемо орієнтуватися при аналізі перекладу антропонімів. Варто зазначити, що в китайській мові існує офіційний міжнародний стандарт під назвою «пін'їнь» (з кит. 拼音, пін. *pīnyīn*), що передбачає позначення звуків китайської мови за допомогою латинської абетки. Його також використовують для пошуку слів у словнику та введення ієрогліфів на комп'ютері.

Антропонім «Хі» з ТО1 позначає прізвище Генерального Секретаря ЦК КПК та у китайській мові має форму «習近平», у пін'їні — «Хі Їнпінг». 2 Студенти 2 курсу надали відповідник «Сі Цзіньпін». 1 Студент 2 курсу відштовхувався від ТО1 та транскрибував лише прізвище: «Сі». 4 Студенти 3 курсу надали відповідник «Сі», 2 — «Сі Цзіньпін», 1 — «Президент Китаю Сі Цзіньпін», 1 — «Сі Цзіньпін; Сі Цзіньпін». 5 Студентів 4 курсу запропонували такий варіант — «Сі Цзіньпін», 2 — «Сі», 1 — «Сі (Сі Цзіньпін)» (див. табл.8).

Вважаємо переклад «Сі Цзіньпін» неправильним, оскільки сполучення «pínг», згідно із системою транскрибування НАНУ, відтворюють як «пін». Також вважаємо варіант «Сі» не вдалим, оскільки в українській традиції прийнято зазначати імена та прізвища політичних діячів, особливо найвищого рівня. Варто зазначити, що деякі учасники експерименту були непослідовними та надали декілька відповідників перекладу.

Відповідно до академічної системи транскрибування українською мовою, буквосполучення слід відтворювати так: «хі — сі», «їпін — цзінь», «pínг — пін» [64]. Тож в українській мові антропонім «Хі Їнпінг» матиме таку форму: «Сі Цзіньпін». Власне такий варіант використовують і в численних україномовних наукових працях [75]. На наш погляд, варто також додати родове поняття. Оскільки КНР — комуністична країна, найвищою посадою є не «Президент Китаю», як вважає один з учасників експерименту, а «Генеральний секретар ЦК КПК». Тому правильним варіантом є: «Генеральний секретар ЦК КПК Сі Цзіньпін».

Антропонім «Wen-Ti Sung» — ім'я одного з працівників Австралійського національного університету в Канберрі, вжите у ТО1. 2 Студенти 2 курсу

відтворили його так — «Вень-Ті Сунг», 1 — «Вень-Ті Сун». 4 Учасники з 3 курсу переклали антропонім як «Вень-Ті Сунг», 3 — «Вень Ті Сун». Студенти 4 курсу запропонували такі варіанти перекладу: 4 учасники — «Вен-Ті Сун», 3 — «Вень-Ті Сунг», 1 — «Вень-ті Сун», 1 — «Вень-Ті Сун» (див. табл.9). Згідно із вище зазначеною системою транскрибування, сполучення відтворюємо так: «wen — вень», «ti — ті», «sung — сун». Тож правильним є варіант: «Вень-Ті Сун».

«Wang» у ТО1 позначає прізвище китайського експерта. Оскільки це не політичний діяч чи медійна особа, з'ясувати ім'я не вдалося. Тому транскрибуванню підлягає лише зазначений антропонім. 18 Учасників експерименту відтворили антропонім як «Ван». 1 Студент 4 курсу запропонував відповідник «Ванг» (див.табл.10). За правилами транскрибування, «wang» слід відтворювати як «ван» [64]. Тож правильний варіант — «Ван».

Антропонім з ТО1 «Li Qiang» — ім'я новообраного прем'єра Держради КНР. У китайській мові воно має форму «李强», у пін'їні — Lǐ Qiáng. Всі студенти 2 курсу переклали антропонім як «Лі Цян». 4 Студенти 3 курсу також надали відповідник «Лі Цян», 4 — «Лі Цянь». 2 Студенти 4 курсу відтворили ім'я як «Лі Цянь», 6 — «Лі Цян» (див. табл.11). Сполучення «li», за правилами, транскрибують як «лі», «qiang» — «цянь» [64]. Відповідно, правильним варіантом перекладу є «Лі Цян».

Ім'я «He Lifeng» вжито у ТО1. Воно називає віцепрем'єра Держради КНР. Китайською мовою його пишуть так: «何立峰». Студенти 2 та 3 курсів переклали антропонім так: «Хе Ліфен». Такий самий варіант перекладу надали 7 студентів 4 курсу. 1 Студент запропонував відповідник «Хе Ліфенг» (див. табл.12). Сполучення «he», згідно із системою транскрибування, відтворюють як «хе»; «li» — «лі», «feng» — «фен». Отже, правильний варіант: «Хе Ліфен».

«Qin Gang» — антропонім китайського походження, що позначає ім'я міністра закордонних справ Китаю у ТО3. 2 Студенти 2 курсу запропонували переклад «Цінь Ган», 1 — «Цинь Ган». 4 Студенти 3 курсу надали відповідник

«Цинь Ган», 3 — «Цинь Ган», 1 — «Цинь Ган». 7 Студентів 4 курсу переклали антропонім так: «Цинь Ган», 1 студент — «Цинь Ган» (див. табл.13).

У системі транскрибування з китайської мови українською мовою зазначено, що сполучення «qin» варто відтворювати як «цінь», «gang — ган». Отже, правильний варіант — «Цинь Ган».

Антропонім «Der Ministerpräsident» з ТО1 належить до прецепторонімів. 18 Студентів орієнтувалися на ТО1, а не на мову, з якої походить лексема, та відтворили її за допомогою словникового відповідника «прем'єр-міністр». Лише 1 студент 3 курсу навів відповідник «прем'єр Держради КНР» (див. табл.14). Такий варіант зустрічаємо й в публікаціях, розміщених на сайті Міністерства закордонних справ України «Зміни в торговельній політиці іноземних країн у зв'язку з COVID-19: моніторинг МЗС» від 18.03.2022 [66]. На нашу думку, слід відштовхуватися від мови походження прецептороніма, аби передати його зміст. Тому вважаємо вдалим варіант «прем'єр Держради КНР», який зустрічаємо в офіційних документах та низці публікацій ЗМІ [92].

Антропонім «der KPCh-Chef», використаний у ТО1, належить до прецепторонімів. Студенти 2 курсу надали такі варіанти перекладу: «керівник шанхайського міськкому КПК», «лідер Комуністичної партії Китаю», «голова КПК». 1 Студент 3 курсу теж запропонував відповідник «голова КПК», 1 студент — «голова Комуністичної партії», 3 студенти — «лідер КПК», 2 студенти — «керівник Комуністичної партії Китаю», 1 студент — «лідер КПК (комуністичної партії Китаю)», 1 студент — «лідер Комуністичної партії Китаю», 1 студент — «очільник Комуністичної партії Китаю». 2 Студентів 4 курсу переклали лексему як «лідер КПК», 5 — «голова КПК», 1 студент — «лідер КПК (Комуністична партія Китаю)» (див.табл.15). На наш погляд, жоден із запропонованих варіантів не відтворює зміст лексичної одиниці. Проблема полягає у тому, що всі студенти орієнтувалися на ТО1, а не на значення антропоніма у мові походження.

Наведемо фрагмент з ТО1, що містить цю лексему: «Neuer Ministerpräsident soll Li Qiang werden, **der frühere KPCh-Chef in Schanghai**». Оскільки політична система КНР суттєво відрізняється від української, слід

звернутися до додаткових джерел, аби зрозуміти, яку саме посаду обіймав Лі Цян у Шанхаї. У науковій праці Л. Бережної «Інститути й механізми забезпечення якості вищої освіти в Китаї» зазначено, що «до інститутів партійного керівництва відносяться центральні керівні виконавчі органи ЦК КПК і місцеві виконавчі партійні комітети» [54]. У низці статей вказано, що Лі Цян перебував на посаді **секретаря партійного комітету Шанхаю** [95]. Тому саме цей відповідник вважаємо правильним.

Лексему «der Vizepräsident» (прецепторонім) з ТО1 вжито у такому контексті: «Als Vizepräsident und Verantwortlicher für die Wirtschaft ist He Lifeng vorgesehen, Chef der Staatlichen Kommission für Entwicklung und Reform, der bedeutendsten Aufsichtsbehörde für die wirtschaftliche Entwicklung der Volksrepublik». Оскільки у наведеному фрагменті не зазначено, у якому органі влади Хе Ліфен обійняв посаду, виникає потреба у пошуку додаткової інформації.

У статті tagesschau від 12.03.2023 вказано наступне: «Der Wirtschaftsexperte He Lifeng (68) soll sich als weiterer Vizepremier um Wirtschaft und Finanzen kümmern. Er übernimmt damit die Rolle des scheidenden **Liu He** (71), der die Handelsgespräche mit den USA geführt hatte» [103]. Нас цікавить попередник Хе Ліфена — Лю Хе. У низці наукових праць щодо політичного устрою КНР знаходимо згадки про Лю Хе, як про віце-прем'єра Держради КНР [102]. Втім, варто також врахувати, що за чинним українським правописом 2019 року слова з першою іншомовною частиною, до яких належить, зокрема, «віце», пишемо разом.

Усі студенти 2 курсу відтворили антропонім за допомогою калькування: «віце-президент». 5 Студентів 3 курсу використали такий самий відповідник. 2 Студенти 3 курсу запропонували схожий переклад, але з урахуванням норм чинного правопису: «віцепрезидент». 1 Студент 3 курсу використав відповідник «віце-прем'єр». 4 Студенти 4 курсу відтворили назву як ««віце-президент», 3 — «віцепрезидент» (див. табл.16). Вважаємо, ці варіанти невдалими, адже поняття «віцепрезидент» використовують на позначення заступника президента. У

нашому випадку прецепторонім «der Vizepräsident» позначає заступника прем'єра Держради КНР. 1 Студент 4 курсу запропонував доцільний варіант перекладу — віцепрем'єр Держради (див. табл. 16). Втім, на наш погляд, варто використати додавання та відтворити лексему так: «віцепрем'єр Держради КНР».

Відтворення антропонімів турецького походження

Антропонім з ТО2 «Reser Tayyip Erdogan» — ім'я чинного президента Туреччини. У турецькій мові воно має таку форму: «Reser Tayyip Erdoğan». Хоча чинний правопис регулює правопис слів іншомовного походження, турецько-українська транслітерація має певні особливості. Тож при перекладі антропонімів турецького походження ми посилаємося на наукову працю О. Дерменджі «До питання транслітерації власних назв та імен у практиці турецько-українського перекладу».

Всі студенти 2 курсу відтворили ім'я так: «Реджеп Таїп Ердоган». 6 Студентів 3 курсу також використали такий відповідник. 1 Студент 3 курсу надав варіант «Реджеп Тайїп Ердоган», 1 — «Реджеп Тайїп Ердоган». Студенти 4 курсу переклали антропонім так: 3 студенти — «Реджеп Таїп Ердоган», 5 студентів — «Реджеп Тайїп Ердоган» (див. табл. 17).

Відповідно до статті О. Дерменджі, поєднання фонем [y+i] варто відтворювати за допомогою літери «ї». Літеру «ğ» передають за допомогою літери «г». З огляду на практичну турецько-українську транскрипцію, правильним варіантом перекладу вважаємо такий: «Реджеп Тайїп Ердоган».

«Meral Aksener» — ім'я політикині з Туреччини, використане у ТО2. Оскільки воно має турецьке походження, транслітерувати варто з турецької мови українською. В турецькій мові цей антропонім має форму «Meral Akşener».

Всі студенти 2 курсу надали різний переклад: «Мерал Акшенер», «Мерал Аксьонер», «Мераль Акшенер». У перекладах студентів 3 курсу антропонім було перекладено так: 2 рази — «Мерал Акшенер», 1 раз — «Мерал Акшонер», 4 рази — «Мераль Акшенер», 1 раз — «Мерал Аксенер». 1 Студент 4 курсу

запропонував відповідник «Мерал Аксьонер», 7 — «Мерал Акшенер» (див. табл. 18).

Відповідно до статті кандидата філологічних наук О. Дерменджі, приголосна «l» є м'якою, тож відтворюємо її як «ль» за аналогією до імен Емель, Аділь, Зюгаль, Бетюль. Літеру «ş» слід відтворювати як «ш». Правильним відповідником вважаємо варіант «Мераль Акшенер» [59].

«Kemal Kilicdaroglu» — антропонім турецького походження, ім'я політичного діяча з ТО2. В турецькій мові воно має таку форму: «Kemal Kılıçdaroğlu» 16 Студентів відтворили його як «Кемаль Кілічдароглу». 3 Студенти 3 курсу надали переклад «Кемаль Киличдароглу» (див. табл.19). За правилами практичної турецько-української транскрипції, літера «l» в імені є м'якою, літеру «i» передають за допомогою літери «и», літеру «ç»—«ч», літеру «ğ»—«г». Тож ім'я слід відтворювати у такий спосіб: «Кемаль Киличдароглу» [99].

«Ekrem İmamoğlu» — антропонім, використаний у ТО2, що називає політичного діяча Туреччини, мера Стамбула. У турецькій мові ім'я має форму «Ekrem İmamoğlu». Всі учасники експерименту відтворили його як «Екрем Імамоглу» (див. табл. 20). На нашу думку, це правильний варіант, адже він повністю відповідає правилам транскрибування.

Антропонім «Mansur Yavaş» з ТО2 називає мера Анкари. У турецькій мові має таку форму: «Mansur Yavaş». Студенти 2 курсу переклали ім'я так: «Мансур Явас». 6 Студентів 3 курсу надали відповідник «Мансур Явас», 2 — «Мансур Яваш». 2 Студенти 4 курсу запропонували переклад «Мансур Явас», 6 — «Мансур Яваш» (див.табл.21). Відповідно до правил транскрибування, літеру «ş» відтворюємо за допомогою літери «ш». Тож правильним варіантом вважаємо такий: «Мансур Яваш».

Відтворення антропонімів російського походження

«Sergej Lawrow» — ім'я російського політичного діяча, міністра закордонних справ РФ. Антропонім використано у ТО3. У перекладах студентів 2 курсу 2 рази

надано відповідник «Сергій Лавров», 1 раз — «сергій лавров». 6 Студентів 3 курсу відтворили антропонім як «Сергій Лавров», 2 — «сергій лавров». Всі студенти 4 курсу запропонували переклад «Сергій Лавров» (див. табл.22).

Відповідно до чинного правопису української мови, прізвища та по-батькові російського походження передаємо на український лад. Зокрема, імена та прізвища варто писати з великої літери [100]. Наразі це питання дискусійне, з огляду на загарбницьку війну Росії проти України. Тим не менше, на нашу думку, до офіційного внесення змін у правопис, слід спиратися на чинні норми. Правильним вважаємо такий переклад: «Сергій Лавров».

Антропонім «Wladimir Putin» з ТО5 позначає президента РФ. 2 Студенти 2 курсу відтворили ім'я так: «володимир путін», 1 — «Володимир Путін». 5 Студентів 3 курсу переклали антропонім як «Володимир Путін», 1 — «Путін», 1 — «владімір путін», 1 — «володимир путін». У перекладах студентів 4 курсу вжито такі варіанти: 7 разів «Володимир Путін», 1 — «Владімір Путін» (див. табл.23).

Хоча проблема відтворення російських антропонімів наразі є дуже дискусійною, ми спираємося за чинні норми української мови. Відповідно до них, російські імена та прізвища відтворюємо за правилами української мови. Зокрема, пишемо з великої літери. Також, традиційно, вказуємо ім'я та прізвище особи.

«Aleskandr Bastrykin» — ім'я державного діяча РФ, використане у ТО5. У перекладах студентів 2 курсу антропонім 2 рази відтворено як «Алескандр Бастрікін», 1 раз — «олександр бастрікін». 4 Студенти 3 курсу переклали ім'я так: «Олександр Бастрікін», 1 раз — «Александр Бастрікін», 1 раз — «Бастрікін», 1 раз — «александр бастрікін», 1 раз — «олександр бастрікін». 3 Студенти 4 курсу надали варіант «Алескандр Бастрікін», 5 — «Олександр Бастрікін» (див. табл.24).

Відповідно до української традиції, у текстах прийнято зазначити ім'я та прізвище особи. За чинним правописом, імена, прізвища та по-батькові російського походження передаємо на український лад. Також імена та прізвища

варто писати з великої літери, всупереч власним політичним переконанням. Правильним вважаємо варіант «Олександр Бастрікін».

Відтворення антропонімів болгарського походження

«Tihomir Bezlov» — антропонім з ТО5, який використовують на позначення імені експерта болгарського аналітичного центру. В болгарській мові ім'я має форму «Тихомир Безлов».

2 Студенти 2 курсу надали відповідник «Тихомир Безлов», 1 — «Тихомир Безлов». 1 Студент 3 курсу використав опущення. 3 Студенти 3 курсу відтворили антропонім як «Тихомир Безлов», 3 — «Тихомир Безлов». 4 Студенти 4 курсу запропонували такий варіант: «Тихомир Безлов», 4 — «Тихомир Безлов» (див. табл.25).

Оскільки болгарська мова, як і українська, належить до слов'янських мов, приголосні літери зберігають свою форму. Відповідно до чинного правопису, «И (І) передаємо через и в прізвищах та іменах, належних до південнослов'янських мов, у яких немає розрізнення и — і (болгарська, сербська та ін.): Велічков, Жівков, Хрїстов» [100, с.144]. Отже, ім'я варто транслітерувати через літеру «и». Згідно із нормами, «... болгарську і сербську е, чеські е, ё після приголосних передаємо літерою е» [100, с.143]. Відповідно, правильний варіант відтворення імені та прізвища такий: «Тихомир Безлов».

«Galap Donev» — ім'я болгарського політичного діяча з ТО5. У болгарській мові цей антропонім має форму «Гъльб Донеv». Студенти 2 курсу переклали антропонім так: «Галап Донеv». 2 Студенти 3 курсу надали відповідник «Галаб Донеv», 5 — «Галап Донеv», 1 — «Гириб Донеv». 5 Студентів 4 курсу використали відповідник «Галап Донеv», 3 — «Гириб Донеv» (див.табл.26).

Літера «ъ» має назву «ер голям». Вона може позначати декілька звуків. Норм, у яких зазначено, як правильно відтворювати цю літеру, немає. Проте у болгарських джерелах ім'я транслітеровано російською мовою так: «Гыльб». Тобто, у нашому випадку йдеться про звук «и». Як вже зазначалося раніше,

літеру «е» передаємо через українську «є». Правильним варіантом вважаємо: «Ги́либ Доне́в».

Антропоніми естонського походження

«Kaja Kallas» — антропонім естонського походження з ТО6. Це ім'я політичної діячки, прем'єр-міністерки Естонії. 1 Студент запропонував переклад «Кея Керас». 18 Учасників експерименту відтворили антропонім за допомогою транскодування: «Кая Каллас» (див. табл.27). Вважаємо цей переклад правильним, оскільки за правилами правопису «звук [j] звичайно передаємо відповідно до вимови іншомовного слова буквою й, а в складі звукосполучень [je], [ji], [ju], [ja] буквами є, ї, ю, я»; «подвоєння букв на позначення приголосних переважно зберігаємо у власних назвах» [100, с.126-129]. Літеру «а» передаємо українською літерою «а», літеру «к» — літерою «к», літеру «s» — літерою «с».

Інші антропоніми європейського походження

«Roberta Metsola» — ім'я мальтійського походження, що називає Президентку Європейського парламенту у ТО4. 13 Учасників експерименту відтворили його так: «Роберта Мецола». 1 Студент 2 курсу та 5 студентів 3 курсу запропонували варіант «Роберта Метсола» (див. табл.28).

В україномовних джерелах, зокрема в офіційному інтернет-представництві Президента України, антропонім транскрибують та вживають відповідник «Роберта Мецола» [88].

«Der Papst Johannes Paul II.» — назва з ТО5, що позначає голову Католицької церкви. 2 Студенти 2 курсу переклали її як «Папа Римський Іван Павло II», 1 — «Папа Іван Павло II». 2 Студенти 3 курсу запропонували відповідник «Папа Римський Іоанн Павло II», 2 — «Папа Іван Павло II», 1 — «Папа Римський Іван-Павло II», 3 — «Папа Римський Іван Павло II». У перекладах студентів 4 курсу наведено такі варіанти: 3 рази — «Папа Іван Павло II», 1 раз — «Папа Римський Іоанн Павло II», 4 рази — «Папа Римський Іван Павло II» (див. табл.29).

Поняття «*der Papst*» позначає найвищу церковну посаду та має усталений відповідник «Папа Римський». Назву цієї посади пишемо з великої літери, адже за чинним правописом «великі букви вживаємо в повних офіційних найменуваннях найвищих церковних посадових осіб: Вселенський Патріарх, Папа Римський...» [100, с.60]. Традиційно, його імя відтворюють так: «Іван Павло II» [53].

Лексичну одиницю «*die EU-Parlamentspräsidentin*», використану у ТО4, відносимо до прецепторонімів. Цей антропонім використовують для позначення очільниці законодавчого органу ЄС. 2 Студенти 2 курсу переклали лексему як «Президент Європарламенту», 1— «Президентка Європарламенту». 2 Студенти 3 курсу використали відповідник «Голова Європарламенту», 3 — «Президент Європарламенту», 3 — «Президентка Європарламенту». 1 Студент 4 курсу відтворив прецепторонім як «Президентка Європарламенту», 3 — «Голова Європейського парламенту», 1 — «очільниця Європейського парламенту», 1 — «Президент Європарламенту» (див. табл.30).

Назви органів ЄС мають усталені відповідники. Лексему «*Das Europäische Parlament (EP)*» перекладають як «Європейський Парламент» [63]. Варто зазначити, що у текстах ЗМІ часто використовують скорочений варіант: «Європарламент». Очільником Європейського Парламенту є (з англ.) «*The President of the European Parliament*» [110]. В українській мові ця одиниця має усталений відповідник: «Президент Європейського Парламенту». Назву посади слід писати з великої літери: «З великої букви пишемо перше слово офіційних назв найвищих державних посад та посад керівників міжнародних організацій» [100, с.63]. Зауважимо, що у текстах ЗМІ, на нашу думку, допустимим є також скорочений варіант «Президент Європарламенту». Використання фемінітиву «Президентка», згідно з чинним правописом, вважаємо можливим, проте в офіційних документах такий відповідник не використовують.

Можна виокремити такі причини, що зумовили виникнення труднощів при перекладі імен та прізвищ третіх країн: 1) відсутність стандартів транслітерації з зазначених мов українською мовою (за винятком китайської мови); 2)

множинність відповідників у ЗМІ; 3) чинний правопис регламентує відтворення лише окремих звуків в іншомовних словах; 4) двозначність у чинному правописі (напр. вживання великої літери, фемінітивів). При перекладі таких одиниць студенти використовували транскодування (транслітерацію та транскрипцію), а також орієнтувалися на відповідники у текстах ЗМІ. Складність відтворення прецепторонімів зумовлена: 1) відсутністю фонових знань щодо політичних систем інших країн; 2) відсутністю усталених/офіційних відповідників; 3) орієнтуванням на форму лексичних одиниць у мові ТО, а не у мові, з якої походить антропонім. Студенти переважно послуговувалися прийомом калькування.

2.3. Аналіз особливостей відтворення ергонімів у суспільно-політичних текстах

Одними із найскладніших лексем для перекладу виявилися ергоніми. Запропоновані тексти містять значну кількість назв партій та політичних об'єднань, установ та компаній, міжнародних організацій, назви видань, документів, підрозділів військового призначення та зброї. Всі ергоніми ми поділяємо на 3 основні групи: 1) ергоніми українського походження; 2) ергоніми німецького походження; 3) ергоніми третіх країн.

2.3.1. Відтворення ергонімів українського походження

Ергонім «Translogistic UA» з ТО5 позначає українську компанію, що здійснює вантажні перевезення автомобільним транспортом. У перекладах студентів 2 курсу назву 2 рази відтворено як «Транслогістик-ЮА», 1 — ТОВ «Translogistic UA». 2 Студенти 3 курсу надали відповідник «ТОВ «Translogistic UA», 1 — «ТОВ «Транслоджістик UA», 1 — «TRANSLOGISTIC UA», 1 — «Translogistic UA», 1 — «ТОВ «Транслоджістик ЮА», 2 — «Транслогістик UA». 1 Студент 4 курсу переклав ергонім як «Транслогістик УА», 1 — «Транслогістик UA», 1 — «ТОВ «Транслогістик-ЮА», 1 — «ТОВ «ЮА Транс-Логістик», «компанія

«Translogistic UA», 1 — «Транслогістик-UA», 2 — «Translogistic UA» (див. табл. 31).

Проблема відтворення цього ергоніма полягає у тому, що про цю фірму згадують лише в іншомовних джерелах. В україномовних про неї згадки немає, хоча цю компанію позиціонують як українську. Згідно з інформацією ЗМІ, це один із винуватців теракту на Кримському мосту. Але питання, якою є вихідна форма одиниці, тобто в українській мові, залишається відкритим. Тому, на наш погляд, найбільш вдалим перекладацьким рішенням є нульове транскодування та додавання родового поняття: «компанія «Translogistic UA».

Відтворення ергонімів українського походження зазвичай проблем не зумовлює, однак трапляються винятки. При перекладі таких одиниць слід орієнтуватися на форму лексеми у мові походження. В окремих випадках, якщо це неможливо, слід використовувати нульове транскодування та додавання родового поняття.

2.3.2. Відтворення ергонімів німецького походження

У запропонованих текстах було виявлено такі ергоніми німецького походження: 1) партіоніми; 2) міністеріоніми.

Лексема «Die Grünen-Politikerin» (партіонім), вжита у ТОЗ, позначає членкиню німецької політичної партії. Студенти 2 курсу переклали ергонім так: представниця «Зелених», політик від «Партії зелених», представниця партії Зелених. 1 Студент 3 курсу запропонував відповідник «представниця партії Зелених», 1 — «політик від «зелених», «політикиня з партії «Зелених», 1 — «політик «зелених», 1 — «політикиня від Партії зелених», 1 — «політик від партії «зелених», 1 — «політикиня», 1 — «політикиня з партії «Союз 90/Зелені». 1 Студент 4 курсу надав переклад «політик з партії Зелених», 2 — «лідерка партії «Зелених», 1 — «політична діячка, членкиня партії Союз 90/Зелені», 2 — «членкиня партії Союз 90/Зелені», 1 — «політик «Зелених», 1 — «політик партії «зелених» (див. табл. 32).

Ця політична партія була утворена у 1993 році шляхом об'єднання Партії зелених і Союзу 90. Лексема має усталений відповідник: «партія Союз 90/Зелені»(без лапок).

Ергонім «der CDU-Abgeordnete» з ТО4 можна віднести до партіонімів. Складовими цієї лексичної одиниці є назва німецької політичної партії CDU (Christlich Demokratische Union Deutschlands) та родове поняття «der Abgeordnete».

2 Студенти 2 курсу надали відповідник «депутат від ХДС», 1 — «представник ХДС». 1 Студент 3 курсу переклав партіонім як «депутат ХДС», 4 — «депутат від ХДС», 1 — «депутат парламенту від ХДС», 1 — «депутат Християнсько-демократичного союзу». У перекладах студентів 4 курсу було виявлено такі варіанти відтворення: 5 разів — «депутат від ХДС», 1 раз — «депутат від ХДС (Християнсько-демократичний союз)», 1 — «депутат Бундестагу від ХДС», 1 — «депутат ХДС (CDU)» (див. табл. 33).

Лексема «Abgeordnete» в українській мові вона має відповідник: «депутат». Назву політичної партії CDU (Christlich Demokratische Union Deutschlands) в українській мові прийнято перекладати за допомогою калькування: «Християнсько-демократичний союз (ХДС)». Оскільки аббревіатура є добре відомою потенційним читачам, вважаємо, що найбільш прийнятним варіантом перекладу є калькування аббревіатури та додавання родового поняття «партія»: «депутат партії ХДС».

Ергонім «die Bundesregierung» (міністеріонім), вжитий у ТО4, стосується політичної системи Німеччини. Всі учасники експерименту переклали його за допомогою калькування. 2 Студенти 2 курсу відтворили ергонім з малої літери: «федеральний уряд»; 1 студент 2 курсу — з великої літери: «Федеральний уряд». 4 Студенти 3 курсу надали такий переклад: «федеральний уряд», 1 — «Федеральний уряд», 2 — «федеральний уряд Німеччини», 1 — «Федеральний уряд Німеччини». 5 Студентів 4 курсу використали відповідник «федеральний уряд», 2 — «уряд Німеччини», 1 — «федеральний уряд Німеччини» (див. табл. 34).

У публікаціях ЗМІ найбільш вживаним є відповідник «федеральний уряд Німеччини». Водночас, на сайті Посольства Федеративної Республіки Німеччина слово «Федеральний» пишуть з великої літери. У чинному правописі зазначено: «В офіційних складених назвах органів влади, установ і організацій, товариств і об'єднань з великої букви пишемо перше слово (і всі власні назви), що входить до складу назви». Тому ми вважаємо правильним відповідник «Федеральний уряд Німеччини».

Перекладацькі труднощі при відтворенні як партіонімів, так і міністеріонімів зумовлені множинністю відповідників у ЗМІ. При перекладі партіонімів слід зважати на те, чи існує традиція відтворення окремих назв в українській мові. Також варто брати до уваги, чи вони відомі потенційним реципієнтам. Якщо назви невідомі, є сенс навести в дужках повну назву/аббревіатуру мовою оригіналу. При перекладі міністеріонімів варто використовувати веб-сторінки органів влади, представництв Німеччини та офіційні документи.

2.3.3. Відтворення ергонімів третіх країн

Тексти, запропоновані для перекладу в межах експерименту, містять велику кількість ергонімів третіх країн. Всі одиниці ми поділяємо у такий спосіб: 1) ергоніми китайського походження; 2) ергоніми турецького походження; 3) міжнародні ергоніми; 4) ергоніми США; 5) ергоніми РФ; 6) ергоніми болгарського походження; 7) ергоніми естонського походження. Результати аналізу демонструють, що тексти, запропоновані для перекладу, містять такі ергоніми третіх країн: 1) партіоніми; 2) коетоніми; 3) міністеріоніми; 4) лігоніми; 5) армоніми; 6) школоніми.

Відтворення ергонімів китайського походження

Ергонім «die Kommunistische Partei» (партіонім) вжито у ТО1. Варто зауважити, що автор ТО1 використав скорочену назву. Така практика є цілком прийнятною та характерною для текстів ЗМІ задля забезпечення мовної економії. На сайті

Посольства КНР у Німеччині вжито назву «die Kommunistische Partei Chinas», а також абрєвіатури «КРCh» і «КР Chinas».

При перекладі зазначеної лексеми усі студенти використали калькування. 16 Учасників експерименту надали варіант «Комуністична партія». Вочевидь, вони орієнтувалися на ТО1, що містить скорочену назву. 3 Студенти 3 курсу використали калькування та додавання: «Комуністична партія Китаю» (див. табл.35).

На офіційних сайтах Посольства КНР в Україні та Міністерства закордонних справ України, а також у низці інших джерел, як-от в україномовній версії новинної платформи Deutsche Welle, «Радіо Свобода» та «Суспільне», партіонім «die Kommunistische Partei Chinas» відтворюють за допомогою калькування: «Комуністична партія Китаю» [81]. Також, за аналогією до оригіналу утворюють абрєвіатуру «КПК». Вважаємо цей переклад вдалим, адже він цілком відповідає традиції та охоплює значення лексеми.

Ергонім «Der Volkskongress» (підгрупа «коетоніми») використано у ТО1. Він позначає найвищий законодавчий орган КНР — парламент. Як і у випадку з «die Kommunistische Partei», в ТО1 використано скорочену назву. У низці джерел, а саме на сайті Федерального міністерства закордонних справ Німеччини та у німецькомовних ЗМІ tagesschau, Deutsche Welle і ZDF зустрічаємо назву «der Nationale Volkskongress (NVK)» [104].

Усі студенти 2 курсу використали калькування та відтворили лексему як «Народний конгрес». 2 Студенти 3 курсу вжили відповідник «Народний з'їзд», 1 — «Народний конгрес», 4 — «Всекитайські збори народних представників», 1 — «з'їзд КПК». 5 Студентів 4 курсу надали варіант «Народний конгрес». 1 Раз коетонім було відтворено як «засідання Народного конгресу», 1 раз — «Всенародний конгрес народних представників», 1 раз — «з'їзд представників Народного конгресу» (див. табл. 36).

На сайті Міністерства закордонних справ України розміщено посилання на офіційні сторінки «Асоціації китайсько-українського співробітництва» та «Української асоціації китаєзнавців». У публікаціях, підготовлених членами

асоціації, використано відповідник «Всекитайські збори народних представників (ВЗНП)» [80; 81]. На сайті Міністерства закордонних справ України вжито цю ж лексему [56].

Варіанти перекладу, що містять слово «з'їзд», вважаємо неправильними, адже у політичній системі Китаю існує таке поняття як «Всекитайський з'їзд Комуністичної партії Китаю (КПК)», втім воно має інше значення. Всекитайський з'їзд Комуністичної партії Китаю (КПК) скликається один раз на 5 років або достроково [73], в той час як засідання парламенту, тобто Всекитайських зборів народних представників (ВЗНП) відбувається щорічно [68; 71].

При перекладі цієї назви обов'язково варто враховувати контекст. Наведемо фрагмент ТО1: «Eine enge Verbindung zum Staats- und Parteichef ist das entscheidende Kriterium für die neu zu ernennenden Spitzenpolitiker, deren Namen erst gegen *Ende des Volkskongresses* bekanntgegeben werden». На наш погляд, йдеться про парламентську сесію. «Парламентська сесія — основна організаційна форма роботи парламенту, пленарні засідання і засідання постійних парламентських комітетів та комісій, протягом яких обговорюються законопроекти» [31]. Оскільки лексема «Всекитайські збори народних представників» позначає не просту зустріч, а засідання парламенту, вважаємо правильним такий переклад «*Ende des Volkskongresses*»: «наприкінці сесії Всекитайських зборів народних представників».

Ергонім «Der Ständige Ausschuss des Politbüros», вжитий у ТО1, належить до міністеріонімів. У публікації Deutsche Welle знаходимо таке визначення: «**Der ständige Ausschuss des Politbüros des Zentralkomitees der KP** ist das höchste Gremium der Partei und damit das wichtigste Parteiorgan, das über die Kurse der Regierung entscheidet». Тобто це — найвищий партійний орган, що визначає курс уряду.

2 Студенти 2 курсу запропонували відповідник «постійний комітет Політбюро». 1 Студент 2 курсу переклав міністеріонім як «Постійний комітет Політбюро». 5 Студентів 3 курсу також використали словосполучення

«Постійний комітет Політбюро», 3 — «Постійний комітет Політбюро ЦК КПК», 1 — «Постійний комітет Політбюро Центрального комітету Комуністичної партії Китаю». Усі студенти 4 курсу переклали лексему як «Постійний комітет Політбюро» (див. табл. 37). В усіх випадках використано калькування. Відмінність полягає у тому, що частина студентів транслітерувала скорочену назву, інша — повну. Найбільш вдалим вважаємо варіант «Постійний комітет Політбюро ЦК КПК», адже саме цей відповідник використовують в офіційних джерелах та низці наукових праць, присвячених політичній системі Китаю [55; 72].

Лексема «die Staatliche Kommission für Entwicklung und Reform» з ТО1 належить до міністеріонімів. Студенти 2 курсу надали такі варіанти перекладу: «Державна комісія з питань розвитку та реформ», «Національна комісія з питань розвитку та реформ», «Державна комісії розвитку і реформ». 1 Студент 3 курсу переклав лексичну одиницю як «Національна комісії з розвитку і реформ», 2 — «Державний комітет у справах розвитку і реформ», 3 — «Державний комітет з розвитку та реформ», 1 — «Державний комітет з питань розвитку та реформ», 2 — «Державний комітет у справах розвитку та реформ». 2 Студенти 4 курси надали відповідник «Державна комісія з розвитку та реформ», 2 — «Державна комісія з питань розвитку та реформ», 1 — «Державний комітету з розвитку та реформ», 1 — «Національна комісія з розвитку та реформ», 1 — «Державна комісія з питань розвитку та реформ», 1 — «Національна комісія з питань розвитку та реформ», 1 — «Державний комітет у справах розвитку і реформ» (див. табл. 38).

У публікаціях україномовних ЗМІ найбільш вживаним є відповідник «Державний комітет з розвитку та реформи КНР». Можна припустити, що автори орієнтувалися на переклад у російськомовному просторі та переклали назву за аналогією до «Государственный комитет по развитию и реформе КНР». Адже в україномовних наукових працях використовують інший відповідник: «Національна комісія з розвитку та реформ (НКРР)» [72]. Варто зазначити, що на офіційному урядовому порталі КНР, локалізованій англійській версії, назву

органу перекладено як «National Development and Reform Commission (NDRC)». Якщо перекласти лексему з англійської мови українською за допомогою калькування, отримаємо варіант «Національна комісія з розвитку та реформ». Тож вважаємо правильним цей переклад.

Відтворення ергонімів австралійського походження

Ергонім «Australian National University» (школонім) позначає державний університет у Канберрі. Всі учасники відтворили його за допомогою калькування: «Австралійський національний університет» (див. табл. 39). Ми погоджуємося з таким перекладом, адже саме такий відповідник використовують в україномовних джерелах [52].

Відтворення ергонімів турецького походження

Лексема «der Oppositionsbündnis» з TO2 належить до партіонімів. У нашому випадку йдеться про конкретний опозиційний альянс Туреччини — «Altılı Masa». 18 Учасників експерименту надали відповідник «опозиційний альянс». 1 Студент 2 курсу переклав партіонім як «опозиційна коаліція» (див. табл. 40).

Альянс було створено у 2018 році. Тоді він називався «Millet İttifakı (MİLLET)». В англійській мові назва мала форму «The Nation Alliance (NATION)», в українській — «Національний альянс». В 2018 році альянс розпався. У 2019 році він возз'єднався під назвою «Altılı Masa». Англійською мовою назву прийнято відтворювати як «Table of six», українською — «Стіл шести». На нашу думку, варто також додати родове поняття: «опозиційний альянс Стіл шести».

Лексему «die nationalkonservative İyi-Partei» з TO2 відносимо до партіонімів. Відповідно до традиції, назву цієї партії відтворюють за допомогою калькування та нульового транскодування: «національно-консервативна Хороша партія (İyi Parti)».

Усі студенти 3 курсу надали різні варіанти перекладу: «національно-консервативна партія «Ії», «національно-консервативна партія «Ій», «націонал-

консервативна партія İyi». 1 Студент 3 курсу запропонував переклад «націонал-консервативна Хороша партія», 1 студент — «національно-консервативна «Хороша партія», 1 студент — «націонал-консервативна партія «İy», 3 студенти — «національно-консервативна «Хороша партія», 1 студент — «націонал-консервативна партія «İy», 1 студент — «націонал-консервативна «Хороша партія», 1 студент — націонал-консервативної «Хороша партія» (тур. İyi Parti).
Всі студенти 4 курсу запропонували різні варіанти відтворення: «національно-консервативна партія İyi», «націонал-консервативна партія «Хороша партія» (тур. «İYİ Parti»)), «національно-консервативна партія «İyi» [«Хороша партія»]], «національно-консервативна Хороша партія (тур. İyi Parti)», «національно-консервативна партія, відома як Хороша партія», «національно-консервативна Хороша партія (тур. İyi Parti)», «націонал-консервативна партія «Добра партія?»» (див. табл. 41).

Лексема «die Oppositionspartei CHP», використана у Т02, належить до партіонімів та стосується політичної партії Туреччини. Усі студенти 2 курсу відтворили цю одиницю за допомогою калькування та нульового транскодування: «опозиційна партія CHP». 2 Студенти 3 курсу надали відповідник, отриманий шляхом калькування: «опозиційна партія РНП». Інші студенти 3 курсу переклали ергонім так: «опозиційна партія Республіканська народна партія», «опозиційна партія CHP; ХНП», «опозиційна народна партія», «Республіканська народна партія», «опозиційна партія РНП («Республіканська народна партія»)), «опозиційна партія Республіканська народна партія (РНП)». 2 Студенти 4 курсу запропонували відповідник «опозиційна партія CHP», 2 — «опозиційна партія РНП», 2 — «опозиційна партія РНП (Республіканська народна партія)». Також лексему було 1 раз відтворено як «опозиційна Республіканська народна партія (РНП)» та 1 раз як «опозиційна партія РНП (тур. Cumhuriyet Halk Partisi)» (див. табл. 42).

Вважаємо варіанти перекладу з нульовим транскодуванням невдалими, адже цільовий читач не має достатньо знань щодо політичної системи Туреччини і не зрозуміє, що позначає скорочення CHP. На наш погляд, при першій згадці

назви партії варто використати відповідник «опозиційна партія РНП (тур. Cumhuriyet Halk Partisi)», оскільки: 1) він утворений за аналогією до оригіналу шляхом калькування; 2) використано додавання назви партії мовою оригіналу, що може бути корисним для реципієнтів. Далі у тексті доцільно використовувати лише аббревіатуру — «РНП».

Відтворення ергонімів американського походження

Ергонім «CIA» з ТО5 належить до армонімів та позначає державну структуру США, яка спеціалізується на зовнішній розвідці. Оскільки лексема має усталений відповідник в українській мові, проблем із її відтворенням при перекладі не виникло. 18 Учасників експерименту використали аббревіатуру «ЦРУ», 1 учасник надав відповідник «ЦРУ (Центральне розвідувальне управління)» (див. табл. 43). На наш погляд, обидва варіанти правильні.

Відтворення ергонімів російського походження

Ергонім «Das Ermittlungskomitee der Russischen Föderation» з ТО5 належить до міністеріонімів. Ця лексема позначає федеральний державний орган РФ, що має повноваження у сфері кримінального судочинства.

Студенти 2 курсу переклали ергонім так: «Слідчий комітет рф», «Слідчий комітет Російської Федерації», «слідчий комітет рф». 3 Студенти 3 курсу запропонували відповідник «Слідчий комітет РФ», 3 — «Слідчий комітет Російської Федерації», 1 — «Слідчий комітет російської федерації», 1 — «Слідчий комітет рф». 4 Студенти 4 курсу відтворили лексему як «Слідчий комітет Російської Федерації», 4 — «Слідчий комітет РФ» (див. табл. 44).

У мові оригіналу ергонім має форму «Следственный комитет Российской Федерации». В українській мові існує усталений відповідник, а саме «Слідчий комітет Російської Федерації». У публікаціях ЗМІ часто використовують скорочений варіант: «Слідчий комітет РФ».

Лексичну одиницю «FSB» (армонім), вжиту у ТО5, використовують для позначення спецслужби РФ. У мові оригіналу назва має форму «ФСБ»

(«Федеральная служба безопасности Российской Федерации»). 18 Учасників експерименту відтворили армонім за допомогою усталеного відповідника «ФСБ», 1 — використав опущення (див. табл. 45).

Відтворення ергонімів болгарського походження

«DANS» — лексема болгарського походження з ТО5, яку відносять до армонімів. Студенти 2 курсу відтворили ергонім у такий спосіб: «внутрішня розвідка DANS», «внутрішня розвідувальна служба ДАНС», «внутрішня розвідка». Студенти 3 курсу запропонували такі варіанти перекладу: 1 студент — «Державне агентство національної безпеки DANS», 3 — «внутрішня розвідувальна служба ДАНС», 3 — «внутрішня розвідка DANS», 1 — «державне агентство з питань національної безпеки». Студенти 4 курсу надали такі відповідники: 2 — «внутрішня розвідувальна служба ДАНС», 1 — «внутрішня розвідка Державне агенство з національної безпеки ДАНБ (ДАНС)», 1 — «внутрішньо розвідувальна служба ДАНБ (Державне агентство національної безпеки)», 1 — «внутрішня служба безпеки ДАНС (Державна агенція «Національна безпека Болгарії)», 3 — «внутрішня розвідка DANS» (див. табл. 46).

У ТО5 лексему вжито із родовим поняттям «*der Inlandsgeheimdienst*», що має таке значення: «*Geheimdienst, der innerhalb des eigenen Landes solche Informationen zusammenträgt und auswertet, die für den Erhalt der Staatssicherheit relevant sein könnten*» [106]. Отже, це «служба розвідки, що в межах власної країни збирає та оцінює інформацію, яка може бути важливою для забезпечення державної безпеки» (тут і далі переклад — А.Д.). У мові оригіналу ергонім має таку форму: «Държавна агенция «Национална сигурност». В україномовних джерелах найбільш уживаними є такі відповідники: «Державна агенція «Національна безпека» Болгарії (ДАНС)» та «Державне агенство національної безпеки Болгарії (ДАНБ)». На нашу думку, лексему слід відтворювати за допомогою калькування за аналогією до «Державної агенції болгар за кордоном» та «Державної агенції «Митниця» — Державна агенція «Національна безпека»

Болгарії (ДАНС) [61]. Ергонім містить поняття «державна агенція», тому при перекладі слово «der Inlandsgeheimdienst» можна не відтворювати.

Назву болгарського постачальника «Baltex Capital S.A.» використано у Т05. В болгарській мові ергонім має таку ж форму. 13 Учасників експерименту використали нульове транскодування. 2 Студенти 3 курсу використали нульове транскодування та додавання родового поняття: «компанія «Baltex Capital S.A.»»; 1 — транскрибування та додавання родового поняття: «компанія «Балтекс Кепітал С.А.». 2 Студенти 4 курсу послуговувалися транслітерацією: «Балтекс Капітал», 1 — додаванням родового поняття та нульовим транскодуванням: «компанія «Baltex Capital S.A.» (див. табл.47)

Лексема «Think Tanks Center for the Study of Democracy» з Т05 позначає незалежну неупереджену болгарську організацію, європейський інститут державної політики. У перекладах студентів 2 курсу використано такі відповідники: 2 рази — «Центр з вивчення демократії аналітичних центрів», 1 раз — «Аналітичний центр з вивчення демократії». 2 Студенти 3 курсу надали переклад «Центр вивчення демократії, аналітичний центр», 1 — «Центр дослідження демократії», 3 — «Think Tanks Center for the Study of Democracy», 1 — «Центр вивчення демократії», 1 — «аналітичний Центр вивчення демократії». 2 Студенти 3 курсу запропонували відповідник «Центр вивчення демократії, аналітичний центр», 2 — «Центр аналітичних центрів з вивчення демократії», 1 — «Центр вивчення демократії, науково-дослідчий інститут», 1 — «аналітичний «Центр вивчення демократії», 1 — «Центр з вивчення демократії в Софії (Center for the Study of Democracy in Sofia)», 1 — «Центр з вивчення демократії» (див. табл. 48).

В болгарській мові назва «Center for the Study of Democracy» має форму «Центърът за изследване на демокрацията». Також використовують аббревіатуру «ЦИД». В українській мові ергонім прийнято відтворювати так: «Центр вивчення демократії» [94]. Ідіому «Think Tank» перекладають як «аналітичний центр» [94]. Інколи використовують варіант «мозковий центр». «Center for the Study of Democracy» — за своєю суттю і є аналітичним центром, тому при перекладі

орієнтуємося на форму лексеми у болгарській мові, а не англійській. Щоб уникнути тавтології, пропонуємо обрати контекстуальний відповідник «Think Tank» — аналітична організація. На нашу думку, ергонім слід відтворити так: «аналітична організація Центр вивчення демократії».

Відтворення ергонімів естонського походження

Ергонім «die wirtschaftsliberale Reformpartei» (партіонім) з ТОб стосується політичної системи Естонії та позначає політичну партію. 2 Студенти 2 курсу у перекладі використали відповідник «економічно-ліберальна реформаторська партія», 1 — «ліберальна Партія реформ». 1 Студент 3 курсу надав варіант «ліберальна партія Реформ», 4 — «ліберальна Партія реформ», 3 — «економічно-ліберальна реформаторська партія». 2 Студенти 4 курсу переклали лексему як «ліберальна Партія реформ», 2 — «економічно-ліберальна реформаторська партія», 1 — «економічно-ліберальна Партія реформ Естонії», 1 — «праволіберальна Партія реформ», 1 — «економічно-ліберальна Партія реформ», 1 — «право-ліберальна партія реформ Естонії (Eesti Reformierakond)» (див. табл. 49).

Частина учасників експерименту орієнтувалася на ергонім у ТОб, частина — на форму цієї лексичної одиниці у мові походження (естонській), а саме «Eesti Reformierakond». У ТОб партія охарактеризована як «wirtschaftsliberal», тобто «економічно-ліберальна». У науковій праці знаходимо таке визначення поняття «економічний лібералізм»: «це система соціально-економічних відносин, в якій домінують ринкові регулятори, а роль держави зведена до мінімуму» [82, с.3]. Водночас, частина студентів відтворила «wirtschaftsliberal» як «право-ліберальна». Економічний лібералізм є лише однією із форм лібералізму, тоді як «правий лібералізм» — поняття більш обширне, що вказує на «праву» політичну ідеологію. На наш погляд, у перекладі можна використати контекстуальний відповідник «право-ліберальна», зазначивши до якого крила належить політична партія. Саме так партія згадана у більшості україномовних та англомовних джерел, тоді як прикметник «економічно-ліберальна» не вживають [101]. Власне

назву партії прийнято відтворювати як Партія реформ Естонії. На наш погляд, варто також надати у дужках оригінальну назву естонською мовою. Правильним відповідником вважаємо варіант «право-ліберальна Партія реформ Естонії (Eesti Reformierakond)».

Ергонім «die rechtspopulistische Estnische Konservative Volkspartei (EKRE)» (партіоніми) використовують для позначення політичної партії Естонії. Усі студенти 2 курсу переклали лексему так: «правопопулістська Естонська консервативна народна партія (EKRE)». 3 Студенти 3 курсу використали відповідник «правопопулістська Консервативна народна партія Естонії (EKRE)», 2 — «правопопулістська Естонська консервативна народна партія (EKPE)», 1 — «правопопулістська консервативна народна партія Естонії (ECRE)». 2 Студенти використали по два варіанти перекладу: «правопопулістська Естонська консервативна народна партія (EKRE); Консервативна Народна партія Естонії». У перекладах студентів 4 курсу було запропоновано такі варіанти перекладу: 1 раз — «правопопулістська Естонська консервативна народна партія (EKHP)», 1 раз — «правопопулістська Естонська консервативна народна партія (EKRE- Eesti Konservatiivne Rahvaerakond)», 1 раз — «правопопулістська Консервативна народна партія Естонії (EKPE — Eesti Konservatiivne Rahvaerakond)», 2 — «правопопулістська Консервативна народна партія Естонії (EKRE)», 2 — «правопопулістська консервативна народна партія Естонії (EKRE)», 1 — «правопопулістська Консервативна народна партія Естонії (KHPE)» (див. табл. 50).

Відповідно до чинного правопису, «у назвах політичних партій і рухів з великої букви пишемо перше слово (і всі власні назви)» [100, с.61]. На наш погляд, слід відтворювати назву партії так: «правопопулістська Консервативна народна партія Естонії (EKRE)».

Ергонім «die mitte-links verortete Zentrumsparitei» (партіонім) використано у ТО6. Варіанти усіх студентів 2 курсу суттєво різні: «лівоцентристська партія Центру», «ліва центристська партія», «лівоцентристська Центральна партія». 1 Студент 3 курсу переклав партіонім як «Лівоцентристська партія», 2 —

«лівоцентристська Центристська партія», 1 — «лівоцентристська партія Центру», 2 — «Центристська партія», 1 — «лівоцентристська партія», 1 — «ліва Центристська партія». У перекладах студентів 4 курсу 1 раз було використано відповідник «лівоцентристська Центристська партія», 1 раз — «лівоцентристська партія Центру», 2 рази — «ліберальна Центристська партія», 2 рази — «Центристська партія», 1 раз — «ліберальна Центристська партія», 2 рази — «лівоцентристська партія» (див. табл. 51).

У мові оригіналу назва партії має форму «Eesti Keskerakond». В українській мові існує традиція, відтворювати її у такий спосіб: «Центристська партія». Проблема полягає у тому, що виникає повторення, адже означення «die mitte-links verortete» має відповідник «лівоцентристський». Замінити його словом «лівий», як пропонує один із учасників експерименту, не вдасться, оскільки у політико-партійному дискурсі розрізняють три основні політичні вітки: ліві, праві та центристи (займають проміжну позицію).

«Економічні ліві за своїми поглядами прямо протилежні економічним правим. Тут ліві ратують за перевагу різних колективних форм власності над приватними. Центристський курс передбачає проведення такої лінії, яка на практиці є серединою між прагненням до економічної ефективності та вимогами соціальної справедливості, між свободою підприємницької діяльності та бажанням суспільних верств досягти більшої соціальної рівності» [65, с.2]. Вочевидь, «Eesti Keskerakond» — центристська партія з нахилом «вліво». Один із учасників експерименту пропонує контекстуальний відповідник до означення — «ліберальний». Ми відкидаємо цей варіант, оскільки «лібералів часто відносять до «центристів», а іноді і до «лівих» [65, с.3].

Можливими, на наш погляд, є два варіанти: 1) опущення означення «лівоцентристська» та додавання назви естонською мовою (Центристська партія (Eesti Keskerakond); 2) відтворення означення за допомогою калькування та додавання назви естонською мовою (лівоцентристська Центристська партія (Eesti Keskerakond)).

«Die liberale Partei Eesti 200» (партіоніми) — ергонім, використаний у ТОб, що позначає ліберальну політичну партію. 2 Студенти 2 курсу надали відповідник «ліберальна партія Eesti 200», 1 — «Ліберальна партія Eesti 200». 1 Студент 3 курсу запропонував такий переклад: «ліберальна партія Eesti 200 (Естонія 200)», 2 — «ліберальна партія Eesti 200», 3 — «ліберальна партія «Естонія 200», 1 — «ліберальна партія Естонія 200», 1 використав опущення. Студенти 4 курсу переклали назву у такий спосіб: 1 студент — «ліберальна партія Есті 200», 1 — «ліберальна партія Eesti 200 («Естонія 200»)», 3 — «ліберальна партія Естонія 200 (Eesti 200)», 1 — «ліберальна партія «Естонія 200» (Eesti 200)», 2 — «ліберальна партія Eesti 200» (див. табл.52).

Зауважимо наступне: «назви, що не є офіційними найменуваннями, пишемо з малої букви: ліберальна партія...». В україномовних джерелах використовують два прийоми для відтворення цієї лексеми: нульове транскодування та калькування «ліберальна партія Естонія 200». На нашу думку, варто використати калькування та додавання (оригінальної назви): «ліберальна партія Естонія 200 (Eesti 200)». Це рішення вмотивовано тим, що ЦА мало обізнана із політикою Естонії. Тому, за потреби, завдяки назві естонською мовою, реципієнти зможуть знайти додаткову інформацію.

Ергонім «die Sozialdemokraten» (партіонім) вжито у ТОб. Зазначимо, що йдеться не про прихильників соціал-демократії загалом, а конкретну політичну партію Естонії — «Sotsiaaldemokraatlik Erakond», скорочено «SDE». Майже всі учасники експерименту відштовхувалися від ТОб та переклали лексему як «соціал-демократи». 1 Студент 3 курсу надав відповідник «Соціал-демократична партія». 1 Студент 4 курсу запропонував варіант «Соціал-демократична партія Естонії (СДПЕ)» (див. табл.53). В українській мові назву прийнято відтворювати так: «Соціал-демократична партія Естонії». Також часто послуговуються аббревіатурою, утвореною за допомогою калькування: «СДПЕ». На наш погляд, варто також використати додавання назви партії естонською мовою: «Соціал-демократична партія Естонії (Sotsiaaldemokraatlik Erakond)», щоб ЦА, за потреби, змогла знайти інформацію в додаткових джерелах.

Ергонім «die konservative Partei Isamaa» (партіонім), вжитий у ТОб, позначає політичну партію Естонії. Студенти 2 курсу відтворили його за допомогою транскодування: 2 рази — «консервативна партія Ісамаа», 1 раз — «консервативна партія Ісама». У перекладах студентів 3 курсу було використано такі відповідники: 1 раз — «консервативна партія «Вітчизна» (Isamaa)», 2 рази — «консервативна партія «Ісамаа», 2 рази — «консервативна партія «Союз Вітчизни і Res Publika», 1 раз — «консервативна «Вітчизна», 1 раз — «консервативна партія «Ісамаа» (ест. Батьківщина)», 1 раз — «консервативна партія «Isamaa» («Вітчизна»)). 1 Студент 4 курсу нада варіант перекладу «консервативна партія «Ісамаа», 1 — «консервативна партія Isamaa («Батьківщина»)), 1 — «консервативна партія Вітчизна (Isamaa)», 2 — «консервативна партія «Вітчизна» (Isamaa)», 1 — «консервативна партія Ісамаалійт (Isamaa)», 1 — «консервативна партія Isamaa, також відома як «Вітчизна», 1 — «консервативна партія Isamaa» (див. табл. 54).

Традиційно, в українській мові назву партії відтворюють за допомогою калькування та додавання назви оригіналу: «консервативна партія Вітчизна (Isamaa)».

Ергонім «Die Wahlkommission des EU- und NATO-Landes» (міністеріонім), використаний в ТОб, в естонській мові має форму «Vabariigi Valimiskomisjoniga». 2 Студенти орієнтувалися на ТОб та надали переклад «виборча комісія країни ЄС і НАТО», 1 — «Національна виборча комісія ЄС-НАТО». 1 Студент 3 курсу запропонував відповідник «Виборча комісія країн ЄС і НАТО», 6 — «виборча комісія країни ЄС і НАТО», 1 — «виборча комісія країни-члена ЄС і НАТО». Усі студенти 4 курсу переклали назву у такий спосіб: «виборча комісія країни ЄС і НАТО» (див. табл. 55).

Англійською мовою ергонім відтворюють так: «the National Electoral Committee». В українській мові існує традиція перекладу назви цього органу у такий спосіб: «Республіканська виборча комісія Естонії».

Відтворення міжнародних ергонімів

Ергонім «G20-Treffen» з ТО3 належить до лігонімів та позначає «головний форум міжнародної економічної співпраці», до якого залучені очільники 19 країн та урядів, а також ЄС. Студенти 2 курсу надали різні відповідники: «саміт Великої двадцятки», «саміт G20», «зустріч G20». 5 Студентів 3 курсу надали переклад «зустріч G20», 2 — «саміт G-20», 1 — «саміт G20». Студенти 4 курсу запропонували такі варіанти відтворення лігоніма: 1 студент — «зустріч G20 (Великої двадцятки)», 4 — «зустріч G20», 1 — «зустріч міжнародного форуму G20 («Велика двадцятка»)», 1 — «зустріч представників країн «Великої двадцятки» (G20)», 1 — «саміт G20» (див. табл. 56).

Українською мовою цю лексему відтворюють так: за допомогою нульового транскодування (G20), калькування (Велика двадцятка), калькування та нульового транскодування: «Велика двадцятка (G20)». Поняття «Treffen» слід відтворювати як «саміт», оскільки це зустріч на найвищому рівні. На наш погляд, вдалими є такі варіанти перекладу: «саміт Великої двадцятки (G20)» та «саміт G20».

Ергонім (лігонім) «EU» з ТО6 позначає політичний та економічний союз 27 незалежних європейських країн. Це міжнародне політико-економічне об'єднання, що має 24 офіційні робочі мови. В англійській мові назва має форму «European Union (EU)», німецькій — «Europäische Union (EU)», французькій — «Union européenne». В українській мові вживають усталений відповідник повної назви «Європейський Союз», а також скорочену назву «Євросоюз» та аббревіатуру «ЄС». Всі учасники експерименту при перекладі використали аббревіатуру «ЄС» (див. табл. 57). Оскільки такий варіант є добре відомим потенційним читачам, вважаємо його доцільним.

Ергонім (лігонім) «NATO», використаний у ТО6, позначає міжнародний військово-політичний альянс, до якого наразі входить 31 країна. В англійській мові назва має форму «North Atlantic Treaty Organization (NATO)», німецькій — «Die Nordatlantische Vertragsorganisation (NATO)», французькій — «Organisation du traité de l'Atlantique nord (OTAN)». В українській мові існує декілька

відповідників: «Організація Північноатлантичного договору», «Північноатлантичний Альянс», «НАТО» [87; 90]. «Всі учасники експерименту надали переклад «НАТО» (див. табл.58). На наш погляд, відповідник вдалий, оскільки аббревіатуру вживають у текстах ЗМІ, документах та офіційних урядових порталах. Крім того, вона є відомою потенційним читачам.

Лексема «der UN-Sicherheitsrat» з ТО3 належить до регнаторонімів та позначає один зі статутних органів універсальної міжнародної організації ООН. 1 Учасник експерименту використав відповідник «Рада Безпеки ООН», 18 — «Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй» (див. табл.59). Ця лексична одиниця має усталений відповідник — «Рада Безпеки ООН». Аббревіатура є відомою українському читачеві, тому ми вважаємо правильним цей варіант перекладу.

Словосполучення «Sitzung in Ramstein» з ТО4 стосується зустрічі міжнародної коаліції, що має на меті обговорення питань військової допомоги Україні та надання зброї для протидії російській агресії, тому відносимо його до лігонімів.

Студенти 2 курсу переклали словосполучення так: «зустріч в Рамштайні». Такий варіант перекладу також запропонували 4 студенти 3 курсу. 1 Студент 3 курсу надав відповідник «зустріч Рамштайн», 3 — «зустріч «Рамштайн». У перекладах студентів 4 курсу 4 рази використано варіант «зустріч в Рамштайні», 1 — «зустріч у Рамштайні», 1 — «засідання в Рамштайні», 2 — «зустріч у форматі «Рамштайн» (див. табл.60).

В англійській мові коаліція має назву «Ukraine Defense Contact Group», в українській — «Контактна група з питань оборони України у форматі «Рамштайн». Одним зі словникових відповідників родового поняття «Sitzung» є слово «зустріч». Серію дипломатичних зустрічей англійською мовою називають «Ramstein Meetings», в українській — «зустрічі у форматі «Рамштайн». Слово «Рамштайн» позначає авіабазу Повітряних сил США «Рамштайн» (Ramstein AB / RAB), розташовану у німецькому місті Рамштайн-Мізенбах (Ramstein-

Miesenbach). Саме там відбулося перша така зустріч. Правильним перекладом вважаємо «зустріч у форматі «Рамштайн».

Можна виокремити такі причини виникнення перекладацьких труднощів при перекладі ергонімів: 1) недостатня кількість фонових знань; 2) орієнтування на форму ергонімів у ТО, а не у мові походження; 3) множинність варіантів перекладу у текстах ЗМІ; 4) відсутність усталених відповідників та згадок у документах/державних веб-сторінках. При відтворенні партіонімів та коетонімів слід спиратися на наявну традицію перекладу. Міністеріоніми, лігоніми та армоніми зазвичай мають усталені відповідники. Для їхнього пошуку слід послуговуватися україномовними та іноземними офіційними веб-сторінками державних органів влади та організацій, а також тематичними науковими працями. Варто зазначити, що при перекладі ергонімів третіх країн обов'язково слід зважати на форму одиниць у мові походження, адже, якщо спиратися на мову ТО, реципієнт може не зрозуміти отриманий відповідник.

2.4. Аналіз особливостей відтворення топонімів у суспільно-політичних текстах

Важливу роль у корпусі текстів, який ми розробили в межах експерименту, відіграють топоніми. Ми поділяємо їх на: 1) топоніми України; 2) топоніми Німеччини; 3) топоніми третіх країн.

2.4.1. Відтворення топонімів України

Оскільки всі учасники експерименту є вихідцями з України, відтворення топоніма «die Ukraine» з ТОЗ проблем не викликало. Всі учасники запропонували переклад «Україна» (див. табл. 61).

«Der Seehafen Odessa» — портонім українського походження з ТО5, що позначає один з найбільших портів України, розташований в місті Одеса. 2 Студенти 2 курсу надали переклад «Одеський морський порт», 1 — «морський порт Одеси». 3 Студенти 3 курсу запропонували відповідник «Одеський морський порт», 4 — «морський порт Одеси», 1 — «Одеський Морський Порт».

Студенти 4 курсу 3 рази переклали портонім як «морський порт Одеси», 3 — «Одеський морський порт», 1 — «морський порт м. Одеси», 1 — «морський порт Одеса» (див. табл. 62).

В українській мові портонім має форму «Одеський морський торговельний порт», відповідно до інформації, вказаної на офіційному сайті. Зазначимо, що за чинним правописом, назву пишемо без лапок, а родові поняття з малої літери.

Топонім «Kiew» з Т05 має українське походження та позначає столицю України. Офіційна назва міста в українській мові — «Київ». Саме такий відповідник запропонували всі учасники експерименту (див. табл. 63).

Результати аналізу вказують на те, що при перекладі топонімів українського походження проблем зазвичай немає. Тим не менш, при відтворенні назви портоніма виникли труднощі. Такі одиниці слід відтворювати за допомогою назви у мові походження, яку зазвичай містять офіційні реєстри або інші документи. Також можливим є використання гіперонімів, однак в окремих випадках, коли назви портів не є важливими для передачі інформації.

2.4.2. Відтворення топонімів Німеччини

«Deutschland» — топонім з Т04, що позначає одну з країн ЄС. В українській мові існує офіційний переклад. Так, повну офіційну назву «die Bundesrepublik Deutschland» відтворюють як «Федеративна Республіка Німеччина». Часто використовують аббревіатуру «ФРН». «Deutschland» — скорочена назва, що має усталений відповідник «Німеччина». Саме такий варіант запропонували всі учасники експерименту (див. табл. 64). На наш погляд, він є доцільним.

В результаті аналізу було виявлено, що при перекладі відтворення німецького топоніма проблем не зумовило.

2.4.3. Відтворення топонімів третіх країн

У текстах фігурують такі топоніми: 1) топоніми КНР; 2) топоніми Туреччини; 3) топоніми РФ; 4) топоніми Болгарії; 5) топоніми Грузії; 6) топоніми Естонії; 7) топоніми іншого походження.

Відтворення топонімів КНР

«Schanghai» — топонім китайського походження з ТО1, що позначає одне із найбільших міст Китаю. У китайській мові він має форму «上海», у пінїні — «Shànghǎi». Всі учасники експерименту переклали топонім як «Шанхай» (див. табл. 65). Ми погоджуємося із таким відповідником, адже, згідно з системою транскрибування, буквосполучення передаємо так: «shang» — «шан», «hai» — «хай». У фрагменті ТО1 назву міста вжито із родовим поняттям, тому потреби у додаванні немає.

Як таке, поняття «die Volksrepublik» топонімом вважати не можна, оскільки його часто використовують для позначення форм державного устрою різних країн. Проте у нашому випадку, у ТО1 йдеться про конкретну державу — «die Volksrepublik China», що, в свою чергу, є топонімом. У китайській мові він має форму «中华人民共和国», у пінїні — «Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó».

Студенти 2 курсу переклали топонім так: «Народна Республіка». Цей варіант 3 рази використали студенти 3 курсу. Відповідник «Китайська Народна Республіка» надали 4 студенти 3 курсу, 1 — «КНР». 4 Студенти 4 курсу відтворили топонім як «Народна Республіка», 1 — «КНР», 1 — «Народна Республіка Китаю», 2 — «Китайська Народна Республіка» (див. табл. 66).

Цей топонім позначає одну з найбільш впливових країн світу, тож має офіційний переклад українською мовою: «Китайська Народна Республіка». Часто також вживають аббревіатуру «КНР» та скорочену назву «Китай». У ТО1, на наш погляд, доцільними є два варіанти: «Китайська Народна Республіка» та «КНР», оскільки у фрагменті йдеться про державний орган: «Als Vizepräsident und Verantwortlicher für die Wirtschaft ist He Lifeng vorgesehen, Chef der Staatlichen Kommission für Entwicklung und Reform, der bedeutendsten Aufsichtsbehörde für die wirtschaftliche Entwicklung der Volksrepublik».

«China» — топонім з ТО3, що позначає одну з найвпливовіших країн світу, розташовану в Східній Азії. У китайській мові має форму «中国», у пінїні —

«Zhōngguó». Всі студент надали переклад «Китай» (див. табл. 67). На нашу думку, це влучний відповідник, оскільки в оригіналу також вжито не повну (Китайська Народна Республіка), а скорочену назву.

Відтворення топонімів Туреччини

Топонім «Ankara» з ТО2 позначає місто, столицю Туреччини. У турецькій мові має таку ж форму: «Ankara». Всі учасники експерименту переклали топонім як «Анкара» (див. табл.68). Ми згодні з таким відповідником, адже він відповідає нормам практичної турецько-української транскрипції. Варто зазначити, що назва міста двічі згадана у ТО2. У першому випадку бракує родового поняття. На наш погляд, слід додати слово «місто». В другому випадку топонім має родову назву.

Топонім «Istanbul» з ТО2 — одне з найбільших міст Туреччини. У турецькій мові має форму «Istanbul». Всі учасники експерименту надали відповідник «Стамбул». Хоча за правилами транскрибування літеру «İ» варто відтворювати як «І», в українській мові назву міста традиційно відтворюють як «Стамбул» (див. табл.69). Потреба у додаванні відсутня, адже топонім вжито з родовим поняттям «мер».

Відтворення топонімів РФ

Топонім «Die Brücke über die Straße von Kertsch» з ТО5 позначає шлях сполучення, тому відносимо його до дромонімів. 2 Студенти 2 курсу переклали назву як «Керченський міст», 1 — «міст через Керченську протоку». 4 Студенти 3 курсу надали відповідник «міст через Керченську протоку», 2 — «Керченський міст», 1 — «Кримський міст», 1 — «міст, який проходить через Керченську затоку». 4 Рази у перекладах студентів 4 курсу використано варіант «міст через Керченську протоку», 4 рази — «Керченський міст» (див. табл. 70).

Це російський топонім, який позначає міст, що забезпечує єдине автомобільне та залізничне сполучення через Керченську протоку між Росією та півостровом Крим. У ТО5 також використано дві назви цього мосту: «die Brücke

über die Straße von Kertsch» та «die Krim-Brücke» (див. табл.71). Це можна пояснити тим, що у російській мові вживають дві назви: «Крымский мост» та «Керченский мост». В українській мові їх відтворюють як «Кримський міст» та «Керченський міст» відповідно. Неформально його також називають так: «міст через Керченську протоку». Ми орієнтуємося на позначення у «Google Maps»: «Крымский мост» та вважаємо, що в обох випадках при перекладі ТО5 слід використовувати один відповідник, щоб уникнути плутанини: «Кримський міст».

Топонім з ТО3 «Russland» добре відомий українським перекладачам. Це країна в Азії, що веде загарбницьку війну проти України. В російській мові топонім має декілька форм: скорочену «Россия», повну «Российская Федерация», аббревіатуру «РФ» .

2 Студенти 2 курсу переклали топонім як «росія», 1 — «Росія». 6 Студентів 3 курсу використали відповідник «Росія», 2 — «росія». Всі студенти 4 курсу надали варіант з великої літери: «Росія»(див. табл. 72).

Цей топонім має усталений відповідник в українській мові: «Росія». Чинний правопис регламентує правопис назв держав з великої літери: «назви держав пишемо з великої букви. Якщо назва держави чи автономної республіки складається з кількох слів, то всі слова пишемо з великої букви: Україна, Румунія, Угорщина, Арабська Республіка Єгипет, Королівство Бахрейн, Китайська Народна Республіка...» [100, с.56]. Наразі це гостре питання, оскільки чимало ЗМІ пишуть топонім з малої літери. На їхній погляд, писати з великої — виявляти повагу до агресора. Ми вважаємо, що попри особисту неприязнь та політичні погляди, маємо дотримуватися норм української мови. Також орієнтуємося на правопис назви країни в офіційному інтернет-представництві Президента України: «Росія» [62].

Топонім «Moskau» з ТО5 позначає столицю РФ. У російській мові він має форму «Москва». В українській мові існує його усталений відповідник: «Москва». Саме так топонім відтворили 18 учасників експерименту. 1 Учасник

надав відповідник «москва» (див. табл. 73). За чинним правописом, географічні назви іншомовного походження пишемо з великої літери.

Відтворення топонімів Болгарії

Топонім «Bulgarien» з ТО5 — назва держави, що розташована у східній частині Балканського півострова. У болгарській мові повна офіційна назва має форму: «Република България». Офіційним відповідником в українській мові є «Республіка Болгарія». «Bulgarien» — скорочена назва, яку в українській мові відтворюють так: «Болгарія». Всі студенти переклали топонім саме так (див. табл. 74).

«Ruse» — болгарське місто. В болгарській мові цей топонім має таку ж форму: «Русе». В українській мові має усталений відповідник — «Русе». Такий варіант перекладу надали всі учасники експерименту (див. табл. 75).

«Sofia» — топонім, що позначає столицю Болгарії. У болгарській мові він має форму «София». Офіційний переклад в українській мові — «Софія». Такий варіант наведено в усіх перекладах учасників експерименту (див. табл. 76).

Відтворення топонімів Грузії

Топонім «der georgische Hafen Poti» з ТО5 належить до портонімів та позначає грузинський морський порт. 14 Студентів надали відповідник «грузинський порт Поті», 1 студент 3 курсу — «грузинський порт «Поті», 1 студент 4 курсу — «грузинський порт м. Поті», 1 студент 3 курсу — «грузинський морський порт Поті», 1 студент 4 курсу — «грузинський/сакартвельський порт Поті». 1 Студент 3 курсу використав опущення (див. табл. 77).

«Poti» — латинізм, що позначає місто в Грузії. У грузинській мові топонім має форму «ფოთი». В українській мові існує усталений відповідник «Поті». Портонім у грузинській мові має форму «ფოთის სანჯლვაო ნავსადგუმი», в англійській — «Poti Sea Port». В чинному правописі зазначено: «у назвах вокзалів, залізничних станцій, портів, пристаней і т. ін. усі слова, крім родових назв, пишемо з великої букви: Приміський вокзал, станція Устїнівка, порт Ольвія...» [100, с.58]. У нашому випадку, «морський порт» — родове поняття,

що є складовою власної назви. Тому на наш погляд, цей портонім слід відтворювати так: «грузинський Морський порт Поті».

Відтворення топонімів Естонії

Топонім «Estland» з ТО6 — позначає державу на східному узбережжі Балтійського моря у Північній Європі. Повна назва держави в естонській мові має такий вигляд: «Eesti Vabariik». Офіційним відповідником є «Республіка Естонія». «Estland» — скорочена назва, що в естонській мові має форму «Eesti». Вона також має усталений переклад в українській мові: «Естонія». Всі учасники переклали топонім саме так (див. табл. 78).

Топонім «Tallinn» з ТО6 позначає столицю Естонії. В естонській мові він має форму «Tallinn». В українській мові, за правилами чинного правопису, подвоєння приголосних зберігаємо. Всі учасники надали відповідник «Таллінн». Ми вважаємо цей варіант правильним, адже це усталений відповідник (див. табл. 79).

Відтворення топонімів іншого походження

Топонім «Canberra» з ТО1 має австралійське походження та позначає столицю Австралії. 18 Учасників експерименту надали відповідник «Канберра». 1 Студент 2 курсу додав родове поняття: «місто Канберра» (див. табл. 80).

Відповідно до норм чинного правопису, «географічні назви інших країн передаємо в українській мові відповідно до вимог практичної транскрипції» [100, с.150]. Подвоєння букв, що позначають приголосні, у власних назвах прийнято зберігати [100, с.126]. Оскільки топонім вжито 1 раз, на нашу думку, доцільно додати родове поняття «місто» і використати при перекладі словосполучення: «місто Канберра».

«Neu Delhi» — топонім індійського походження з ТО3, що позначає столицю Індії. На мові гінді має форму «नई दिल्ली». Всі учасники експерименту відтворили його як «Нью-Делі» (див. табл.81). Варто зазначити, що за чинним правописом «географічні назви (переважно населених пунктів) з першими складовими частинами соль-, спас-, усть- та іншомовними вест-, іст-, нью-, сан-

санкт-, сант-, санта-, сен-, сент- та ін., а також із кінцевими назвотворчими частинами -ривер, -сіті, -сквер, -стріт, -фіорд і похідні від них прикметники» пишуть через дефіс. Ми згодні з варіантом «Нью-Делі», оскільки це усталелений відповідник.

Топонім «die USA» з ТО3 позначає країну з найбільш розвиненою економікою у світі. Повна назва має таку форму: «The United States of America». 17 Учасників надали відповідник «США», 1 — Сполучені Штати, 1 використав опущення (див. табл.82). Цей топонім має офіційний переклад: «США». Повна назва має форму: «Сполучені Штати Америки». На нашу думку, при перекладі доцільно використати аббревіатуру, оскільки: 1) в оригіналі вжита аббревіатура; 2) аббревіатура добре відома українським реципієнтам.

Топонім «Polen» з ТО4 позначає країну ЄС. У польській мові офіційна повна назва має форму «Rzeczpospolita Polska». В українській мові існує офіційний переклад: «Республіка Польща». «Polen» — скорочена назва, що таке має усталений відповідник: «Польща». Саме так цей топонім і відтворили студенти (див. табл.83)

Як бачимо з аналізу, назви країн та міст здебільшого мають усталені відповідники. Проблеми виникли з відтворенням портонімів. При перекладі таких одиниць варто: 1) зважати на чинний правопис; 2) брати до уваги форму одиниці у мові походження; 3) за наявності, використовувати усталений відповідник; 4) для пошуку відповідника використовувати офіційні реєстри портів, інші документи, веб-сторінки органів відповідних органів влади та портів (за наявності).

2.5. Аналіз особливостей відтворення інших типів онімів

В ході аналізу у текстах з добірки було виявлено випадки використання інших видів онімів, а саме прагматонімів та ідеонімів.

2.5.1. Відтворення прагматонімів німецького походження

Прагматонім (хрематонім) «Leopard-Kampfpanzer» з ТО4 позначає зброю, а саме танки німецького виробництва. Студенти 2 курсу переклали його по-різному: «бойові танки Leopard», «основні бойові танки Leopard», «танки Leopard». 5 Студентів 3 курсу надали відповідник «бойові танки Leopard», 1 — «основні танки Leopard», 1 — «танки Leopard». 1 Студент був непослідовним та відтворив назву двома способами: «основні танки Leopard», «танки «Леопард». У перекладах студентів 4 курсу лексему 2 рази було перекладено як «бойові танки Leopard», 2 — «танки «Leopard», 1 — «основні бойові танки Leopard («Леопард»)), 3 — «основні бойові танки Leopard» (див. табл. 84).

Родове поняття «Kampfpanzer» позначає важкий танк зі скорострільною гарматою, вбудованою в башту, що обертається. У низці джерел зазначено, що Leopard — «основний бойовий танк (тобто машина з потужною гарматою і бронєю, здатна виконувати різні задачі на полі бою)» [85]. В україномовних джерелах використовують два підходи до передачі назви: додавання і нульове транскодування (основні бойові танки Leopard) та додавання і калькування (основні бойові танки «Леопард»). Перевагу віддають першому варіанту перекладу. Ми також вважаємо його більш вдалим, оскільки потенційний читач, за потреби, зможе ознайомитися з додатковою інформацією щодо цієї зброї.

Прагматонім (хрематонім) «Leopard-2-Kampfpanzer» з ТО4 позначає основні бойові танки німецького виробництва Leopard третього покоління. У перекладах студентів 2 курсу назву 2 рази відтворено як «основні бойові танки Leopard 2», 1 — «танки Leopard 2». 3 Студенти 3 курсу надали переклад «основні бойові танки Leopard 2», 4 — «бойові танки Leopard 2», 1 — «танки Leopard 2». 3 Студенти 4 курсу запропонували варіант перекладу «бойові танки Leopard 2», 1 — «камуфльовані військові машини Leopard-2», 2 — «основні бойові танки Leopard 2», 1 — «бойові танки Leopard», 1 — «головні бойові танки Leopard 2» (див. табл.85). Як і у випадку з «Leopard-Kampfpanzer», вважаємо, що назву слід відтворювати за допомогою додавання і нульового транскодування: «основні бойові танки Leopard 2».

Результати аналізу демонструють, що, завдяки гарній обізнаності із темою, одиниці, які належать до прагматонімів та хрематонімів, було перекладено здебільшого правильно. Такі одиниці слід відтворювати за допомогою нульового транскодування та, за потреби, додавання родового поняття. При цьому варто зважати на правопис назв латиницею.

2.5.2. Відтворення ідеонімів німецького походження

Ідеонім (гемеронім) «die Deutsche Welle» — назва німецької державної радіостанції, телеканалу та новинного порталу, використана у ТО4. Для позначення цього ЗМІ часто використовують аббревіатуру «DW». 2 Студенти 2 курсу при перекладі використали нульове транскодування: «Deutsche Welle», 1 — аббревіатуру «DW». Всі студенти 3 курсу також передали ергонім за допомогою нульового транскодування: «Deutsche Welle». 4 Студенти 4 курсу запропонували відповідник «Deutsche Welle» 1 — «телеканал «Німецька хвиля», 1 — «німецький DW (Deutsche Welle — німецька державна радіостанція)», 1 — «німецький громадський ЗМІ «Deutsche Welle» , 1 — «радіостанція та телеканал Deutsche Welle» (див. табл.86).

Згідно з чинним правописом, «у складених назвах інформаційних агентств усі слова, крім родового найменування, пишемо з великої букви й без лапок: агéнтство Українські Національні Новіни, агéнтство Франс Пресс, агéнтство Інтерфáкс-Азербайджáн» [100, с.61]. На нашу думку, для відтворення назви слід використати нульове транскодування, адже традиційно назви іншомовних ЗМІ не перекладають. Крім того, варто додати родові поняття. Ми пропонуємо такий варіант «німецький ЗМІ Deutsche Welle».

Недоліками варіантів перекладу проаналізованого ідеоніма здебільшого є відсутність родового поняття та взяття назви латиницею у лапки. Ідеоніми німецького походження, що належать до гемеронімів, при перекладі прийнято відтворювати за допомогою нульового транскодування та додавання родового поняття.

2.5.3. Відтворення ідеонімів третіх країн

Відтворення ідеонімів американського походження

Ідеонім (документонім) з ТОЗ «New Start»- Vertrag zur Reduzierung von Nuklearwaffen» назва договору між США та РФ про взаємне скорочення стратегічних і наступальних озброєнь. Студенти 2 курсу надали такі варіанти перекладу: «договір «Новий старт» щодо скорочення ядерної зброї», «договір про ядерне роззброєння «Новий початок», «договір «Новий старт», згідно з яким кількість ядерною зброї підлягає скороченню». У перекладах студентів 3 курсу 1 раз використано відповідник «договір «Новий старт» (СНВ -III) щодо скорочення ядерної зброї», 1 раз — «Договір про скорочення ядерних озброєнь «Новий старт», 2 рази — «договір «Новий старт» щодо скорочення ядерної зброї», 2 рази — «договір про скорочення ядерних озброєнь «Новий старт», 1 раз — «Договір СНО-III про скорочення ядерних озброєнь», 1 раз — «угода про скорочення ядерної зброї, відома під назвою «Новий старт». 2 Студенти 4 курсу переклали назву як «Новий договір START щодо скорочення ядерної зброї», 1 — «договір про скорочення стратегічних наступальних озброєнь «New START» (СНО-III)», 1 — «договір «New START» про скорочення стратегічних ядерних озброєнь», 1 — «договір про ядерне роззброєння «Новий початок», 1 раз — «договір «Новий старт» щодо скорочення кількості ядерної зброї», 1 раз — «договір про зменшення кількості ядерних озброєнь «Новий старт» (див. табл. 87).

В англійській мові вживають офіційну повну та скорочену назви: «Treaty Between the United States of America and the Russian Federation on Measures for the Further Reduction and Limitation of Strategic Offensive Arms (New START Treaty)» та «The New START Treaty». В російській мові найбільш уживаними є такі повна та скорочена назви договору: «Договор между Российской Федерацией и Соединенными Штатами Америки о мерах по дальнейшему сокращению и ограничению стратегических наступательных вооружений» та «Договор о стратегических наступательных вооружениях (СНВ-3)». В російськомовних текстах ЗМІ також часто використовують варіанти «ДСНВ», «Договор СНВ-III»,

«СНВ-3» та «Пражский договор». В україномовних джерелах можна зустріти різний переклад: «Договір про скорочення стратегічних наступальних озброєнь (СНО-3)», «ДСНО», «СНО-III», «Договір СНО-3», «Пражский договір». На локалізованому сайті Державного департаменту США назву перекладено так: «Договор между Соединенными Штатами Америки и Российской Федерацией о мерах по дальнейшему сокращению и ограничению стратегических наступательных вооружений, также известный как Договор СНВ-III». На наш погляд, найбільш прийнятними є варіанти перекладу, що передбачають калькування скороченої назви: «Договір про скорочення стратегічних наступальних озброєнь (СНО-III)», «Договір про скорочення стратегічних наступальних озброєнь (The New START Treaty)».

Завдяки результатам аналізу, вдалося встановити, що труднощі виникають при перекладі ідеонімів, які мають різні відповідники у ЗМІ. При перекладі ідеонімів американського походження, що належать до документонімів, слід зважати на традицію перекладу та орієнтуватися на локалізовані веб-сторінки органів влади США та україномовні наукові праці.

Відтворення міжнародних ідеонімів

Ідеонім (документонім) «die UN-Charta» з ТО5 позначає основоположний міжнародний багатосторонній договір, що визначає структуру, склад, принципи та цілі ООН, а також функції та повноваження її органів. В англійській мові назва має таку форму: «The Charter of the United Nations».

18 Учасників експерименту переклали назву як «Статут ООН». 1 Студент 4 курсу надав відповідник «Статут Організації Об'єднаних Націй» (див. табл. 88). Оскільки Україна з 1945 року є державою-членом ООН, в українській мові існують усталені відповідники повної та скороченої назв цього договору: «Статут Організації Об'єднаних Націй» та «Статут ООН» [91; 96]. З огляду на мовну економію, ми віддаємо перевагу варіанту «Статут ООН».

Ідеоніми міжнародного значення, що належать до документонімів, не становлять проблеми при перекладі, оскільки мають усталені відповідники. Для їхнього пошуку слід використовувати веб-сайти організацій та органів влади, а також наукові праці.

2.6. Переклад заголовків

ТО1 має образний заголовок «Die Messlatte heißt Loyalität», що містить метафору. Студенти 2 курсу переклали заголовок так: «Мірило довіри — лояльність», «Критерієм довіри є лояльність», «Мірилом є лояльність». Студенти 3 курсу відтворили його так: «Головний критерій — лояльність», «Вирішальний критерій — лояльність», «Мірилом є лояльність», «Стандартом є лояльність», «Критерій відбору — прихильність», «Показником є відданість», «Лояльність», «Лояльність як мірило відносин». Студенти 4 курсу запропонували такі варіанти перекладу: «Лояльність — новий стандарт», «Мірилом є вірність», «Довіра має високу планку», «Лояльність, як критерій відбору політлідерів», «Відданість, що визначає зону росту», «Вирішальним критерієм є вірність», «Мірилом стала відданість», «Мірилом називається лояльність» (див. табл. 89).

ТО1 містить такий фрагмент: «Eine enge Verbindung zum Staats- und Parteichef ist das entscheidende Kriterium für die neu zu ernennenden Spitzenpolitiker, deren Namen erst gegen Ende des Volkskongresses bekanntgegeben werden». Вочевидь, автор тексту мав на увазі, що мірилом придатності претендентів на найвищі державні посади, а також головним критерієм відбору є лояльність до очільника КНР Сі Цзіньпіна.

Вважаємо можливими такі варіанти перекладу: 1) додавання — «Лояльність як мірило придатності»; 2) зміна образу — «Вирішальний критерій відбору — лояльність». Перший варіант наближений до оригіналу та відтворює інтенцію автора (іллокуцію). Додавання потрібне, щоб пояснити, мірилом чого є лояльність. Другий варіант містить переформулювання і є більш фактичним, аніж образним. На наш погляд, вибір заголовка певною мірою залежить від

потенційного реципієнта та його обізнаності із темою публікації. Ми віддаємо перевагу другому варіанту, адже він краще відображає зміст повідомлення.

«Türkisches Oppositionsbündnis wieder vereint» — заголовок ТО2. Студенти 2 курсу надали такі відповідники: «Чергове возз'єзнання турецького опозиційного альянсу», «Друга турецька опозиційна коаліція возз'єднується», «Возз'єднання турецького опозиційного альянсу». У перекладах студентів 3 курсу назву перекладено так: 5 разів — «Возз'єднання опозиційного альянсу Туреччини», 1 — «Турецький опозиційний блок возз'єднався», 2 — «Турецький опозиційний альянс возз'єднався». Студенти 4 курсу запропонували такі варіанти: 1 студент — «Турецька опозиційна коаліція знову возз'єдналася», 2 — «Турецький опозиційний альянс возз'єднався», 1 — «Возз'єднання опозиційного альянсу в Туреччині», 1 — «Ключова опозиційна турецька партія приєдналася до альянсу проти Ердогана», 2 — «Возз'єднання турецького опозиційного альянсу», 1 — «Турецький опозиційний альянс об'єднався» (див. табл. 90).

Заголовок ТО2 є фактичним. Доцільно відтворювати його за допомогою калькування, щоб забезпечити точне відтворення інтенції автора. Варіант перекладу заголовка у ПС2 «Друга турецька опозиційна коаліція возз'єднується» демонструє, як неправильна інтерпретація інформації перекладачем може вплинути на сприйняття реципієнта вже на етапі ознайомлення із назвою. Справа в тому, що опозиційний альянс Туреччини «Стіл шести» було створено у 2018 році. Тоді він мав назву «Національний альянс» (з тур. — Millet İttifakı, з англ. — Nation Alliance). В 2018 році альянс було розпущено, а в 2019 він знову возз'єднався. У 2023 році Мераль Акшенер, очільниця Хорошої партії, спершу оголосила про вихід з альянсу, згодом про повернення. Саме про це йдеться у ТО2 і, вочевидь, саме цю інформацію неправильно зрозумів студент 2 курсу. Адже йдеться не про возз'єднання другої коаліції, а возз'єднання опозиційного альянсу вдруге.

Ми пропонуємо варіант перекладу «Возз'єднання опозиційного альянсу Туреччини «Стіл шести»». Номінативи є більш характерними для заголовків, тому вважаємо доцільним використання іменника «возз'єднання», а не дієслова

«возз'єднався». Також пропонуємо додати назву альянсу, щоб читач розумів, про яку опозиційну силу йдеться.

ТОЗ має назву «Ukraine aktuell: Baerbock zu Lawrow: «Stoppen Sie diesen Krieg». Заголовок є фактичним. У перекладах студентів 2 курсу назву відтворено у такий спосіб: «Новини України: Бербок звернулася до Лаврова: «Зупиніть цю війну», «Новини України: Бербок сказала Лаврову: «Зупиніть цю війну», «Новини з України: Бербок лаврову: «Зупиніть цю війну». Студенти 3 курсу переклали заголовок так: 1 раз — «Новини з України: Бербок лаврову: «Зупиніть цю війну», 2 — «Новини України: Бербок Лаврову: «Зупиніть цю війну», 2 — «Бербок звернулася до Лаврова: «Зупиніть цю війну», 1—«Новини України: Бербок — Лаврову: «Припиніть цю війну», 1 — «Українське питання: Бербок — Лаврову: «Зупиніть цю війну», 1 — «Актуальне про Україну: Бербок лаврову: «Зупиніть цю Війну», 1 — «Актуальна ситуація в Україні: Бербок звернулася до Лаврова: «Зупиніть цю війну». Студенти 4 курсу надали такі варіанти перекладу: «Українські новини: Бербок — Лаврову: «Припиніть цю війну», «Новини про Україну: Бербок звернулася до Лаврова: «Зупиніть цю війну», «Новини України: МЗС Німеччини Анналена Бербок закликає МЗС Росії Сергія Лаврова «припинити війну в Україні», «Актуальні новини з України: заклик Анналени Бербок до Сергія Лаврова: «Припинити цю війну», «Бербок емоційно звернулася до Лаврова: «Зупиніть цю війну», «Новини України: Бербок закликала Лаврова «зупинити війну», «Україна на сьогодні: Бербок до Лаврова: «Зупиніть цю війну», «Актуальне Україна: Бербок — Лаврову: «Припиніть цю війну» (див. табл. 91). Зазначимо, що в ПС 14 випущено родове поняття «глава». Припускаємо, що помилку допущено через неуважність. Тим не менше, це зумовлює спотворення інформації.

Оскільки ТОЗ було розміщено на німецькомовній новинній платформі, складова заголовка «Ukraine aktuell» мала певну функцію — дати зрозуміти реципієнту, що у статті йдеться про актуальні новини України. Оскільки до потенційних читачів ТП належать українці та особи, що володіють українською мовою, припускаємо, що потреби у такій додатковій інформації немає. Тому ми

пропонуємо вилучити цей елемент при перекладі. В одному з фрагментів ТО3 цитата глави МЗС наведена повністю: «Stoppen Sie diesen Krieg. Stoppen Sie die Verletzung unserer internationalen Ordnung. Stoppen Sie die Bombardierung ukrainischer Städte und Zivilisten», forderte die Grünen-Politikerin bei Beratungen der G20-Außenminister in Indiens Hauptstadt Neu Delhi nach Angaben aus Delegationskreisen». На наш погляд, варто перекласти заголовок за допомогою калькування, додавання та збереження форми цитати: «Заклик Бербок до Лаврова: «Зупиніть цю війну». Оскільки імена зазначених політичних діячів відомі українським реципієнтам, потреби у розширенні за рахунок введення назв посад у заголовок немає.

«Kein einheitliches Meinungsbild» — фактичний заголовок ТО4. Студенти 2 курсу відтворили його так: 1 раз — «Відсутність єдиної думки», 1 — «Немає єдиної думки». У кожному випадку використано лапки. Студенти 3 курсу надали такі варіанти перекладу: 1 — «Немає єдиної думки» (без лапок), 1 — «Немає єдиної думки» (з лапками), 3 — «Єдиної думки не існує» (з лапками), 1—«Єдиної думки немає» (без лапок), 1—«Одностайної думки не досягнуто», 1 — «Жодної одностайної думки не існує». Студенти 4 курсу переклали заголовок так: «Немає єдиної думки» (з лапками), «Немає єдиної думки / Немає єдиного погляду на ситуацію» (без лапок), «Не вдалося досягти єдиної позиції» (з лапками), «Щодо надання Україні танків Leopard «немає одностайної думки» (без лапок), «Єдиної думки немає» (з лапками), «Немає єдиної думки» (без лапок), «Відсутність єдиної думки» (без лапок), «Немає одностайної думки» (з лапками) (див. табл. 92).

Цитата, використана у заголовку, наведена в одному з фрагментів ТО4: «Eine Entscheidung zur Lieferung deutscher Leopard-Kampfpanzer wurde nach offiziellen Angaben auf der Konferenz in Ramstein nicht getroffen. Bundesverteidigungsminister Boris Pistorius sagte, es gebe hierzu «kein einheitliches Meinungsbild». На наш погляд, у заголовку слід використати розширення, зазначивши, стосовно чого не ухвалено рішення. Вважаємо прийнятним варіант перекладу: «Щодо надання Україні танків Leopard «одностайної думки немає».

Пропонуємо також додати ім'я міністра оборони Німеччини, оскільки цитата належить саме йому і про це зазначено у ТО4: «Пісторіус: щодо надання Україні танків Leopard «немає одностайної думки».

«Explosion auf der Krim-Brücke: FSB veröffentlicht neue «bulgarische Spur» — назва ТО5. У перекладах студентів 2 курсу запропоновано такі варіанти: «Вибух на Кримському мосту: ФСБ оприлюднила новий «болгарський слід», «Вибух на Кримському мосту: ФСБ публікує новий «болгарський слід», «Вибух на Кримському мосту: ФСБ знову шукає «болгарські сліди». Студенти 3 курсу переклали заголовок у такий спосіб: «Вибух на Кримському мості: ФСБ оприлюднило нову версію про «болгарський слід», «Вибух на Кримському мосту: ФСБ публікує нову «болгарську версію», 2 рази — «Вибух на Кримському мосту: ФСБ оприлюднила нову знахідку «болгарського сліду», «Вибух на Кримському мосту: ФСБ публікує нову версію (болгарська версія)», «Вибух на Кримському мосту: ФСБ оприлюднила нову «болгарську версію», «Вибух на Кримському мосту: ФСБ опублікувала нову «болгарську версію», «Вибух на Кримському мосту: ФСБ оприлюднила нову знахідку «болгарської причетності». Студенти 4 курсу надали такий переклад: «Вибух на Кримському мосту: ФСБ публікує нову болгарську версію», «Вибух на Кримському мосту: ФСБ публікує нову «болгарську зачіпку», «Вибух на Кримському мосту: ФСБ РФ заявляє про «болгарський слід», «Вибух на Кримському мості: ФСБ оприлюднила нову «версію причетності Болгарії», «У зв'язку зі вибухом на Кримському мосту, ФСБ розкрила нову інформацію щодо «болгарського сліду», «Вибухи на Кримському мосту: ФСБ оприлюднила інформацію про «болгарський слід», «Вибух на Кримському мосту: ФСБ оприлюднила новий «болгарський слід», «Вибух на Кримському мосту: ФСБ публікує нову «болгарську зачіпку» (див. табл.93).

Заголовок можна назвати фактичним, хоча він містить метафору «bulgarische Spur». «Болгарський слід» оприлюднити чи опублікувати не можна, як пропонують деякі студенти. Радше йдеться про публікацію/оприлюднення версії, що свідчить про причетність Болгарії до вибуху. Варіанти із «болгарською версією» відкидаємо, адже може виникнути враження, що це версія, розроблена

Болгарією, а не Росією. Насправді ж Болгарія цю версію навпаки заперечує. Оскільки назва досить велика, пропонуємо переформулювати її так: «Вибух на Кримському мосту: ФСБ виявила «болгарський слід». У такий спосіб ми передамо і зміст повідомлення, і збережемо інтригу.

ТОБ має такий заголовок: «Estland: Kaja Kallas gewinnt Parlamentswahl». 3 Студенти 2 курсу надали однаковий варіант перекладу: «Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентських виборах». У перекладах студентів 3 курсу заголовок було відтворено так: 1 раз — «Естонія: перемога Каї Каллас на президентських виборах», 3 — «Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентських виборах», 2 — «Естонія: Кая Каллас перемогла на парламентських виборах», 1 — «Новини з Естонії: Кая Каллас здобула перемогу на парламентських виборах», 1 — «Естонія: партія Каї Каллас перемогла на парламентських виборах». 5 Студентів 4 курсу запропонували варіант перекладу «Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентських виборах», 1 — «Новини Естонії: чинна прем'єр-міністерка Кая Каллас перемагає на парламентських виборах», 1 — «Естонія: Партія реформ Каї Каллас лідирує на парламентських виборах», 1 — «На парламентських виборах в Естонії лідирує партія Каллас» (див. табл. 94).

Заголовок фактичний, тому пропонуємо відтворювати його за допомогою калькування. На наш погляд, доцільним є такий варіант перекладу: «Естонія: перемога партії Каї Каллас на парламентських виборах». Ми вважаємо, що додавання родового поняття «партія» необхідне, оскільки у парламентських виборах може брати участь як окремий кандидат, так і партія. Хоча ця подія висвітлена у багатьох україномовних ЗМІ, реципієнтам може бракувати обізнаності із процедурою проведення парламентських виборів в Естонії, а також іменами естонських політиків та лідерів політичних партій.

Результати аналізу демонструють, що при перекладі студенти тяжіють до буквалізму та не завжди враховують функцію, яку має виконувати заголовок тексту. Крім того, вони не беруть до уваги фонові знання потенційних реципієнтів, що може зумовити відсутність інтересу до змісту публікації. У

деяких випадках заголовки, що містять оніми, вимагають використання різних перекладацьких прийомів. Переважно йдеться про додавання, вилучення та перефразування для забезпечення зрозумілості інформації або забезпечення стислості.

2.7. Підготовчі вправи

На наш погляд, на першому етапі навчання письмового перекладу суспільно-політичних текстів варто зосередити увагу на ознайомленні студентів з фоновою інформацією. Насамперед це стосується особливостей суспільно-політичного життя України та німецькомовних країн. З метою поглиблення фонових знань та для ознайомлення з відтворенням онімів різних типів ми пропонуємо вправи на опрацювання паралельних текстів. Ми вважаємо, що під час навчання перекладу розпочати слід з інформативних текстів з довідників, енциклопедій та офіційних сайтів організацій. При цьому спершу слід пропонувати вправи на відтворення українських та німецьких онімів, і лише згодом онімів третіх країн.

Вправи на опрацювання паралельних текстів

Вправа 1. Домашнє завдання: студенти мають ознайомитися зі структурою міжнародної організації (на вибір викладача; напр. ЄС, НАТО), використовуючи як джерело інформації офіційний сайт цієї організації. На наступному занятті студенти поділяються на 2 групи. 1 Група письмово зазначає назви основоположних документів та найважливіших органів організації. 2 Група зазначає назви найважливіших інституцій організації. кожної групи презентує результати групової роботи та усно надає коротку характеристику документів/органів/інституцій. В ході обговорення студенти доповнюють переліки одне одного. *Примітка: сайт повинен бути локалізований українською мовою.*

Приклад.

Organe der EU:

1. die Europäische Kommission;

2. Der Rat der Europäischen Union;
3. Der Gerichtshof der Europäischen Union;
4. Die EZB;
5. Der Europäische Rechnungshof (EuRH);
6. der Europäische Rat;
7. das Europäische Parlament;

Gründungsverträgen der EU:

1. Vertrag über die Arbeitsweise der Europäischen Union (1957);
2. Vertrag über die Europäische Union (1992);
3. Vertrag von Lissabon (2007).

2. Einrichtungen der EU:

1. Die Europäische Ombudsstelle;
2. Der Europäische Wirtschafts- und Sozialausschuss (EWSA);
3. Der Europäische Auswärtige Dienst (EAD);
4. Der Europäische Datenschutzausschuss (EDSA);
5. Die EIB;
6. Der Europäische Ausschuss der Regionen (AdR);
7. Der Europäische Datenschutzbeauftragte (EDSB).

Вправа 2. Викладач використовує результати групової роботи з попереднього заняття та розподіляє між студентами аркуші з переліком документів/органів/інституцій міжнародної організації з **вправи 1**. Студенти надають відповідники без використання додаткових джерел. Домашнє завдання: опрацювати текст, розміщений на офіційній сторінці організації. Порівняти усталені відповідники із запропонованими варіантами перекладу. Порівняти прийоми відтворення онімів.

Вправа 3. Домашнє завдання: студенти ознайомлюються з публікаціями україномовних ЗМІ на запропоновану викладачем тему, що стосується суспільно-політичної події в Україні/Німеччині/третіх країнах. На занятті студенти у групах (2-3 особи) перекладають ТО на таку ж тему, що містить оніми

(без використання додаткових джерел). Після цього студенти разом обговорюють переклади та зазначають, як відтворено оніми.

Приклад ТО. ТО1 — ТО6 (див. Додаток Б).

Вправа 4. Домашнє завдання: студенти ознайомлюються з публікаціями україномовних та німецькомовних ЗМІ на запропоновану викладачем тему, що стосується суспільно-політичної події в Україні/Німеччині/третіх країнах. На занятті викладач розподіляє між студентами аркуші з ТО на цю ж тему, що містить пропущені лексичні одиниці (оніми). Один студент презентує результат парної роботи та аргументує ухвалені рішення.

Приклад.

(1) _____ Annalena Baerbock hat (2) _____ beim (3) _____ aufgerufen, den Angriffskrieg gegen die (4) _____ zu beenden. «Stoppen Sie diesen Krieg. Stoppen Sie die Verletzung unserer internationalen Ordnung. Stoppen Sie die Bombardierung ukrainischer Städte und Zivilisten», forderte (5) _____ bei Beratungen der G20-Außenminister in (6) _____ Hauptstadt Neu Delhi nach Angaben aus Delegationskreisen. Sie wandte sich dabei direkt an (7) _____ Außenminister (8) _____. Beim G20-Treffen im vergangenen Jahr hatte Lawrow die Runde der Außenminister verlassen, damit er sich keine Kritik anhören musste. Baerbock äußerte sich zudem besorgt, dass Russland den (9) _____ aussetzen wolle. Sie forderte Lawrow auf, den Dialog mit den (10) _____ wieder aufzunehmen und zur vollständigen Umsetzung des Vertrages zurückzukehren.

Baerbock traf in Neu Delhi auch ihren chinesischen Kollegen (11) _____. Dabei pochte sie angesichts von Spekulationen über chinesische Waffenlieferungen an Russland auf die Einhaltung der (12) _____. Sie habe deutlich gemacht, dass die Lieferung von Waffen oder von Gütern, die sowohl zivil als auch militärisch genutzt werden könnten, «Unterstützung eines völkerrechtswidrigen Angriffskriegs wäre», betonte die (13) _____ nach dem Gespräch mit Qin. Als ständiges Mitglied im (14) _____ habe (15) _____ die Aufgabe, «für

den Weltfrieden einzutreten und nicht einen völkerrechtswidrigen Angriffskrieg zu unterstützen» (див. Додаток Б).

Вправи на розпізнавання онімів у ТО

Вправа 1. Викладач розподіляє між студентами аркуші з ТО. Студенти визначають оніми та зазначають їхній тип/підтип. Разом студенти усно почергово перекладають ТО, обговорюють найбільш прийнятні прийоми відтворення онімів та виявляють закономірності при відтворенні таких одиниць.

Приклад.

Explosion auf der Krim-Brücke: FSB veröffentlicht neue «bulgarische Spur»

Ganz offenbar versucht Moskau, Bulgarien in den Anschlag auf die Brücke über die Straße von Kertsch zu verwickeln. Denn in dem EU- und NATO-Mitgliedsland kochen die Emotionen schnell hoch, wenn von «bulgarischen Spuren» die Rede ist - erinnert der Begriff doch an die in den 1980er Jahren von der CIA gestreuten Desinformation, der bulgarische und sowjetische Geheimdienst hätten das Attentat auf Papst Johannes Paul II. 1981 organisiert. Ebenso wie die damalige bulgarische Spur falsch war, scheint auch die Verwicklung Bulgariens in die Explosion auf der Krim-Brücke vor allem eine Propaganda-Aktion zu sein.

«Der Sprengsatz war in Rollen von Polyethylen-Baufolie auf 22 Paletten mit einem Gesamtgewicht von 22770 kg versteckt und wurde Anfang August dieses Jahres im Rahmen des Vertrags Nr. 02/08/2022 zwischen «Translogistic UA» (Kiew) und «Baltex Capital S.A.» (Ruse) vom Seehafen Odessa in die bulgarische Stadt Ruse geschickt». Von dort sei der Transport in den georgischen Hafen Poti erfolgt, so der FSB weiter. Tihomir Bezlov, Sicherheitsexperte des in der bulgarischen Hauptstadt Sofia ansässigen Think Tanks Center for the Study of Democracy, hat daran große Zweifel.

Am Sonntagabend (9.10.2022) sprachen Wladimir Putin und der Vorsitzende des Ermittlungskomitees der Russischen Föderation, Aleskandr Bastrykin, noch davon, der LKW mit der Bombe sei aus Bulgarien losgefahren. Eine eilig anberaumte Prüfung

der bulgarischen Behörden, darunter der Inlandsgeheimdienst DANS, kam jedoch zu einem anderen Schluss. Den gab Übergangs-Premier Galap Donev am Nachmittag des 11.10. bekannt: Der von Russland genannte LKW war nie in Bulgarien gewesen (див. Додаток Б).

Вправа 2. Викладач розподіляє між студентами аркуші з ТО. Студенти складають перелік ключових елементів ТО (ТО має містити оніми) та усно аргументують свою думку. Викладач записує запропоновані варіанти на дошці. Студенти мають виявити закономірності, визначити, що ключові одиниці є онімами та визначити їхній тип/підтип.

Приклад.

In Estland hat Regierungschefin Kaja Kallas die Parlamentswahl klar für sich entschieden. Ihre wirtschaftsliberale Reformpartei sicherte sich 37 der 101 Sitze im Parlament in Tallinn, wie die Wahlkommission des EU- und NATO-Landes mitteilte. Dahinter liegen zwei Oppositionskräfte: die rechtspopulistische Estnische Konservative Volkspartei (EKRE) mit 17 Mandaten und die mitte-links verortete Zentrumspartei mit 16 Sitzen. Größter Gewinner ist die liberale Partei Eesti 200, die mit 14 Sitzen erstmals im Parlament vertreten sein wird. Auf den weiteren Plätzen folgen Kallas' bisherige Koalitionspartner: die Sozialdemokraten (9 Mandate) und die konservative Partei Isamaa (8). Der Wahlkampf war geprägt vom Streit um Militärhilfen für die Ukraine (див. Додаток Б).

Вправа 3. Студенти поділяються на групи. Викладач розподіляє аркуші з ТО, що містить оніми, між групами. Одна особа з групи 1-2 рази читає ТО. Викладач збирає аркуші. Після цього кожен студент, що ознайомився із ТО, переказує зміст тексту своєму напарнику. Напарник, що сприймав текст на слух, нотує почуті оніми. Студенти разом обговорюють результати роботи.

Приклад.

Alle hochrangigen Funktionäre der Kommunistischen Partei sind ergebene Xi-Anhänger. Eine enge Verbindung zum Staats- und Parteichef ist das entscheidende

Kriterium für die neu zu ernennenden Spitzenpolitiker, deren Namen erst gegen Ende des Volkskongresses bekanntgegeben werden. Sogar jetzt, da Xi sich als politischer Gewinner alles erlauben könne, betont Wen-Ti Sung, Politikwissenschaftler an der Australian National University in Canberra, «traut er der Loyalität der Personen in seinem Umfeld nicht vollständig».

Diese Machtkonzentration hat aber auch ihre Schattenseiten für Xi. China-Experte Wang weist darauf hin, dass ihm nun die Brandmauern fehlen, die ihn bisher von unerwarteten Krisen abgeschirmt haben. Das könnte dem Staatschef langfristig gefährlich werden. Neuer Ministerpräsident soll Li Qiang werden, der frühere KPCh-Chef in Schanghai. Zum Ständigen Ausschuss des Politbüros gehört er bereits seit Oktober 2022. Als Vizepräsident ist He Lifeng vorgesehen, Chef der Staatlichen Kommission für Entwicklung und Reform, der bedeutendsten Aufsichtsbehörde für die wirtschaftliche Entwicklung der Volksrepublik (див. Додаток Б).

Вправи на розвиток інформаційно-пошукової компетенції та засвоєння предметних знань

Вправа 1. Викладач розподіляє між студентами аркуші з переліком онімів (ергонімів). Студенти поділяються на 3 групи. 1 Група має надати відповідники, послуговуючись україномовними текстами ЗМІ, 2 група — урядовим порталом, офіційний представництвом Президента України та веб-сторінками органів влади, 3 група — науковими працями. Одна особа з кожної групи зачитує варіанти перекладу. Викладач записує їх на дошці. Студенти обговорюють отримані результати.

Приклад. Die Kommunistische Partei Chinas, der Ständige Ausschuss des Politbüros, die Iyi-Partei, die СНР, das Europäische Parlament, die Bundesregierung, der Bundesverteidigungsminister, die Estnische Konservative Volkspartei (EKRE), die Reformpartei, die Partei Isamaa.

Вправа 2. Викладач записує на дошці слово, що належить до суспільно-політичної лексики. Студенти називають українські, німецькі оніми та оніми

третіх країн, що асоціюються з цією лексемою. Викладач записує назви на дошці. В ході обговорення студенти пропонують відповідники.

Приклад. *Політична партія.* Україна: Демократична партія України, Соціал-демократична партія України, Народний Рух України, Партія Зелених України, Політична партія «УДАР (Український Демократичний Альянс за Реформи) Віталія Кличка», Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина», партія «Слуга народу». *Німеччина:* SPD, Union (CDU und CSU), Bündnis 90/Die Grünen, FDP, AfD, Die Linke. *Естонія:* die Reformpartei, die Estnische Konservative Volkspartei (EKRE), Eesti 200, die Sozialdemokraten, die Partei Isamaa. *Австрія:* Österreichische Volkspartei, Sozialdemokratische Partei Österreichs, Freiheitliche Partei Österreichs, Die Grünen – Die Grüne Alternative, LINKS.

Вправа 3. Студенти поділяються на пари. Викладач розподіляє між студентами аркуші з ТО на знайому тему, що стосується політичної системи України/Німеччини/третіх країн. Студенти виписують оніми та на окремому аркуші надають відповідники українською мовою без використання довідкових джерел. Студенти обмінюються переліком відповідників з напарниками та повторно перекладають їх німецькою мовою. Після цього студенти порівнюють оніми, зазначені в оригіналі, зі своїм повторним перекладом німецькою мовою.

Приклад ТО. ТО1 — ТО6 (див. Додаток Б).

Вправи на ознайомлення з прийомами перекладу онімів

Вправа 1. Студенти поділяються на невеликі групи (2-3 особи). Викладач розподіляє між групами аркуші з фрагментами різних текстів та їхнім перекладом. Студенти визначають оніми та обговорюють, як перекладач їх відтворив. Один студент з кожної групи презентує результат групової роботи.

Приклад.

Фрагмент 1.

Bundesaußenministerin Annalena Baerbock hat Russland beim G20-Treffen aufgerufen, den Angriffskrieg gegen die Ukraine zu beenden. «Stoppen Sie diesen Krieg», forderte die Grünen-Politikerin bei Beratungen der G20-Außenminister in

Indiens Hauptstadt Neu Delhi. Sie wandte sich dabei direkt an Russlands Außenminister Sergej Lawrow. Beim G20-Treffen im vergangenen Jahr hatte Lawrow die Runde der Außenminister verlassen, damit er sich keine Kritik anhören musste. Baerbock äußerte sich zudem besorgt, dass Russland den «New Start»-Vertrag zur Reduzierung von Nuklearwaffen aussetzen wolle. Baerbock traf in Neu Delhi auch ihren chinesischen Kollegen Qin Gang. Sie habe deutlich gemacht, dass die Lieferung von Waffen oder von Gütern, die sowohl zivil als auch militärisch genutzt werden könnten, «Unterstützung eines völkerrechtswidrigen Angriffskriegs wäre». Als ständiges Mitglied im UN-Sicherheitsrat habe China die Aufgabe, «für den Weltfrieden einzutreten und nicht einen völkerrechtswidrigen Angriffskrieg zu unterstützen» (див. Додаток Б).

Переклад фрагменту 1.

На саміті G-20 федеральна міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок закликала Росію закінчити загарбницьку війну проти України. «Зупиніть цю війну», — вимагала політикиня з партії «Зелених» на зустрічах міністрів закордонних справ G20 у столиці Індії Нью-Делі. Вона звернулася безпосередньо до міністра закордонних справ Росії Сергія Лаврова. На зустрічі G20 минулого року Лавров вийшов із засідання міністрів закордонних справ, не бажаючи слухати критику. Окрім того, Бербок висловила стурбованість тим, що Росія призупинить дію договору «Новий старт» щодо скорочення ядерної зброї. У Нью-Делі Бербок також зустрілася зі своїм китайським колегою Цінь Ганом. Після зустрічі міністерка дала зрозуміти, що постачання зброї або товарів, які можуть бути використані як у цивільних, так і у військових цілях, означатиме «підтримку агресивної війни, яка порушує міжнародне право». Як постійний член Ради Безпеки ООН, перед Китаєм стоїть завдання «відстоювати мир у всьому світі, а не підтримувати агресивну війну, яка порушує міжнародне право» (див. Додаток Б).

Фрагмент 2.

Wenige Tage nach einem Zerwürfnis ist in der Türkei ein Oppositionsbündnis gegen Präsident Recep Tayyip Erdogan vorerst wieder vereint. Die Chefin der

nationalkonservativen Iyi-Partei, Meral Aksener, nahm in Ankara überraschend an einem Treffen mit fünf weiteren Parteien teil, obwohl sie erst am 03.03.2023 die Zusammenarbeit aufgekündigt hatte. Grund für den Streit war die Frage, wer bei den am 14. Mai geplanten Präsidentenwahlen gegen Erdogan antreten soll. Die größte Oppositionspartei CHP wollte ihren Parteichef Kemal Kilicdaroglu aufstellen und wurde dabei von vier kleineren Parteien unterstützt. Aksener machte deutlich, dass sie das nicht mittrage, weil der Oppositionsführer ihrer Ansicht nach schlechte Gewinnchancen habe. Sie wollte den beliebten Istanbuler Bürgermeister Ekrem Imamoglu oder den Bürgermeister von Ankara, Mansur Yavas, nominieren. Beide CHP-Politiker schneiden in Umfragen besser ab als ihr Parteichef (див. Додаток Б).

Переклад фрагменту 2.

Опозиційний альянс Туреччини, який виступає проти президента Реджепа Тайіпа Ердогана, через кілька днів після свого розколу знову об'єднався. 3 березня 2023 року несподівано відбувалася зустріч лідерки національно-консервативної «Хорошої партії» Мераль Акшєнер з представниками п'ятьох інших партій в Анкарі попри вихід першої із домовленостей про співпрацю. Причиною непорозуміння стало суперництво між тим, хто має балотуватися проти Ердогана на запланованих (14.05.2023) президентських виборах. Найбільша опозиційна партія Республіканська народна партія (РНП) хотіла висунути свого партійного лідера Кемаль Кілічдароглу, це підтримали також чотири менші партії. Тоді як Акшєнер вважає це рішення неправильним, тому що лідер опозиції має низькі шанси на перемогу. Вона пропонувала висунути в кандидати популярного мера Стамбула Екрема Імамоглу або мера Анкари Мансура Яваса. Відповідно до опитувань обидва політики РНП мають більшу прихильність виборців, ніж Кемаль Кілічдароглу (див. Додаток Б).

Вправа 2. Викладач розподіляє між студентами аркуші з ТО, що містить оніми. Студенти поділяються на невеликі групи (2-3 особи) та виконують переклад ТО, позначають проблемні місця та вказують прийоми для подолання перекладацьких труднощів. Одна особа з кожної групи представляє результати групової роботи та аргументує ухвалені рішення.

Приклад.

In Estland hat Regierungschefin Kaja Kallas die Parlamentswahl klar für sich entschieden. Ihre wirtschaftsliberale Reformpartei sicherte sich 37 der 101 Sitze im Parlament in Tallinn, wie die Wahlkommission des EU- und NATO-Landes mitteilte. Dahinter liegen zwei Oppositionskräfte: die rechtspopulistische Estnische Konservative Volkspartei (EKRE) mit 17 Mandaten und die mitte-links verortete Zentrumsparlei mit 16 Sitzen.

Das starke Abschneiden der EKRE dürfte die Besorgnis vieler Wähler über steigende Lebenshaltungskosten im Zuge des russischen Angriffskriegs gegen die Ukraine widerspiegeln. Größter Gewinner ist die liberale Partei Eesti 200, die mit 14 Sitzen erstmals im Parlament vertreten sein wird. Auf den weiteren Plätzen folgen Kallas' bisherige Koalitionspartner: die Sozialdemokraten (9 Mandate) und die konservative Partei Isamaa (8) (див. Додаток Б).

Вправа 3 Студенти поділяються на групи (2-3 особи). Викладач розподіляє між групами аркуші: частина студентів отримує ТО без заголовка, частина — ТО з заголовком. Перша група студентів перекладає ТО та надає найбільш доцільний заголовок. Друга група студентів перекладає ТО включно із заголовком. Одна особа з кожної групи презентує результат роботи та аргументує вибір. Усі студенти розробляють спільний, остаточний варіант перекладу заголовка.

Приклад.

1. _____/Explosion auf der Krim-Brücke: FSB veröffentlicht neue «bulgarische Spur»

Ganz offenbar versucht Moskau, Bulgarien in den Anschlag auf die Brücke über die Straße von Kertsch zu verwickeln. Die Verwicklung Bulgariens in die Explosion auf der Krim-Brücke scheint eine Propaganda-Aktion zu sein. «Der Sprengsatz war in Rollen von Polyethylen-Baufolie auf 22 Paletten mit einem Gesamtgewicht von 22770 kg versteckt und wurde Anfang August dieses Jahres im Rahmen des Vertrags Nr.

02/08/2022 zwischen «Translogistic UA» (Kiew) und «Baltex Capital S.A.» (Ruse) vom Seehafen Odessa in die bulgarische Stadt Ruse geschickt. Von dort sei der Transport in den georgischen Hafen Poti erfolgt, so der FSB weiter. Tihomir Bezlov, Sicherheitsexperte des in der bulgarischen Hauptstadt Sofia ansässigen Think Tanks Center for the Study of Democracy, hat daran große Zweifel.

Am Sonntagabend (9.10.2022) sprachen Wladimir Putin und der Vorsitzende des Ermittlungskomitees der Russischen Föderation, Aleskandr Bastrykin, noch davon, der LKW mit der Bombe sei aus Bulgarien losgefahren. Eine eilig anberaumte Prüfung der bulgarischen Behörden, darunter der Inlandsgeheimdienst DANS, kam jedoch zu einem anderen Schluss. Den gab Übergangs-Premier Galap Donev am Nachmittag des 11.10. bekannt: Der von Russland genannte LKW war nie in Bulgarien gewesen (Див. Додаток Б).

2. _____ /«Kein einheitliches Meinungsbild»

Eine Entscheidung zur Lieferung deutscher Leopard-Kampfpanzer wurde nach offiziellen Angaben auf der Konferenz in Ramstein nicht getroffen. Bundesverteidigungsminister Boris Pistorius sagte, es gebe hierzu «kein einheitliches Meinungsbild». Der Eindruck, Deutschland stehe einer «geschlossenen Koalition» im Wege, sei falsch. In Abstimmung mit den Verbündeten werde die Bundesregierung «so bald wie möglich» einen Beschluss fassen. Der CDU-Abgeordnete Roderich Kiesewetter sprach angesichts dessen von einem «kommunikativen Desaster». Er sagte der Deutschen Welle, die Ukraine könne nicht länger warten. Dem Land gingen die Soldaten und die Waffen aus.

Laut dem ukrainischen Verteidigungsminister Olexij Resnikow, der an der Sitzung in Ramstein teilnahm, werden Soldaten seines Landes in Polen auf Leopard-2-Kampfpanzern trainieren. Polen und weitere EU- und NATO-Staaten hatten sich bereiterklärt, der Ukraine eigene Leopard-Panzer zur Verfügung zu stellen. Gemäß den Exportverträgen müsste die Bundesregierung dies jedoch erst genehmigen. EU-Parlamentspräsidentin Roberta Metsola geht davon aus, dass die Ukraine auch Leopard-2-Panzer zur Unterstützung im Krieg gegen Russland erhalten wird (Див. Додаток Б).

3. _____ /Die Messlatte heißt Loyalität

Alle hochrangigen Funktionäre der Kommunistischen Partei sind ergebene Xi-Anhänger. Eine enge Verbindung zum Staats- und Parteichef ist das entscheidende Kriterium für die neu zu ernennenden Spitzenpolitiker, deren Namen erst gegen Ende des Volkskongresses bekanntgegeben werden. Sogar jetzt, da Xi sich als politischer Gewinner alles erlauben könne, betont Wen-Ti Sung, Politikwissenschaftler an der Australian National University in Canberra, «traut er der Loyalität der Personen in seinem Umfeld nicht vollständig».

Diese Machtkonzentration hat aber auch ihre Schattenseiten für Xi. China-Experte Wang weist darauf hin, dass ihm nun die Brandmauern fehlen, die ihn bisher von unerwarteten Krisen abgeschirmt haben. Das könnte dem Staatschef langfristig gefährlich werden. Neuer Ministerpräsident soll Li Qiang werden, der frühere KPCh-Chef in Schanghai. Zum Ständigen Ausschuss des Politbüros gehört er bereits seit Oktober 2022. Als Vizepräsident und Verantwortlicher für die Wirtschaft ist He Lifeng vorgesehen, Chef der Staatlichen Kommission für Entwicklung und Reform, der bedeutendsten Aufsichtsbehörde für die wirtschaftliche Entwicklung der Volksrepublik (див. Додаток Б).

2.8. Вправи на формування навичок

На наш погляд, вправи для формування та розвитку навичок мають бути спрямовані на ознайомлення з стандартами транслітерації та практичними транскрипціями, а також прийомами відтворення онімів.

Вправи на відтворення онімів

Вправа 1. Викладач розподіляє між студентами аркуші з ТО, що стосується суспільно-політичного життя України, у якому марковані оніми. Студенти надають відповідники. Викладач записує запропоновані варіанти на дошці. Студенти обговорюють результати та виявляють закономірності у використанні перекладацьких прийомів при відтворенні різних типів онімів.

Приклад.

*Ganz offenbar versucht **Moskau, Bulgarien** in den Anschlag auf die **Brücke über die Straße von Kertsch** zu verwickeln. Denn in dem **EU- und NATO-Mitgliedsland** kochen die Emotionen schnell hoch, wenn von «bulgarischen Spuren» die Rede ist - erinnert der Begriff doch an die in den 1980er Jahren von der **CIA** gestreuten Desinformation, der **bulgarische und sowjetische Geheimdienst** hätten das Attentat auf **Papst Johannes Paul II.** 1981 organisiert. Ebenso wie die damalige bulgarische Spur falsch war, scheint auch die Verwicklung Bulgariens in die Explosion auf **der Krim-Brücke** vor allem eine Propaganda-Aktion zu sein.*

*«Der Sprengsatz war in Rollen von Polyethylen-Baufolie auf 22 Paletten mit einem Gesamtgewicht von 22770 kg versteckt und wurde Anfang August dieses Jahres im Rahmen des Vertrags Nr. 02/08/2022 zwischen «**Translogistic UA**» (**Kiew**) und «**Baltex Capital S.A.**» (**Ruse**) vom **Seehafen Odessa** in die bulgarische Stadt **Ruse** geschickt». Von dort sei der Transport in den **georgischen Hafen Poti** erfolgt, so der **FSB** weiter. **Tihomir Bezlov**, Sicherheitsexperte des in der bulgarischen **Hauptstadt Sofia** ansässigen **Think Tanks Center for the Study of Democracy**, hat daran große Zweifel.*

*Am Sonntagabend (9.10.2022) sprachen **Wladimir Putin** und der **Vorsitzende des Ermittlungskomitees der Russischen Föderation, Aleskandr Bastrykin**, noch davon, der LKW mit der Bombe sei aus Bulgarien losgefahren. Eine eilig anberaumte Prüfung der bulgarischen Behörden, darunter der **Inlandsgeheimdienst DANS**, kam jedoch zu einem anderen Schluss. Den gab **Übergangs-Premier Galap Donev** am Nachmittag des 11.10. bekannt: Der von **Russland** genannte LKW war nie in Bulgarien gewesen (див. Додаток Б).*

Вправа 2. Викладач розподіляє між студентами аркуші з невеликим ТО, що стосується суспільно-політичного життя третьої країни, у якому марковано суспільно-політичну лексику та оніми. Студенти надають відповідники тільки онімів. При цьому вони можуть користуватися будь-якими джерелами. Усі

студенти обговорюють результати виконаної роботи та використані прийоми перекладу.

Приклад.

In Estland hat Regierungschefin Kaja Kallas die Parlamentswahl klar für sich entschieden. Ihre wirtschaftsliberale Reformpartei sicherte sich 37 der 101 Sitze im Parlament in Tallinn, wie die Wahlkommission des EU- und NATO-Landes mitteilte. Dahinter liegen zwei Oppositionskräfte: die rechtspopulistische Estnische Konservative Volkspartei (EKRE) mit 17 Mandaten und die mitte-links verortete Zentrumsparlei mit 16 Sitzen.

Das starke Abschneiden der EKRE dürfte die Besorgnis vieler Wähler über steigende Lebenshaltungskosten im Zuge des russischen Angriffskriegs gegen die Ukraine widerspiegeln. Größter Gewinner ist die liberale Partei Eesti 200, die mit 14 Sitzen erstmals im Parlament vertreten sein wird. Auf den weiteren Plätzen folgen Kallas' bisherige Koalitionspartner: die Sozialdemokraten (9 Mandate) und die konservative Partei Isamaa (8).

Der Wahlkampf war geprägt vom Streit um Militärhilfen für die Ukraine. Kallas ist eine entschiedene Befürworterin der Waffenlieferungen, während sich die EKRE gegen deren Fortsetzung aussprach. Estlands Militärhilfe für die Ukraine entspricht derzeit mehr als einem Prozent des Bruttoinlandsproduktes. Das ist mehr als bei jedem anderen Land gemessen an der Größe der Volkswirtschaft (див. Додаток Б).

Вправа 3. Викладач розподіляє між студентами аркуші з переліком речень, що містять оніми певної групи. Студенти виконують переклад без використання довідкових джерел, при цьому фіксуючи варіанти відтворення онімів письмово. Після цього студенти перевіряють правильність відповідників у різних джерелах, порівнюють та визначають прийоми перекладу, та обирають найбільш вдалі відповідники.

Приклад 1. Відтворення партіонімів.

1. *Alle hochrangigen Funktionäre der Kommunistischen Partei sind ergebene Xi-Anhänger.*

2. *Wenige Tage nach einem Zerwürfnis ist in der Türkei ein Oppositionsbündnis gegen Präsident Recep Tayyip Erdogan vorerst wieder vereint. Die Chefin der nationalkonservativen İyi-Partei, Meral Aksener, nahm in Ankara überraschend an einem Treffen mit anderen Parteien des Oppositionsbündnisses teil, obwohl sie erst am 03.03.2023 die Zusammenarbeit aufgekündigt hatte.*

3. *Die wirtschaftsliberale Reformpartei In Estland sicherte sich 37 der 101 Sitze im Parlament in Tallinn, wie die Wahlkommission des EU- und NATO-Landes mitteilte. Dahinter liegen zwei Oppositionskräfte: die rechtspopulistische Estnische Konservative Volkspartei (EKRE) mit 17 Mandaten und die mitte-links verortete Zentrumspartei mit 16 Sitzen (див. Додаток Б).*

Приклад 2. Відтворення антропонімів.

1. *Laut dem ukrainischen Verteidigungsminister Olexij Resnikow, der an der Sitzung in Ramstein teilnahm, werden Soldaten seines Landes in Polen auf Leopard-2-Kampfpanzern trainieren.*

2. *Bundesaußenministerin Annalena Baerbock hat Russland beim G20-Treffen aufgerufen, den Angriffskrieg gegen die Ukraine zu beenden: «Stoppen Sie diesen Krieg. Stoppen Sie die Verletzung unserer internationalen Ordnung. Stoppen Sie die Bombardierung ukrainischer Städte und Zivilisten».*

3. *Sogar jetzt, da Xi sich als politischer Gewinner alles erlauben könne, betont Wen-Ti Sung, Politikwissenschaftler an der Australian National University in Canberra, «traut er der Loyalität der Personen in seinem Umfeld nicht vollständig».*

4. *Wenige Tage nach einem Zerwürfnis ist in der Türkei ein Oppositionsbündnis gegen Präsident Recep Tayyip Erdogan vorerst wieder vereint.*

5. *Beim G20-Treffen im vergangenen Jahr hatte Lawrow die Runde der Außenminister verlassen, damit er sich keine Kritik anhören musste.*

6. *In Estland hat Regierungschefin Kaja Kallas die Parlamentswahl klar für sich entschieden (див. Додаток Б).*

2.9. Вправи на розвиток умінь

Вправи для розвитку вмінь мають бути спрямовані вміння обирати найкращий варіант перекладу з можливих, виявляти та виправляти перекладацькі помилки.

Вправа 1. Викладач розподіляє між студентами аркуші з невеликим ТО. Студенти визначають оніми та надають варіанти перекладу. В ході дискусії студенти залишають по одному відповіднику для кожного оніма. Викладач коментує правильність запропонованих варіантів.

Приклад ТО. ТО1 — ТО6 (див. Додаток Б).

Вправа 2. Студенти поділяються на 2 групи та виконують переклад ТО, що стосується політичної системи третьої країни. Тема тексту має бути знайомою. У ході обговорення студенти порівнюють прийоми відтворення онімів, аргументують ухвалені перекладацькі рішення та обирають кращий варіант перекладу.

Приклад ТО.

Die Messlatte heißt Loyalität

Alle hochrangigen Funktionäre der Kommunistischen Partei sind ergebene Xi-Anhänger. Eine enge Verbindung zum Staats- und Parteichef ist das entscheidende Kriterium für die neu zu ernennenden Spitzenpolitiker, deren Namen erst gegen Ende des Volkskongresses bekanntgegeben werden. Sogar jetzt, da Xi sich als politischer Gewinner alles erlauben könne, betont Wen-Ti Sung, Politikwissenschaftler an der Australian National University in Canberra, «traut er der Loyalität der Personen in seinem Umfeld nicht vollständig».

Neuer Ministerpräsident soll Li Qiang werden, der frühere KPCh-Chef in Schanghai. Zum Ständigen Ausschuss des Politbüros gehört er bereits seit Oktober 2022. Als Vizepräsident und Verantwortlicher für die Wirtschaft ist He Lifeng vorgesehen, Chef der Staatlichen Kommission für Entwicklung und Reform, der

bedeutendsten Aufsichtsbehörde für die wirtschaftliche Entwicklung der Volksrepublik
(див. Додаток Б).

Вправа 3. Викладач розподіляє між студентами аркуші з невеликим ТО на знайому тему та дефектними ТП, що містять помилки у відтворенні онімів. Студенти мають виявити їх у ТП, запропонувати правильні варіанти відтворення та аргументувати свою думку. У наведеному прикладі для наочності помилки виділено червоним. У завданні для студентів текст має бути оформлений однаковим шрифтом та одним кольором.

Приклад.

Türkisches Oppositionsbündnis wieder vereint

Wenige Tage nach einem Zerwürfnis ist in der Türkei ein Oppositionsbündnis gegen Präsident Recep Tayyip Erdogan vorerst wieder vereint. Die Chefin der nationalkonservativen Iyi-Partei, Meral Aksener, nahm in Ankara überraschend an einem Treffen mit fünf weiteren Parteien teil, obwohl sie erst am 03.03.2023 die Zusammenarbeit aufgekündigt hatte.

Grund für den Streit war die Frage, wer bei den am 14. Mai geplanten Präsidentenwahlen gegen Erdogan antreten soll. Die größte Oppositionspartei CHP wollte ihren Parteichef Kemal Kilicdaroglu aufstellen und wurde dabei von vier kleineren Parteien unterstützt. Aksener machte deutlich, dass sie das nicht mittrage, weil der Oppositionsführer ihrer Ansicht nach schlechte Gewinnchancen habe. Sie wollte den beliebten Istanbuler Bürgermeister Ekrem Imamoglu oder den Bürgermeister von Ankara, Mansur Yavas, nominieren. Beide CHP-Politiker schneiden in Umfragen besser ab als ihr Parteichef.

Nach Angaben der Iyi-Partei wurde nun ein Kompromiss gefunden: Kilicdaroglu soll wie geplant als Kandidat aufgestellt werden, die beiden Bürgermeister sollen im Falle eines Wahlsiegs zu Vizepräsidenten ernannt werden
(див. Додаток Б).

ДТП1. Друга турецька опозиційна коаліція возз'єднується

Опозиційна коаліція проти генерального секретаря Турції Реджепа Тайіпа Ердогана знову об'єдналася після днів розколу. Мерал Аксьонер, лідер національно-консервативної партії «Ій», несподівано приєдналася до зустрічі в Анкаррі з п'ятьма іншими партіями, хоча вона припинила співпрацю лише 3 березня 2023 року.

Причина суперечок полягає в тому, хто має балотуватися проти Ердогана на президентських виборах, призначених на 14 травня. Найбільша опозиційна партія СНР хоче висунути свого лідера Кемала Кіличдароглу і має підтримку чотирьох менших партій. Її підтримують чотири менші політичні партії. Акціонерка дала зрозуміти, що не підтримує, оскільки, на її думку, у лідера опозиції мало шансів на перемогу.

Вона хотіла висунути популярного мера Істамбула Екрема Імомоглу або мера Анкари Мансура Яваса. Обидва політики від ХНП мають кращі показники в опитуваннях, ніж їхній партійний лідер. За даними партії «Ій», компроміс наразі знайдено: Кіличдароглу буде висунутий кандидатом, як і планувалося, а обидва мери будуть призначені віце-президентами, якщо переможуть на виборах (див. Додаток Б).

ДТП2. Турецький опозиційний альянс об'єднався

Через кілька днів після розколу опозиційний альянс проти президента Реджепа Тайіпа Ердогана в Туреччині знову об'єднався. Лідерка націонал-консервованої партії «Доброї партії?». Мерал Аксьонер несподівано взяла участь у зустрічі з п'ятьма іншими партіями в Анкаррі, хоча вона вийшла з альянсу лише 3 березня 2023 року. Причиною суперечки стало питання про те, хто повинен балотуватися проти Ердогана на президентських виборах, запланованих на 14 травня. Найбільша опозиційна партія РНП (Республіканська народна партія) хотіла, щоб її лідер Кемал Кіличдароглу балотувався, і його підтримали чотири менші партії. Акшонер дала зрозуміти, що не підтримає цього, оскільки, на її думку, лідер опозиції має низькі шанси на перемогу. Вона хотіла висунути

популярного мера Стамбула Екрема Імамоглу або мера Анкари Мансура *Яваса*. Обидва політики від *СНР* мають кращі показники в опитуваннях, ніж їхній партійний лідер. За даними «Доброї партії», наразі компроміс знайдено: Кілічдароглу буде кандидатом від *ОМЕНТ?*, як і планувалося, а обидва мери будуть призначені *віце-прем'єрами*, якщо вони переможуть на виборах (див. Додаток Б).

Тож, вправи для навчання відтворення суспільно-політичної лексики мають бути спрямовані на ознайомлення з прийомами відтворення онімів та заголовків, що містять такі одиниці. На заняттях з перекладу варто дотримуватися принципу дидактичної прогресії. Для поглиблення знань із відповідної тематики та розширення кругозору доцільно використовувати паралельні тексти. Розпочати варто із матеріалів про суспільно-політичне та економічне життя України і Німеччини, а також міжнародного значення, поступово додаючи тексти про треті країни. Для розвитку інформаційно-пошукової компетенції варто запропонувати вправи, що передбачають роботу із різними довідковими джерелами. З метою розвитку навичок відтворення онімів слід пропонувати вправи на ознайомлення з стандартами транслітерації та практичними транскрипціями, а також перекладацькими прийомами. Завдяки вправам на розвиток умінь, студенти мають навчитися обирати найбільш доцільні відповідники, а також виявляти та виправляти перекладацькі помилки. Вправи, спрямовані на навчання перекладу заголовків, спершу мають бути орієнтовані на відтворення фактичних заголовків, і лише згодом — образні та заголовки-кліше.

На заняттях з суспільно-політичного перекладу варто послуговуватися груповою та парною формами роботи, задля підвищення мотивації студентів, опрацювання більшої кількості матеріалу на занятті, забезпечення швидкої інтеграції нових знань, розвитку вміння студентів працювати у команді та спільно ухвалювати вдалі рішення.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

У розділі II ми проаналізували та оцінили переклади, виконані учасниками експерименту, зосередивши увагу на відтворенні онімів та заголовках. У нашому дослідженні, ми поділяємо оніми на:

- антропоніми:
  - антропоніми українського походження;
  - антропоніми німецького походження;
  - антропоніми третіх країн:
    - антропоніми китайського походження;
    - антропоніми турецького походження;
    - антропоніми російського походження;
    - антропоніми болгарського походження;
    - антропоніми естонського походження;
    - інші антропоніми європейського походження;
- ергоніми:
  - ергоніми українського походження;
  - ергоніми німецького походження;
  - ергоніми третіх країн:
    - ергоніми китайського походження;
    - ергоніми австралійського походження;
    - ергоніми турецького походження;
    - ергоніми США;
    - ергоніми РФ;
    - ергоніми болгарського походження;
    - ергоніми естонського походження;
    - міжнародні ергоніми;
- топоніми:
  - топоніми України;
  - топоніми Німеччини;
  - топоніми третіх країн:

- топоніми КНР;
  - топоніми Туреччини;
  - топоніми РФ;
  - топоніми Болгарії;
  - топоніми Грузії;
  - топоніми Естонії;
  - топоніми іншого походження;
- інші типи онімів:
    - прагматоніми німецького походження;
    - ідеоніми німецького походження;
    - ідеоніми третіх країн:
      - ідеоніми американського походження;
      - міжнародні ідеоніми.

Результати дослідження демонструють, що відтворення антропонімів українського походження не становить значної проблеми при перекладі суспільно-політичних текстів, оскільки вони є добре відомими для більшості студентів. Ці лексичні одиниці студенти відтворили правильно.

Хибні перекладацькі рішення при відтворенні німецьких імен та прізвищ зумовлені насамперед відсутністю стандарту німецько-української транслітерації та множинністю варіантів перекладу в україномовних ЗМІ. Однією із причин неправильного відтворення прецепторонімів є двозначність чинного правопису української мови, а саме правил використання великої та малої літер у назвах посад. При перекладі німецьких антропонімів варто послуговуватися практичною транскрипцією (при перекладі імен та прізвищ), веб-сторінками представництв Німеччини в Україні та державних органів влади України, а також офіційними документами.

Найбільше труднощів виникло при відтворенні антропонімів третіх країн. Проблеми при перекладі імен та прізвищ зумовлені відсутністю стандартів транслітерації, свободою ЗМІ у виборі відповідників, регламентуванням відтворення лише окремих звуків в іншомовних словах, двозначністю чинного

правопису. У випадку з антропонімами російського походження йдеться про свідоме порушення норм. Причинами хибного відтворення прецепторонімів є недостатня кількість фонових знань щодо політичних систем інших країн, відсутність усталених відповідників, орієнтування на форму лексичних одиниць у мові ТО, а не у мові походження.

Відтворення ергонімів українського походження проблем здебільшого не зумовлює. При відтворенні ергонімів німецького походження помилки викликані множинністю відповідників у ЗМІ. При перекладі партіонімів слід спиратися на традицію відтворення окремих назв в українській мові та зважати на обізнаність потенційних реципієнтів. Для пошуку відповідників варто використовувати: веб-сторінки органів влади, представництв Німеччини та офіційні документи.

При перекладі ергонімів третіх країн було допущено чимало помилок. Можна виокремити такі причини: 1) недостатня кількість фонових знань; 2) орієнтування на форму ергонімів у ТО, а не у мові походження; 3) множинність варіантів перекладу у текстах ЗМІ; 4) відсутність усталених відповідників (за винятком міжнародних ергонімів); 5) відсутність авторитетних надійних джерел, що містять інформацію про політичний устрій третіх країн. При відтворенні ергонімів третіх країн, за можливості, слід спиратися на наявну традицію перекладу. В інших випадках варто послуговуватися такими джерелами як україномовні та іноземні офіційними веб-сторінками державних органів влади та організацій, а також тематичні наукові праці. Варто зауважити, що відтворення російських ергонімів не зумовив перекладацьких труднощів. Ми пояснюємо це тим, що: 1) більшість українців володіють російською мовою та можуть ознайомитися із довідковими джерелами; 2) ергоніми є відомими для студентів; 3) при перекладі ергонімів з російської мови найчастіше використовують прийом калькування.

При перекладі топонімів українського та німецького походження труднощі не виникають. Топоніми третіх країн здебільшого мають усталені відповідники. При відтворенні топонімів російського походження велика кількість студентів

свідомо порушила правила вживання великої літери. У своїх коментарях учасники експерименту аргументують це тим, що РФ наразі виступає агресором та порушує територіальну цілісність та суверенність України. Прагматоніми та ідеоніми відтворено переважно правильно.

Більшість заголовків запропонованих текстів є фактичними, тож при перекладі переважає прийом калькування. У випадку відтворення заголовків, що містять оніми, виникає потреба у застосуванні таких перекладацьких прийомів як перефразування, додавання та вилучення. При перекладі заголовків слід відштовхуватися від функцій, які вони мають виконувати. Також варто враховувати обізнаність потенційних реципієнтів з конкретними назвами.

Вправи для занять з суспільно-політичного перекладу мають бути спрямовані на ознайомлення з прийомами відтворення онімів та заголовків. На першому етапі навчання письмового перекладу варто запропонувати вправи на опрацювання паралельних текстів задля поглиблення фонових знань щодо суспільно-політичного життя України, німецькомовних та третіх країн (у випадку недостатньої кількості годин, можливо також в режимі самостійної роботи). Для ознайомлення з відтворенням онімів потрібно використовувати вправи на опрацювання паралельних текстів. Для розвитку навичок відтворення онімів слід пропонувати вправи на ознайомлення з стандартами транслітерації та практичними транскрипціями, а також перекладацькими прийомами. Виконуючи вправи для розвитку вмінь, студенти мають навчитися обирати найприйнятніший варіант перекладу, виявляти та виправляти помилки. На заняттях з суспільно-політичного перекладу обов'язково слід використовувати групову та парну форму роботи, адже це: 1) забезпечить економію часу та дозволить опрацювати більшу кількість матеріалу на занятті; 2) сприятиме тому, що за рахунок асоціацій нові знання швидше інтегруються у пам'ять; 3) сприятиме розвитку вміння працювати у команді та в результаті дискусій ухвалювати найбільш вдалі рішення; 4) підвищить ефективність роботи за рахунок конкуренції між групами.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Опрацювавши низку праць вітчизняних та іноземних дослідників, а також проаналізувавши переклади текстів на суспільно-політичну тематику з німецької мови українською, ми дійшли таких висновків:

1. Науковці визначають дидактику перекладу як підрозділ педагогіки, що вивчає теорію навчання перекладу. Метою дидактики перекладу є формування особистості перекладача, який усвідомлює свою соціальну роль, володіє необхідними особистісними рисами, перекладацькою компетентністю та здатний виконувати якісний еквівалентний та адекватний переклад. Дидактика суспільно-політичного перекладу спрямована на вивчення закономірностей та підходів до навчання перекладу текстів, що висвітлюють суспільно-політичні та економічні особливості різних країн.

2. На заняттях з суспільно-політичного перекладу увагу слід зосереджувати на різних аспектах. Під час навчання усних перекладачів пріоритетним є розвиток вміння швидко ухвалювати перекладацькі рішення, запам'ятовувати великі обсяги інформації, володіти технікою скоропису. Підготовка письмових перекладачів вимагає зосередження уваги на розвитку вміння послуговуватися додатковими джерелами, правильно оформлювати текст, знати правила орфографії та пунктуації, розумітися на жанрово-стилістичних нормах, обирати доцільні прийоми перекладу культурно-маркованих одиниць, виявляти та виправляти перекладацькі помилки.

3. При розробці корпусу текстів для занять з суспільно-політичного перекладу слід враховувати такі критерії як помірний рівень складності, актуальність, автентичність, цікавість, релевантність та стислість. Важливу роль при виборі текстів відіграють відправник та реципієнт ТО.

4. Суспільно-політичні тексти містять велику кількість онімів. Відтворення таких культурно-маркованих одиниць становить чи не найбільшу складність та вимагає особливих навичок і вмінь. При перекладі антропонімів використовують прийоми транскодування (транслітерацію, транскрипцію) та калькування. Ергоніми слід відтворювати за наявною традицією. Якщо традиції

немає, при виборі прийомів перекладу варто відштовхуватися від значення одиниці. Топоніми та міжнародні ергоніми здебільшого не викликають труднощів при перекладі, оскільки мають усталені відповідники. Питання відтворення онімів російського походження є дискусійним, проте перекладати такі одиниці слід відповідно до правил чинного правопису української мови.

5. Фактичні заголовки, що містять оніми, при перекладі часто вимагають використання таких прийомів як додавання (напр. родових понять) та опущення. Образні заголовки відтворюють за допомогою перефразування.

6. На заняттях з суспільно-політичного перекладу слід дотримуватися принципу дидактичної прогресії. На початковому етапі доцільно пропонувати тексти з довідників, енциклопедій та сайтів міжнародних організацій. На наступному етапі варто залучати тексти ЗМІ, наприклад, статті, коментарі, аналітичні статті, інтерв'ю, промови. Для формування навичок та вмінь відтворення онімів підготовчі вправи мають охоплювати: вправи на опрацювання паралельних текстів; вправи на розпізнавання онімів у ТО; вправи на розвиток інформаційно-пошукової компетенції та засвоєння предметних знань; вправи на ознайомлення з прийомами відтворення онімів. Вправи для формування навичок мають містити вправи на відтворення онімів. Вправи для формування вмінь мають бути спрямовані на виявлення та виправлення перекладацьких помилок при відтворенні онімів.

7. Перспективу подальших досліджень вбачаємо в аналізі відтворення культурно-маркованих одиниць у перекладах текстів інших жанрів, модифікації запропонованих вправ для студентів 2, 3 та 4 курсів з урахуванням кількості годин у робочій програмі та уточненні компонентів змісту навчання відтворення культурно-маркованої лексики у текстах суспільно-політичного спрямування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баклан І. М. Дидактизація текстів у ході підготовки перекладачів галузі цивільної авіації. *Мовна підготовка фахівців авіаційної галузі: матеріали XI Міжнар. науково-техн. конф. «Авіа 2013»*. Київ: НАУ, 2013. Т. 6. С. 39.55 – 39.58.
2. Березюк О. С., Власенко О. М. Дидактика: теорія і практика: навч.-метод. посіб. для студ. гуман. факульт. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 212 с.
3. Бока О. В. Власні імена як компресовані тексти-носії когнітивної інформації. *Вісник СумДУ, 2008. (Серія «Філологія»)*. №1. С. 15–19.
4. Булава Н. Ю. Лексико-семантична характеристика твірних основ сучасних українських прізвищ північної Донеччини. *Культура народів Причорномор'я*. Сімферополь, 2007. №110, Т. 1. С. 62–64.
5. Варданян М. Актуальні проблеми світового перекладознавства: посіб. для самост. роботи. Кривий Ріг, 2022. 144 с.
6. Володіна Т. С., Рудківський О.П. Загальна теорія перекладу для першого (бакалаврського) рівня: навч.-метод. посіб. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2017. 296 с.
7. Галич В. М. Олесь Гончар — журналіст, публіцист, редактор: еволюція творчої майстерності: монографія. Київ: Наук. думка, 2004. 816 с.
8. Гізер В. В. Краєзнавча лексика в перекладі: наук. зап. «*Studia in honorem*». Серія «Філологічні науки (мовознавство)». Вип. 104. Кіровоград, 2012. С. 107–111.
9. Гізер В. В. Краєзнавча лексика як об'єкт перекладу (на матеріалі текстів краєзнавчого характеру): автореф. дис. канд. філол. наук: спец. 10.02.16 «Перекладознавство». Київ, 2010. 15 с.
10. Гнатюк Н. Г. Ономастичні реалії в міжкультурному аспекті перекладу англomовних текстів. *Проблеми семантики слова, речення та тексту: зб. наук. пр. / відп. ред. Н. М. Корбозерова*. Київ, 2003. Вип. 9. С. 68–74.

11. Гуренко, Н. В. Специфіка перекладу суспільно — політичних реалій. *Вісник Сумського державного університету. Серія Філологія*. Суми, 2007. № 1. Т2. С. 91-95.
12. Дриганець А. О., Любчук Н. В. Лінгвокраїнознавча компетенція як складова змісту навчання перекладу суспільно-політичних текстів. Тези VII Всеукраїнських наукових читань за участю молодих учених «*Філологія XXI століття: нові дослідження і перспективи*». 6–7 квітня 2023 року. С. 61–62.
13. Желтоногова Т.В. Заголовок як компонент структури українського поетичного тексту: Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. Кіровоград, 2004. 20 с.
14. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: підручник, 2-ге вид., перероб. і допов. / В. Й. Здоровега. Львів: ПАІС, 2004. 268 с.
15. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англomовних перекладів української прози). Львів, 1989. 216 с.
16. Кальниченко О. А. Теорія перекладу: для студентів 3-4 курсів ф-ту «Референт-перекладач», які навчаються за спеціальністю 035 Філологія (Переклад). Нар. укр. акад., каф. теорії та практики перекладу. Харків: Вид-во НУА, 2017. Ч. 1. 64 с.
17. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу: навч. пос. Київ: Юніверс, 2003. 280 с
18. Корунець В. І. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник, 5-те вид., виправ. і допов. Вінниця: Нова Книга, 2017. 448 с.
19. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. 2 Вид. Київ: Академія, 2005. 368 с.
20. Ктитарова Н. К., Воронова З. Ю. Теорія перекладу: навч. посіб. для студентів спец. «Переклад». Дніпродзержин. держ. техн. ун-т (ДДТУ). Дніпродзержинськ, 2014. 310 с

21. Лабінська Г. М. Топоніміка: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 274 с.
22. Лисенко Г. Л., Баклан І. М., Чепурна З. В. Основи перекладу — міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2019. 204 с.
23. Литвин Л. В. Ономастична система художньої прози (на матеріалі французьких романів ХІХ-ХХ століть): дис. канд. філол. наук : 10.02.05. Київ, 2006. 242 с.
24. Любчук Н. В. Відтворення українських антропонімів і топонімів у німецькомовних ЗМІ. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2018. Вип. №37, том 4. С. 175-178.*
25. Любчук Н. В. Відтворення сучасних українських суспільно-політичних реалій в текстах німецьких ЗМІ. *Мовні і концептуальні картини світу. 2014. Вип.50 (1). С.476-481.*
26. Любчук Н. В. Українські реалії в німецькомовних ЗМІ. *Наук. журнал «Мова і культура».* Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. Вип. 19. Т. ІV (184). С. 413-418.
27. Максименко В. П. Дидактика: курс лекцій. Хмельницький: ХМЦНП, 2013. 223 с.
28. Малафійк І. В. Дидактика: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2005. 397 с.
29. Михайленко О. А. Методика навчання майбутніх філологів стратегій письмового перекладу офіційно-ділових текстів з української мови на англійську [Текст]: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2016. 22 с.
30. Німчук В. В. Українська ономастична термінологія: проект. Повідомлення Української ономастичної комісії. Випуск 1. Київ: Наукова думка, 1966. С. 24 – 43.

31. Парламентська сесія [Архівовано 4 квітня 2017 у Wayback Machine].
Юридична енциклопедія: [у 6 т.] / ред. кол.: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.).
Київ: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2002. Т. 4. 720 с.
32. Перова С. В. Відтворення суспільно-політичних реалій з української мови на англійську (на матеріалі статей газети «День / The Day»). *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Філологічні науки*. 2018. № 2. С. 142-149.
33. Пеліна О. В. Особливості перекладу українських ідеонімів і прагматонімів англійською мовою: автореф. дис. ... канд. філол. наук: Одеса, 2014. 190 с.
34. Словник української мови: в 11 томах. Том 5, 1974.
35. Стрілець В.В. Етапи навчання повного письмового науково-технічного перекладу. *Вісник КНЛУ. Серія Педагогіка та психологія*. Випуск 31, 2019. С. 78-86.
36. Терехова С. І. Основи перекладознавства: навч. посіб. для студентів ВНЗ зі спеціальності «Переклад». Вид. 2-ге, випр. і доповн. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2014. 248 с.
37. Торчинський, М. М. Структура онімного простору української мови: монографія. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Хмельницький: Авіст, 2008. 550 с.
38. Фабрична Я. Г. Методика навчання майбутніх філологів письмового двостороннього перекладу з використанням мовного портфеля (англійська й українська мови): автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ, 2015. 22 с.
39. Фаховий та художній переклад: теорія, методологія, практика: збірник наукових праць. Київ: Аграр Медіа Груп, 2014. 444 с.
40. Федоренко Л. В. Принципи перекладу заголовків медійних текстів. *Одеський лінгвістичний вісник*. 2015. Вип. 6(2). С. 126-129.
41. Черноватий Л. М. Методика викладання перекладу як спеціальності: підручник для студ. вищих заклад. освіти за спеціальністю «Переклад» / Л. М. Черноватий. Вінниця: Нова Книга, 2013. 376 с.

42. Campbell M. The theory of speech and language. Oxford, 1932. 386 p.
43. Gardiner A. The theory of proper names: a controversial essay. London: Oxford University Press. 154. 68 p.
44. Kautz U. Handbuch Didaktik des Übersetzens und Dolmetschens. München: Iudicium, 2000. 632 S.
45. Markstein E. Realia. *Handbuch Translation*. Tübingen: Stauffenburg Verlag, 1998. S. 288-291.
46. Munday J. Introducing translation studies: theories and applications. Fourth Edition. New York: Routledge, 2016. 376 p.
47. Neubert A., Shreve G. Translation As Text (Translation Studies Series, Vol 1). Kent State University Press, 2005. 169 p.
48. Nord Ch. Textanalyse und Übersetzen: theoretische Grundlagen, Methode und didaktische Anwendung einer übersetzungsrelevanten Textanalyse. 2., neubearb. Auflage. Heidelberg: Groos, 1991. 284 S.
49. Nord Ch. Fertigkeit Übersetzen. Ein Kurs zum Übersetzenlehren und -lernen. Berlin: BDÜ Service Verlag (Schriftenreihe des BDÜ 38) (2. Auflage von Nord 2002).
50. Reiß K. Grundfragen der Übersetzungswissenschaft: Wiener Vorlesungen. Herausgegeben von Mary Snell-Hornby & Mira Kadric. 1999, Wien: WUV-Univ.-Verlag.
51. Snell-Hornby M. The Turns of Translation Studies: New Paradigms or Shifting Viewpoints? Benjamins Translation Library, Vol. 66. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins, 2006. 205 p.

СПИСОК ЕЛЕКТРОННИХ ДЖЕРЕЛ

52. Австралійський національний університет розірвав наукові зв'язки з державою-агресором. URL: <https://nrfu.org.ua/news/avstralijskyj-naczionalnyj-universytet-rozirvav-naukovi-zvyazky-z-derzhavoyu-agresorom/> (дата звернення: 11.03.2023).
53. Байрамов А. Аспекти впливу енцикліки Павла VI «*Humanae Vitae*» на теологію тіла Івана Павла II. URL:

<https://archer.chnu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/6828/Збірник%20матеріалів%20%281%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y#page=188> (дата звернення: 11.03.2023).

54. Бережна Л. Інститути й механізми забезпечення якості вищої освіти в Китаї. DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2021.2.1.29> (дата звернення: 10.03.2023).

55. Богданова Т. Є., Кожевнікова О. В. Енергетичне співробітництво Венесуели з КНР за адміністрації Уго Чавеса. URL: <http://politics.chdu.edu.ua/article/view/27732> (дата звернення: 09.03.2023).

56. Брифінг в МЗС. URL: <https://mfa.gov.ua/news/1190-brifing-v-mzs> (дата звернення: 11.03.2023).

57. Відбулася зустріч Посла України в Болгарії з Головою Державної агенції болгар за кордоном. URL: <https://bulgaria.mfa.gov.ua/news/45674-vidbulasya-zustrich-posla-ukrajini-v-bolgariji-z-golovoju-derzhavnoji-agenciji-bolgar-za-kordonom> (дата звернення: 09.03.2023).

58. Гізер В. В. Парадигма текстів краєзнавчого характеру в перекладі. Науковий вісник Херсонського державного університету. Випуск 34. Том 2.2018.с С.211-215. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewById/710539.pdf> (дата звернення: 08.03.2023).

59. Дерменджі О. До питання транслітерації власних назв та імен у практиці турецько-українського перекладу. URL: https://web.archive.org/web/20150928153155/http://papers.univ.kiev.ua/shidni_movy_ta_literaturny/articles/To_question_of_translation_or_the_own_names_and_names_in_practice_of_Turkish_Ukrainian_translation_16520.pdf (дата звернення: 08.03.2023).

60. Дмитро Кулеба та федеральна міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок відвідали Харків. URL: <https://mfa.gov.ua/news/dmitro-kuleba-ta-federalna-ministerka-zakordonih-sprav-nimechchini-annalena-berbok-vidvidali-harkiv> (дата звернення: 12.03.2023).

61. До уваги власників автомобілів з українською реєстрацією. URL: <https://bulgaria.mfa.gov.ua/news/do-uvagi-vlasnikiv-avtomobiliv-z-ukrayinskoyu-reyestraciyeu> (дата звернення: 13.03.2023).

62. З Головою КНР було обговорено реалізацію української формули миру, повернення з Росії депортованих дітей і неприпустимість постачання зброї до РФ — Президент України. URL: <https://www.president.gov.ua/news/z-golovoju-knr-bulo-obgovoreno-realizaciyu-ukrayinskoyi-form-82549> (дата звернення: 29.04.2023).

63. Заступник міністра Андрій Мельник доповів про розширення кола держав, які визнали Голодомор 1932-1933 років в Україні геноцидом. URL: <https://mfa.gov.ua/news/zastupnik-ministra-andrij-melnik-dopoviv-pro-rozshirennya-kola-derzhav-yaki-viznali-golodomor-1932-1933-rokiv-v-ukrayini-genocidom> (дата звернення: 09.03.2023).

64. Затверджена академічна система транскрибування китайських слів та власних назв українською мовою. URL: <https://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=6303> (дата звернення: 09.03.2023).

65. Здорик М. В. Концептуалізація термінів «праві»/«ліві» у політико-партійному дискурсі. URL: <https://periodicals.karazin.ua/politology/article/view/3323/2897> (дата звернення: 05.03.2023).

66. Зміни в торговельній політиці іноземних країн у зв'язку з COVID-19: моніторинг МЗС. URL: <https://mfa.gov.ua/news/zmini-v-torgovelnij-politici-inozemnih-krayin-u-zvyazku-z-covid-19-monitoring-mzs> (дата звернення: 20.03.2023).

67. Зубко А. Українська ономастика: здобутки і проблеми. *Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики*. 2007. С. 262. URL: http://resource.history.org.ua/publ/sid_2007_15_262 (дата звернення: 15.03.2023).

68. Івасенко О. Зарубіжний досвід стратегічного управління на прикладі Китайської Народної Республіки. URL:

<https://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/materkonf2122112019compressed-pdfio.pdf#page=80> (дата звернення: 16.03.2023).

69. Кавицька, Т. (2021). Дидактичні аспекти теорій перекладу. *ARS LINGUODIDACTICAE*, (6), с.10–20. DOI: <https://doi.org/10.17721/2663-0303.2021.6.02> (дата звернення: 16.03.2023).

70. Капустян І.І. та ін. Особливості перекладу суспільно-політичних реалій. DOI: <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2021.48-3.21> (дата звернення: 06.03.2023).

71. Коваль О. Конституційна реформа в КНР як правовий інструмент політичних змін. URL: <https://sinologist.com.ua/koval-o-o-konstytutsijna-reforma-v-knr-yak-pravovuj-instrument-politychnyh-zmin/> (дата звернення: 06.03.2023).

72. Коваль О. 12-тий п'ятирічний план — нові завдання й виклики для розвитку Китаю URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/31205/03-Koval.pdf?sequence=1> (дата звернення: 09.03.2023).

73. Коваль О. XVII-й Всекитайський з'їзд КПК: новий курс китайських реформ. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/31316/05-Koval-NEW.pdf> (дата звернення: 09.03.2023).

74. Кузенко Г. М. Перекладацька компетентність у професійній діяльності. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2016. Вип. №25(2). С. 169-172. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_filol_2016_25\(2\)__51](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_filol_2016_25(2)__51) (дата звернення: 12.03.2023).

75. Ліпкан. В. А. П'яте покоління керівників КНР: приклад політичного лідерства Цінь Гана. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2023.32.19> (дата звернення: 14.03.2023)

76. Любчук Н. В. Відтворення українських онімів у німецькомовній краєзнавчій літературі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2019. Вип. № 40, том 3. С. 75-79. DOI: <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2019.40.3.17> (дата звернення: 15.03.2023)

77. Любчук Н. В. Відтворення у перекладі прагматичного потенціалу заголовка політичного коментаря. С.89-95. DOI:<https://doi.org/10.24919/2308-4863/48-2-14> (дата звернення: 16.03.2023).

78. Любчук Н. В. Дидактизація суспільно-політичних текстів для занять з перекладу. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-227-2-83> (дата звернення: 16.03.2023).

79. Мараховська, Е. Медіація західно- й східнохристиянської богословської думки як репрезентація діалогу культур. *Grail of Science*, (12-13). 2022, с. 447–454. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.29.04.2022.077> (дата звернення: 18.03.2023).

80. Міністерство закордонних справ уклало меморандум про співпрацю з Українською асоціацією китаєзнавців. URL: <https://mfa.gov.ua/news/ministerstvo-zakordonnih-sprav-uklalo-memorandum-pro-spivpracyu-z-ukrayinskoju-asociaciyeyu-kitayeznavciv> (дата звернення: 11.03.2023).

81. Міністр закордонних справ України Павло Клімкін провів зустріч із заступником Міністра Міжнародного відділу ЦК КПК Чжоу Лі. URL:<https://mfa.gov.ua/news/46920-minister-of-foreign-affairs-of-ukraine-pavlo-klimkin-met-with-deputy-minister-of-the-department-of-international-affairs-of-the-central-committee-of-the-communist-party-of-china-zhou-li> (дата звернення: 18.03.2023).

82. Міненко В. Л. Порівняльний аналіз світових моделей регулювання економіки та ринку праці. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Trpdu_2009_3_36.pdf (дата звернення: 18.03.2023).

83. Могильницька К. О. Результати виборів до Рійгікогу 2019 року в контексті перспектив розвитку україно-естонського партнерства. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/3856 (дата звернення: 17.03.2023).

84. Монахова Т. В. Інформаційно-змістова специфіка викладання дисципліни «Сучасна українська мова ЗМІ» на факультетах журналістики. Інформаційні технології в освіті. 2017. No 4 (33). С.107–117. DOI: 10.14308/ite000653 (дата звернення: 16.03.2023).

85. Морфінов С. Зброя наступу: які західні танки, БМП і БТР допоможуть українській армії. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-64344039> (дата звернення: 15.03.2023).

86. Олійник О.М. Стан та перспективи розвитку енергетичної галузі Китаю: перспективи співпраці для України. URL: <https://elibrary.ivinas.gov.ua/935/1/Стан%20та%20перспективи%20розвитку%20енергетичної.pdf> (дата звернення: 16.03.2023).

87. Організація Північноатлантичного договору. URL: <https://cip.gov.ua/ua/news/organizaciya-pivnichnoatlantichnogo-dogovoru> (дата звернення: 21.03.2023).

88. Освіта в Україні має стати більш сучасною — Володимир Зеленський і Роберта Меццола поспілкувалися зі студентами Львівщини. URL: <https://www.president.gov.ua/news/osvita-v-ukrayini-maye-stati-bilsh-suchasnoyu-volodimir-zele-81437> (дата звернення: 21.03.2023).

89. Педан М.С. Особливості перекладу власних назв в художніх творах. Дніпродзержинськ, 2013. 55 с. URL: http://confcontact.com/2013_04_17/25_Pedan.html (дата звернення: 22.03.2023).

90. Північноатлантичний Альянс (НАТО). URL: <https://dsns.gov.ua/mizhnarona-diyalnist/spivprasya-z-mizhnarodnimi-organizaciyami/nato> (дата звернення: 26.03.2023).

91. Постійне представництво України при ООН. URL: <https://ukraineun.org/> (дата звернення: 06.04.2023).

92. Пойта Ю. «Кадри вирішують усе»: що являє собою уряд, який разом із Сі Цзіньпіном вестиме країну до «китайської мрії». URL: <https://sinologist.com.ua/pojta-yu-kadry-vyrishuyut-use-shho-yavlyaye-soboyu->

uryad-yakuj-razom-iz-si-tszinpinom-vestyme-krayinu-kytajskoyi-mriyi (дата звернення: 27.03.2023).

93. Рекомендації щодо транслітерування літерами української абетки власних назв, поданих англійською, французькою, німецькою та італійською мовами. URL: <https://web.archive.org/web/20160307020619/http://sips.gov.ua/ua/transliteruvannja.html> (дата звернення: 06.03.2023).

94. Ржевська Н. Становлення політичного аналізу та прогнозування у східній Європі: болгарський досвід. Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2015. Випуск 8, с.106-114. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/politology/article/viewFile/1129/1188>.

95. Сі Цзіньпін - голова КНР, а його давній соратник Лі Цян - голова уряду КНР. URL: <https://dailyviv.com/news/polityka/si-tszinpin-holova-knr-a-ioho-davnii-soratnyk-li-tsyang-holova-uryadu-knr-108898> (дата звернення: 12.03.2023).

96. Статут Організації Об'єднаних Націй. URL: https://unic.un.org/aroundworld/unics/common/documents/publications/uncharter/UN%20Charter_Ukrainian.pdf (дата звернення: 13.04.2023).

97. Таранова Н. Б. До питання про класифікацію топонімів: наук. зап. Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Географія. 2015. № 2. С. 15-20. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NZTNPUg_2015_2_5 (дата звернення: 28.02.2023).

98. Торчинський М. М. Денотатно-номінативна структура гідронімії як складник української ономастичної терміносистеми. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/43759/06Torchinsky.pdf?sequence=1> (дата звернення: 27.02.2023)

99. Турецька абетка. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D1%83%D1%80%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D1%82%D0%BA%D0%B0#cite_note-yumushakg-3 (дата звернення: 03.04.2023).

100. Український правопис. Постанова № 437 від 22 травня 2019 р. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf> (дата звернення: 07.03.2023).

101. Чабанюк Т. Вдовиченко В. Особливості електронного брендингу Естонської Республіки як інструменти її зовнішньої політики. URL: https://fpmv.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/2021/Navchana_doslidgena/Zbirnik.pdf#page=34 (дата звернення: 16.04.2023).

102. Шандра В. П. Протиріччя та перспективи розвитку торговельних відносин між США та КНР. URL: <https://econom.univer.kharkov.ua/upim/3aukAe2r.pdf#page=90> (дата звернення: 08.03.2023).

103. Chinas neue Regierung steht. URL: <https://www.tagesschau.de/ausland/china-regierung-neubildung-101.html> (abgerufen am 12.03.2023).

104. Eyssel B. China will fünf Prozent Wirtschaftswachstum. URL: <https://www.tagesschau.de/ausland/asien/china-volkskongress-wirtschaft-101.html> (abgerufen am 10.03.2023).

105. Kirsch van de Water I. Von alten und neuen Eliten. Die ukrainischen Parteien vor den Parlamentswahlen. URL: <https://library.fes.de/pdf-files/id-moe/10998.pdf> (abgerufen am 11.04.2023).

106. Inlandsgeheimdienst. URL: <https://www.wortbedeutung.info/Inlandsgeheimdienst/> (abgerufen am 07.04.2023).

107. New START Treaty: Executive Summary. URL: <https://www.acq.osd.mil/asda/ssipm/sdc/tc/nst/NSTexecsum.html> (abgerufen am 05.03.2023).

108. Russischer Raketenangriff: Schoa-Gedenkstätte Babyn Jar beschädigt. URL: <https://www.juedische-allgemeine.de/juedische-welt/russland-bombardiert-holocaust-gedenkstaette-in-kiew/> (abgerufen am 27.04.2023).

109. Selenskyj richtet sich in der Komfortzone ein. URL: https://dif.org.ua/article/selenskyj-richtet-sich-in-der-komfortzone-ein_1234 (abgerufen am 25.04.2023).

110. The President of the European Parliament. URL: <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/en/organisation-and-rules/organisation/the-president> (date of access: 27.04.2023).

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ

111. Estland: Kaja Kallas gewinnt Parlamentswahl.. URL: <https://p.dw.com/p/4OH01> (abgerufen am 06.03.2023).

112. Kilicdaroglu fordert Erdogan bei Präsidentschaftswahl heraus. URL: <https://p.dw.com/p/4OJdd> (abgerufen am 06.03.2023).

113. Nehring C. Explosion auf der Krim-Brücke: FSB veröffentlicht neue «bulgarische Spur». URL: <https://p.dw.com/p/4I9EX> (abgerufen am 04.03.2023).

114. Ukraine aktuell: Baerbock zu Lawrow: «Stoppen Sie diesen Krieg». URL: <https://p.dw.com/p/4OHbc> (abgerufen am 06.03.2023).

115. Ukraine aktuell: Selenskyj fordert freie Fahrt für Getreide. URL: <https://p.dw.com/p/4MWjJ> (abgerufen am 03.03.2023).

116. Yang W. Chinas Volkskongress soll Xis Macht stärken. URL: <https://p.dw.com/p/4OFpp> (abgerufen am 05.03.2023).

ZUSAMMENFASSUNG

Die vorliegende Masterarbeit ist dem Thema «Didaktische Grundsätze zur Vermittlung der Wiedergabetechniken für kulturell geprägte lexikalische Einheiten in Übersetzungen von gesellschaftspolitischen Texten» gewidmet.

Beschleunigung der Globalisierungsprozesse, Stärkung der internationalen Zusammenarbeit vor dem Hintergrund des russischen Angriffskriegs gegen die Ukraine und Perspektiven der europäischen Integration von der Ukraine erfordern die Neustrukturierung vieler Institutionen und Änderungen in verschiedenen Lebensbereichen. Insbesondere betrifft dies die Ausbildung. Die Ausbildung von Experten auf einem hohen Niveau ist von großer Bedeutung, da sie die Voraussetzung für effektive interkulturelle Kommunikation, Verbesserung der internationalen Beziehungen, Entwicklung verschiedener Branchen und Herausbildung der Ukraine als vollwertiges Mitglied der Europäischen Gemeinschaft ist.

Die Aktualität der Forschung beruht darauf, dass man heutzutage die Tendenz eines erhöhten Interesses für Texte der gesellschaftspolitischen Richtung verfolgen kann. Da sie eine große Anzahl von kulturell gekennzeichneten Einheiten besitzen, besteht die Notwendigkeit, die Ausbildung der Übersetzer zu ändern und sich auf die interkulturelle Kompetenz als einen wichtigen Bestandteil der Translationskompetenz im Allgemeinen zu konzentrieren. Das Arbeitsprogramm der jeweiligen Disziplinen sollte Unterrichtsstunden umfassen, die darauf abzielen, Studierende mit Besonderheiten des kulturellen, politischen und wirtschaftlichen Lebens in der Ukraine, Deutschland und anderen Staaten vertraut zu machen.

Das Objekt der Studie ist die Vermittlung der Wiedergabetechniken für den kulturell geprägten Wortschatz in Übersetzungen von gesellschaftspolitischen Texten an Studierende der Übersetzungsabteilungen von Universitäten.

Der Gegenstand der Studie sind die didaktischen Grundsätze der Vermittlung der Wiedergabetechniken für den kulturell geprägten Wortschatz in Übersetzungen von gesellschaftspolitischen Texten an Studierende der Übersetzungsabteilungen von Universitäten.

Als Material für die Forschung dienten 6 Artikel der Nachrichtenplattform Deutsche Welle zu gesellschaftspolitischen Ereignissen in der Ukraine, China, der Türkei und Estland; Übersetzungen von 3 Studierenden des zweiten Studienjahrs und 8 Studierenden des dritten Studienjahrs der Abteilung für deutsche Philologie und Übersetzung sowie 8 Studierenden des vierten Studienjahrs der Abteilung für Theorie und Praxis der Übersetzung aus dem Englischen des Instituts für Philologie an der Taras-Schewtschenko-Universität Kyjiw.

Der Forschungszweck besteht darin, didaktische Grundsätze zu konkretisieren und Übungen zu entwickeln, die darauf abzielen, Fähigkeiten und Fertigkeiten zur Wiedergabe kulturell geprägter lexikalischer Einheiten in gesellschaftspolitischen Texten (deutsch-ukrainische Richtung) bei Studierenden der Übersetzungsabteilungen zu entwickeln.

Der Zweck der Masterarbeit bestimmt die Lösung von folgenden Aufgaben:

1. Charakterisierung von Didaktik und Übersetzungsdidaktik; Feststellung des Zusammenhanges zwischen der Übersetzungsdidaktik und anderen Wissenschaften.
2. Ermittlung des Einflusses von Übersetzungstheorien auf Ansätze zur Übersetzungsdidaktik in verschiedenen Perioden.
3. Charakterisierung der Didaktisierung von gesellschaftspolitischen Texten für den Übersetzungsunterricht.
4. Analyse von vorhandenen Klassifikationen der kulturell markierten lexikalischen Einheiten.
5. Untersuchung der Texttypologie.
6. Durchführung eines Experiments unter Beteiligung von Studenten verschiedener Studienjahre, die unterschiedliche Hintergrundwissen haben. Das Ziel des Experiments ist es, herauszufinden, welche kulturell geprägten lexikalischen Einheiten Schwierigkeiten bei der Übersetzung gesellschaftspolitischer Texte über die Ukraine, Deutschland und andere Staaten verursachen. Feststellung von Übersetzungstechniken zur Wiedergabe der kulturell geprägten lexikalischen Einheiten.

7. Entwicklung von Übungen zur Wiedergabe von kulturell markierten lexikalischen Einheiten (deutsch-ukrainische Richtung).

Die Übersetzungsdidaktik ist ein Teilbereich der Pädagogik, der sich mit der Theorie der Übersetzungslehre befasst. Der Zweck von der Übersetzungsdidaktik ist es, die Persönlichkeit eines Übersetzers auszubilden, der sowie sich seiner gesellschaftlichen Rolle bewusst ist, über die notwendigen persönlichen Eigenschaften und Translationskompetenz verfügt als auch in der Lage ist, eine qualitativ hochwertige und adäquate Übersetzung zu leisten. Die Didaktik des gesellschaftspolitischen Übersetzens zielt darauf ab, die Muster und Ansätze für das Übersetzungslehren von Texten zu untersuchen, die die gesellschaftspolitischen und wirtschaftlichen Merkmale verschiedener Länder umfassen.

Im Unterricht zur gesellschaftspolitischen Translation sollte man sich auf verschiedene Aspekte konzentrieren. Bei der Ausbildung von Übersetzern muss der Schwerpunkt auf der Entwicklung der Fähigkeiten liegen, zusätzliche Quellen zu nutzen, Texte korrekt zu formulieren, die Regeln der Rechtschreibung zu kennen, Genre- und Stilnormen zu verstehen, sowie geeignete Übersetzungstechniken zur Übersetzung kulturell geprägter Einheiten zu wählen als auch Übersetzungsfehler zu erkennen und korrigieren.

Bei der Auswahl von gesellschaftspolitischen Texten für Übersetzung sollten solche Kriterien wie Komplexität, Relevanz, Authentizität, Aktualität, Relevanz und Umfang berücksichtigt werden. Der Sender und Empfänger des Ausgangstextes spielen bei der Auswahl von Ausgangstexten eine wichtige Rolle.

Gesellschaftspolitische Texte enthalten eine Vielzahl von Eigennamen. Die Wiedergabe solcher kulturell geprägten Einheiten ist eine Herausforderung und erfordert besondere Fähigkeiten und Fertigkeiten. Die Forschungsergebnisse zeigen, dass die meisten Probleme bei der Wiedergabe von Anthroponymen und Ergonymen deutscher und drittsprachiger Herkunft auftreten. Die fehlerhafte Wiedergabe von Anthroponymen ist vor allem auf das Fehlen von Transliterationsstandards und die Vielzahl von Entsprechungen in den ukrainischsprachigen Medien zurückzuführen. Bei der Wiedergabe der Anthroponyme sollte man sich an der Transkription,

vorhandenen Standards, Websites der offiziellen ukrainischen Vertretungen und der ukrainischen Regierung sowie an offiziellen Dokumenten orientieren. Im Falle von Anthroponymen russischen Ursprungs handelt es sich um einen bewussten Verstoß gegen die Normen. Bei der Übersetzung von Anthroponymen kommen solche Übersetzungstechniken wie Transkodierung (Transliteration, Transkription) und Lehnübersetzung zum Einsatz.

Zu den Gründen der fehlerhaften Wiedergabe von Ergonymen gehören unzureichendes Hintergrundwissen über die politischen Systeme anderer Länder, das Fehlen von Entsprechungen und die Orientierung an der Form von der lexikalischen Einheit nicht in der Herkunftssprache, sondern in der Ausgangssprache. Die Ergonyme sollten entsprechend der bestehenden Tradition wiedergegeben werden. Wenn es keine Tradition gibt, sollte die Wahl der Übersetzungstechniken auf dem Inhalt der Einheit basieren. Bei der Übersetzung von Toponymen und internationalen Ergonymen gibt es meist keine Übersetzungsschwierigkeiten, da sie feste Entsprechungen haben. Die Wiedergabe von Eigennamen russischen Ursprungs ist umstritten. Solche Einheiten sollten jedoch gemäß den Regeln der aktuellen Rechtschreibung der ukrainischen Sprache wiedergegeben werden.

Bei der Übersetzung von Titeln verschiedener Typen, die Eigennamen enthalten, ist es oft notwendig, solche Übersetzungstechniken wie Addition, Auslassung und Umformulieren anzuwenden.

Im Unterricht zur gesellschaftspolitischen Übersetzung sollte das Prinzip der didaktischen Progression befolgt werden. In der ersten Etappe ist es ratsam, Texte aus Enzyklopädien und Websites internationaler Organisationen anzubieten. In der nächsten Etappe sollten solche informationsbetonte Texte wie Nachrichten und Berichte, informationsbetonte Interviews, meinungsbetonte Interviews, politische Reden verwendet werden.

Um die Fähigkeiten und Fertigkeiten zur Wiedergabe von Eigennamen zu entwickeln, sollten die vorbereitenden Übungen Folgendes umfassen: Übungen zur Arbeit mit Paralleltexten; Übungen zur Erkennung von Eigennamen in AT; Übungen zur Entwicklung von Recherchekompetenz und Aneignung von Fachwissen; Übungen

zum Kennenlernen von möglichen Übersetzungstechniken zur Wiedergabe der Eigennamen. Übungen zur Herausbildung von Fertigkeiten sollten Übungen zur Wiedergabe von Eigennamen beinhalten. Übungen zur Herausbildung von Fähigkeiten sollten darauf abzielen, Übersetzungsfehler bei der Wiedergabe von Eigennamen zu erkennen und zu korrigieren.

Die Perspektive weiterer Forschung besteht darin, die Wiedergabe kulturell geprägter Einheiten in Übersetzungen von Texten unterschiedlicher Genres zu analysieren, die vorgeschlagenen Übungen für Studenten des 2., 3. und 4. Studienjahres unter Berücksichtigung der Stundenzahl im Lehrplan zu modifizieren und die Komponenten des Lerninhalts zu klären.

ДОДАТОК А

1. Відтворення антропонімів

1.1. Відтворення антропонімів українського походження

Таблиця 1

ТО4	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Olexij Resnikow	Олексій Резніков	Олексій Резніков	Олексій Резніков	Олексій Резніков	Олексій Резніков
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Олексій Резніков	Олексій Резніков	Олексій Резніков	Олексій Резніков	Олексій Резніков
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Олексій Резніков	Олексій Резніков	Олексій Резніков	Олексій Резніков	Олексій Резніков
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Олексій Резніков	Олексій Резніков	Олексій Резніков	Олексій Резніков	

Таблиця 2

ТО4	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Verteidigung sminister der Ukraine	міністр оборони України	міністр оборони України	міністр оборони України	міністр оборони України	міністр оборони України

	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	міністр оборони України	міністр оборони України	міністр оборони України	міністр оборони України	міністр оборони України
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	міністр оборони України	міністр оборони України	українськи й міністр оборони	міністр оборони України	міністр оборони України
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Міністр оборони України	міністр оборони України	міністр оборони України	міністр оборони України	

1.2. Відтворення антропонімів німецького походження

Таблиця 3

ТОЗ	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Annalena Baerbock	Анналена Бербок	Бербок	Анналена Бербок	Анналена Бербок	Анналена Бербок
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Анналена Бербок	Анналена Бербок	Анналена Бербок	Анналена Бербок	Анналена Бербок
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15

	Анналена Бербок	Анналене Бербок	Анналена Бербок	Анналена Бербок	Анналена Бербок
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Анналена Бербок	Анналена Бербок	Анналена Бербок	Анналена Бербок	

Таблиця 4

ТО4	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Boris Pistorius	Борис Пісторіус	Борис Пісторіус	Борис Пісторіус	Борис Пісторіус	Борис Пісторіус
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Борис Пісторіус	Борис Пісторіус	Борис Пісторіус	Борис Пісторіус	Борис Пісторіус
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Борис Пісторіус	Борис Пісторіус	Борис Пісторіус	Борис Пісторіус	Борис Пісторіус
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Борис Пісторіус	Борис Пісторіус	Борис Пісторіус	Борис Пісторіус	

Таблиця 5

ТО4	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Roderich Kiesewetter	Родеріх Кізеветтер	Родеріх Кізеветтер	Родеріх Кізеветтер	Родеріх Кізеветтер	Родеріх Кізеветтер

	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Родеріх Кізеветтер	Родеріх Кізеветтер	Родеріх Кізеветтер	Родеріх Кізеветтер	Родеріх Кізеветтер
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Родеріх Кізеветтер	Родеріх Кізеветтер	Родеріх Кізеветтер	Родеріх Кізеветтер	Родеріх Кізеветтер
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Родеріх Кізеветтер	Родеріх Кізеветтер	Родеріх Кізеветтер	Родеріх Кізеветтер	

Таблиця 6

ТО3	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Bundesaußenministerin	федеральний міністр закордонних справ	Глава МЗС Німеччини	міністр закордонних справ Німеччини	федеральна міністерка іноземних справ Німеччини	міністр закордонних справ Німеччини
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	федеральна міністерка закордонних справ Німеччини	міністр закордонних справ Німеччини	міністерка закордонних справ Німеччини	міністр закордонних справ Німеччини	федеральна міністерка закордонних справ Німеччини
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15

	міністерка закордонних справ Німеччини	міністр(-ка) закордонних справ	федеральний міністр закордонних справ	міністерка закордонних справ Німеччини	міністерка закордонних справ Німеччини
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Міністерка закордонних справ Німеччини; міністр закордонних справ Федеративної Республіки Німеччина	федеральний міністр закордонних справ	федеральна міністерка закордонних справ	міністр закордонних справ Німеччини	

Таблиця 7

Т04	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
der Bundesverteidigungsminister	Міністр оборони	Федеральний міністр оборони	Міністр оборони Німеччини	федеральний міністр оборони Німеччини	федеральний міністр оборони Німеччини
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10

	Федеральний міністр оборони Німеччини	Федеральний міністр оборони Німеччини	міністр оборони ФРН	федеральний міністр оборони Німеччини	Федеральний міністр оборони Німеччини
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	міністр оборони Німеччини	Федеральний міністр оборони	федеральний міністр оборони	міністр оборони Німеччини	міністр оборони Німеччини
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	міністр оборони Німеччини	міністр оборони Німеччини	міністр оборони	федеральний міністр оборони	

1.3. Антропоніми третіх країн

1.3.1. Відтворення антропонімів китайського походження

Таблиця 8

Т01	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Хі	Сі Цзіньпін	Сі Цзіньпін	Сі	Сі	Сі
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10

	Сі	Президент Китаю Сі Цзіньпін	Сі Цзіньпін	Сі	Сі Цзіньпін
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Сі Цзіньпінь; Сі Цзіньпін	Сі Цзіньпін	Сі	Сі Цзіньпін	Сі Цзіньпін
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Сі Цзіньпін	Сі Цзіньпін	Сі	Сі (Сі Цзіньпін)	

Таблиця 9

ТО1	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Wen-Ti Sung	Вень-Ті Сунг	Вень-Ті Сун	Вень-Ті Сунг	Вень-Ті Сунг	Вень-Ті Сунг
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Вень Ті Сун	Вень-Ті Сунг	Вень-ті Сун	Вень-Ті Сунг	Вень Ті Сун
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Вень Ті Сун	Вен-Ті Сун	Вень-Ті Сунг	Вень-Ті Сунг	Вень-ті Сун
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	

	Вен-Ті Сун	Вень-Ті Сунг	Вень-Ті Сун	Вен-Ті Сун
--	------------	-----------------	----------------	------------

Таблиця 10

ТО1	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Wang	Ван	Ван	Ван	Ван	Ван
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Ван	Ван	Ван	Ван	Ван
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Ван	Ван	Ван	Ван	Ван
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Ванг	Ван	Ван	Ван	

Таблиця 11

ТО1	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Li Qiang	Лі Цян	Лі Цян	Лі Цян	Лі Цян	Лі Цянь
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Лі Цян	Лі Цянь	Лі Цянь	Лі Цянь	Лі Цян
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Лі Цян	Лі Цянь	Лі Цян	Лі Цян	Лі Цян
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	

	Лі Цян	Лі Цян	Лі Цян	Лі Цянь
--	--------	--------	--------	---------

Таблиця 12

ТО1	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
He Lifeng	Хе Ліфен	Хе Ліфен	Хе Ліфен	Хе Ліфен	Хе Ліфен
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Хе Ліфен	Хе Ліфен	Хе Ліфен	Хе Ліфен	Хе Ліфен
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Хе Ліфен	Хе Ліфенг	Хе Ліфен	Хе Ліфен	Хе Ліфен
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Хе Ліфен	Хе Ліфен	Хе Ліфен	Хе Ліфен	

Таблиця 13

ТО3	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Qin Gang	Цінь Ган	Цінь Ган	Цинь Ган	Цинь Ган	Цинь Ган
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Цінь Ган	Цинь Ган	Цинь Ган	Цинь Ган	Цінь Ган
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15

	Цінь Ган	Цінь Ган	Цінь Ган	Цінь Ган	Цінь Ган
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Цінь Ган	Цінь Ган	Цінь Ган	Цінь Ган	

Таблиця 14

Т01	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Der Ministerprä sident	прем'єр- міністр	прем'єр- міністр	прем'єр- міністр	прем'єр Держради КНР	прем'єр- міністр
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	прем'єр- міністр	прем'єр- міністр	прем'єр- міністр	прем'єр- міністр	прем'єр- міністр
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	прем'єр- міністр	прем'єр- міністр	прем'єр- міністр	прем'єр- міністр	прем'єр- міністр
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	прем'єр- міністр	прем'єр- міністр	прем'єр- міністр	прем'єр-міністр	

ТО1	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
КРCh-Chef	керівник шанхайського міськкому КПК	лідер Комуністичної партії Китаю	голова КПК	голова Комуністичної партії	лідер КПК
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	очільник Комуністичної партії Китаю	лідер КПК (комуністичної партії Китаю)	лідер КПК	лідер КПК	керівник Комуністичної партії Китаю
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	керівник Комуністичної партії Китаю	лідер КПК	голова КПК	лідер КПК (Комуністична партія Китаю)	голова КПК
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	голова КПК	голова КПК	голова КПК	лідер КПК	

Таблиця 16

TO1	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Vizepräsident	віце-президент	віце-президент	віце-президент	віце-прем'єр	віце-президент
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	віцепрезидент	віце-президент	віце-президент	віце-президент	віце-президент
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	віцепрезидент	віцепрезидент	віце-президент	віцепрезидент	віцепрем'єр Держради
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	віцепрезидент	віце-президент	віце-президент	віце-президент	

1.3.2. Відтворення антропонімів турецького походження

Таблиця 17

TO2	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Recep Tayyip Erdogan	Реджеп Таїп Ердоган	Реджеп Таїп Ердоган	Реджеп Таїп Ердоган	Реджеп Тайїп Ердоган	Реджеп Таїп Ердоган
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10

	Реджеп Таїп Ердоган	Реджеп Таїп Ердоган	Реджеп Таїп Ердоган	Реджеп Таїп Ердоган	Реджеп Таїп Ердоган
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Реджеп Тайїп Ердоган	Реджеп Таїп Ердоган	Реджеп Таїп Ердоган	Реджеп Тайїп Ердоган	Реджеп Тайїп Ердоган
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Реджеп Тайїп Ердоган	Реджеп Тайїп Ердоган	Реджеп Таїп Ердоган	Реджеп Тайїп Ердоган	

Таблиця 18

ТО2	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Meral Aksener	Мерал Акшенер	Мерал Аксьонер	Мераль Акшенер	Мерал Акшенер	Мерал Акшонер
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Мераль Акшенер	Мерал Аксенер	Мераль Акшенер	Мерал Акшенер	Мераль Акшенер
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Мераль Акшенер	Мерал Аксьонер	Мерал Акшенер	Мерал Акшенер	Мерал Акшенер

	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19
	Мерал Акшенер	Мерал Акшенер	Мерал Акшенер	Мерал Акшенер

Таблиця 19

ТО2	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Kemal Kilicdaroglu	Кемаль Кілічдарог лу	Кемаль Кілічдарог лу	Кемаль Кілічдарог лу	Кемаль Киличдаро глу	Кемаль Кілічдарог лу
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Кемаль Кілічдарог лу	Кемаль Кілічдарог лу	Кемаль Киличдаро глу	Кемаль Киличдаро глу	Кемаль Кілічдарог лу
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Кемаль Кілічдарог лу	Кемаль Кілічдарог лу	Кемаль Кілічдарог лу	Кемаль Кілічдарог лу	Кемаль Кілічдарог лу
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Кемаль Кілічдарог лу	Кемаль Кілічдарог лу	Кемаль Кілічдарог лу	Кемаль Кілічдароглу	

Таблиця 20

ТО2	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Ekrem Imamoglu	Екрем Імамоглу	Екрем Імамоглу	Еркем Імамоглу	Екрем Імамоглу	Екрем Імамоглу
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Екрем Імамоглу	Екрем Імамоглу	Екрем Імамоглу	Екрем Імамоглу	Екрем Імамоглу
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Екрем Імамоглу	Екрем Імамоглу	Екрем Імамоглу	Екрем Імамоглу	Екрем Імамоглу
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Екрем Імамоглу	Екрем Імамоглу	Екрем Імамоглу	Екрем Імамоглу	

Таблиця 21

ТО2	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Mansur Yavas	Мансур Явас	Мансур Явас	Мансур Явас	Мансур Явас	Мансур Явас
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Мансур Явас	Мансур Явас	Мансур Яваш	Мансур Явас	Мансур Яваш
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15

	Мансур Явас	Мансур Явас	Мансур Явас	Мансур Яваш	Мансур Яваш
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Мансур Яваш	Мансур Яваш	Мансур Яваш	Мансур Яваш	

1.3.3. Відтворення антропонімів російського походження

Таблиця 22

ТОЗ	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Sergej Lawrow	Сергій Лавров	Сергій Лавров	сергій лавров	Сергій Лавров	Сергій Лавров
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Сергій Лавров	Сергій Лавров	Сергій Лавров	сергій лавров	Сергій Лавров
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	сергій лавров	Сергій Лавров	Сергій Лавров	Сергій Лавров	Сергій Лавров
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Сергій Лавров	Сергій Лавров	Сергій Лавров	Сергій Лавров	

Таблиця 23

Т05	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Wladimir Putin	володимир путін	Володимир Путін	володимир путін	Володимир Путін	Володимир Путін
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Володимир Путін	Володимир Путін	Путін	владімір путін	Володимир Путін
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	володимир путін	Володимир Путін	Владімір Путін	Володимир Путін	Володимир Путін
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Володимир Путін	Володимир Путін	Володимир Путін	Володимир Путін	

Таблиця 24

Т05	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Aleskandr Bastrykin	Алескандр Бастрикін	Алескандр Бастрикін	олескандр бастрикін	Олескандр Бастрикін	Алескандр Бастрикін
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10

	Олександр Бастрикін	Олександр Бастрикін	Бастрикін	александр бастрикін	Олександр Бастрикін
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	олександр бастрикін	Алескандр Бастрикін	Алескандр Бастрикін	Олександр Бастрикін	Олександр Бастрикін
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Олександр Бастрикін	Олександр Бастрикін	Олександр Бастрикін	Алескандр Бастрикін	

1.3.4. Відтворення антропонімів болгарського походження

Таблиця 25

ТО5	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Tihomir Bezlov	Тіхомір Безлов	Тихомир Безлов	Тіхомір Безлов	–	Тихомир Безлов
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Тіхомір Безлов	Тихомир Безлов	Тихомир Безлов	Тихомир Безлов	Тіхомір Безлов
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Тіхомір Безлов	Тихомир Безлов	Тихомир Безлов	Тихомир Безлов	Тіхомір Безлов

	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19
	Тихомір Безлов	Тихомір Безлов	Тихомір Безлов	Тихомир Безлов

Таблиця 26

ТО5	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Galap Donev	Галап Донев	Галап Донев	Галап Донев	Галаб Донев	Галап Донев
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Галап Донев	Галап Донев	Галап Донев	Галаб Донев	Гириб Донев
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Галап Донев	Галап Донев	Галап Донев	Гириб Донев	Гириб Донев
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Галап Донев	Галап Донев	Галап Донев	Гириб Донев	

1.3.5. Відтворення антропонімів естонського походження

Таблиця 27

ТО6	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Kaia Kallas	Кая Каллас	Кея Карас	Кая Каллас	Кая Каллас	Кая Каллас
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Кая Каллас	Кая Каллас	Кая Каллас	Кая Каллас	Кая Каллас
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Кая Каллас	Кая Каллас	Кая Каллас	Кая Каллас	Кая Каллас
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Кая Каллас	Кая Каллас	Кая Каллас	Кая Каллас	

1.3.6. Відтворення антропонімів європейського походження

Таблиця 28

ТО4	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Roberta Metsola	Роберта Мецола	Роберта Метсола	Роберта Мецола	Роберта Метсола	Роберта Метсола
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Роберта Мецола	Роберта Метсола	Роберта Метсола	Роберта Метсола	Роберта Мецола

	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Роберта Мецола	Роберта Мецола	Роберта Мецола	Роберта Мецола	Роберта Мецола
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Роберта Мецола	Роберта Мецола	Роберта Мецола	Роберта Мецола	

Таблиця 29

ТО5	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Papst Johannes Paul II.	Папа Римський Іван Павло II	Папа Іван Павло II	Папа Римський Іван Павло II	Папа Римський Іоанн Павло II	Папа Іван Павло II
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Папа Римський Іван-Павло II	Папа Іван Павло II	Папа Римський Іван Павло II	Папа Римський Іоанн Павла II	Папа Римський Іван Павло II
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Папа Римський Іван Павло II	Папа Іван Павло II	Папа Римський Іоанн Павло II	Папа Іван Павло II	Папа Римський Іван Павло II

	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19
	Папа Римський Іван Павло II	Папа Римський Іван Павло II	Папа Римський Іван Павло II	Папа Іван Павло II

Таблиця 30

Т04	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
EU-Parlamentspräsidentin	Президент Європарламенту	Президент Європарламенту	Президентка Європарламенту	Голова Європарламенту	Президент Європарламенту
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Президентка Європарламенту	Президент Європарламенту	Голова Європарламенту	Президент Європарламенту	Президентка Європарламенту
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Президентка Європарламенту	Президентка Європарламенту	Голова Європейського парламенту	Голова Європейського парламенту	очільниця Європейського парламенту
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	

	Голова Європейсь кого парламенту	Президент Європарла менту	Президент Європарла менту	Президент Європарламенту
--	---	---------------------------------	---------------------------------	-----------------------------

4. Відтворення ергонімів

4.1. Відтворення ергонімів українського походження

Таблиця 31

ТО5	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
«Translogistic UA»	«Транслогістик UA»	ТОВ «Translogistic UA»	«Транслогістик-ЮА»	ТОВ «Translogistic UA»	ТОВ «Транслоджістик UA»
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	«TRANSLOGISTIC UA»	«Translogistic UA»	ТОВ «Translogistic UA»	ТОВ «Транслоджістик ЮА»	«Транслогістик UA»
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	«Транслогістик UA»	«Транслогістик UA»	«Транслогістик UA»	ТОВ «Транслогістик-ЮА»	ТОВ «ЮА Транс- Логістик»
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	

	компанія «Translogistic ic UA»	«Транслогі стик-UA»	«Translogistic ic UA»	«Translogistic UA»
--	--------------------------------------	------------------------	--------------------------	--------------------

4.2. Відтворення ергонімів німецького походження

Таблиця 32

ТОЗ	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Grünen- Politikerin	представни ця «Зелених»	політик від «Партії зелених»	представни ця партії Зелених	представни ця партії Зелених	політик від «зелених»
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	політикиня з партії «Зелених»	політик «зелених»	політикиня від Партії зелених	політик від партії «зелених»	політикиня
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	політикиня з партії «Союз 90/Зелені»	політик з партії Зелених	лідерка партії «Зелених»	політична діячка, членкиня партії Союз 90/Зелені	членкиня партії Союз 90/Зелені
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	членкиня партії	лідерка партії «Зелених»	політик «Зелених»	політик партії «зелених»	

	«Союз 90/Зелені»			
--	---------------------	--	--	--

Таблиця 33

ТО4	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Der CDU- Abgeordnete	депутат від ХДС	представни к ХДС	депутат від ХДС	депутат ХДС	депутат від ХДС
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	депутат ХДС	депутат парламенту від ХДС	депутат Християнс ько- демократич ного союзу	депутат від ХДС	депутат від ХДС
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	депутат від ХДС	депутат від ХДС	депутат від ХДС	депутат від ХДС (Християнс ько- демократич ний союз)	депутат Бундестагу від ХДС
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	депутат ХДС (CDU)	депутат від ХДС	депутат від ХДС	депутат від ХДС	

Таблиця 34

TO4	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
die Bundesregie- rung	федеральни й уряд	Федеральн ий уряд	федеральни й уряд	федеральни й уряд	федеральни й уряд
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	федеральни й уряд	Федеральн ий уряд	федеральни й уряд Німеччини	федеральни й уряд	Федеральн ий уряд Німеччини
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	федеральни й уряд Німеччини	федеральни й уряд	уряд Німеччини	федеральни й уряд Німеччини	федеральни й уряд
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	уряд Німеччини	федеральни й уряд	федеральни й уряд	федеральний уряд	

4.3. Відтворення ергонімів третіх країн

4.3.1. Відтворення ергонімів китайського походження

Таблиця 35

TO1	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Die Kommunisti- sche Partei	Комунисти чна партія	Комунисти чна партія	Комунисти чна партія	Комунисти чна партія	Комунисти чна партія
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10

	Комуністична партія Китаю	Комуністична партія	Комуністична партія	Комуністична партія	Комуністична партія Китаю
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Комуністична партія Китаю	Комуністична партія	Комуністична партія	Комуністична партія	Комуністична партія
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Комуністична партія	Комуністична партія	Комуністична партія	Комуністична партія	

Таблиця 36

ТО1	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Der Volkskongress	Народний конгрес	Народний конгрес	Народний конгрес	Всекитайські збори народних представників	Народний з'їзд
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Всекитайські збори народних представників	Народний конгрес	з'їзд КПК	Народний з'їзд	Всекитайські збори народних представників

	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Всекитайсь кі збори народних представни ків	Всенародн ий конгрес народних представни ків	Народний конгрес	з'їзд представни ків Народного конгресу	Народний конгрес
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Народний конгрес	засідання Народного конгресу	Народний конгрес	Народний конгрес	

Таблиця 37

Т01	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Der Ständige Ausschuss des Politbüros	постійний комітет Політбюро	постійний комітет Політбюро	Постійний комітет Політбюро	Постійнийк омітет Політбюро	Постійнийк омітет Політбюро
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Постійний комітет Політбюро Центральн ого комітету Комунисти	Постійний комітет Політбюро	Постійний комітет Політбюро ЦК КПК	Постійний комітет Політбюро	Постійний комітет Політбюро ЦК КПК

	чної партії Китаю				
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Постійний комітет Політбюро ЦК КПК	Постійнийк омітет Політбюро	Постійнийк омітет Політбюро	Постійнийк омітет Політбюро	Постійнийк омітет Політбюро
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Постійнийк омітет Політбюро	Постійнийк омітет Політбюро	Постійнийк омітет Політбюро	Постійний комітет Політбюро	

Таблиця 38

ТО1	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
die Staatliche Kommission für Entwicklung und Reform	Державна комісія з питань розвитку та реформ	Національн а комісія з питань розвитку та реформ	Державна комісія розвитку і реформ	Національн а комісія з розвитку і реформ	Державний комітет у справах розвитку і реформ
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Державний комітет з розвитку та реформ	Державний комітет з питань розвитку та реформ	Державний комітет у справах розвитку та реформ	Державний комітет у справах розвитку та реформ	Державний комітет з розвитку та реформ

	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Державний комітет з розвитку та реформ	Державна комісія з розвитку та реформ	Державна комісія з питань розвитку та реформ	Державний комітет з розвитку та реформ	Національна комісія з розвитку та реформ
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Державна комісія з розвитку та реформ	Державна комісія з питань розвитку та реформ	Національна комісія з питань розвитку та реформ	Державний комітет у справах розвитку і реформ	

4.3.2. Відтворення ергонімів австралійського походження

Таблиця 39

ТО1	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Australian National University	Австралійський національний університет	Австралійський національний університет	Австралійський національний університет	Австралійський національний університет	Австралійський національний університет
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10

	Австралійський національний університет	Австралійський національний університет	Австралійський національний університет	Австралійський національний університет	Австралійський національний університет
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Австралійський національний університет	Австралійський національний університет	Австралійський національний університет	Австралійський національний університет	Австралійський національний університет
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Австралійський національний університет	Австралійський національний університет	Австралійський національний університет	Австралійський національний університет	

4.3.3. Відтворення ергонімів турецького походження

Таблиця 40

ТО2	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
	опозиційний альянс	опозиційна коаліція	опозиційний альянс	опозиційний альянс	опозиційний блок

der Oppositions bündnis	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	опозиційни й альянс	опозиційни й альянс	опозиційни й альянс	опозиційни й альянс	опозиційни й альянс
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	опозиційни й альянс	опозиційни й альянс	опозиційни й альянс	опозиційни й альянс	опозиційни й альянс
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	опозиційни й блок	опозиційни й альянс	опозиційни й альянс	опозиційний альянс	

Таблиця 41

ТО2	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
die nationalkon servative Iyi-Partei	національн о- консервати вна партія «Ії»	національн о- консервати вна партії «Ій»	націонал- консервати вна партія Iyi	націонал- консервати вна Хороша партія	націонал- консервати вна партія «Ій»
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	національн о- консервати вна «Хороша партія»	націонал- консервати вна партія «Ій»	націонал- консервати вна «Хороша партія»	націонал- консервати вної «Хороша партія»	національн о- консервати вна «Хороша партія»

				(тур. İyi Parti)	
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	національн о- консервати вна «Хороша партія»	націонал- консервати вна партія «İyi»	національн о- консервати вна партія İyi	націонал- консервати вна партія «Хороша партія» (тур. «İYİ Parti»)	національн о- консервати вна партія «İyi» [«Хороша партія»]
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	національн о- консервати вна Хороша партія (тур. İyi Parti)	національн о- консервати вна партія, відома як Хороша партія,	національн о- консервати вна Хороша партія (тур. İyi Parti)	націонал-консервативна партія «Доброї партії?»	

TO2	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
die Oppositions partei СНР	опозиційна партія СНР	опозиційна партія СНР	опозиційна партія СНР	опозиційна партія Республіка нська народна партія	опозиційна партія СНР; ХНП
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	опозиційна партія РНП	опозиційна народна партія	Республіка нська народна партія	опозиційна партія РНП («Республі канська народна партія»)	опозиційна партія РНП
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	опозиційна партія Республіка нська народна партія (РНП)	опозиційна партія СНР	опозиційна партія РНП	опозиційна партія РНП (Республік анська народна партія)	опозиційна Республіка нська народна партія (РНП)
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	

	опозиційна партія РНП (тур. Cumhuriyet Halk Partisi)	опозиційна партія РНП	опозиційна партія СНР	опозиційна партія РНП (Республіканська народна партія)
--	---	--------------------------	--------------------------	--

4.3.4. Відтворення ергонімів американського походження

Таблиця 43

Т05	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
СІА	ЦРУ	ЦРУ	ЦРУ	ЦРУ	ЦРУ
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	ЦРУ	ЦРУ	ЦРУ	ЦРУ	ЦРУ
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	ЦРУ	ЦРУ	ЦРУ	ЦРУ (Центральн е розвідуваль не управління)	ЦРУ
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	

	ЦРУ	ЦРУ	ЦРУ	ЦРУ
--	-----	-----	-----	-----

4.3.5. Відтворення ергонімів російського походження

Таблиця 44

TO5	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
das Ermittlungs komitee der Russischen Föderation	Слідчий комітет рф	Слідчий комітет Російської Федерації	слідчий комітет рф	Слідчий комітет РФ	Слідчий комітет Російської Федерації
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Слідчий комітет РФ	Слідчий комітет Російської Федерації	Слідчий комітет Російської Федерації	Слідчий комітет російської федерації	Слідчий комітет РФ
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Слідчий комітет рф	Слідчий комітет Російської Федерації	Слідчий комітет РФ	Слідчий комітет Російської Федерації	Слідчий комітет РФ
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Слідчий комітет	Слідчий комітет РФ	Слідчий комітет РФ	Слідчий комітет Російської Федерації	

	Російської Федерації			
--	-------------------------	--	--	--

Таблиця 45

ТО5	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
FSB	ФСБ	ФСБ	ФСБ	ФСБ	ФСБ
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	ФСБ	ФСБ	ФСБ	–	ФСБ
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	ФСБ	ФСБ	ФСБ	ФСБ	ФСБ
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	ФСБ	ФСБ	ФСБ	ФСБ	

4.3.6. Відтворення ергонімів болгарського походження

Таблиця 46

ТО5	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
der Inlandsgehe imdienst DANS	внутрішня розвідка DANS	внутрішня розвідуваль на служба ДАНС	внутрішня розвідка	Державне агентство національн ої безпеки DANS	внутрішня розвідуваль на служба ДАНС

	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	внутрішня розвідка DANS	внутрішня розвідувальна служба ДАНС	державне агентство з питань національної безпеки	внутрішня розвідувальна служба ДАНС	внутрішня розвідка DANS
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	внутрішня розвідка DANS	внутрішня розвідувальна служба ДАНС	внутрішня розвідка Державне агентство з національної безпеки ДАНБ (ДАНС)	внутрішня розвідувальна служба ДАНБ (Державне агентство національної безпеки)	внутрішня служба безпеки ДАНС (Державна агенція «Національна безпека» Болгарії)
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	внутрішня розвідка DANS	внутрішня розвідка DANS	внутрішня розвідка DANS	внутрішня розвідувальна служба DANS	

Т05	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
«Baltex Capital S.A.»	«Baltex Capital S.A.»	«Baltex Capital S.A.»	«Baltex Capital S.A.»	«Baltex Capital S. A.»	компанія «Baltex Capital S.A.»
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	«Baltex Capital S.A.»	«Baltex Capital S.A.»	компанія «Baltex Capital S.A.»	компанія «Балтекс Капітал С.А.»	«Baltex Capital S.A.»
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	«Baltex Capital S.A.»	«Балтекс Капітал»	«Baltex Capital S.A.»	«Baltex Capital S.A.»	«Baltex Capital S.A.»
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	компанія «Baltex Capital S.A.»	«Балтекс Капітал С.А.»	«Baltex Capital S.A.»	«Baltex Capital S.A.»	

ТО5	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Think Tanks Center for the Study of Democracy	Центр з вивчення демократії аналітичних центрів	Центр вивчення демократії, аналітичний центр	Аналітичний центр з вивчення демократії	Центр дослідження демократії	Центр вивчення демократії, аналітичний центр
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	«Think Tanks Center for the Study of Democracy»	Центр вивчення демократії	аналітичний Центр вивчення демократії	Центр вивчення демократії, аналітичний центр	«Think Tanks Center for the Study of Democracy»
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	«Think Tanks Center for the Study of Democracy»	Центр вивчення демократії, аналітичний центр	Центр аналітичних центрів з вивчення демократії	Центр вивчення демократії, науково-дослідчий інститут	аналітичний «Центр вивчення демократії»
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	

	Центр з вивчення демократії в Софії (Center for the Study of Democracy in Sofia)	Центр аналітичних центрів з вивчення демократії	Центр з вивчення демократії	Центр вивчення демократії, аналітичний центр
--	--	---	-----------------------------	--

4.3.7. Відтворення ергонімів естонського походження

Таблиця 49

TO6	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
die wirtschaftsliberale Reformpartei	економічно-ліберальна реформаторська партія	ліберальна Партія реформ	економічно-ліберальна реформаторська партія	ліберальна партія Реформ	ліберальна Партія реформ
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	економічно-ліберальна реформаторська партія	ліберальна Партія реформ	ліберальна Партія реформ	ліберальна Партія реформ	економічно-ліберальна реформаторська партія
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15

	економічно -ліберальна реформато рська партія	ліберальна Партія реформ	економічно -ліберальна реформато рська партія	економічно -ліберальна Партія реформ Естонії	праволібер альна Партія реформ
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	економічно -ліберальна реформато рська партія	економічно -ліберальна Партія реформ	право- ліберальна партія реформ Естонії (Eesti Reformiera kond)	ліберальна Партія реформ	

Таблиця 50

Т06	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
die rechtspopuli stische Estnische Konservativ e Volkspartei (EKRE)	правопопул істська Естонська консервати вна народна партія (EKRE)	правопопул істська Естонська консервати вна народна партія (EKRE)	правопопул істська Естонська консервати вна народна партія (EKRE)	право популістсь ка Консервати вна народна партія Естонії (EKRE)	правопопул істська Естонська консервати вна народна партія (EKRE)

	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	правопопул істська Естонська консервати вна народна партія (ЕКРЕ); Консервати вна Народна партія Естонії	правопопул істська Естонська консервати вна народна партія (ЕКНР)	правопопул істська Консервати вна народна партія Естонії (ЕКРЕ)	правопопул істська консервати вна народна партія Естонії (ЕКРЕ)	правопопул істська Естонська консервати вна народна партія (ЕКРЕ); Консервати вна Народна партія Естонії
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	правопопул істська Консервати вна народна партія Естонії (КНПЕ)	правопопул істська Естонська консервати вна народна партія (ЕКНП)	правопопул істська Естонська консервати вна народна партія (ЕКРЕ- Eesti Konservatii vne	правопопул істська Консервати вна народна партія Естонії (ЕКРЕ — Eesti Konservatii vne	правопопул істська Консервати вна народна партія Естонії (ЕКРЕ)

			Rahvaerako nd)	Rahvaerako nd)	
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	правопопул істська Консервати вна народна партія Естонії (ЕКРЕ)	правопопул істська консервати вна народна партія Естонії (ЕКРЕ)	правопопул істська консервати вна народна партія Естонії (ЕКРЕ)	правопопулістська Консервативна народна партія Естонії (КНПЕ)	

Таблиця 51

Т06	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
die mitte- links verortete Zentrumspa rtei	лівоцентри стська партія Центру	ліва центристсь ка партія	лівоцентри стська Центральна партія	Лівоцентри стська партія	лівоцентри стська Центристсь ка партія
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	лівоцентри стська партія Центру	лівоцентри стська Центристсь ка партія	Центристсь ка партія	Центристсь ка партія	лівоцентри стська партія
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15

	ліва Центристська партія	лівоцентристська Центристська партія	лівоцентристська партія Центру	ліберальна Центристська партія	Центристська партія
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Центристська партія	ліберальна Центристська партія	лівоцентристська партія	лівоцентристська партія	

Таблиця 52

Т06	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
die liberale Partei Eesti 200	ліберальна партія Eesti 200	Ліберальна партія Eesti 200	ліберальна партія Eesti 200	ліберальна партія Eesti 200 (Естонія 200)	ліберальна партія Eesti 200
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	ліберальна партія «Естонія 200»	ліберальна партія Eesti 200	ліберальна партія Естонія 200	–	ліберальна партія «Естонія 200»
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15

	ліберальна партія «Естонія 200»	ліберальна партія Eesti 200	ліберальна партія Eesti 200 («Естонія 200»)	ліберальна партія Естонія 200 (Eesti 200)	ліберальна партія «Естонія 200» (Eesti 200)
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	ліберальна партія Естонія 200 (Eesti 200)	ліберальна партія Eesti 200	ліберальна партія Естонія 200 (Eesti 200)	ліберальна партія Eesti 200	

Таблиця 53

Т06	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
die Sozialdemokraten	соціал-демократи	соціал-демократи	соціал-демократи	Соціал-демократична партія	соціал-демократи
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	соціал-демократи	соціал-демократи	соціал-демократи	соціал-демократи	соціал-демократи
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	соціал-демократи	соціал-демократи	соціал-демократи	Соціал-демократична партія	соціал-демократична партія

				Естонії (СДПЕ)	
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	соціал- демократи	соціал- демократи	соціал- демократи	соціал-демократи	

Таблиця 54

Т06	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
die konservativ e Partei Isamaa	консервати вна партія Isamaa	консервати вна партія Isamaa	консервати вна партія Isamaa	консервати вна партія «Вітчизна» (Isamaa)	консервати вна партія «Isamaa»
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	консервати вна партія «Союз Вітчизни і Res Publika»	консервати вна партія «Isamaa»	консервати вна «Вітчизна»	консервати вна партія «Isamaa» (ест. Батьківщин а)	консервати вна партія «Isamaa» («Вітчизна »)
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	консервати вна партія «Союз Вітчизни і	консервати вна партія «Isamaa»	консервати вна партія Isamaa	консервати вна партія Вітчизна (Isamaa)	консервати вна партія «Вітчизна» (Isamaa)

	Res Publika»		(«Батьківщина»)		
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	консервативна партія Ісамаалійт (Isamaa)	консервативна партія Isamaa, також відома як «Вітчизна»	консервативна партія «Вітчизна» (Isamaa)	консервативна партія Isamaa	

Таблиця 55

Т06	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
die Wahlkommission des EU- und NATO- Landes	виборча комісія країни ЄС і НАТО	Національна виборча комісія ЄС-НАТО	виборча комісія країни ЄС і НАТО	Виборча комісія країн ЄС і НАТО	виборча комісія країни ЄС і НАТО
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	виборча комісія країни ЄС і НАТО	виборча комісія країни ЄС і НАТО	виборча комісія країни ЄС і НАТО	виборча комісія країни ЄС і НАТО	виборча комісія країни-члена ЄС і НАТО
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15

	виборча комісія країни ЄС і НАТО	виборча комісія країни ЄС і НАТО	виборча комісія країни ЄС і НАТО	виборча комісія країни ЄС і НАТО	виборча комісія країни ЄС і НАТО
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	виборча комісія країни ЄС і НАТО	виборча комісія країни ЄС і НАТО	виборча комісія країни ЄС і НАТО	виборча комісія країни ЄС і НАТО	

4.3.8. Відтворення міжнародних ергонімів

Таблиця 56

ТОЗ	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
G20-Treffen	саміт Великої двадцятки	саміт G20	зустріч G20	зустріч G20	зустріч G20
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	саміт G-20	зустріч G20	зустріч G20	зустріч G20	саміт G20
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	саміт G-20	зустріч G20 (Великої двадцятки)	зустріч G20	зустріч міжнародного форуму G20 («Велика	зустріч представників країн «Великої

				двадцятка»)	двадцятки» (G20)
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	саміт G20	зустріч G20	зустріч G20	зустріч G20	

Таблиця 57

ТО4	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
EU	ЄС	ЄС	ЄС	ЄС	ЄС
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	ЄС	ЄС	ЄС	ЄС	ЄС
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	ЄС	ЄС	ЄС	ЄС	ЄС
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	ЄС	ЄС	ЄС	ЄС	

Таблиця 58

ТО4	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
NATO	НАТО	НАТО	НАТО	НАТО	НАТО
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	НАТО	НАТО	НАТО	НАТО	НАТО
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15

	НАТО	НАТО	НАТО	НАТО	НАТО
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	НАТО	НАТО	НАТО	НАТО	

Таблиця 59

ТОЗ	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Der UN-Sicherheitsrat	Рада Безпеки ООН	Рада Безпеки ООН	Рада Безпеки ООН	Рада Безпеки ООН	Рада Безпеки ООН
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Рада Безпеки ООН	Рада Безпеки ООН	Рада Безпеки ООН	Рада Безпеки ООН	Рада Безпеки ООН
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Рада Безпеки ООН	Рада Безпеки ООН	Рада Безпеки ООН	Рада Безпеки ООН	Рада Безпеки ООН
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй	Рада Безпеки ООН	Рада Безпеки ООН	Рада Безпеки ООН	

Таблиця 60

ТО4 Sitzung in Ramstein	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
	зустріч в Рамштайні	зустріч в Рамштайні	зустріч в Рамштайні	зустріч Рамштайн	зустріч в Рамштайні
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	зустріч «Рамштайн »	зустріч в Рамштайні	зустріч в Рамштайні	зустріч в Рамштайні	зустріч «Рамштайн »
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	зустріч «Рамштайн »	зустріч в Рамштайні	засідання в Рамштайні	зустріч у форматі «Рамштайн »	зустріч у форматі «Рамштайн »
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	зустріч у Рамштайні	зустріч в Рамштайні	зустріч в Рамштайні	зустріч в Рамштайні	

5. Відтворення топонімів

5.1. Відтворення топонімів України

Таблиця 61

ТО3	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
die Ukraine	Україна	Україна	Україна	Україна	Україна
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10

	Україна	Україна	Україна	Україна	Україна
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Україна	Україна	Україна	Україна	Україна
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Україна	Україна	Україна	Україна	Україна

Таблиця 62

TO5	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
der Seehafen Odessa	Одеський морський порт	морський порт Одеси	Одеський морський порт	Одеський морський порт	морський порт Одеси
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Одеський морський порт	морський порт Одеси	морський порт Одеси	морський порт Одеси	Одеський морський порт
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Одеський Морський Порт	морський порт Одеси	Одеський морський порт	морський порт м. Одеси	морський порт Одеси
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	

	морський порт Одеса	Одеський морський порт	Одеський морський порт	морський порт Одеси
--	------------------------	------------------------------	------------------------------	---------------------

Таблиця 63

ТО5	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Kiew	Київ	Київ	Київ	Київ	Київ
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Київ	Київ	Київ	Київ	Київ
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Київ	Київ	Київ	Київ	Київ
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Київ	Київ	Київ	Київ	Київ

5.2. Відтворення топонімів Німеччини

Таблиця 64

ТО3	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Deutschland	Німеччина	Німеччина	Німеччина	Німеччина	Німеччина
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Німеччина	Німеччина	Німеччина	Німеччина	Німеччина
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15

	Німеччина	Німеччина	Німеччина	Німеччина	Німеччина
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Німеччина	Німеччина	Німеччина	Німеччина	Німеччина

5.3. Відтворення топонімів третіх країн

5.3.1. Відтворення топонімів КНР

Таблиця 65

ТО1	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Schanghai	Шанхай	Шанхай	Шанхай	Шанхай	Шанхай
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Шанхай	Шанхай	Шанхай	Шанхай	Шанхай
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Шанхай	Шанхай	Шанхай	Шанхай	Шанхай
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Шанхай	Шанхай	Шанхай	Шанхай	

Таблиця 66

ТО1	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
die Volksrepubl ik	Народна Республіка	Народна Республіка	Народна Республіка	Народна Республіка	Китайська Народна Республіка
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10

	Народна Республіка	Китайська Народна Республіка	КНР	Китайська Народна Республіка	Народна Республіка
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Китайська Народна Республіка	Народна Республіка	Народна Республіка	Китайська Народна Республіка	КНР
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Народна Республіка Китаю	Народна Республіка	Народна Республіка	Китайська Народна Республіка	

Таблиця 67

ТОЗ	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
China	Китай	Китай	Китай	Китай	Китай
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Китай	Китай	Китай	Китай	Китай
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Китай	Китай	Китай	Китай	Китай
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Китай	Китай	Китай	Китай	Китай

5.3.2. Відтворення топонімів Туреччини

Таблиця 68

ТО2	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Ankara	Анкара	Анкара	Анкара	Анкара	Анкара
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Анкара	Анкара	Анкара	Анкара	Анкара
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Анкара	Анкара	Анкара	Анкара	Анкара
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Анкара	Анкара	Анкара	Анкара	Анкара

Таблиця 69

ТО2	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Istanbul	Стамбул	Стамбул	Стамбул	Стамбул	Стамбул
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Стамбул	Стамбул	Стамбул	Стамбул	Стамбул
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Стамбул	Стамбул	Стамбул	Стамбул	Стамбул
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Стамбул	Стамбул	Стамбул	Стамбул	Стамбул

5.3.3. Відтворення топонімів РФ

Таблиця 70

ТО5	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
die Brücke über die Straße von Kertsch	Керченськи й міст	міст через Керченську протоку	Керченськи й міст	міст через Керченську протоку	міст через Керченську протоку
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Керченськи й міст	міст через Керченську протоку	Кримський міст	міст через Керченську протоку	Керченськи й міст
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	міст, який проходить через Керченську затоку	міст через Керченську протоку	Керченськи й міст	міст через Керченську протоку	міст через Керченську протоку
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Керченськи й міст	Керченськи й міст	Керченськи й міст	міст через Керченську протоку	

Таблиця 71

ТО5	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
------------	------------	------------	------------	------------	------------

die Krim- Brücke	Кримський міст	Кримський міст	Кримський міст	Кримський міст	Кримський міст
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Кримський міст	Кримський міст	Кримський міст	Кримський міст	Кримський міст
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Кримський міст	Кримський міст	Кримський міст	Кримський міст	Кримський міст
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Кримський міст	Кримський міст	Кримський міст	Кримський міст	

Таблиця 72

ТОЗ	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Russland	росія	Росія	росія	Росія	Росія
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Росія	росія	Росія	росія	Росія
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Росія	Росія	Росія	Росія	росія
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Росія	Росія	Росія	Росія	

Таблиця 73

TO5	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Moskau	Москва	Москва	москва	Москва	Москва
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Москва	Москва	Москва	Москва	Москва
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Москва	Москва	Москва	Москва	Москва
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Москва	Москва	Москва	Москва	

5.3.4. Відтворення топонімів Болгарії

Таблиця 74

TO5	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Bulgarien	Болгарія	Болгарія	Болгарія	Болгарія	Болгарія
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Болгарія	Болгарія	Болгарія	Болгарія	Болгарія
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Болгарія	Болгарія	Болгарія	Болгарія	Болгарія

	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19
	Болгарія	Болгарія	Болгарія	Болгарія

Таблиця 75

Т05	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Ruse	Русе	Русе	Русе	Русе	Русе
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Русе	Русе	Русе	Русе	Русе
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Русе	Русе	Русе	Русе	Русе
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Русе	Русе	Русе	Русе	Русе

Таблиця 76

Т05	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Sofia	Софія	Софія	Софія	Софія	Софія
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Софія	Софія	Софія	Софія	Софія

	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Софія	Софія	Софія	Софія	Софія
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Софія	Софія	Софія	Софія	

5.3.5. Відтворення топонімів Грузії

Таблиця 77

ТО5	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
der georgische Hafen Poti	грузинськи й порт Поті	грузинськи й порт Поті	грузинськи й порт Поті	грузинськи й порт Поті	грузинськи й порт Поті
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	грузинськи й порт Поті	грузинськи й порт Поті	грузинськи й порт «Поті»	–	грузинськи й порт Поті
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	грузинськи й порт Поті	грузинськи й порт Поті	грузинськи й порт Поті	грузинськи й порт м. Поті	грузинськи й порт Поті
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	

	грузинськи й морський порт Поті	грузинськи й порт Поті	грузинськи й порт Поті	грузинський/сакартвельс ький порт Поті
--	---------------------------------------	---------------------------	---------------------------	---

5.3.6. Відтворення топонімів Естонії

Таблиця 78

ТО6	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Estland	Естонія	Естонія	Естонія	Естонія	Естонія
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Естонія	Естонія	Естонія	Естонія	Естонія
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Естонія	Естонія	Естонія	Естонія	Естонія
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Естонія	Естонія	Естонія	Естонія	

Таблиця 79

ТО6	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Tallinn	Таллінн	Таллінн	Таллінн	Таллін	Таллінн
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10

	Таллінн	Таллінн	Таллінн	Таллінн	Таллінн
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Таллінн	Таллінн	Таллінн	Таллінн	Таллінн
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Таллінн	Таллінн	Таллінн	Таллінн	

5.3.7. Відтворення топонімів іншого походження

Таблиця 80

ТО1	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Canberra	Канберра	Канберра	місто Канберра	Канберра	Канберра
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Канберра	Канберра	Канберра	Канберра	Канберра
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Канберра	Канберра	Канберра	Канберра	Канберра
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Канберра	Канберра	Канберра	Канберра	

Таблиця 81

ТО3	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
------------	------------	------------	------------	------------	------------

Neu Delhi	Нью-Делі	Нью-Делі	Нью-Делі	Нью-Делі	Нью-Делі
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Нью-Делі	Нью-Делі	Нью-Делі	Нью-Делі	Нью-Делі
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Нью-Делі	Нью-Делі	Нью-Делі	Нью-Делі	Нью-Делі
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Нью-Делі	Нью-Делі	Нью-Делі	Нью-Делі	

Таблиця 82

ТОЗ	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
die USA	США	Сполучені Штати	–	США	США
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	США	США	США	США	США
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	США	США	США	США	США
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	США	США	США	США	США

Таблиця 83

ТОЗ	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
	Польща	Польща	Польща	Польща	Польща

Polen	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Польша	Польша	Польша	Польша	Польша
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Польша	Польша	Польша	Польша	Польша
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Польша	Польша	Польша	Польша	Польша

6. Відтворення прагматонімів німецького походження

Таблиця 84

ТО4	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Leopard- Kampfpanzer	бойові танки Leopard	основні бойові танки Leopard	танки Leopard	бойові танки Leopard	бойові танки Leopard
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	основні танки Leopard	бойові танки Leopard	бойові танки Leopard	бойові танки Leopard	танки Leopard
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	основні танки Leopard;	бойові танки Leopard	танки «Leopard»	основні бойові танки	основні бойові

	танки «Леопард»			Leopard («Леопард»)	танки Leopard
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	танки «Leopard»	основні бойові танки Leopard	основні бойові танки Leopard	бойові танки Leopard	

Таблиця 85

ТО4	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Leopard-2- Kampfpanzer	основні бойові танки Leopard 2	основні бойові танки Leopard 2	танки Leopard 2	основні бойові танки Leopard 2	бойові танки Leopard 2
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	основні бойові танки Leopard 2	бойові танки Leopard 2	бойові танки Leopard 2	бойові танки Leopard 2	танки Leopard 2
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
основні бойові	бойові танки Leopard 2	камуфльовані військові	бойові танки Leopard	основні бойові	

	танки Leopard 2		машини Leopard-2		танки Leopard 2
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	головні бойові танки Leopard 2	основні бойові танки Leopard 2	бойові танки Leopard 2	бойові танки Leopard 2	

7. Відтворення ідеонімів

7.1. Відтворення ідеонімів німецького походження

Таблиця 86

ТО4	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
die Deutsche Welle	Deutsche Welle	DW	Deutsche Welle	Deutsche Welle	Deutsche Welle
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Deutsche Welle	Deutsche Welle	Deutsche Welle	Deutsche Welle	Deutsche Welle
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Deutsche Welle	Deutsche Welle	німецький DW (Deutsche Welle— німецька державна	німецький громадськи й ЗМІ «Deutsche Welle»	телеканал «Німецька хвиля»

			радіостанція)	
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19
	Deutsche Welle	Deutsche Welle	радіостанція та телеканал Deutsche Welle	Deutsche Welle

7.2. Відтворення ідеонімів американського походження

Таблиця 87

ТОЗ	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
«New Start» - Vertrag zur Reduzierung von Nuklearwaffen	договір «Новий старт» щодо скорочення ядерної зброї	договір про ядерне роззброєння «Новий початок»	договір «Новий старт», згідно з яким кількість ядерною зброї підлягає скороченню	договір «Новий старт» (СНВ -III) щодо скорочення ядерної зброї	Договір про скорочення ядерних озброєнь «Новий старт»
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	договір «Новий старт»	договір про скорочення	Договір СНВ-III	договір про скорочення	угода про скорочення

	старт» щодо скорочення ядерної зброї	ядерних озброєнь «Новий старт»	про скорочення ядерних озброєнь	ядерних озброєнь «Новий старт»	ядерної зброї, відома під назвою «Новий старт»
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	договір «Новий старт» щодо скорочення ядерної зброї	договір «Новий старт» зі зменшення ядерної зброї	Новий договір START щодо скорочення ядерної зброї	договір про скорочення стратегічни х наступальн их озброєнь «New START» (СНО-III)	договір «New START» про скорочення стратегічни х ядерних озброєнь
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	договір про ядерне роззброєнн я «Новий початок»	Новий договір START щодо скорочення ядерної зброї	договір «Новий старт» щодо скорочення кількості ядерної зброї	договір про зменшення кількості ядерних озброєнь «Новий старт»	

7.3. Відтворення міжнародних ідеонімів

Таблиця 88

ТО3	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Die UN-Charta	Статут ООН	Статут ООН	статут ООН	Статут ООН	Статут ООН
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Статут ООН	Статут ООН	Статут ООН	Статут ООН	Статут ООН
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Статут ООН	Устав ООН	Статут ООН	Статут ООН	Статут ООН
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Статут Організації Об'єднаних Націй	Статут ООН	Статут ООН	Статут ООН	

8. Переклад заголовків

Таблиця 89

ТО1	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Die Messlatte heißt Loyalität	Мірило довіри — лояльність	Критерієм довіри є лояльність	Мірилом є лояльність	Головний критерій — лояльність	Вирішальний критерій — лояльність

	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Мірилом є лояльність	Стандартом є лояльність	Критерій відбору — прихильність	Показником є відданість	Лояльність
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Лояльність як мірило відносин	Лояльність — новий стандарт	Мірилом є вірність	Довіра має високу планку	Лояльність, як критерій відбору політлідерів
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Відданість, що визначає зону росту	Вирішальним критерієм є вірність	Мірилом стала відданість	Мірилом називається лояльність	

Таблиця 90

TO2	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Türkisches Oppositions bündnis wieder vereint	Чергове возз'єзнання турецького опозиційного альянсу	Друга турецька опозиційна коаліція возз'єднується	Возз'єднання турецького опозиційного альянсу	Возз'єднання опозиційного альянсу Туреччини	Турецький опозиційний блок возз'єднався

	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Возз'єднання опозиційного альянсу Туреччини	Турецький опозиційний альянс возз'єднався	Возз'єднання опозиційного альянсу Туреччини	Турецький опозиційний альянс возз'єднався	Возз'єднання опозиційного альянсу Туреччини
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Возз'єднання опозиційного альянсу Туреччини	Турецька опозиційна коаліція знову возз'єдналася	Турецький опозиційний альянс возз'єднався	Турецький опозиційний альянс возз'єднався	Возз'єднання опозиційного альянсу в Туреччині
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Ключова опозиційна турецька партія приєдналася до альянсу проти Ердогана	Возз'єднання турецького опозиційного альянсу	Возз'єднання турецького опозиційного альянсу	Турецький опозиційний альянс об'єднався	

ТОЗ	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Ukraine aktuell: Baerbock zu Lawrow: «Stoppen Sie diesen Krieg»	Новини України: Бербок звернулась до Лаврова: «Зупиніть цю війну»	Новини України: Бербок сказала Лаврову: «Зупиніть цю війну»	Новини з України: Бербок лаврову: «Зупиніть цю війну»	Новини України: Бербок Лаврову: «Зупиніть цю війну»	Новини України: Бербок — Лаврову: «Зупиніть цю війну»
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Бербок звернулась до Лаврова: «Зупиніть цю війну»	Новини України: Бербок - Лаврову: «Припиніть цю війну»	Українське питання: Бербок— Лаврову: «Зупиніть цю війну»	Актуальне про Україну: Бербок лаврову: «Зупиніть цю Війну»	Бербок звернулась до Лаврова: «Зупиніть цю війну»
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Актуальна ситуація в Україні: Бербок звернулась до Лаврова:	Українські новини: Бербок - Лаврову: «Припиніть цю війну»	Новини про Україну: Бербок звернулася до Лаврова:	Новини України: МЗС Німеччини Анналена Бербок закликає	Актуальні новини з України: заклик Анналени Бербок до Сергія

	«Зупиніть цю війну»		«Зупиніть цю війну»	МЗС Росії Сергія Лаврова «припинити війну в Україні»	Лаврова: «Припинити цю війну»
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	Бербок емоційно звернулася до Лаврова: «Зупиніть цю війну»	Новини України: Бербок закликала Лаврова «зупинити війну»	Україна на сьогодні: Бербок до Лаврова: «Зупиніть цю війну»	Актуальне Україна: Бербок - Лаврову: «Припиніть цю війну»	

Таблиця 92

Т04	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
«Kein einheitliches Meinungsbi ld»	«Відсутність єдиної думки»	«Немає єдиної згоди»	«Немає єдиної думки»	Немає єдиної думки	«Немає єдиної думки»
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	«Єдиної думки не існує»	Єдиної думки немає	«Одноставної думки не досягнуто»	«Жодної одноставної думки не існує»	«Єдиної думки не існує»

	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	«Єдиної думки не існує»	«Немає єдиної думки»	Немає єдиної думки / Немає єдиного погляду на ситуацію	«Не вдалося досягти єдиної позиції»	Щодо надання Україні танків Leopard «немає одностайної думки»
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	«Єдиної думки немає»	Немає єдиної думки	Відсутність єдиної думки	«Немає одностайної думки»	

Таблиця 93

Т05	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Explosion auf der Krim-Brücke: FSB veröffentlicht neue «bulgarische Spur»	Вибух на Кримському у мосту: ФСБ оприлюднило новий «болгарський слід»	Вибух на Кримському у мосту: ФСБ публікує новий «болгарський слід»	Вибух на Кримському у мосту: ФСБ знову шукає «болгарські сліди»	Вибух на Кримському у мості: ФСБ оприлюднило нову версію про «болгарський слід»	Вибух на Кримському у мосту: ФСБ публікує нову «болгарську версію»

	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Вибух на Кримському мосту: ФСБ оприлюднила нову знахідку «болгарського сліду»	Вибух на Кримському мосту: ФСБ публікує нову версію (болгарська версія)	Вибух на Кримському мосту: ФСБ оприлюднила нову «болгарську версію»	Вибух на Кримському мосту: ФСБ опублікувала нову «болгарську версію»	Вибух на Кримському мосту: ФСБ оприлюднила нову знахідку «болгарського сліду»
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Вибух на Кримському мосту: ФСБ оприлюднила нову знахідку «болгарської причетності»	Вибух на Кримському мосту: ФСБ публікує нову болгарську версію	Вибух на Кримському мосту: ФСБ публікує нову «болгарську зачіпку»	Вибух на Кримському мосту: ФСБ РФ заявляє про «болгарський слід»	Вибух на Кримському мості: ФСБ оприлюднила нову «версію причетності і Болгарії»
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	У зв'язку зі вибухом на	Вибухи на Кримському	Вибух на Кримському	Вибух на Кримському мосту: ФСБ публікує	

	Кримськом у мосту, ФСБ розкрила нову інформаці ю щодо «болгарськ ого сліду»	у мосту: ФСБ оприлюдни ла інформаці ю про «болгарськ ий слід»	у мосту: ФСБ оприлюдни ла новий «болгарськ ий слід»	нову «болгарську зачіпку»
--	---	--	--	------------------------------

Таблиця 94

Т06	ПС1	ПС2	ПС3	ПС4	ПС5
Estland: Kaja Kallas gewinnt Parlaments wahl	Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентс ьких виборах	Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентс ьких виборах	Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентс ьких виборах	Естонія: перемога Каї Каллас на президентс ьких виборах	Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентс ьких виборах
	ПС6	ПС7	ПС8	ПС9	ПС10
	Естонія: Кая Каллас перемогла на парламентс	Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентс	Новини з Естонії: Кая Каллас здобула перемогу на	Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентс	Естонія: партія Каї Каллас перемогла на парламентс

	ьких виборах	ьких виборах	парламентс ьких виборах	ьких виборах	ьких виборах
	ПС11	ПС12	ПС13	ПС14	ПС15
	Естонія: Кая Каллас перемогла на парламентс ьких виборах	Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентс ьких виборах	Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентс ьких виборах	Новини Естонії: чинна прем'єр- міністерка Кая Каллас перемагає на парламентс ьких виборах	Естонія: Партія реформ Каї Каллас лідирує на парламентс ьких виборах
	ПС16	ПС17	ПС18	ПС19	
	На парламентс ьких виборах в Естонії лідирує партія Каллас	Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентс ьких виборах	Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентс ьких виборах	Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентських виборах	

ДОДАТОК Б

1. «Die Messlatte heißt Loyalität

Alle hochrangigen Funktionäre der Kommunistischen Partei sind ergebene Xi-Anhänger. Eine enge Verbindung zum Staats- und Parteichef ist das entscheidende Kriterium für die neu zu ernennenden Spitzenpolitiker, deren Namen erst gegen Ende des Volkskongresses bekanntgegeben werden. Sogar jetzt, da Xi sich als politischer Gewinner alles erlauben könne, betont Wen-Ti Sung, Politikwissenschaftler an der Australian National University in Canberra, «traut er der Loyalität der Personen in seinem Umfeld nicht vollständig».

Diese Machtkonzentration hat aber auch ihre Schattenseiten für Xi. China-Experte Wang weist darauf hin, dass ihm nun die Brandmauern fehlen, die ihn bisher von unerwarteten Krisen abgeschirmt haben. Das könnte dem Staatschef langfristig gefährlich werden. Neuer Ministerpräsident soll Li Qiang werden, der frühere KPCh-Chef in Schanghai. Zum Ständigen Ausschuss des Politbüros gehört er bereits seit Oktober 2022. Als Vizepräsident und Verantwortlicher für die Wirtschaft ist He Lifeng vorgesehen, Chef der Staatlichen Kommission für Entwicklung und Reform, der bedeutendsten Aufsichtsbehörde für die wirtschaftliche Entwicklung der Volksrepublik» [116].

2. «Türkisches Oppositionsbündnis wieder vereint

Wenige Tage nach einem Zerwürfnis ist in der Türkei ein Oppositionsbündnis gegen Präsident Recep Tayyip Erdogan vorerst wieder vereint. Die Chefin der nationalkonservativen İyi-Partei, Meral Aksener, nahm in Ankara überraschend an einem Treffen mit fünf weiteren Parteien teil, obwohl sie erst am 03.03.2023 die Zusammenarbeit aufgekündigt hatte.

Grund für den Streit war die Frage, wer bei den am 14. Mai geplanten Präsidentenwahlen gegen Erdogan antreten soll. Die größte Oppositionspartei CHP

wollte ihren Parteichef Kemal Kilicdaroglu aufstellen und wurde dabei von vier kleineren Parteien unterstützt. Aksener machte deutlich, dass sie das nicht mittrage, weil der Oppositionsführer ihrer Ansicht nach schlechte Gewinnchancen habe. Sie wollte den beliebten Istanbuler Bürgermeister Ekrem Imamoglu oder den Bürgermeister von Ankara, Mansur Yavas, nominieren. Beide CHP-Politiker schneiden in Umfragen besser ab als ihr Parteichef.

Nach Angaben der Iyi-Partei wurde nun ein Kompromiss gefunden: Kilicdaroglu soll wie geplant als Kandidat aufgestellt werden, die beiden Bürgermeister sollen im Falle eines Wahlsiegs zu Vizepräsidenten ernannt werden» [112].

3. «Ukraine aktuell: Baerbock zu Lawrow: «Stoppen Sie diesen Krieg»

«Bundesaußenministerin Annalena Baerbock hat Russland beim G20-Treffen aufgerufen, den Angriffskrieg gegen die Ukraine zu beenden. «Stoppen Sie diesen Krieg. Stoppen Sie die Verletzung unserer internationalen Ordnung. Stoppen Sie die Bombardierung ukrainischer Städte und Zivilisten», forderte die Grünen-Politikerin bei Beratungen der G20-Außenminister in Indiens Hauptstadt Neu Delhi nach Angaben aus Delegationskreisen. Sie wandte sich dabei direkt an Russlands Außenminister Sergej Lawrow. Beim G20-Treffen im vergangenen Jahr hatte Lawrow die Runde der Außenminister verlassen, damit er sich keine Kritik anhören musste. Baerbock äußerte sich zudem besorgt, dass Russland den «New Start»-Vertrag zur Reduzierung von Nuklearwaffen aussetzen wolle. Sie forderte Lawrow auf, den Dialog mit den USA wieder aufzunehmen und zur vollständigen Umsetzung des Vertrages zurückzukehren.

Baerbock traf in Neu Delhi auch ihren chinesischen Kollegen Qin Gang. Dabei pochte sie angesichts von Spekulationen über chinesische Waffenlieferungen an Russland auf die Einhaltung der UN-Charta. Sie habe deutlich gemacht, dass die Lieferung von Waffen oder von Gütern, die sowohl zivil als auch militärisch genutzt werden könnten, «Unterstützung eines völkerrechtswidrigen Angriffskriegs wäre», betonte die Ministerin nach dem Gespräch mit Qin. Als ständiges Mitglied im UN-

Sicherheitsrat habe China die Aufgabe, «für den Weltfrieden einzutreten und nicht einen völkerrechtswidrigen Angriffskrieg zu unterstützen» [114].

4.«Kein einheitliches Meinungsbild«»

Eine Entscheidung zur Lieferung deutscher Leopard-Kampfpanzer wurde nach offiziellen Angaben auf der Konferenz in Ramstein nicht getroffen. Bundesverteidigungsminister Boris Pistorius sagte, es gebe hierzu «kein einheitliches Meinungsbild». Der Eindruck, Deutschland stehe einer «geschlossenen Koalition» im Wege, sei falsch. In Abstimmung mit den Verbündeten werde die Bundesregierung «so bald wie möglich» einen Beschluss fassen. Der CDU-Abgeordnete Roderich Kiesewetter sprach angesichts dessen von einem «kommunikativen Desaster». Er sagte der Deutschen Welle, die Ukraine könne nicht länger warten. Dem Land gingen die Soldaten und die Waffen aus.

Laut dem ukrainischen Verteidigungsminister Olexij Resnikow, der an der Sitzung in Ramstein teilnahm, werden Soldaten seines Landes in Polen auf Leopard-2-Kampfpanzern trainieren. Polen und weitere EU- und NATO-Staaten hatten sich bereiterklärt, der Ukraine eigene Leopard-Panzer zur Verfügung zu stellen. Gemäß den Exportverträgen müsste die Bundesregierung dies jedoch erst genehmigen. EU-Parlamentspräsidentin Roberta Metsola geht davon aus, dass die Ukraine auch Leopard-2-Panzer zur Unterstützung im Krieg gegen Russland erhalten wird» [115].

5. «Explosion auf der Krim-Brücke: FSB veröffentlicht neue «bulgarische Spur»

Ganz offenbar versucht Moskau, Bulgarien in den Anschlag auf die Brücke über die Straße von Kertsch zu verwickeln. Denn in dem EU- und NATO-Mitgliedsland kochen die Emotionen schnell hoch, wenn von «bulgarischen Spuren» die Rede ist - erinnert der Begriff doch an die in den 1980er Jahren von der CIA gestreuten Desinformation, der bulgarische und sowjetische Geheimdienst hätten das Attentat auf Papst Johannes Paul II. 1981 organisiert. Ebenso wie die damalige bulgarische Spur falsch war, scheint

auch die Verwicklung Bulgariens in die Explosion auf der Krim-Brücke vor allem eine Propaganda-Aktion zu sein.

«Der Sprengsatz war in Rollen von Polyethylen-Baufolie auf 22 Paletten mit einem Gesamtgewicht von 22770 kg versteckt und wurde Anfang August dieses Jahres im Rahmen des Vertrags Nr. 02/08/2022 zwischen «Translogistic UA» (Kiew) und «Baltex Capital S.A.» (Ruse) vom Seehafen Odessa in die bulgarische Stadt Ruse geschickt». Von dort sei der Transport in den georgischen Hafen Poti erfolgt, so der FSB weiter. Tihomir Bezlov, Sicherheitsexperte des in der bulgarischen Hauptstadt Sofia ansässigen Think Tanks Center for the Study of Democracy, hat daran große Zweifel.

Am Sonntagabend (9.10.2022) sprachen Wladimir Putin und der Vorsitzende des Ermittlungskomitees der Russischen Föderation, Aleskandr Bastrykin, noch davon, der LKW mit der Bombe sei aus Bulgarien losgefahren. Eine eilig anberaumte Prüfung der bulgarischen Behörden, darunter der Inlandsgeheimdienst DANS, kam jedoch zu einem anderen Schluss. Den gab Übergangs-Premier Galap Donev am Nachmittag des 11.10. bekannt: Der von Russland genannte LKW war nie in Bulgarien gewesen»[113].

6. «Estland: Kaja Kallas gewinnt Parlamentswahl

In Estland hat Regierungschefin Kaja Kallas die Parlamentswahl klar für sich entschieden. Ihre wirtschaftsliberale Reformpartei sicherte sich 37 der 101 Sitze im Parlament in Tallinn, wie die Wahlkommission des EU- und NATO-Landes mitteilte. Dahinter liegen zwei Oppositionskräfte: die rechtspopulistische Estnische Konservative Volkspartei (EKRE) mit 17 Mandaten und die mitte-links verortete Zentrumspartei mit 16 Sitzen.

Das starke Abschneiden der EKRE dürfte die Besorgnis vieler Wähler über steigende Lebenshaltungskosten im Zuge des russischen Angriffskriegs gegen die Ukraine widerspiegeln. Größter Gewinner ist die liberale Partei Eesti 200, die mit 14 Sitzen erstmals im Parlament vertreten sein wird. Auf den weiteren Plätzen folgen

Kallas' bisherige Koalitionspartner: die Sozialdemokraten (9 Mandate) und die konservative Partei Isamaa (8).

Der Wahlkampf war geprägt vom Streit um Militärhilfen für die Ukraine. Kallas ist eine entschiedene Befürworterin der Waffenlieferungen, während sich die EKRE gegen deren Fortsetzung aussprach. Estlands Militärhilfe für die Ukraine entspricht derzeit mehr als einem Prozent des Bruttoinlandsproduktes. Das ist mehr als bei jedem anderen Land gemessen an der Größe der Volkswirtschaft» [111].

Курс 2, група 1

Студент №1

1. Мірило довіри — лояльність

Усі високопосадовці Комуністичної партії — віддані прихильники Сі Цзіньпіна. Тісний зв'язок із державним та партійним лідером є вирішальним критерієм для новопризначених передових політиків, чиї імена стануть відомі тільки після закінчення Народного конгресу. Навіть зараз, Сі Цзіпін як політичний переможець може дозволити собі все, політолог Австралійського національного університету в Канберрі, Вень-Ті Сунг наголошує, що «він не повністю довіряє лояльності оточення».

Ця концентрація влади має також певні недоліки для Сі. Китайський експерт Ван зазначає, що тепер Сі бракує брандмауерів, які раніше захищали його від неочікуваної кризи. Це може стати достатньо небезпечним для глави держави у довгостроковій перспективі. Новим прем'єр-міністром повинен стати Лі Цян, колишній керівник шанхайського міськкому КПК. Із жовтня 2022 року входить до складу постійного комітету Політбюро. Віце-президентом і відповідальним за економіку повинен стати Хе Ліфен, голова Державної комісії з питань розвитку та реформ, найважливішого регуляторного органу за економічним розвитком Народної Республіки.

Коментар: 45 хв. Труднощі: переклад власних назв, політичних установ, заголовка, слова (die Brandmauern, Die Messlatte).

2. Чергове возз'єзнання турецького опозиційного альянсу

Декілька днів після розколу в Туреччині опозиційний альянс на даний момент знову об'єднався проти президента Реджепа Таїпа Ердогана. Голова національно-консервативної партії «Іі», Мерал Акшенер, несподівано взяла участь у зустрічі із п'ятьма іншими партіями і Анкарі, хоча вона припинила співпрацю ще з 03.03.2023.

Причиною суперечки стало питання, хто повинен виступити на запланованих 14 травня президентських виборах проти Ердогана. Найбільша опозиційна партія СНР хотіла, щоб її представляв керівник Кемаль Кілічдароглу та його підтримати чотири менші партії. Акшенер дала зрозуміти, що не підтримує такого рішення, оскільки вважає, що лідер опозиції має низькі шанси на перемогу. Вона хотіла висунути популярного мера Стамбула Екрема Імамоглу або мера Анкари Мансура Яваса. Обидва політики СНР передують лідеру їхньої партії за результатами опитувань.

За словами партії Іі, наразі знайдено компроміс: Кілічдароглу балотуватиметься в якості кандидата, як і планувалося, а обидва мери будуть призначені віцепрезидентами, якщо виграють вибори.

Коментар: 30 хв. Труднощі: переклад власних назв, політичних установ.

3. Новини України: Бербок звернулася до Лаврова: «Зупиніть цю війну»

Федеральний міністр закордонних справ Анналена Бербок на саміті Великої двадцятки закликала росію припинити агресивну війну проти України. «Зупиніть цю війну. Припиніть порушувати наш міжнародний порядок. Припиніть бомбардування українських міст і мирних жителів»,—вимагала представниця «Зелених» на зустрічах міністрів закордонних справ Великої двадцятки в столиці Індії Нью-Делі, за даними з кількох делегацій. Вона звернулася безпосередньо до міністра закордонних справ росії Сергія Лаврова. На зустрічі G20 минулого року Лавров покинув групу міністрів закордонних справ, щоб не слухати критику. Бербок була стурбована тим, що росія призупинить дію договору «Новий старт»

щодо скорочення ядерної зброї. Вона закликала Лаврова відновити діалог зі США та повернутися до повного виконання договору.

У Нью-Делі Бербок також зустрілася зі китайським міністром закордонних справ Цінь Ганом. На тлі спекуляцій щодо поставок китайської зброї до росії вона наполягала на дотриманні Статуту ООН. Вона дала зрозуміти, що поставка зброї або товарів, які можуть бути використані як у цивільних, так і у військових цілях, міністр підкреслила після переговорів із Цінь, що це «підтримання агресивної війни, яка порушує міжнародне право». Як постійний член Ради Безпеки ООН, Китай має завдання «обстоювати мир у всьому світі та не підтримувати агресивну війну, яка порушує міжнародне право».

Коментар: 40 хв. Труднощі: переклад власних назв, політичних установ, слова (Grünen-Politikerin).

4. «Відсутність єдиної думки»

За офіційними даними, на конференції у Рамштайні рішення щодо поставки німецьких бойових танків Leopard не було прийнято. Міністер оборони Борис Пісторіус зазначив, що з цього приводу немає «єдиної думки». Враження, що Німеччина стоїть на заваді «закритої коаліції», помилкове. У координації із союзниками федеральний уряд ухвалить рішення «якнайшвидше». Депутат від ХДС Родеріх Кізеветтер говорив, з огляду на ситуацію, про «комунікаційну катастрофу». Він сказав Deutsche Welle, що Україна не може більше чекати. Країні не вистачало солдатів і зброї.

За словами міністра оборони України Олексія Резнікова, який був присутній на зустрічі в Рамштайні, солдати його країни будуть тренуватися на основних бойових танках Leopard 2 у Польщі. Польща та інші країни ЄС і НАТО погодилися надати Україні власні танки Leopard. Однак, відповідно до експортних контрактів, федеральний уряд повинен спочатку це затвердити. Президент Європарламенту Роберта Мецола припускає, що Україна також отримає танки Leopard 2 для підтримання війни проти росії.

Коментар: 30 хв. Труднощі: переклад власних назв, політичних установ, організацій

5. Вибух на Кримському мосту: ФСБ оприлюднила новий «болгарський слід»

Москва, цілком очевидно, намагається притягнути Болгарію до нападу на Керченський міст. Тому що в країні-члені ЄС і НАТО без краю обурюються, коли говорять про «болгарські сліди» — цей термін нагадує дезінформацію, поширену ЦРУ у 1980-х роках про те, що болгарські та радянські спецслужби організували вбивство Папи Римського Івана Павла II у 1981 році. Подібно до того, як тодішня причетність Болгарії була фальшивою, стосунок Болгарії до вибуху на Кримському мосту також виглядає передусім як пропагандистська операція.

«Вибуховий пристрій був захований у рулонах будівельної поліетиленової плівки на 22 піддонах загальною вагою 22770 кг і був відправлений на початку серпня поточного року за контрактом № 08.02.2022 між «Транслогістик UA» (Київ) та «Valtex Capital S.A.» (Русе) з Одеського морського порту в болгарське місто Русе. Звідти його доправили до грузинського порту Поті, розповіли далі у ФСБ. Тіхомір Безлов, експерт із питань безпеки Центру з вивчення демократії аналітичних центрів у столиці Болгарії Софії, має серйозні сумніви.

У неділю ввечері (9 жовтня 2022 року) володимир путін і голова Слідчого комітету рф Алескандр Бастрикін розповіли про те, що вантажівка з бомбою виїхала з Болгарії. Однак швидке сплановане розслідування, проведене болгарською владою, включно з внутрішньою розвідкою DАNS, прийшло до іншого висновку. Виконувач обов'язків прем'єр-міністра Галап Донев 11 жовтня заявив: Названа росією вантажівка ніколи не була в Болгарії.

Коментар: 45 хв. Труднощі: переклад власних назв, політичних установ, організацій, конструкції та слова (kochen die Emotionen schnell hoch, bulgarischen Spuren, Think Tanks Center for the Study of Democracy).

6. Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентських виборах

На парламентських виборах в Естонії перемогла прем'єр-міністр Кая Каллас. За даними виборчої комісії країни ЄС і НАТО, її економічно-ліберальна реформаторська партія здобула 37 зі 101 місць у парламенті Таллінна. За ними дві опозиційні сили: правопопулістська Естонська консервативна народна партія (ЕКРЕ) із 17 місцями та лівоцентристська партія Центру із 16 місцями. Високі показники ЕКРЕ можуть занепокоїти багатьох виборців через зростання вартості життя в умовах, коли триває агресорська війна росії з Україною. Найбільшою переможницею є ліберальна партія Eesti 200, яка вперше здобула в парламенті 14 місць. Інші місця зайняли попередні партнери Калласа з коаліції: соціал-демократи (9 місць) і консервативна партія Ісамаа (8).

Виборча кампанія відзначилась суперечкою про військову допомогу Україні. Каллас є рішучим прихильником поставок зброї, у той час як ЕКРЕ виступила проти цього. Військова допомога Естонії Україні наразі еквівалентна понад одному відсотку валового внутрішнього продукту. Це більше, ніж будь-яка інша країна з погляду розміру її економіки.

Коментар: 35 хв. Труднощі: переклад власних назв, політичних установ, організацій, слова та конструкції (klar für sich entschieden). Так як мені подобається перекладати такі тексти, то це було дуже цікаво. Глобальних проблем не було. Інколи виникали лексичні питання, які шукала у словниках чи гуглила. Найважче для мене — власні назви та організації. Їх також шукала окремо в інтернеті. Користувалась Duden, Glosbe, та додатком Dictionary, звичний гугл перекладач, різноманітні статті у вікіпедії, щоб знайти імена політичних діячів українською.

1. Критерієм довіри є лояльність

Усі високопоставлені чиновники Комуністичної партії є відданими прихильниками Сі Цзіньпіна. Тісні зв'язки з лідерами країни та партією є вирішальними критеріями для призначення нових високопоставлених політиків, імена яких будуть оголошені після закінчення Народного конгресу. Вень-Ті Сун, політолог з Австралійського національного університету в Канберрі, сказав, що навіть зараз, коли Сі Цзіньпін може отримати все, що забажає як політичний переможець, «він не повністю довіряє лояльності оточуючих».

Але ця концентрація влади має свої недоліки для Сі. Ван, експерт з Китаю, зазначив, що зараз у нього відсутній брендмауер, який раніше захищав його від несподіваних криз. У перспективі це може бути небезпечним для глави держави. Новим прем'єр-міністром стане Лі Цян, колишній лідер Комуністичної партії Китаю в Шанхаї. З жовтня 2022 року він буде членом постійного комітету Політбюро. Хе Ліфен, голова Національної комісії з питань розвитку та реформ, найважливішого контролю за економічним розвитком Народної Республіки, стане віце-президентом та керівником економіки.

2. Друга турецька опозиційна коаліція возз'єднується

Опозиційна коаліція проти президента Туреччини Реджепа Таїпа Ердогана знову об'єдналася після днів розколу. Мерал Аксьонер, лідер національно-консервативної партії «Ій», несподівано приєдналася до зустрічі в Анкарі з п'ятьма іншими партіями, хоча вона припинила співпрацю лише 3 березня 2023 року.

Причина суперечок полягає в тому, хто має балотуватися проти Ердогана на президентських виборах, призначених на 14 травня. Найбільша опозиційна партія СНР хоче висунути свого лідера Кемаля Кілічдароглу і має підтримку чотирьох менших партій. Її підтримують чотири менші політичні партії.

Акціонерка дала зрозуміти, що не підтримує, оскільки, на її думку, у лідера опозиції мало шансів на перемогу.

Вона хотіла висунути популярного мера Стамбула Екрема Імамоглу або мера Анкари Мансура Яваса. Обидва політики від ХНП мають кращі показники в опитуваннях, ніж їхній партійний лідер. За даними партії «Ій», компроміс наразі знайдено: Кілічдароглу буде висунутий кандидатом, як і планувалося, а обидва мери будуть призначені віце-президентами, якщо переможуть на виборах.

3. Новини України: Бербок сказала Лаврову: «Зупиніть цю війну»

Глава МЗС Німеччини Бербок на саміті G20 закликала Росію припинити агресивну війну проти України. «Припиніть цю війну. Припиніть порушувати міжнародний порядок. Припиніть бомбардувати українські міста та мирних жителів», — вимагав політик від «Партії зелених» на консультаціях глав МЗС G20 у столиці Індії Нью-Делі, повідомляють джерела в делегації. Вона звернулася безпосередньо до міністра закордонних справ Росії Сергія Лаврова. На минулорічній зустрічі G20 Лавров покинув засідання глав МЗС, щоб не слухати критики. Бербок також висловила стурбованість наміром Росії призупинити дію договору про ядерне роззброєння «Новий початок». Вона закликала Лаврова відновити діалог зі Сполученими Штатами і повторно виконати угоду в повному обсязі.

Міністр закордонних справ Німеччини також зустрілась з міністром закордонних справ Китаю Цінь Ганом у Нью-Делі. З огляду на спекуляції щодо поставок китайської зброї до Росії, вона наполягала на дотриманні Статуту ООН. Вона чітко дала зрозуміти, що постачання зброї або товарів, які можуть бути використані як у цивільних, так і у військових цілях, буде «підтримкою акту агресії, що суперечить міжнародному праву».

агресивну війну в порушенні міжнародного права», — підкреслила міністр після переговорів з Цінь. Як постійний член Ради Безпеки ООН, Китай має завдання

«відстоювати мир у всьому світі і не підтримувати агресивну війну, що порушує міжнародне право».

4. «Немає єдиної згоди»

Офіційно Рамштайнська конференція не прийняла рішення про постачання німецьких основних бойових танків Leopard. Федеральний міністр оборони Борис Пісторіус заявив, що в цьому питанні немає «одностайності». Враження, що Німеччина йде шляхом «єдиного союзу», помилкове. Федеральний уряд ухвалить рішення «якнайшвидше» після консультацій із союзниками. У зв'язку з цим представник ХДС Родеріх Кізеветтер говорив про «комунікаційну катастрофу». В інтерв'ю DW він сказав, що Україна не може більше чекати. Країні бракує солдатів і зброї.

Українські військові навчатимуть у Польщі основні бойові танки Leopard 2, повідомив міністр оборони України Олексій Резніков, присутній на конференції в Рамштайні. Польща та інші країни ЄС і НАТО домовилися про постачання Україні власних танків Leopard. Однак спочатку це має бути схвалено урядом Німеччини відповідно до експортної угоди. Президент Європарламенту Роберта Метсола припускає, що Україна також отримає танки Leopard 2 для підтримки у війні проти Росії.

5. Вибух на Кримському мосту: ФСБ публікує новий «болгарський слід»

Москва, очевидно, намагається прив'язати Болгарію до нападу на міст через Керченську протоку. У країнах-членах ЄС і НАТО емоції швидко спалахують при згадці про «болгарську зачіпку» — цей термін нагадує дезінформацію, поширену ЦРУ у 1980-х роках, про те, що болгарські та радянські спецслужби організували вбивство Папи Івана Павла II у 1981 році. Так само, як тодішня болгарська версія була неправдивою, причетність Болгарії до вибуху Кримського мосту видається насамперед пропагандистським трюком.

«Вибуховий пристрій був захований у рулонах поліетиленової будівельної плівки на 22 палетах загальною вагою 22770 кг і був доставлений на початку серпня цього року за контрактом № 02/08/2022 між ТОВ «Translogistic UA» (Київ) і «Baltex Capital S.A.» (Русе) з морського порту Одеси до болгарського міста Русе». Звідти транспорт прямував до грузинського порту Поті, додали у ФСБ. Тихомир Безлов, експерт з питань безпеки Центру вивчення демократії, аналітичного центру, розташованого в столиці Болгарії Софії, має великі сумніви з цього приводу.

Увечері в неділю (9.10.2022) Володимир Путін і голова Слідчого комітету Російської Федерації Алескандр Бастрикін все ще говорили про те, що вантажівка з бомбою виїхала з Болгарії. Однак поспішно скликане розслідування болгарської влади, в тому числі внутрішньої розвідувальної служби ДАНС, прийшло до іншого висновку. Про це оголосив тимчасовий прем'єр-міністр Галап Донев у другій половині дня 11 жовтня: вантажівка, яка була названа Росією, ніколи не знаходилась в Болгарії.

6. Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентських виборах

В Естонії глава уряду Кея Карас впевнено перемогла на парламентських виборах. За даними Національної виборчої комісії ЄС-НАТО, її ліберальна Партія реформ отримала 37 зі 101 місця в парламенті Таллінна. За нею йдуть дві опозиційні сили: правопопулістська Естонська консервативна народна партія (ЕКРЕ) з 17 місцями та ліва центристська партія з 16 місцями.

Високий бал ЕКРЕ, ймовірно, відображає занепокоєння багатьох виборців щодо зростання вартості життя через агресивну війну Росії в Україні. Найбільшим переможцем є Ліберальна партія Eesti 200, яка вперше потрапить до парламенту з 14 місцями. За ними йдуть попередні партнери Калласа по коаліції: соціал-демократи (9 місць) і консервативна партія Ісама (8 місць).

Кампанія ознаменувалася суперечкою про військову допомогу Україні. Каллас є рішучим прихильником поставок зброї, тоді як ЕКРЕ виступає проти їх продовження. Військова допомога Естонії Україні наразі еквівалентна більш ніж

одному відсотку її валового внутрішнього продукту. Це більше, ніж будь-яка інша країна з точки зору розміру її економіки.

Коментар: загалом проблем не виникало, задля допомоги користувалась онлайн словником. Деякі труднощі виникли з перекладом власних назв (партій), але в цілому все добре.

Курс 2, група 1

Студент №3

1. Мірилом є лояльність

Усі високопосадовці Комуністичної партії є відданими прихильниками Сі. Тісний зв'язок із головою держави та лідером партії — вирішальний критерій для призначення нових людей на впливові політичні посади; їхні імена будуть оголошені лише наприкінці Народного Конгресу. Вень-Ті Сунг, політолог з Австралійського національного університету міста Канберри, наголошує, що навіть зараз, коли Сі на правах переможця здатен на все, «він не повністю вірить у лояльність свого оточення».

Але ця концентрація влади також має свої недоліки для Сі. Як зазначає китайський фахівець Ван, наразі йому бракує брандмауерів, які раніше захищали його від раптових криз. У довгостроковій перспективі це може стати небезпечним для голови держави. Новим прем'єр-міністром має стати Лі Цян, колишній голова КПК у Шанхаї. Він був членом Постійного комітету Політбюро з жовтня 2022 року. Віце-президентом та відповідальним за економіку мають призначити Хе Ліфена, голову Державної комісії розвитку і реформ — найважливішого органу, який наглядає за економічним розвитком Народної Республіки.

2. Возз'єднання турецького опозиційного альянсу

Опозиційний альянс проти турецького президента Реджепа Таїпа Ердогана, який розколовся кілька днів тому, наразі знову возз'єднався. Лідер націонал-

консервативної партії Іуї Мераль Акшенер несподівано прибула на зустріч із п'ятьма іншими партіями в Анкарі, хоча припинила співпрацю із ними ще 3 березня 2022 року.

Приводом для конфлікту стало питання, хто має стати опонентом Ердогана на президентських виборах 14 травня. Найбільша опозиційна партія СНР хотіла висунути свого лідера Кемаля Кілічдароглу, і це рішення підтримали чотири менші партії. Акшенер дала зрозуміти, що не згодна із цим, адже вважає, що лідер опозиції має низькі шанси на перемогу. Вона виступала за кандидатуру популярного серед народу мера Стамбула Еркема Імамоглу або мера Анкари Мансура Яваса. Обидва представники СНР здобули кращі результати опитувань, ніж лідер їхньої партії.

За повідомленням партії Іуї, наразі було знайдено компроміс: Кілічдароглу стане кандидатом, і якщо він виграє вибори, обидва мери будуть призначені віцепрезидентами.

3. Новини з України: Бербок лаврову: «Зупиніть цю війну»

Міністр закордонних справ Німеччини Анналена Бербок на зустрічі G20 закликала росію припинити війну проти України. «Зупиніть цю війну. Зупиніть порушення міжнародного порядку. Зупиніть бомбардування українських міст і мирних жителів», — вимагала представниця партії Зелених на зустрічі міністрів закордонних справ країн G20 у столиці Індії Нью-Делі згідно з інформацією від представників делегації. Вона звернулася безпосередньо до міністра закордонних справ росії сергія лаврова. На минулорічній зустрічі G20 лавров покинув інших міністрів, щоб не слухати критику. Бербок також висловила занепокоєння щодо призупинення росією договору «Новий старт», згідно з яким кількість ядерною зброї підлягала скороченню.

Бербок також зустрілася зі своїм китайським колегою Цинь Ганом у Нью-Делі. Вона наполягала на дотриманні статуту ООН на тлі спекуляцій щодо поставок Китаєм зброї до росії. Вона чітко дала зрозуміти, що поставка зброї або інших товарів для використання у цивільних та військових цілях «буде

підтримкою агресивної війни, яка порушує міжнародне право». Як постійний член Ради Безпеки ООН, Китай має завдання «відстоювати мир у світі, а не підтримувати агресивну війну».

4. «Немає єдиної думки»

За офіційною інформацією, на конференції в Рамштайні не було прийнято рішення про поставку німецьких танків Leopard. Міністр оборони Німеччини Борис Пісторіус заявив, що «єдиної думки з цього приводу немає». Враження, що Німеччина стоїть на заваді «закритої коаліції», помилкове. Федеральний уряд «якнайшвидше» ухвалить відповідне рішення у координації із союзниками. Депутат від ХДС Родеріх Кізеветтер говорить про «комунікаційну катастрофу». Він розповів Deutsche Welle, що Україна не може більше чекати. Країні не вистачає солдатів та зброї.

За словами міністра оборони України Олексія Резнікова, який був присутній на зустрічі в Рамштайні, українські військові будуть тренуватися на танках Leopard 2 у Польщі. Польща та інші країни ЄС та НАТО погодилися надати Україні власні танки Leopard. Однак федеральний уряд має спершу затвердити це відповідно до експортних контрактів. Президентка Європарламенту Роберта Мецола припускає, що Україна отримає танки Leopard 2 у якості підтримки у війні з росією.

5. Вибух на Кримському мосту: ФСБ знову шукає «болгарські сліди»

Очевидно, Москва намагається звинуватити Болгарію у вибуху на Керченському мосту. У відповідь на це у країні-члені ЄС та НАТО швидко накалюються емоції, адже термін «болгарські сліди» нагадує про поширену ЦРУ в 1980-х роках дезінформацію, що болгарські та радянські спецслужби намагалися організувати замах на Папу Римського Івана Павла II у 1981 році. Як тоді звинувачення в бік Болгарії виявилися фальшивими, так і тепер причетність цієї країни до вибуху на Кримському мосту виглядає, як пропаганда.

«Вибуховий пристрій був захований у рулонах будівельної поліетиленової плівки на 22 піддонах загальною вагою 22770 кг і на початку серпня поточного

року за контрактом № 08.02.2022 між «Транслогістик-ЮА» (Київ) та «Baltex Capital S.A.» (Русе) був відправлений з Одеського морського порту в болгарське місто Русе». Звідти його доправили до грузинського порту Поті, продовжили у ФСБ. Тіхомір Безлов, експерт із безпеки Аналітичного центру з вивчення демократії в столиці Болгарії Софії, має серйозні сумніви з цього приводу.

У неділю ввечері (9.10.2022) володимир путін і голова слідчого комітету рф олександр бастрикін заявили, що вантажівка з бомбою покинула Болгарію. Однак поспішне розслідування, проведене болгарською владою спільно із внутрішньою розвідкою, мало інший висновок. Виконувач обов'язків прем'єр-міністра Галап Донєв оголосив вдень 11 жовтня: вантажівка, про яку говорили росіяни, ніколи не була на території Болгарії.

6. Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентських виборах

На парламентських виборах в Естонії перемогла прем'єр-міністр Кая Каллас. За даними виборчої комісії країни ЄС і НАТО, її економічно-ліберальна реформаторська партія отримала 37 зі 101 місць у парламенті Таллінна. За нею йдуть дві опозиційні сили: правопопулістська Естонська консервативна народна партія (EKRE) із 17 місцями та лівоцентристська Центральна партія із 16 місцями.

Висока популярність EKRE має хвилювати багатьох виборців, адже це може призвести до масового подорожчання внаслідок загарбницької війни росії проти України. Найбільшим переможцем є ліберальна партія Eesti 200, яка, маючи 14 місць, вперше буде представлена в парламенті. Далі йдуть попередні партнери Каллас по коаліції: соціал-демократи (9 місць) та консервативна партія Ісамаа (8 місць).

Передвиборча кампанія ознаменувалася суперечками щодо військової допомоги Україні. Каллас рішуче виступає за поставку зброї, у той час як EKRE проти їх продовження. Військова допомога Естонії Україні наразі складає більше ніж один відсоток ВВП країни. Це більше, ніж будь-яка інша країна у співвідношенні з розміром економіки.

***Коментар:** на переклад було витрачено сумарно 2,5-3 години. З матеріалів користувалася перекладачем Реверсо для пошуку невідомих слів та Вікіпедією для консультації щодо назв політичних партій. Особливих проблем при виконанні завдання не виникло, тексти були скоріше легкими для розуміння.*

Курс 3, група 1

Студент №4

1. Головний критерій — лояльність

Усі високопоставлені чиновники Комуністичної партії є прибічниками Сі. Тісний зв'язок із державним і партійним лідером є вирішальним критерієм для призначення нових високопоставлених політиків, імена яких оголосять лише ближче до завершення Всекитайських зборів народних представників.

«Навіть зараз, коли Сі як політичний переможець має необмежені повноваження, — наголошує Вень-Ті Сунг, політолог з Австралійського національного університету в Канберрі, — він не повністю довіряє лояльності оточення».

Проте така концентрація влади має для Сі і певні недоліки. Експерт з Китаю Ван зазначає, що йому наразі бракує брандмауерів, які раніше захищали його від несподіваних криз. Це може нести загрозу для голови держави доволі довго. Новим прем'єром Держради КНР очевидно стане Лі Цян, колишній голова Комуністичної партії Китаю в Шанхаї. З жовтня 2022 року він є членом Постійного комітету Політбюро. Очікується, що віце-прем'єром і відповідальним за економіку стане Хе Ліфен, голова Національної комісії з розвитку і реформ—найважливішого органу нагляду за економічним розвитком Народної Республіки.

***Коментар:** даний текст перекладала близько 40 хвилин. Основні труднощі склали прізвища діячів КНР, необхідність перевіряти відтворення посад на українську мову, а також інституцій. Задля уточнення посад використовувала*

такі джерела: <https://bin.ua/news/foreign/world/290808-u-kitayi-zatverdzheno-novij-sklad-uryadu.html>

<https://bin.ua/news/foreign/world/290807-uryad-kitayu-ocholiv-ekskrivnik-shanxayu-li-cyan.html>

Тексти такого типу перекладали в межах навчальних дисциплін «Переклад суспільно-політичних текстів (німецька мова)» та «Практика письмового та усного перекладу (німецька мова)».

2. Возз'єднання опозиційного альянсу Туреччини

Через кілька днів після розколу в Туреччині опозиційний альянс проти президента Реджепа Тайіпа Ердогана на певний час возз'єднався. Голова націонал-консервативної Хорошої партії Мерал Акшенер несподівано узяла участь у зустрічі з п'ятьма іншими партіями в Анкарі, хоча припинила співпрацю 3 березня 2023 року.

Причиною суперечки стало питання про те, хто саме балотуватиметься проти Ердогана на запланованих президентських виборах 14 травня. Найбільша опозиційна партія Республіканська народна партія хотіла висунути кандидатом свого голову Кемалю Киличдароглу і здобула підтримку чотирьох менших партій. Акшенер дала зрозуміти, що не підтримує цього, оскільки вважає, що в лідера опозиції шанси на перемогу доволі низькі. Вона хотіла висунути популярного мера Стамбула Екрема Імамоглу або мера Анкари Мансура Яваса. В обох лідерів Республіканської народної партії результати опитувань кращі, ніж в голови їхньої партії.

За даними Хорошої партії, наразі знайдено компроміс: Киличдароглу мають висунути кандидатом, як і планувалося, а двоє мерів мають бути призначені віце-президентами у разі перемоги на виборах.

Коментар: на переклад даного тексту витратила 30 хвилин. Загалом проблем при перекладі даного тексту не виникло, адже на парах навчальних дисциплін «Переклад суспільно-політичних текстів (німецька мова)» та «Практика

письмового та усного перекладу (німецька мова)» ми мали можливість добре ознайомитися з лексикою, структурою, стилістикою текстів на суспільно-політичні теми. Труднощі склали лише назви політичних партій, представлених в даному тексті, а також імена та прізвища політичних діячів. Задля уточнень відтворення прізвищ та назв партій на українську мову користувалася Інтернет-джерелом: https://lb.ua/world/2023/03/06/548053_turetska_opozitsiya_visuvaie.html

3. Новини України: Бербок Лаврову: «Зупиніть цю війну»

На зустрічі G20 федеральна міністерка іноземних справ Німеччини Анналена Бербок закликала Росію до припинення агресії проти України. «Зупиніть цю війну. Припиніть порушувати наш міжнародний порядок. Припиніть обстріли українських міст з мирними громадянами», — вимагала представниця партії Зелених на зустрічі міністрів закордонних справ G20 у столиці Індії Нью-Делі, повідомляють кола делегації. Вона звернулася безпосередньо до міністра закордонних справ Росії Сергія Лаврова. На саміті G20 минулого року Лавров покинув групу міністрів закордонних справ, щоб не слухати критику. Бербок також висловила занепокоєння тим, що Росія хоче призупинити дію договору «Новий старт» (CNB -III) щодо скорочення ядерної зброї. Вона закликала Лаврова відновити діалог зі США і повернутися до повного виконання договору.

У Нью-Делі Бербок також зустрілася зі своїм китайським колегою Цинь Ган. На тлі чуток щодо поставок китайської зброї до РФ вона наполягала на дотриманні Статуту ООН. Вона дала зрозуміти, що поставка зброї або товарів, які можуть бути використані як у цивільних, так і у військових цілях, «буде підтримкою агресивної війни, яка порушує міжнародне право», підкреслила міністерша після зустрічі з Цинь. Перед Китаєм як постійним членом Ради Безпеки ООН стоїть завдання «відстоювати мир у всьому світі і не підтримувати агресивну російську агресію, яка порушує міжнародне право».

Коментар: *текст перекладала 40 хвилин. При перекладі даного тексту труднощів не виникало. Подібні тексти перекладали в межах дисциплін*

«Переклад суспільно-політичних текстів (німецька мова)» та «Практика письмового та усного перекладу (німецька мова)»

4. Немає єдиної думки

За офіційною інформацією, рішення щодо поставки німецьких бойових танків Leopard на конференції Рамштайн не було прийнято. Федеральний міністр оборони Німеччини Борис Пісторіус заявив, що «єдиної думки» з цього приводу немає. Враження, що Німеччина стоїть на заваді «закритої коаліції» є помилковим. За узгодженням із союзниками федеральний уряд ухвалить рішення «якомога швидше». Депутат ХДС Родеріх Кізеветтер говорив про «комунікаційну катастрофу». В інтерв'ю для Deutsche Welle він сказав, що Україна не може більше чекати. Країні не вистачає солдатів та зброї. За словами міністра оборони України Олексія Резнікова, який був присутній на зустрічі Рамштайн, українські військові тренуватимуться в Польщі на основних бойових танках Leopard 2. Польща разом з іншими країнами ЄС і НАТО погодилися надати Україні власні танки Leopard. Однак згідно з експортними контрактами федеральний уряд має спершу це затвердити. Голова Європарламенту Роберта Метсола припускає, що Україна також отримає танки Leopard 2 для підтримки війни проти Росії.

***Коментар:** текст перекладала 25 хвилин. Проблем при перекладі даного тексту не виникло, адже тексти такого типу ми перекладали в рамках навчальних дисциплін «Переклад суспільно-політичних текстів (німецька мова)» та «Практика письмового та усного перекладу (німецька мова)».*

5. Вибух на Кримському мості: ФСБ оприлюднило нову версію про «болгарський слід»

Москва явно намагається втягнути Болгарію в справу з підривом мосту через Керченську протоку. Це тому, що в країнах-членах ЄС і НАТО емоції починають вирувати дуже швидко, коли мова йде про «причетність Болгарії» або

«болгарські сліди» — цей вираз нагадує дезінформацію, що її у 1980-х роках поширювало ЦРУ про те, що болгарські та радянські спецслужби 1981 року доручили вбити Папу Римського Іоанна Павла II. Так само, як версія «болгарського сліду» була фальшивою тоді, причетність Болгарії до вибуху на Кримському мості також виглядає результатом пропаганди.

«Вибуховий пристрій було заховано у рулонах будівельної поліетиленової плівки на 22 піддонах загальною вагою 22 770 кг і було на початку серпня цього року в рамках договору № 02.08.2022 між ТОВ «Translogistic UA» (Київ) та «Baltex Capital S. A.» (Русе) відправлено з Одеського морського порту до болгарського міста Русе». За даними ФСБ, звідти товар переправляли до грузинського порту Поті. В експерта з безпеки Центру дослідження демократії в столиці Болгарії Софії, має на рахунок цього серйозні сумніви.

У неділю ввечері 09.10.2022 Володимир Путін і голова Слідчого комітету РФ Олександр Бастрикін заявили, що вантажівка з бомбою прибула з Болгарії. Однак поспішно організоване розслідування влади Болгарії, включно з Державним агентством національної безпеки DANS дійшло іншого висновку. Про це повідомив вдень 11.10. в.о. прем'єр-міністр Галаб Донеv: «Вантажівка, про яку каже Росія, ніколи не була в Болгарії».

Коментар: цей текст перекладала 55 хвилин. Довго читала різні статті, щоб перекласти вираз «bulgarische Spuren». Також шукала інформацію, як правильно відтворюються назви ТОВ. Задля уточнення деякої інформації для перекладу користувалася джерелом <https://www.ukrinform.ua/rubric-crimea/3590740-bolgarski-specsluzbi-rozsliduut-vibuh-vantazivki-na-krimskomu-mostu.html>

Тексти такого роду перекладали в межах навчальних дисциплін «Переклад суспільно-політичних текстів (німецька мова)» та «Практика письмового та усного перекладу (німецька мова).

6. Естонія: перемога Каї Каллас на президентських виборах

В Естонії на президентських виборах перемогла з великою перевагою очільниця панівної партії Кая Каллас. Виборча комісія країн ЄС і НАТО, що її ліберальна партія Реформ отримала 37 місць зі 101 у парламенті Талліна. Друге та третє місця посіли дві опозиційні партії: право популістська Консервативна народна партія Естонії (EKRE), яка здобула 17 місць та Лівоцентристська партія з 16 місцями в парламенті відповідно.

Високі результати EKRE можуть відображати занепокоєння багатьох виборців щодо зростання вартості життя через російську агресію проти України. Найбільшою переможницею є ліберальна партія Eesti 200 (Естонія 200), яку з 14 місцями буде вперше представлено в парламенті. Далі йдуть колишні партнери Каллас по коаліції: Соціал-демократична партія із 9 мандатами та консервативна партія «Вітчизна» (Isamaa) із 8 мандатами.

Виборча кампанія ознаменувалася суперечками щодо питання військової допомоги Україні. Каллас рішуче підтримує поставки зброї, тоді як EKRE виступала проти їх продовження. Військова допомога, що її Україні надає Естонія, наразі є еквівалентною більш ніж одному відсотку ВВП. Це більше, ніж будь-яка інша країна за розміром економіки.

***Коментар:** перекладала 50 хвилин. Необхідно було уточнити відтворення назв партій Естонії на українську мову. Задля цього користувалася інтернет-джерелом:*

<https://interfax.com.ua/news/general/895666.html>

<https://www.dw.com/uk/na-parlamentskih-viborah-v-estonii-peremagae-pravlaca-partia-kai-kallas/a-64893628>

Загалом проблем не виникло, адже тексти такого типу ми перекладали в рамках навчальних дисциплін «Переклад суспільно-політичних текстів (німецька мова)» та «Практика письмового та усного перекладу (німецька мова)».

1. Вирішальний критерій — лояльність

Усі високопосадовці Комуністичної партії є відданими прихильниками Сі. Тісні стосунки з лідером держави і партії є вирішальним критерієм для призначення нових високопоставлених політиків, чії імена будуть оголошені лише наприкінці Народного з'їзду. Навіть зараз, коли Сі як політичний переможець може отримати все, що завгодно, зазначає Вень-Ті Сунг, політолог з Австралійського національного університету в Канберрі, «він не повністю довіряє лояльності тих, хто його оточує».

Але така концентрація влади має для Сі і свої недоліки. Експерт з Китаю Ван вказує на те, що тепер йому не вистачає брандмауерів, які раніше захищали його від несподіваних криз. У довгостроковій перспективі це може бути небезпечно для глави держави. Новим прем'єр-міністром має стати Лі Цянь, колишній лідер КПК в Шанхаї. Він є членом Постійного комітету Політбюро з жовтня 2022 року. Хе Ліфен, голова Державного комітету у справах розвитку і реформ, найважливішого наглядового органу за економічним розвитком у Китайській Народній Республіці, планується на посаду віце-президента і керівника економіки.

Коментар: час: 16 хв; проблеми, які виникли при перекладі, яких знань бракувало: за допомогою знань, які отримала під час навчання в КНУ проблем не виникало; додаткові джерела, які використовувала: німецько-український словник, одномовні словники, словник синонімів, тлумачний словник чи перекладали тексти такого типу в рамках дисциплін з перекладу (яких?) - так, на курсі практика перекладу з німецької мови.

2. Турецький опозиційний блок возз'єднався

Через кілька днів після розколу опозиційний блок проти президента Реджепа Таїпа Ердогана в Туреччині знову возз'єднався. Лідерка націонал-консервативної

партії «Ій» Мерал Акшонер несподівано взяла участь у зустрічі з п'ятьма іншими партіями в Анкарі, хоча вона розірвала співпрацю лише 3 березня 2023 року.

Причиною суперечки стало питання про те, хто повинен балотуватися проти Ердогана на президентських виборах, запланованих на 14 травня. Найбільша опозиційна партія СНР хотіла, щоб її лідер Кемаль Кілічдароглу балотувався, і його підтримали чотири менші партії. Акшонер дала зрозуміти, що не підтримає цього, оскільки, на її думку, лідер опозиції має низькі шанси на перемогу. Вона хотіла висунути популярного мера Стамбула Екрема Імамоглу або мера Анкари Мансура Яваса. Обидва політики від ХНП мають кращі показники в опитуваннях, ніж їхній партійний лідер. За словами представників партії «Ійі», компроміс наразі знайдено: Кілічдароглу буде висунутий кандидатом, як і планувалося, а обидва мери будуть призначені віце-президентами, якщо переможуть на виборах.

***Коментар:** час: 16 хв; проблеми, які виникли при перекладі, яких знань бракувало: за допомогою знань, які отримала під час навчання в КНУ проблем не виникало; додаткові джерела, які використовувала: німецько-український словник, одномовні словники, словник синонімів, тлумачний словник, також використовувала пошукову систему гуглу задля перевірки правильного написання імен турецьких політиків чи перекладали тексти такого типу в рамках дисциплін з перекладу (яких?) — так, на курсі практика перекладу з німецької мови.*

3. Новини України: Бербок — Лаврову: «Зупиніть цю війну»

На зустрічі G20 міністр закордонних справ Німеччини Анналена Бербок закликала Росію припинити агресивну війну проти України. «Зупиніть цю війну. Припиніть порушення нашого міжнародного порядку. Припиніть бомбардування українських міст і мирного населення», — зажадала політик від «зелених» під час консультацій міністрів закордонних справ G20 в столиці Індії Нью-Делі, повідомляють джерела в делегації. Вона звернулася безпосередньо до

міністра закордонних справ Росії Сергія Лаврова. На минулорічній зустрічі G20 Лавров покинув засідання міністрів закордонних справ, щоб не вислуховувати критику. Бербок також висловила стурбованість тим, що Росія хоче призупинити дію Договору про скорочення ядерних озброєнь «Новий старт». Вона закликала Лаврова відновити діалог зі США і повернутися до повного виконання договору.

Бербок також зустрілася в Нью-Делі зі своєю китайською колегою Цинь Ган. Зважаючи на спекуляції щодо поставок китайської зброї до Росії, вона наполягала на дотриманні Статуту ООН. Вона чітко дала зрозуміти, що постачання зброї або товарів, які можуть бути використані як у цивільних, так і у військових цілях, «буде підтримкою агресивної війни в порушення міжнародного права», - підкреслила міністр після переговорів з Цинь. Як постійний член Ради Безпеки ООН, Китай зобов'язаний «відстоювати мир у всьому світі і не підтримувати агресивну війну, що порушує міжнародне право».

***Коментар:** час: 11 хв; проблеми, які виникли при перекладі, яких знань бракувало: за допомогою знань, які отримала під час навчання в КНУ проблем не виникало; додаткові джерела, які використовувала: німецько-український словник, одномовні словники, словник синонімів, тлумачний словник; чи перекладали тексти такого типу в рамках дисциплін з перекладу (яких?) — так, на курсі практика перекладу з німецької мови.*

4. «Немає єдиної думки»

Згідно з офіційними заявами, на конференції в Рамштайні не було прийнято жодного рішення про постачання німецьких бойових танків Leopard. Федеральний міністр оборони Борис Пісторіус заявив, що не було «одностайної думки» з цього питання. Враження, що Німеччина стоїть на шляху «об'єднаної коаліції», було хибним. Після консультацій з союзниками федеральний уряд прийме рішення «якнайшвидше». У зв'язку з цим депутат від ХДС Родеріх Кізеветтер заговорив про «комунікаційну катастрофу». В інтерв'ю Deutsche Welle він заявив, що Україна не може більше чекати. У країні не вистачає солдатів і зброї.

За словами міністра оборони України Олексія Резнікова, який був присутній на зустрічі в Рамштайні, солдати з його країни будуть тренуватися на бойових танках Leopard 2 в Польщі. Польща та інші країни ЄС і НАТО домовилися про надання Україні власних танків «Леопард». Однак, згідно з експортними угодами, спочатку це має бути схвалено урядом Німеччини. Президент Європарламенту Роберта Метсола припускає, що Україна також отримає танки Leopard 2 для підтримки у війні проти Росії.

***Коментар:** час: 10 хв; проблеми, які виникли при перекладі, яких знань бракувало: за допомогою знань, які отримала під час навчання в КНУ проблем не виникало; додаткові джерела, які використовувала: німецько-український словник, одномовні словники, словник синонімів, тлумачний словник; чи перекладали тексти такого типу в рамках дисциплін з перекладу (яких?) — так, на курсі практика перекладу з німецької мови.*

5. Вибух на Кримському мосту: ФСБ публікує нову «болгарську версію»

Москва, очевидно, намагається прив'язати Болгарію до нападу на міст через Керченську протоку. У країнах-членах ЄС і НАТО емоції швидко зашкалюють при згадці про «болгарську зачіпку» — цей термін нагадує дезінформацію, поширену ЦРУ у 1980-х роках, про те, що болгарські та радянські спецслужби організували вбивство Папи Івана Павла II у 1981 році. Так само, як тодішня версія про болгарську причетність була неправдивою, так само і причетність Болгарії до вибуху видається неправдивою. Причетність Болгарії до вибуху на Кримському мосту виглядає насамперед пропагандистською акцією.

«Вибуховий пристрій був прихований у рулонах поліетиленової будівельної плівки на 22 палетах загальною вагою 22770 кг і був доставлений на початку серпня цього року за контрактом № 02/08/2022 між ТОВ «Транслоджістик UA» (м. Київ) та компанією «Baltex Capital S.A.» (Русе) з морського порту Одеси до болгарського міста Русе. Звідти транспорт прямував до грузинського порту Поті, додали у ФСБ. Тихомир Безлов, експерт з питань безпеки Центру вивчення демократії, аналітичного центру, що базується в

столиці Болгарії Софії, має великі сумніви з цього приводу. Увечері в неділю (9.10.2022) Володимир Путін і голова Слідчого комітету Російської Федерації Алескандр Бастрікін все ще говорили про те, що вантажівка з бомбою виїхала з Болгарії.

Однак поспішно скликане розслідування болгарської влади, в тому числі внутрішньої розвідувальної служби ДАНС, прийшло до іншого висновку. Про це оголосив тимчасовий прем'єр-міністр Галап Донеv у другій половині дня 11 жовтня: вантажівка, про яку згадувала Росія, ніколи не була в Болгарії.

Коментар: час: 12 хв; проблеми, які виникли при перекладі, яких знань бракувало: за допомогою знань, які отримала під час навчання в КНУ проблем не виникало; додаткові джерела, які використовувала: німецько-український словник, одномовні словники, словник синонімів, тлумачний словник; чи перекладали тексти такого типу в рамках дисциплін з перекладу (яких?) — так, на курсі практика перекладу з німецької мови.

6. Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентських виборах

В Естонії глава уряду Кая Каллас впевнено перемогла на парламентських виборах. Її ліберальна Партія реформ отримала 37 зі 101 місця в парламенті в Таллінні, згідно з даними виборчої комісії країни ЄС і НАТО. За ними йдуть дві опозиційні сили: правопопулістська Естонська консервативна народна партія (ЕКРЕ) з 17 місцями і лівоцентристська Центристська партія з 16 місцями.

Високий результат ЕКРЕ, ймовірно, відображає занепокоєння багатьох виборців зростанням вартості життя через агресивну війну Росії проти України. Найбільшим переможцем стала ліберальна партія Eesti 200, яка вперше буде представлена в парламенті з 14 місцями. За нею йдуть попередні партнери Каллас по коаліції: соціал-демократи (9 місць) і консервативна партія «Ісамаа» (8).

У виборчій кампанії домінувала суперечка щодо військової допомоги Україні. Каллас є рішучим прихильником поставок зброї, в той час як ЕКРЕ виступав проти їх продовження. Військова допомога Естонії Україні наразі

еквівалентна більш ніж одному відсотку її валового внутрішнього продукту. Це більше, ніж будь-яка інша країна з точки зору розміру її економіки.

Коментар: час: 15 хв; проблеми, які виникли при перекладі, яких знань бракувало: за допомогою знань, які отримала під час навчання в КНУ проблем не виникало додаткові джерела, які використовувала: німецько-український словник, одномовні словники, словник синонімів, тлумачний словник чи перекладали тексти такого типу в рамках дисциплін з перекладу (яких?) — так, на курсі практика перекладу з німецької мови.

Курс 3, група 1

Студент №6

1. Мірилом є лояльність

Усі найвищі чиновники Комуністичної партії Китаю — це віддані прибічники Сі. Тісний зв'язок з главою держави та лідером партії є вирішальним критерієм для новообраних провідних політиків, чий імена було оприлюднено після закінчення Всекитайських зборів народних представників. Навіть зараз, коли Сі може дозволити собі як політичному переможцю робити все, Вень Ті Сун, політолог Австралійського національного університету в Канберрі, наголосив, що «він не повністю довіряє лояльності свого оточення».

Однак така велика концентрація влади також має для Сі певні недоліки. Китайський експерт Ван зазначає, що йому тепер бракує надійних людей, які, як і колись раніше, захищали б його від несподіваних криз. Для глави держави це може стати небезпечним в довгостроковій перспективі. Новим прем'єр-міністром має стати Лі Цян, колишній очільник Комуністичної партії Китаю в Шанхаї. Він є членом Постійного комітету Політбюро Центрального комітету Комуністичної партії Китаю з жовтня 2022 року. Хе Ліфен призначений віцепрезидентом і відповідальним за економіку, голова Державної комітет з розвитку та реформ, найважливішого наглядового органу за економічним розвитком Народної Республіки.

2. Возз'єднання опозиційного альянсу Туреччини

Через кілька днів після розколу опозиційний альянс Туреччини, який виступає проти президента Реджепа Таїпа Ердогана, знову об'єднався. Лідерка національно-консервативної «Хорошої партії» Мераль Акшенер несподівано зустрілась з п'ятьма іншими партіями в Анкарі попри вихід першої із «Альянсу шести» 3 березня 2023 року.

Причиною непорозумінь стало питання, хто має балотуватися проти Ердогана на запланованих на 14 травня президентських виборах. Найбільша опозиційна партія РНП хотіла висунути свого партійного лідера Кемалю Кілічдароглу, і її підтримали чотири менші партії. Акшенер дала зрозуміти, що не підтримує це, оскільки вважає, що лідер опозиції має низькі шанси на перемогу. Вона хотіла висунути в кандидати популярного мера Стамбула Екрема Імамоглу або мера Анкари Мансура Яваса.

Відповідно до опитувань обидва політики РНП мають більшу прихильність виборців, ніж лідер їхньої партії. Як коментують ситуацію члени «Хорошої партії», наразі знайдено компроміс: Кілічдароглу має бути висунутий кандидатом на посаду президента, як і планувалося, а обидва мери мають бути призначені віцепрезидентами, якщо виграють вибори.

3. Бербок звернулася до Лаврова: «Зупиніть цю війну»

На саміті G-20 федеральна міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок закликала Росію закінчити загарбницьку війну проти України. «Зупиніть цю війну. Припиніть руйнувати міжнародний порядок. Припиніть бомбардування українських міст і мирних жителів,» — вимагала політикиня з партії «Зелених» на зустрічах міністрів закордонних справ G20 у столиці Індії Нью-Делі, згідно з інформацією, наданою членами делегації. Вона звернулася безпосередньо до міністра закордонних справ Росії Сергія Лаврова. На зустрічі G20 минулого року Лавров вийшов із засідання міністрів закордонних справ, не бажаючи слухати критику. Окрім того, Бербок висловила стурбованість тим, що Росія призупинить дію договору «Новий старт» щодо скорочення ядерної зброї.

Вона закликала Лаврова відновити діалог зі США і повернутися до повного виконання договору.

У Нью-Делі Бербок також зустрілася зі своїм китайським колегою Цінь Ганом. На тлі спекуляцій щодо поставок китайської зброї до Росії вона наполягала на дотриманні Статуту ООН. Після зустрічі міністерка дала зрозуміти, що постачання зброї або товарів, які можуть бути використані як у цивільних, так і у військових цілях, означатиме «підтримку агресивної війни, яка порушує міжнародне право». Як постійний член Ради Безпеки ООН, перед Китаєм стоїть завдання «відстоювати мир у всьому світі, а не підтримувати агресивну війну, яка порушує міжнародне право».

4. «Єдиної думки не існує»

За офіційною інформацією, під час зустрічі у форматі «Рамштайн» рішення про поставку основних німецьких танків Leopard не приймалося. Федеральний міністр оборони Німеччини Борис Пісторіус заявив, що «єдиної думки» з цього приводу немає. Судження, що Німеччина стоїть на заваді «закритої коаліції», помилкове. У разі погодження з усіма союзниками федеральний уряд прийме рішення «якомога швидше». У зв'язку з цим депутат ХДС Родеріх Кізеветтер заговорив про «комунікаційну катастрофу». Як він прокоментував ситуацію Deutsche Welle, Україна не може більше чекати. У країні закінчилися солдати та зброя.

За словами міністра оборони України Олексія Резнікова, який був присутній на зустрічі «Рамштайн», українські військові будуть тренуватися на основних бойових танках Leopard 2 у Польщі. Польща та інші країни ЄС і НАТО погодилися надати Україні власні танки Leopard. Однак, відповідно до експортних контрактів, федеральний уряд повинен спочатку це затвердити. Президентка Європарламенту Роберта Мецола припускає, що Україна також отримає танки Leopard 2 у якості підтримки у війні проти Росії.

5. Вибух на Кримському мосту: ФСБ оприлюднила нову знахідку «болгарського сліду»

Москва явно намагається притягнути Болгарію до вибуху на Керченському мосту. Представництво країни-членкині ЄС і НАТО емоційно відреагувало на обвинувачення в «болгарських слідах», адже цей термін нагадує дезінформацію, поширену ЦРУ у 1980-х роках про те, що болгарські та радянські спецслужби організували спробу вбивства Папи Римського Івана-Павла II у 1981 році. Подібно до того, як тодішнє обвинувачення Болгарії не мало нічого спільного з реальністю, причетність Болгарії до вибуху на Кримському мосту також виглядає передусім як наратив пропагандистської операції.

«Вибуховий пристрій був захований у рулонах будівельної поліетиленової плівки на 22 піддонах загальною вагою 22770 кг і був поставлений на початку серпня поточного року за контрактом № 02.08.2022 між «TRANSLOGISTIC UA» (Київ) та «Baltex Capital S.A.» (Русе). Поставка була відправлена з Одеського морського порту в болгарське місто Русе. Звідти його доправили до грузинського порту Поті, зазначили у ФСБ. Тіхомір Безлов, експерт із безпеки «Think Tanks Center for the Study of Democracy» в столиці Болгарії Софії, має серйозні сумніви щодо цього.

У неділю ввечері (9.10.2022) Володимир Путін і голова Слідчого комітету РФ Олександр Бастрикін розповіли про те, що вантажівка з бомбою виїхала з Болгарії. Однак поспішне розслідування, проведене болгарською владою, включно з внутрішньою розвідкою DАNS, прийшло до іншого висновку. Виконуючий обов'язки прем'єр-міністра Галап Донеv повідомив про це вдень 11 жовтня: «Названа Росією вантажівка ніколи не була в Болгарії».

6. Естонія: Кая Каллас перемогла на парламентських виборах

На парламентських виборах в Естонії перемогла прем'єр-міністерка Кая Каллас. За даними виборчої комісії країни ЄС і НАТО, її економічно-ліберальна реформаторська партія отримала 37 зі 101 місць у парламенті Таллінна. За ними

йдуть дві опозиційні сили: правопопулістська Естонська консервативна народна партія (EKRE) з 17 місцями та лівоцентристська партія Центру з 16 місцями.

Сильні показники EKRE можуть відображати ніщо інше як занепокоєння багатьох виборців щодо зростання прожиткового мінімуму в умовах, коли триває загарбницька війна Росії проти України. Справжнім переможцем стала ліберальна партія «Естонія 200», яка вперше буде представлена в парламенті з 14 місцями. Далі за Каллас слідує минулі партнери по коаліції: соціал-демократи (9 місць) і консервативна партія «Союз Вітчизни і Res Publica» (8).

Виборча кампанія відзначилась суперечкою про військову допомогу Україні. Каллас є рішучим прихильником поставок зброї, тоді як Консервативна Народна партія Естонії виступала проти їх продовження. Військова допомога Естонії Україні наразі еквівалентна понад одному відсотку валового внутрішнього продукту. Це більше, ніж підтримка будь-якої іншої країни з точки зору розміру її економіки.

Коментар: на підготовку перекладу я витратила близько 3,5-4 годин сумарно (працювала 3 дні протягом 1-1,5 годин). Найбільше часу пішло на переклад новин Туреччини та Китаю, найменше зусиль пішло на переклад текстів, пов'язаних з загарбницькою війною Росії проти України. Серед проблем, які виникли під час перекладу, можу виділити складнощі перекладу офіційних назв партій різних країн, посад та державних структур. Окремим викликом став переклад імен іноземних політичних лідерів. Відповідно задля створення адекватного перекладу я зверталась до загальнодоступних джерел масової інформації (електронні інформаційні сторінки, газети та журналістські статті). Спочатку я знаходила інформацію про конкретну новину в українських медіа, звідки брала усталені мовні форми державних посад та структур, а також назви політичних партій. Для перекладу власних імен зверталась до Вікіпедії.

З фонових знань бракувало обізнаності в питаннях політичного устрою, режиму та поточної політичної ситуації в Китаї, Естонії та Туреччині. Так довелось знайти більше інформації про опозиційний альянс Туреччини та структуру парламенту Естонії. Щодо перекладу текстів про німецьких

політичних лідерів та про актуальні питання російсько-української війни, тут подібних проблем не виникало. Тексти схожого типу я перекладала виключно в рамках дисципліни «Переклад соціально-політичних текстів».

Курс 3, група 2

Студент №7

1. Стандартом є лояльність

Усі високопосадовці Комуністичної партії є відданими прихильниками президента Китаю, Сі Цзіньпіна. Тісні стосунки з лідером держави і партії є вирішальним критерієм для призначення нових високопоставлених політиків, імена яких будуть оголошені лише наприкінці Народного конгресу. Навіть зараз президент Сі, як політичний переможець, може вийти сухим з води, зазначає Вень-Ті Сунг, політолог з Австралійського національного університету в Канберрі «Він не повністю довіряє лояльності тих, хто його оточує».

Але така концентрація влади має для Сі Цзіньпіна і свої недоліки. Експерт з Китаю Ван вказує на те, що тепер йому не вистачає брандмауерів, тобто програм чи пристроїв, що здійснюють захист комп'ютерних мереж, які досі захищали його від несподіваних криз. У довгостроковій перспективі це може бути небезпечно для глави держави. Новим прем'єр-міністром має стати Лі Цянь, колишній лідер КПК (комуністичної партії Китаю) в Шанхаї. З жовтня 2022 року він є членом Постійного комітету Політбюро. Хе Ліфен, голова Державного комітету з питань розвитку та реформ, найважливішого наглядового органу за економічним розвитком у Китайській Народній Республіці, планує піти на посаду віце-президента і керівника економіки.

Коментар: *в цьому тексті мені було важко зрозуміти що таке Xi, після довгих пошуків в Інтернеті, я зрозуміла, що це ім'я президента Китаю, тому в перекладі я зазначила хто це. Переклад першого тексту зайняв приблизно 45 хв.*

2. Турецький опозиційний альянс возз'єднався

Через кілька днів після розколу опозиційний альянс проти президента Реджепа Таїпа Ердогана в Туреччині знову возз'єднався.

Лідерка націонал-консервативної партії «Ій» Мерал Аксенер несподівано взяла участь у зустрічі з п'ятьма іншими партіями в Анкарі, хоча вона припинила співпрацю лише 3 березня 2023 року. Причиною суперечки стало питання про те, хто повинен балотуватися проти Ердогана на президентських виборах, запланованих на 14 травня. Найбільша опозиційна народна партія хотіла, щоб її лідер Кемаль Кілічдароглу балотувався, і його підтримали чотири менші партії. Аксенер дала зрозуміти, що не підтримає цього, оскільки, на її думку, лідер опозиції має низькі шанси на перемогу. Вона хотіла висунути популярного мера Стамбула Екрема Імамоглу або мера Анкари Мансура Яваса.

Обидва політики від республіканської народної партії мають кращі показники в опитуваннях, ніж їхній партійний лідер. За даними партії «Ій», компроміс наразі знайдено: Кілічдароглу буде висунутий кандидатом, як і планувалося, а обидва мери будуть призначені віце-президентами, якщо переможуть на виборах.

***Коментар:** в цьому тексті виникли складнощі з перекладом аббревіатури СНР та перекладом імен. Переклад зайняв 25 хв.*

3. Новини України: Бербок — Лаврову: «Припиніть цю війну»

На зустрічі G20 міністр закордонних справ Німеччини Анналена Бербок закликала росію припинити агресивну війну проти України. Зупиніть цю війну. Припиніть порушення нашого міжнародного порядку. Припиніть бомбардування українських міст і мирного населення, — вимагала політик «зелених» під час консультацій міністрів закордонних справ G20 в столиці Індії Нью-Делі, повідомляють джерела в делегації. Вона звернулася безпосередньо до міністра закордонних справ росії Сергія Лаврова. На минулорічній зустрічі G20 Лавров покинув засідання міністрів закордонних справ, щоб не вислуховувати

критику. Бербок також висловила стурбованість тим, що росія хоче призупинити дію договору про скорочення ядерних озброєнь «Новий старт». Вона закликала Лаврова відновити діалог зі США і повернутися до повного виконання договору.

Бербок також зустрілася зі своїм китайським колегою Цинь Ганом у Нью-Делі. З огляду на спекуляції щодо поставок китайської зброї до Росії, вона наполягала на дотриманні Статуту ООН. Вона чітко дала зрозуміти, що постачання зброї або товарів, які можуть бути використані як у цивільних, так і у військових цілях «буде підтримкою агресивної війни в порушення міжнародного права», підкреслила міністр після переговорів з Цинь. Як постійний член Ради Безпеки ООН, Китай має обов'язок «відстоювати мир у всьому світі і не підтримувати агресивну війну, що порушує міжнародне право».

Коментар: з цих текстом проблем ніяких не виникло, майже всі слова були зрозумілі. росія з маленької літери була написана не помилково. Переклад зайняв приблизно 40 хв.

4. Єдиної думки немає

За офіційною інформацією, на конференції в Рамштайні не було прийнято жодного рішення про постачання німецьких бойових танків Leopard. Федеральний міністр оборони Борис Пісторіус заявив, що не було «єдиної думки». Враження, що Німеччина стоїть на шляху «об'єднаної коаліції», було хибним. Після консультацій з союзниками Федеральний уряд прийме рішення «якнайшвидше». У зв'язку з цим, депутат парламенту від ХДС Родеріх Кізеветтер заговорив про «комунікаційну» катастрофу. Він сказав Deutsche Welle, що Україна не може більше чекати. У країні не вистачає солдатів і зброї.

За словами міністра оборони України Олексія Резнікова, який був присутній на зустрічі в Рамштайні, військові його країни будуть тренуватися на бойових танках Leopard 2 в Польщі. Польща та інші країни ЄС і НАТО домовилися про надання Україні власних танків Leopard. Однак, згідно з експортними угодами, спочатку це має бути схвалено урядом Німеччини.

Президент Європарламенту Роберта Метсола припускає, що Україна також отримає танки Leopard 2 для підтримки у війні проти росії.

Коментар: складнощів у перекладі цього тексту не виникло. Переклад зайняв 20 хв.

5. Вибух на Кримському мосту: ФСБ публікує нову версію (болгарська версія)

Москва, очевидно, намагається прив'язати Болгарію до нападу на міст через Керченську протоку. У країнах-членах ЄС і НАТО емоції зашкалюють, коли мова заходить про «болгарський слід» у цій справі; Це нагадує дезінформацію, поширену ЦРУ у 1980-х роках, про те, що болгарські та радянські спецслужби організували замах на Папу Івана Павла II у 1981 році. Так само, як тодішня болгарська версія була неправдивою, причетність Болгарії до вибуху на Кримському мосту видається насамперед пропагандистським трюком. Вибуховий пристрій знаходився у рулонах поліетиленової будівельної плівки на 22 палетах загальною вагою 22770 кг і був відправлений з морського порту Одеси в болгарське місто Русе на початку серпня цього року за контрактом № 02/08/2022 між «Translogistic UA»; (Київ) і «Baltex Capital S.A.»; (Русе). Звідти транспорт прямував до грузинського порту Поті, додали в ФСБ. Тихомир Безлов, експерт з питань безпеки Центру вивчення демократії, аналітичного центру, що базується в столиці Болгарії Софії, має великі сумніви з цього приводу.

Увечері в неділю (9.10.2022) Володимир Путін і голова Слідчого комітету Російської Федерації Олександр Бастрикін все ще говорили про те, що вантажівка з бомбою виїхала з Болгарії. Однак поспішно скликане розслідування болгарської влади, в тому числі внутрішньої розвідувальної служби ДАНС, прийшло до іншого висновку. Про це оголосив тимчасовий прем'єр-міністр Галап Донеv у другій половині дня 11 жовтня: «Вантажівка, про яку говорить росія, ніколи не була в Болгарії».

***Коментар:** було багато нових слів, тому виникли деякі складнощі з перекладом. Переклад зайняв приблизно 40 хв.*

6. Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентських виборах.

В Естонії глава уряду Кая Каллас впевнено перемогла на парламентських виборах. Її ліберальна Партія реформ отримала 37 зі 101 місця в парламенті в Таллінні, згідно з даними виборчої комісії країни ЄС і НАТО. За ними йдуть дві опозиційні сили: правопопулістська Естонська консервативна народна партія (ЕКНР) з 17 місцями і лівоцентристська Центристська партія з 16 місцями.

Високий результат ЕКНР, ймовірно, відображає занепокоєння багатьох виборців зростанням вартості життя через агресивну війну росії проти України. Найбільшим переможцем стала ліберальна партія Eesti 200, яка вперше буде представлена в парламенті з 14 місцями. За нею слідує попередні партнери по коаліції: соціал-демократи (9 місць) та консервативна партія «Ісамаа» (8 місць).

Виборча кампанія відзначилася суперечкою щодо військової допомоги Україні. Каллас є рішучим прихильником поставок зброї, в той час як ЕКНР виступав проти їх продовження. Військова допомога Естонії Україні наразі еквівалентна більш ніж одному відсотку її валового внутрішнього продукту. Це більше, ніж будь-яка інша країна з точки зору розміру її національної економіки.

***Коментар:** також були нові слова, тому зайняв час на пошук. Переклад зайняв приблизно 30 хв.*

Курс 3, група 2

Студент №8

1. Критерій відбору — прихильність

Усі високопосадовці Комуністичної партії є відданими прихильниками Сі Цзіньпіна. Тісний зв'язок з лідером держави і партії є вирішальним критерієм для призначення нових політиків на керівні посади, імена яких будуть оголошені лише наприкінці з'їзду КПК. Як зазначає Вень-ті Сун, політолог з Австралійського національного університету в Канберрі, навіть зараз, коли Сі як

політичний лідер має необмежену владу, «він не повністю довіряє відданості людей в його оточенні».

Але така монополія на владу має для Сі також й свої негативні сторони. Китаєзнавець Ван вказує на те, що тепер президенту бракує тієї стіни, яка досі відгороджувала його від несподіваних кризових ситуацій. У довгостроковій перспективі це може стати загрозою для глави держави. Новим прем'єр-міністром може стати Лі Цянь, колишній лідер КПК в Шанхаї. Він є членом Постійного комітету Політбюро ЦК КПК з жовтня 2022 року. На посаду віцепрезидента та очільника економічного блоку планують призначити Хе Ліфена, керівника Державного комітету у справах розвитку та реформ, найважливішого наглядового органу за економічним розвитком у КНР.

*Коментар: на переклад та редагування я витратила 28 хвилин, оскільки потрібно було вникнути в контекст, зрозуміти, яких *Präsuppositionen* може бракувати, а також перевірити транслітерацію імен українською мовою — для цього користувалась Google та Вікіпедією. Подібні тексти доводилось перекладати на практиці перекладу на 2 курсі.*

2. Возз'єднання опозиційного альянсу Туреччини

Опозиційний альянс проти президента Туреччини Реджепа Таїпа Ердогана через кілька днів після розколу знову тимчасово об'єднався. Лідерка націонал-консервативної «Хорошої партії» Мераль Акшенер несподівано взяла участь у зустрічі з п'ятьма іншими фракціями в Анкарі, незважаючи на її вихід зі складу коаліції 3 березня 2023 року.

Причиною дискусії стала кандидатура опонента Ердогана на президентських виборах 14 травня. Республіканська народна партія, найбільша в опозиції, пропонувала висунути свого лідера Кемаля Киличдароглу; цю пропозицію підтримали чотири менші партії. Акшенер виразила незгоду з цим, оскільки, на її думку, опозиційний лідер має низькі шанси на перемогу. Вона запропонувала кандидатури мера Стамбула Екрема Імамоглу, який користується

популярністю серед народу, або мера Анкари Мансура Яваша. Обидва політики від Республіканської партії мають кращі показники в рейтингах, аніж їхній лідер. Як повідомили представники «Хорошої партії», компроміс наразі вдалося знайти: Кандидатом на пост президента, як і планувалося, стане Киличдароглу, а два мери, за умови здобуття перемоги на виборах, будуть призначені віцепрезидентами.

***Коментар:** найважча частина перекладу — дослідження політичної системи Туреччини та аналіз інформації, якою повинен володіти адресат. Хоч текст вихідною мовою і був написаний для німецької аудиторії про іноземних політиків, моїм перекладацьким рішенням став переклад назв політичних партій, адже в українських ЗМІ фігурують саме назви в перекладі. Також деякі труднощі виникли з правильною транслітерацією турецьких імен політиків: аналіз статей на подібну тематику показав, що в українських медіа зустрічається 2 варіанта написання (Киличдароглу (як пишуть ВВС та Європейська Правда — обрала цей варіант) та Кілічдароглу (як подає Вікіпедія). На переклад витратила 32 хвилини.*

3. Українське питання: Бербок — Лаврову: «Зупиніть цю війну»

На зустрічі G20 міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок закликала Росію припинити агресію проти України. «Зупиніть цю війну. Припиніть порушення міжнародного правопорядку. Припиніть бомбардування українських міст і цивільних громадян», — з такою вимогою політикиня від Партії зелених виступила під час перемовин міністрів закордонних справ країн Великої Двадцятки в столиці Індії Нью-Делі, повідомляють представники делегації. Звернення було адресоване безпосередньо міністру закордонних справ Росії Сергію Лаврову. Нагадаємо, що на минулорічній зустрічі G20 Лавров покинув засідання міністрів закордонних справ, щоб уникнути критики на свою адресу. Бербок також виразила стурбованість щодо бажання Росії призупинити дію Договору СНО-III про скорочення ядерних озброєнь. Вона закликала

Лаврова відновити діалог зі США і повернутися до повного виконання умов угоди.

У Нью-Делі Бербок також зустрілася зі своїм китайським колегою Цинь Ганом. Беручи до уваги спекуляції щодо поставок китайської зброї до Росії, вона наполягала на дотриманні Статуту ООН. Вона чітко дала зрозуміти, що постачання зброї або товарів, які можуть бути використані як у цивільних, так і у військових цілях, «буде означати підтримку збройної агресії та порушення міжнародного права»,— підкреслила міністерка за підсумками переговорів з Цинь. Як постійний член Ради Безпеки ООН, Китай «повинен стояти на сторожі миру в усьому світі і не підтримувати військову агресію, що порушує міжнародне право».

Коментар: на переклад витратила 25 хвилин. Найважчим виявився переклад імен та назви міжнародного договору (New Start вирішила замінити на СНО-III, оскільки така назва угоди найчастіше фігурує в українських ЗМІ). Нелегко також було дібрати влучні узусні сполуки, що використовуються в дипломатичній мові, дотримуючись нейтралітету в перекладі коментарів до цитат міністерки.

4. «Одноставної думки не досягнуто»

Згідно з офіційними заявами, на зустрічі в Рамштайні не було схвалено жодного рішення про постачання німецьких бойових танків Leopard. Міністр оборони ФРН Борис Пісторіус заявив, що не було досягнуто «одноставної думки» з цього приводу. За його словами, враження, що Німеччина стоїть на шляху так званої «об'єднаної коаліції», не відповідає дійсності. Після консультацій з союзниками федеральний уряд Німеччини «якомога швидше» ухвалить відповідне рішення. У зв'язку з цим депутат Християнсько-демократичного союзу Родеріх Кізеветтер заявив про виникнення «комунікативної катастрофи». В інтерв'ю німецькому виданню Deutsche Welle він заявив, що Україна не може більше чекати, адже в країні не вистачає військових та озброєння.

За словами міністра оборони України Олексія Резнікова, який також був присутній на зустрічі в Рамштайні, українські військовослужбовці проходять навчання на бойових танках Leopard 2 в Польщі. Нагаємо, що Польща разом з іншими країнами ЄС та НАТО вже висловили готовність надати Україні власні Leopard. Однак, згідно з експортними угодами, спершу згоду на це повинен надати уряд Німеччини. Голова Європарламенту Роберта Метсола припускає, що Києву зрештою передадуть Leopard 2 як військову допомогу у війні проти Росії.

Коментар: на переклад витратила 27 хвилин, найважче було переформулювати думку, не втративши стилістичне забарвлення тексту. Додала деякі пояснення, зважаючи на Präsuppositionen українського читача. Намагалась уникати тавтологій шляхом перифразу, скорочення чи виключення.

5. Вибух на Кримському мосту: ФСБ оприлюднила нову «болгарську версію»

Москва, вочевидь, намагається звинуватити Болгарію в теракті на Кримському мосту. У країнах-членах ЄС та НАТО при згадці про «болгарську версію» зашкалюють емоції—цей вислів нагадує про дезінформацію, поширену ЦРУ у 1980-х роках, нібито болгарські та радянські спецслужби організували вбивство Папи Римського Івана Павла II в 1981 році. Так само, як і тодішні звинувачення, причетність Болгарії до підриву Кримського мосту здається насамперед пропагандистським трюком.

«Вибуховий пристрій було захоплено в рулонах поліетиленової будівельної плівки на 22 палетах загальною вагою 22770 кг і доставлено на початку серпня цього року за угодою № 02/08/2022, укладеною між ТОВ «Translogistic UA» (Київ) та компанією «Valtex Capital S.A.» (Русе), з морського порту Одеси до болгарського міста Русе. Звідти вантаж прямував до грузинського порту «Поті», — повідомили в ФСБ. Тихомир Безлов, експерт з питань безпеки аналітичного Центру вивчення демократії (Софія), має великі сумніви з цього приводу.

Увечері в неділю (9.10.2022) Путін і голова Слідчого комітету Російської Федерації Бастрикін все ще дотримувались версії, що вантажівка з бомбою виїхала з Болгарії. Однак поспішно проведене болгарською владою слідство, в якому брало участь і державне агентство з питань національної безпеки, дійшло іншого висновку. Про це оголосив в.о. прем'єр-міністра Галап Донеv у другій половині дня 11 жовтня: вантажівка, про яку згадувала Росія, ніколи не була на території Болгарії.

***Коментар:** переклад виконала за 22 хвилини, найважче було знайти еквіваленти назв установ. Через складні граматичні конструкції при перекладі вдалась до перифразу та скорочення. Це, мабуть, був найлегший текст для перекладу із запропонованих, оскільки інформація та імена були знайомими, що скоротило час роботи над перекладом.*

6. Новини з Естонії: Кая Каллас здобула перемогу на парламентських виборах

Голова естонського уряду Кая Каллас здобула впевнену перемогу на парламентських виборах. Згідно з даними виборчої комісії країни ЄС і НАТО, її ліберальна Партія реформ отримала 37 зі 101 місця в парламенті. Позаду них в рейтингу опинились дві опозиційні сили: правопопулістська Консервативна народна партія Естонії (ЕКРЕ) з 17 місцями і Центристська партія з 16 мандатами.

Високий рейтинг ЕКРЕ, ймовірно, відображає занепокоєння виборців щодо зростання витрат на життя через війну в Україні. Найменший відсоток отримала ліберальна партія Естонія 200, яка вперше буде представлена в парламенті, отримавши 14 місць у парламенті. П'яте та шосте місце посіли попередні союзники Каллас по коаліції: соціал-демократи та консервативна «Вітчизна», отримавши 9 та 8 місць відповідно.

Виборча кампанія відзначилася суперечкою щодо військової допомоги Україні. Каллас виступає за постачання зброї, натомість ЕКРЕ негативно ставиться до продовження цих поставок. Наразі обсяг військової допомоги, яку

Естонія надає Україні, складає понад один відсоток її ВВП. Це більше, ніж виділяє будь-яка інша країна з точки зору розміру її економіки.

***Коментар:** на переклад витратила 31 хвилину. Знадобився час, щоб дослідити політичні партії Естонії та як їхні назви відтворюються в українських медіа. В більшості статей фігурують переклади повних назв, але аббревіатури використовуються естонські — отже, було вирішено дотримуватись такої ж стратегії перекладу. Найбільш складно було перекласти заголовок, не втративши посилання на Естонію. В середньому на переклад, пошук інформації, редагування та вичитування статті знадобилось 28,5 хвилин. Під час роботи використовувались інтернет-ресурси, переважно сайти авторитетних ЗМІ (Європейська Правда, Суспільне.Новини, ВВС, DW українською) — в першу чергу для перевірки правопису власних назв. Подібні тексти мала змогу перекладати в рамках дисципліни «Практика перекладу», переважно на 2 курсі. Робота над експериментом була цікавою та дала змогу вкотре удосконалити свої перекладацькі навички.*

Курс 3, група 2

Студент №9

1. Показником є відданість

Усі високопосадовці Комуністичної партії є відданими прихильниками Сі. Близькі взаємини з державним і партійним лідером є визначальним критерієм для призначення нових високопоставлених політиків, чиї імена будуть оголошені лише наприкінці Народного з'їзду. Навіть зараз, коли Сі як політичний переможець може отримати все, що завгодно, зазначає Вень-Ті Сунг, політолог з Австралійського національного університету в Канберрі, «він не може бути абсолютно впевненим у відданості тих, хто його оточує».

Але така концентрація влади містить для Сі і свої недоліки. Експерт з Китаю Ван зауважує, що тепер йому бракує брандмауерів, які раніше захищали його від несподіваних критичних ситуацій. У довгостроковій перспективі це

може бути небезпечно для глави держави. Новим прем'єр-міністром має стати Лі Цянь, колишній лідер КПК в Шанхаї. Він є членом Постійного комітету Політбюро з жовтня 2022 року. Хе Ліфен, голова Державного комітету у справах розвитку і реформ, найважливішого наглядового органу за економічним розвитком у Китайській Народній Республіці, обійматиме посаду віце-президента і керівника економіки.

2. Турецький опозиційний альянс возз'єднався

Через кілька днів після свого розколу опозиційний альянс опонентів діючого президента Реджепа Таїпа Ердогана в Туреччині знову возз'єднався. Лідерка націонал-консервативної «Хорошої партії» (тур. İyi Parti) Мерал Акшенер несподівано взяла участь у зустрічі з п'ятьма іншими партіями в Анкарі, незважаючи на те, що лише 03.03.2023 року вона вийшла зі складу альянсу.

Причиною конфлікту стало питання про те, хто повинен балотуватися проти Ердогана на президентських виборах, запланованих на 14 травня. Найбільша опозиційна партія РНП («Республіканська народна партія») хотіла висунути свого лідера Кемаля Киличдароглу, і це рішення було підтримано чотирма меншими партіями. Акшенер дала зрозуміти, що не погодиться на це, оскільки, на її думку, лідер опозиції має низькі шанси на перемогу. Вона хотіла запропонувати кандидатуру доволі популярного мера Стамбула Екрема Імамоглу або мера Анкари Мансура Яваса. Обидва політики від РНП мають кращі показники в опитуваннях, ніж їхня партійна лідерка.

За даними партії «Хорошої партії», компроміс вже знайдено: Киличдароглу буде кандидатом, як і планувалося, а два мери будуть призначені віце-президентами, якщо переможуть на виборах.

3. Актуальне про Україну: Бербок лаврову: «Зупиніть цю Війну»

На зустрічі G20 міністр закордонних справ Німеччини Анналена Бербок закликала росію припинити агресивну війну проти України. Припиніть порушувати наш міжнародний порядок. Припиніть бомбардування українських

міст і мирного населення», — вимагала політик від партії «зелених» під час консультацій міністрів закордонних справ G20 у столиці Індії Нью-Делі, повідомляють джерела в делегації. Вона звернулася безпосередньо до міністра закордонних справ росії сергія лаврова. На зустрічі G20 минулого року лавров покинув засідання міністрів закордонних справ, щоб не вислуховувати критику. Бербок також висловила занепокоєння тим, що росія хоче призупинити дію договору про скорочення ядерних озброєнь «Новий старт». Вона закликала лаврова відновити діалог із США і повернутися до повного виконання договору.

Бербок також зустрілася в Нью-Делі зі своєю китайською колегою Цинь Ган. З огляду на поширення інформації про постачання китайського озброєння росії, вона наполягала на дотриманні Статуту ООН. Вона чітко дала зрозуміти, що поставка зброї або товарів, які можуть бути використані як у цивільних, так і у військових цілях, «буде підтримкою агресивної війни і порушенням міжнародного права», — підкреслила міністр після переговорів з Цинь. Як постійний член Ради Безпеки ООН, Китай повинен «відстоювати мир у всьому світі і не підтримувати агресивну війну, яка порушує міжнародне право».

4. «Жодної одностайної думки не існує»

Згідно з офіційними заявами, рішення про постачання німецьких бойових танків Leopard на конференції в Рамштайні не було прийнято. Федеральний міністр оборони Борис Пісторіус заявив, що з цього приводу «немає одностайної думки». Думка про те, що Німеччина стоїть на шляху до «закритої коаліції», є хибною. У координації з союзниками федеральний уряд ухвалить рішення «якнайшвидше». У зв'язку з цим депутат від ХДС Родеріх Кізеветтер висловився про «комунікаційну катастрофу». В інтерв'ю Deutsche Welle він заявив, що Україна не може більше чекати. Країні не вистачає солдатів і зброї.

За словами міністра оборони України Олексія Резнікова, який взяв участь у зустрічі в Рамштайні, солдати з його країни будуть тренуватися на бойових танках Leopard-2 у Польщі. Польща та інші країни ЄС і НАТО погодилися надати Україні власні танки Leopard. Однак, згідно з експортними контрактами,

спочатку це має бути схвалено федеральним урядом. Президент Європарламенту Роберта Метсола також очікує, що Україна отримає танки Leopard-2 для боротьби з росією.

5. Вибух на Кримському мосту: ФСБ опублікувала нову «болгарську версію»

Москва, очевидно, намагається звинуватити Болгарію в атаці на міст через Керченську протоку. Москва, очевидно, намагається звинуватити Болгарію в атаці на міст через Керченську протоку. У країнах-членах ЄС і НАТО емоції стрімко зростають при згадці про «болгарський слід» — цей термін нагадує про дезінформацію, поширену ЦРУ у 1980-х роках, про те, що болгарські та радянські спецслужби організували вбивство Папи Римського Іоанна Павла II у 1981 році. Так само, як тодішня болгарська версія була неправдивою, так і зараз причетність Болгарії до вибуху Кримського мосту є, в першу чергу, пропагандистським трюком.

«Вибуховий пристрій був прихований у рулонах поліетиленової будівельної плівки на 22 вантажопіддонах загальною вагою 22770 кг і був відправлений на початку серпня цього року за контрактом № 02/08/2022 між ТОВ «Транслодгістик ЮА» (м. Київ) та компанією «Балтекс Кепітал С.А.». (Русе) з морського порту Одеса до болгарського міста Русе». Тихомир Безлов, експерт з питань безпеки Центру вивчення демократії, аналітичного центру, що базується в столиці Болгарії Софії, має серйозні сумніви з цього приводу.

Увечері в неділю (9.10.2022) владімір путін і голова Слідчого комітету російської федерації александр бастрикін все ще говорили про те, що вантажівка з бомбою виїхала з Болгарії. Однак поспішно організована болгарською владою перевірка, в тому числі внутрішньою розвідувальною службою ДАНС, прийшла до іншого висновку. Про це оголосив в.о. прем'єр-міністра Галаб Донев у другій половині дня 11 жовтня: вантажівка, про яку заявляє росія, ніколи не була в Болгарії.

6. Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентських виборах

В Естонії глава уряду Кая Каллас впевнено перемогла на парламентських виборах. Згідно з даними виборчої комісії країни ЄС і НАТО, її ліберальна Партія реформ отримала 37 зі 101 місця в парламенті Таллінна. За нею йдуть дві опозиційні сили: правопопулістська консервативна народна партія Естонії (ECRE) з 17 місцями і Центристська партія з 16 місцями.

Високий рейтинг ECRE, ймовірно, відображає занепокоєння багатьох виборців зростанням вартості життя внаслідок агресивної війни росії проти України. Попередні партнери Калласа по коаліції займають інші місця: соціал-демократи (9 мандатів) та консервативна партія «Ісамаа» (ест. Батьківщина) (8).

У виборчій кампанії панувала суперечка щодо військової допомоги Україні. Каллас є переконаною прихильницею поставок зброї, в той час як ECRE виступила проти їх продовження. Військова допомога Естонії Україні наразі еквівалентна більш ніж одному відсотку її валового внутрішнього продукту. Це більше, ніж будь-яка інша країна з точки зору розміру її економіки.

***Коментар:** в цілому, на переклад кожного тексту пішла приблизно година, на деякі з них — більше. В основному проблеми виникали з перекладом імен, які а) було складно знайти українською мовою, б) про які майже немає інформації, а якщо вона є — лише оригінальною мовою. Імена посадовців країни — агресорки, а також її назву писала з маленької літери; імена залишила так, як вони звучать російською. Також були деякі проблеми із назвами партій: для того, аби їх перекласти, доводилось шукати статті українською мовою, або залишати їх в оригіналі і писати у дужках переклад/розшифровку. Використовувала статті з Вікіпедії, а також з DW—Україна. Іноді бракувало знань у політичній сфері, але загалом тексти були не критично складним.*

1. Лояльність

Усі вищі чиновники Комуністичної партії Китаю — це віддані прибічники Сі Цзіньпіна. Тісний зв'язок з главою держави та лідером партії є вирішальним критерієм для призначення нових провідних політиків, імена яких буде оприлюднено після закінчення Всекитайських зборів народних представників. Навіть зараз, коли Сі як політичний переможець може дозволити собі все, політолог Австралійського національного університету в Канберрі, Вень Ті Сун наголосив, що «Сі не до кінця довіряє лояльності свого оточення».

Така концентрація влади все ж має свої недоліки для очільника держави. Китайський експерт Ван зазначає, що наразі Сі Цзіньпіну бракує людей, які раніше захищали його від несподіваних криз. У довгостроковій перспективі це може стати небезпечним для глави держави. Новим прем'єр-міністром має стати Лі Цян, колишній керівник Комуністичної партії Китаю в Шанхаї. З жовтня 2022 року він є членом Постійного комітету Політбюро ЦК КПК. Віце-президентом і відповідальним за економіку стане Хе Ліфен, голова Державного комітету з розвитку та реформ, найважливішого наглядового органу за економічним розвитком Народної Республіки.

2. Возз'єднання опозиційного альянсу Туреччини

Через кілька днів після розколу опозиційний альянс Туреччини, який виступає проти президента Реджепа Таїпа Ердогана, знову об'єднався. Незважаючи на припинення співпраці з 3 березня 2023 року, лідерка національно-консервативної «Хорошої партії» Мераль Акшенер зустрілась з представниками п'яти інших партій в Анкарі.

Причиною непорозумінь стало питання, хто має балотуватися проти Ердогана на президентських виборах, які відбудуться 14 травня. Найбільша опозиційна партія РНП хотіла висунути кандидатуру свого лідера Кемаля Кілічдароглу, яку підтримали чотири менші партії. Акшенер, у свою чергу, дала

зрозуміти, що не підтримує такий вибір, оскільки вважає, що лідер опозиції має низькі шанси на перемогу. Вона запропонувала кандидатури популярного мера Стамбула Екрема Імамоглу або мера Анкари Мансура Яваша.

Згідно з результатами опитувань обидва політики РНП мають більшу прихильність виборців, ніж лідер їхньої партії. За словами членів «Хорошої партії» наразі знайдено компроміс: Кілічдароглу, як і планувалося, балотуватиметься у президенти, а обидва мери, за умови його перемоги на виборах, будуть призначені на посади віце-президентів.

3. Бербок звернулась до Лаврова: «Зупиніть цю війну»

На саміті G20 у столиці Індії Нью-Делі федеральна міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок закликала Росію закінчити загарбницьку війну проти України. Згідно з інформацією, наданою членами делегації на зустрічі міністрів закордонних справ, політикиня звернулася безпосередньо до міністра закордонних справ Росії Сергія Лаврова з такими словами: «Зупиніть цю війну. Припиніть порушувати міжнародний порядок. Припиніть бомбардування українських міст і мирних жителів». Варто зазначити, що на зустрічі G20 минулого року Лавров вийшов із зали засідання, не бажаючи слухати критику. Окрім того, Бербок висловила стурбованість тим, що Росія призупинить участь в угоді про скорочення ядерної зброї, відомої під назвою «Новий старт». Вона закликала Лаврова відновити діалог зі США і повернутися до повного виконання умов договору.

У Нью-Делі Бербок також зустрілася зі своїм китайським колегою Цінь Ганом. На тлі спекуляцій щодо поставок китайської зброї до Росії вона наполягала на дотриманні Статуту ООН. Після зустрічі міністерка наголосила на тому, що постачання зброї або товарів, які можуть бути використані як у цивільних, так і у військових цілях, буде розцінюватись як «підтримка агресивної війни, що порушує міжнародне право». Як постійний член Ради Безпеки ООН, Китай зобов'язаний «відстоювати мир у всьому світі» та не може «підтримувати агресивну війну, яка суперечить міжнародному праву».

4. «Єдиної думки не існує»

За офіційною інформацією, під час зустрічі у форматі «Рамштайн» рішення про поставку німецьких танків Leopard не приймалося. Федеральний міністр оборони Німеччини Борис Пісторіус заявив, що «єдиної думки» з цього приводу немає, а судження про те, що Німеччина стоїть на заваді «закритій коаліції», помилкове. За погодженням із союзниками Федеральний уряд прийме рішення про поставку танків «якомога швидше». Депутат від ХДС Родеріх Кізеветтер також висловився щодо процесу ухвалення рішень, назвавши його «комунікаційною катастрофою». У коментарі для Deutsche Welle він зазначив, що Україна не може більше чекати. У країні закінчилися солдати та зброя.

За словами міністра оборони України Олексія Резнікова, який був присутній на зустрічі «Рамштайн», українські військові навчатимуться на танках Leopard 2 у Польщі. Польща та інші країни ЄС і НАТО погодилися передати Україні власні танки Leopard. Однак, відповідно до експортних контрактів, спершу це має дозволити Федеральний уряд Німеччини. Президентка Європарламенту Роберта Мецола припускає, що Україна все ж отримає танки Leopard 2.

5. Вибух на Кримському мосту: ФСБ оприлюднила нову знахідку «болгарського сліду»

Москва явно намагається звинуватити Болгарію у причетності до вибуху на Керченському мосту. Розмови про «болгарські сліди» в країні, яка є членом ЄС і НАТО, здійняли хвилю обурень, адже цей термін нагадує дезінформацію, поширену ЦРУ у 1980-х роках про те, що болгарські та радянські спецслужби організували замах на вбивство Папи Римського Івана Павла II у 1981 році. Тоді участь Болгарії у вчиненні злочину виявилася фальсифікацією, тож причетність країни до вибуху на Кримському мосту також виглядає передусім пропагандистською операцією.

У ФСБ зазначили, що вибуховий пристрій був захований у рулонах будівельної поліетиленової плівки на 22 піддонах загальною вагою 22770 кг. На

початку серпня поточного року згідно з контрактом № 02.08.2022 між «Транслогістик UA» (Київ) та «Baltex Capital S.A.» (Русе) вантаж відправили з Одеського морського порту в болгарське місто Русе. Звідти його доправили до грузинського порту Поті. Тіхомір Безлов, експерт із безпеки «Think Tanks Center for the Study of Democracy» в столиці Болгарії Софії, має серйозні сумніви щодо цього.

У неділю ввечері (9.10.2022) Володимир Путін і голова Слідчого комітету РФ Олександр Бастрикін заявили, що вантажівка з вибухівкою виїхала з Болгарії. Однак розслідування, проведене болгарською владою, включно з внутрішньою розвідкою DАNS, дійшло до іншого висновку. Виконуючий обов'язки прем'єр-міністра Гириб Донеv повідомив про це 11 жовтня і наголосив: «Зазначена Росією вантажівка ніколи не була в Болгарії».

6. Естонія: партія Каї Каллас перемогла на парламентських виборах

На парламентських виборах в Естонії перемогла партія прем'єр-міністерки Каї Каллас. За даними виборчої комісії країни-члена ЄС і НАТО, її економічно-ліберальна реформаторська партія отримала 37 зі 101 місць у парламенті Таллінна. Друге та третє місце посіли опозиційні сили: правопопулістська Естонська консервативна народна партія (EKRE), що отримує 17 місць, та лівоцентристська партія з 16 мандатами.

Високі показники EKRE відображають ніщо інше як занепокоєння багатьох виборців щодо зростання прожиткового мінімуму, у зв'язку із загарбницькою війною Росії проти України. Справжнім переможцем стала ліберальна партія «Естонія 200», яка вперше виборола аж 14 місць у парламенті. Далі слідують колишні партнери Каллас по коаліції: соціал-демократи (9 місць) і консервативна партія «Isamaa» («Вітчизна») (8).

Виборча кампанія відзначилась суперечкою про військову допомогу Україні. Каллас є рішучою прихильницею поставок зброї, тоді як Консервативна Народна партія Естонії виступала проти їх продовження. Військова допомога Естонії Україні наразі еквівалентна понад одному відсотку валового

внутрішнього продукту. Це більше, ніж підтримка будь-якої іншої країни з огляду на розмір її економіки.

Коментар: на переклад кожного тексту я витратила в середньому 40-50 хв. У процесі перекладу я можу виділити дві основні проблеми: переклад реалій (імена політиків, назви партій, органів влади у різних країнах і т.д). У таких випадках я, як правило, послуговуюсь перекладами в українських ЗМІ. Іноді для того, щоб краще зрозуміти сенс речення, читаю додаткову інформацію про організацію влади у певній країні (у нашому випадку про Китай), а також персоналії незнайомих мені політиків, особливу увагу звертаю на їхні імена та їх переклад; над перекладом деяких речень я працюю довше, адже іноді існує потреба у перестановці певних елементів речення з метою уникнення тавтологій та надання реченню, так би мовити «природного» звучання у перекладі. Іноді одне велике речення перевантажене інформацією, тоді його варто розділити на два. Іноді навпаки, для кращої зв'язності тексту, я об'єдную два речення в одне. У певних випадках доводиться розширювати речення, для того, щоб суть була зрозуміла українському читачу (наприклад, текст 4, речення про «комунікаційну катастрофу»). Тексти такого типу з німецької ми перекладали на заняттях з практики перекладу на 2 та 3 курсі, і практики перекладу сучасних суспільно-політичних текстів.

Курс 3, група 2

Студент №11

1. Лояльність як мірило відносин

Усі найвищі чиновники Комуністичної партії Китаю—це віддані прихильники Сі Цзіньпіня. Тісний зв'язок з главою держави та лідером партії є вирішальним критерієм для новообраної верхівки, чий імена було оприлюднено після закінчення Всекитайських зборів народних представників. Навіть зараз, коли Сі Цзіньпін може дозволити собі як політичний переможець робити все, Вень Ті Сун, політолог Австралійського національного університету в Канберрі, наголосив, що «президент не повністю довіряє лояльності людей зі свого кола».

Однак така концентрація влади в одних руках також має негативні сторони для Сі. Китайський експерт Ван зазначає, що наразі голові КНР бракує людей, які раніше захищали його від несподіваних криз. Це може стати небезпечним в довгостроковій перспективі для державного керівника. Новим прем'єр-міністром має стати Лі Цян, колишній керівник Комуністичної партії Китаю в Шанхаї. З жовтня 2022 року він є членом Постійного комітету Політбюро ЦК КПК. Віцепрезидентом і відповідальним за економіку було призначено Хе Ліфена, голову Державного комітету з розвитку та реформ, найважливішого наглядового органу за економічним розвитком Китайської Народної Республіки.

2. Возз'єднання опозиційного альянсу Туреччини

Опозиційний альянс Туреччини, який виступає проти президента Реджепа Тайїпа Ердогана, через кілька днів після свого розколу знову об'єднався. 3 березня 2023 року несподівано відбувалася зустріч лідерки національно-консервативної «Хорошої партії» Мераль Акшенер з представниками п'ятих інших партій в Анкарі попри вихід першої із домовленостей про співпрацю.

Причиною непорозумінь стало суперництво між тим, хто має балотуватися проти Ердогана на запланованих (14.05.2023) президентських виборах. Найбільша опозиційна партія Республіканська народна партія (РНП) хотіла висунути свого партійного лідера Кемалья Кілічдароглу, це підтримали також чотири менші партії. Тоді як Акшенер вважає це рішення неправильним, тому що лідер опозиції має низькі шанси на перемогу. Вона пропонувала висунути в кандидати популярного мера Стамбула Екрема Імамоглу або мера Анкари Мансура Яваса. Відповідно до опитувань обидва політики РНП мають більшу прихильність виборців, ніж Кемаль Кілічдароглу.

За наданими «Хорошою партією» даними, наразі знайдено компроміс: Кілічдароглу має бути висунутий кандидатом, як і планувалося, а обидва мери, якщо виграють вибори, мають бути призначені віце-президентами.

3. Актуальна ситуація в Україні: Бербок звернулася до Лаврова: «Зупиніть цю війну»

На саміті G-20 міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок закликала Росію закінчити загарбницьку війну проти України. «Зупиніть цю війну. Припиніть руйнувати міжнародний порядок. Припиніть бомбардування українських міст і мирних жителів»—вимагала, згідно з інформацією від наближених осіб, політикиня з партії «Союз 90/Зелені» на зустрічах міністрів закордонних справ G-20 у столиці Індії Нью-Делі. Вона звернулася безпосередньо до міністра закордонних справ росії сергія лаврова. Минулого року на саміті G-20 лавров вийшов із зали засідання міністрів закордонних справ, не бажаючи слухати критику. Окрім того, Бербок висловила стурбованість тим, що росія призупинить дію договору «Новий старт» щодо скорочення ядерної зброї. Вона закликала лаврова відновити діалог зі США і повернутися до повного виконання договору.

У Нью-Делі Бербок також зустрілася зі своїм китайським колегою Цінь Ганом. На тлі спекуляцій щодо поставок китайської зброї до Росії вона наполягала на дотриманні Статуту ООН. Після зустрічі міністерка дала зрозуміти, що постачання зброї або товарів, які можуть бути використані як у цивільних, так і у військових цілях, буде розцінюватися як «підтримка загарбницької війни, яка суперечить міжнародному праву». Перед Китаєм, як постійним членом Ради Безпеки ООН, стоїть завдання «відстоювати мир у всьому світі та не підтримувати загарбницьку війну, яка порушує міжнародне право».

4. «Єдиної думки не існує»

За офіційною інформацією, під час зустрічі у форматі «Рамштайн» рішення про поставку основних німецьких танків Leopard не було ухвалене. Міністр оборони Німеччини Борис Пісторіус заявив, вони не дійшли до «єдиної думки» з цього приводу. Однак враження, що Німеччина стоїть на заваді «закритій коаліції», помилкове. Після погодження із союзниками федеральний уряд Німеччини

приймає рішення «якомога швидше». У зв'язку з цим депутат від ХДС Родеріх Кізеветтер висловився про «комунікаційну катастрофу». Він повідомив Deutsche Welle, що Україна не може більше чекати. У неї закінчуються як зброя, так і військові.

За словами міністра оборони України Олексія Резнікова, який був присутній на зустрічі «Рамштайн», українські військові будуть навчатися на основних бойових танках Leopard 2 у Польщі. Польща й інші країни ЄС та НАТО погодилися надати Україні власні танки Leopard. Однак, відповідно до експортних контрактів, спочатку це повинен затвердити федеральний уряд Німеччини. Президентка Європарламенту Роберта Мецола припускає, що у якості підтримки у війні проти росії Україна все ж таки отримає танки Leopard

5. Вибух на Кримському мосту: ФСБ оприлюднила нову знахідку «болгарської причетності»

Москва явно намагається звинуватити Болгарію у вибуху на мості, який проходить через Керченську затоку. У країні-члені ЄС і НАТО емоції швидко беруть гору, коли говорять про «болгарську причетність», адже цей термін нагадує дезінформацію, поширену ЦРУ у 1980-х роках про те, що болгарські та радянські спецслужби організували спробу вбивства Папи Римського Івана Павла II у 1981 році. Подібно до того, як тодішні «сліди» Болгарії були фальшивими, її причетність до вибуху на Кримському мосту також виглядає передусім пропагандистською операцією.

Як зазначили у ФСБ: «На початку серпня поточного року за контрактом №02.08.2022 між «Транслогістик UA» (Київ) та «Baltex Capital S.A.» (Русе) вибуховий пристрій, захований у рулонах будівельної поліетиленової плівки на 22 піддонах загальною вагою 22770 кг був відправлений з Одеського Морського Порту в болгарське місто Русе.» Звіди його доправили до грузинського порту Поті. Тіхомір Безлов, експерт із безпеки «Think Tanks Center for the Study of Democracy» в столиці Болгарії Софії, має серйозні сумніви щодо цього.

У неділю ввечері (9.10.2022) володимир путін і голова Слідчого комітету рф олександр бастрикін розповіли про те, що вантажівка з бомбою виїхала з Болгарії. Однак поспішне розслідування, проведене болгарською владою, включно з внутрішньою розвідкою DАNS, прийшло до іншого висновку. Виконуючий обов'язків прем'єр-міністра Галап Донеv повідомив про це вдень 11 жовтня: «Названа Росією вантажівка ніколи не була в Болгарії».

6. Естонія: Кая Каллас перемогла на парламентських виборах

На парламентських виборах в Естонії перемогу здобула прем'єр-міністерка Кая Каллас. За даними виборчої комісії країни ЄС і НАТО, її економічно-ліберальна реформаторська партія отримала 37 зі 101 місць у парламенті. Далі у Рійгікогу пройшли дві опозиційні сили: правопопулістська Консервативна народна партія Естонії (КНПЕ) з 17 місцями та ліва Центристська партія з 16 місцями.

Значні досягнення КНПЕ, ймовірно, відображають ніщо інше як занепокоєння багатьох виборців щодо зростання прожиткового мінімуму в умовах загарбницької війни росії проти України. Справжнім переможцем стала ліберальна партія «Естонія 200», яка вперше буде представлена в парламенті 14 місцями. Після Каллас ідуть минулі партнери по коаліції: соціал-демократи (9 місць) і консервативна партія «Союз Вітчизни і Res Publika» (8).

Виборча кампанія відзначилась розбіжністю думок з приводу військової допомоги Україні. Каллас є рішучою прихильницею поставок зброї, тоді як Консервативна Народна партія Естонії виступала проти їх продовження. Військова допомога Естонії Україні наразі дорівнює понад одному відсотку ВВП. Це більше, ніж підтримка будь-якої іншої країни з точки зору розміру її економіки.

***Коментар:** На переклад одного тексту я витратила від 25 до 40 хвилин. Кожен текст містив реалії держав, тому, аби виконати правильний переклад, я постійно звірялась з назвами/іменами у Вікіпедії та на сайтах новин. Звичайно, деяких назв чи імен не було в українському перекладі, тому я намагалась*

перекласти такі реалії відповідно до сенсу (імена—по звучанню вихідною мовою). Також перевіряла у Duden Wörterbuch слова, які мали різні значення. Тексти містили деколи закручені речення, тому потрібно було по декілька разів перечитувати повністю абзац, і довго обмірковувати, як правильно сформулювати їх українською. З соціально-політичними текстами (новинами) ми працювали на дисциплінах «Соціально-політичний переклад», а також «Практика перекладу першої мови (німецька)».

Курс 4, група 1

Студент №12

1. Лояльність — новий стандарт

Усі високопосадовці Комуністичної партії є відданими прихильниками Сі Цзіньпіна. Тісний зв'язок з державним і партійним лідером — це вирішальний критерій для нових призначень високопоставлених політиків, імена яких оголошуються лише наприкінці Всенародного конгресу народних представників. Навіть зараз, коли Сі має можливість дозволяти собі все як переможець в політичній грі, Вен-Ті Сун, політолог з Австралійського національного університету в Канберрі, наголошує, що «він не повністю довіряє лояльності людей у своєму оточенні». Однак така концентрація влади має свої недоліки для Сі. Китайський експерт Ван вказує на те, що тепер йому не вистачає брандмауерів, які раніше захищали його від несподіваних криз. У довгостроковій перспективі це може бути небезпечно для глави держави. Новим прем'єр-міністром має стати Лі Цянь, колишній лідер КПК в Шанхаї. Він вже знаходиться в Постійному комітеті Політбюро з жовтня 2022 року. На посаду віцепрезидента і відповідального за економіку обрано Хе Ліфенга, голову Державної комісії з розвитку та реформ - найважливішого органу управління економічним розвитком Народної Республіки.

2. Турецька опозиційна коаліція знову возз'єдналася

Через кілька днів після розколу опозиційний альянс проти президента Реджепа Таїпа Ердогана в Туреччині знову возз'єднався. Лідерка націонал-консервативної

партії «Іуі» Мерал Аксьонер несподівано взяла участь у зустрічі з п'ятьма іншими партіями в Анкарі, хоча вона вийшла з альянсу 3 березня 2023 року.

Причиною зустрічі стало питання про те, хто повинен балотуватися проти Ердогана на президентських виборах, запланованих на 14 травня. Найбільша опозиційна партія СНР хотіла, щоб її лідер Кемаль Кілічдароглу балотувався, і його підтримали чотири менші партії. Аксьонер дала зрозуміти, що не підтримає цього, оскільки, на її думку, лідер опозиції має низькі шанси на перемогу. Вона хотіла висунути популярного мера Стамбула Екрема Імамоглу або мера Анкари Мансура Яваса.

Обидва політики від СНР мають кращі показники в опитуваннях, ніж їхній партійний лідер. За даними партії «Іуі», наразі компроміс знайдено: Кілічдароглу буде висунутий кандидатом, як і планувалося, а обидва мери будуть призначені віцепрезидентами, у разі перемоги на виборах.

3. Українські новини: Бербок — Лаврову: «Припиніть цю війну»

Міністр закордонних справ Німеччини Анналена Бербок на зустрічі G20 закликала Росію припинити агресивну війну проти України. «Зупиніть цю війну. Припиніть порушення нашого міжнародного порядку. Припиніть бомбардування українських міст і мирних жителів», — закликала політикиня «зелених» під час консультацій міністрів закордонних справ G20 у столиці Індії Нью-Делі, повідомляють джерела. Вона звернулася безпосередньо до міністра закордонних справ Росії Сергія Лаврова. На торішній зустрічі G20 Лавров покинув засідання міністрів закордонних справ, щоб не вислуховувати критику. Бербок також висловила стурбованість тим, що Росія хоче призупинити дію договору про скорочення ядерних озброєнь «Новий старт». Вона закликала Лаврова відновити діалог зі США і повернутися до повного виконання договору.

Бербок також зустрілася зі своїм китайським колегою Цинь Ганом у Нью-Делі. З огляду на спекуляції щодо поставок китайських озброєнь до Росії, вона наполягала на дотриманні Статуту ООН. Вона чітко дала зрозуміти, що постачання зброї або товарів, які можуть бути використані як у цивільних, так і у військових цілях, «буде підтримкою агресивної війни в порушення

міжнародного права», — підкреслила міністерка за підсумками переговорів з Цинь. Як постійний член Ради Безпеки ООН, Китай має завдання «відстоювати мир у всьому світі та не підтримувати агресивну війну в порушення міжнародного права».

4. «Немає єдиної думки»

Згідно з офіційними заявами, на конференції в Рамштайні не було прийнято жодного рішення про постачання німецьких бойових танків Leopard. Федеральний міністр оборони Борис Пісторіус заявив, що з цього питання «не було одностайної думки». Враження, що Німеччина стоїть на шляху «об'єднаної коаліції», було хибним. Після консультацій з союзниками федеральний уряд прийме рішення «якнайшвидше». У зв'язку з цим депутат від ХДС Родеріх Кізеветтер заговорив про «комунікаційну катастрофу». В інтерв'ю Deutsche Welle він заявив, що Україна не може більше чекати. У країні не вистачає солдатів і зброї.

За словами міністра оборони України Олексія Резнікова, який був присутній на зустрічі в Рамштайні, українські солдати будуть тренуватися на бойових танках Leopard 2 в Польщі. Польща та інші країни ЄС і НАТО домовилися про надання Україні власних танків «Леопард». Однак, згідно з експортними угодами, спочатку це має бути схвалено урядом Німеччини. Президентка Європарламенту Роберта Мецола припускає, що Україна також отримає танки Leopard 2 для боротьби у війні проти Росії.

5. Вибух на Кримському мосту: ФСБ публікує нову болгарську версію

Москва вочевидь намагається звинуватити Болгарію в теракті на мосту через Керченську протоку. У країн-членів ЄС і НАТО емоції швидко зашкалюють, коли мова йде про «болгарський слід», адже цей термін нагадує той, який використовувало ЦРУ у 1980-х роках.

ЦРУ у 1980-х роках стверджувало, що болгарські та радянські спецслужби організували вбивство Папи Івана Павла II у 1981 році. Так само як тодішня болгарська версія була фальшивою, причетність Болгарії до вибуху на

Кримському мосту видається насамперед пропагандистським трюком. Вибуховий пристрій був захований у рулонах поліетиленової будівельної плівки на 22 палетах загальною вагою 22770 кг і був відправлений з морського порту Одеси до болгарського міста Русе на початку серпня цього року за контрактом № 02/08/2022 між компаніями «Транслогістик УА» (Київ) і «Балтекс Капітал» (Русе). Звідти його перевезли до грузинського порту Поті, додали у ФСБ. Тихомир Безлов, експерт з питань безпеки Центру вивчення демократії, аналітичного центру, що базується в столиці Болгарії Софії має великі сумніви з цього приводу.

У неділю ввечері (9.10.2022) Володимир Путін і голова Слідчого комітету Російської Федерації Алескандр Бастрикін продовжували стверджувати, що вантажівка з бомбою виїхала з Болгарії. Поспішно скликане розслідування болгарською владою, в тому числі владою, в тому числі внутрішньою розвідувальною службою ДАНС, дійшло іншого висновку. Про це оголосив прем'єр-міністр Галап Донев у другій половині дня 11 жовтня: «Вантажівка, згадана Росією, ніколи не була в Болгарії».

6. Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентських виборах

В Естонії глава уряду Кая Каллас впевнено перемогла на парламентських виборах. Її ліберальна Партія реформ отримала 37 зі 101 місця в парламенті в Таллінні, згідно з даними виборчої комісії країни ЄС і НАТО. За ними йдуть дві опозиційні сили: правопопулістська Естонська консервативна народна партія (ЕКНП) з 17 місцями і лівоцентристська Центристська партія з 16 місцями. Високий результат ЕКНП, ймовірно, відображає занепокоєння багатьох виборців зростанням вартості життя через агресивну війну Росії проти України. Найбільшим переможцем стала ліберальна партія Есті 200, яка вперше буде представлена в парламенті з 14 місцями. За нею йдуть попередні партнери Каллас по коаліції: соціал-демократи (9 місць) і консервативна партія «Ісамаа» (8).

У виборчій кампанії домінувала суперечка щодо військової допомоги Україні. Каллас є рішучим прихильником поставок зброї, в той час, як ЕКНП

виступав проти їх продовження. Військова допомога Естонії Україні наразі еквівалентна більш ніж одному відсотку її валового внутрішнього продукту. Це більше, ніж будь-яка інша допомогла від країни з точки зору розміру її економіки.

Коментар: на переклад витратила приблизно 3 год. Основна складність була в перекладі імен. Користувалася онлайн словниками, машинним перекладом та ChatGPT для пошуку інформації.

Курс 4, група 1

Студент №13

1. Мірилом є вірність

Усі високопоставлені чиновники Комуністичної партії є відданими прихильниками Сі. Тісний зв'язок із державним і партійним лідером є вирішальним критерієм для призначення нових політичних лідерів, імена яких будуть оголошені лише наприкінці Народного конгресу. Навіть зараз, коли Сі як політичний переможець може зробити все, наголошує Вень-Ті Сунг, політолог з Австралійського національного університету в Канберрі, «він не повністю довіряє оточуючим».

Але така концентрація влади також має свої недоліки для Сі. Фахівець з Китаю Ван зазначає, що йому зараз бракує брандмауерів, які раніше захищали його від несподіваних криз. Це може бути небезпечним для глави держави в довгостроковій перспективі. Новим прем'єр-міністром має стати Лі Цян, колишній голова КПК у Шанхаї. З жовтня 2022 року він є членом Постійного комітету Політбюро. Планується, що Хе Ліфен, голова Державної комісії з питань розвитку та реформ, найважливішого наглядового органу за економічним розвитком Народної Республіки, стане віце-президентом і відповідальним за економіку.

Коментар: труднощі із перекладом власних назв та партій; СНР— Республіканська народна партія (РНП).

2. Турецький опозиційний альянс возз'єднався

Через кілька днів після розколу опозиційний альянс проти президента Реджепа Таїпа Ердогана на даний момент знову об'єднався в Туреччині. Лідерка національно-консервативної партії Іуї Мерал Акшенер несподівано відвідала зустріч з п'ятьма іншими партіями в Анкарі, хоча припинила співпрацю лише 3 березня 2023 року.

Причиною суперечки стало питання про те, хто має балотуватися проти Ердогана на запланованих на 14 травня президентських виборах. Найбільша опозиційна партія РНП хотіла висунути свого партійного лідера Кемалю Кілічдароглу. Партію підтримали чотири менші партії. Акшенер дала зрозуміти, що не підтримує це, оскільки вважає, що лідер опозиції має низькі шанси на перемогу. Вона хотіла висунути популярного мера Стамбула Екрема Імамоглу або мера Анкари Мансура Яваса.

Обидва політики РНП показують кращі результати опитувань, ніж їхній лідер партії. За словами партії Ії, наразі знайдено компроміс: Кілічдароглу має бути висунутий в кандидати, як і планувалося, а обидва мери мають бути призначені віце-президентами, у разі перемоги на виборах.

3. Новини про Україну: Бербок звернулася до Лаврова: «Зупиніть цю війну»

Міністр(-ка) закордонних справ Анналене Бербок закликала Росію на зустрічі G20 (Великої двадцятки) припинити агресивну війну проти України. «Зупиніть цю війну. Зупиніть порушення міжнародного порядку. Зупиніть обстріли українських міст та цивільних осіб», заявила політик з партії Зелених на зустрічі міністрів закордонних справ G20 в столиці Індії, Нью-Делі, за даними делегаційних джерел. Вона звернулася безпосередньо до міністра закордонних справ Росії Сергія Лаврова. На зустрічі G20 минулого року Лавров покинув зал, щоб уникнути критики. Бербок також висловила занепокоєння тим, що Росія планує призупинити виконання договору «Новий старт» зі зменшення ядерної

зброї. Вона закликала Лаврова відновити діалог зі США та повернутися до повного виконання договору.

Бербок також зустрілася зі своїм китайським колегою Цінь Ганом в Нью-Делі. При цьому вона наполягла на дотриманні Уставу ООН у зв'язку з чутками про китайські поставки зброї до Росії. Вона заявила, що поставки зброї або товарів, які можуть бути використані як цивільні, так і військові, «були б підтримкою військової агресії, яка порушує міжнародне право», - підкреслила міністр після розмови з Ціном/Цінем. Як постійний член Ради Безпеки ООН, Китай має обов'язок «боротися за світовий мир і не підтримувати військову агресію, яка порушує міжнародне право».

4. Немає єдиної думки / Немає єдиного погляду на ситуацію

Рішення щодо поставки німецьких танків «Leopard» не було прийняте на конференції в Рамштайні, як стверджують офіційні джерела. Міністр оборони Борис Пісторіус заявив, що немає «єдиного погляду/єдиної думки» на це питання. Враження, що Німеччина перешкоджає «закритій коаліції», є неправильним. Узгоджуючись з союзниками, уряд Німеччини прийме рішення «якнайшвидше». Депутат від ХДС Родеріх Кізеветтер висловився про це як про «комунікаційну катастрофу». Він заявив німецькому DW (Deutsche Welle—німецька державна радіостанція), що Україна не може більше чекати. У країні закінчуються бійці та зброя.

За даними українського міністра оборони Олексія Резнікова, який брав участь у засіданні в Рамштайні, солдати його країни будуть навчатися керувати камуфльованими військовими машинами Leopard-2 в Польщі. Польща та деякі інші країни ЄС та НАТО погодилися надати Україні свої власні танки Leopard. Проте, згідно з договорами про експорт, для цього спочатку мусить бути отримана згода уряду Німеччини. Голова Європейського парламенту Роберта Мецола вважає, що Україна також отримає танки Leopard-2 для підтримки війни проти Росії.

5. Вибух на Кримському мосту: ФСБ публікує нову «болгарську зачіпку»

Москва явно намагається притягнути Болгарію до нападу на Керченський міст. У країні-членкині ЄС і НАТО емоції зашкалюють, коли говорять про «болгарські сліди» — цей термін нагадує дезінформацію, поширену ЦРУ у 1980-х роках про те, що болгарські та радянські спецслужби організували вбивство Папи Римського Іоанна Павла II в 1981 році. Подібно до того, як тодішня болгарська версія була неправдивою, причетність Болгарії до вибуху на Кримському мосту також виглядає насамперед пропагандистською акцією.

«Вибуховий пристрій був захований у рулонах будівельної поліетиленової плівки на 22 піддонах загальною вагою 22770 кг і був поставлений на початку серпня поточного року за контрактом № 08.02.2022 між «Транслогістик UA» (Київ) та «Baltex Capital S.A.» (Русе) відправляється з Одеського морського порту в болгарське місто Русе. Звідти його доправили до грузинського порту Поті, продовжили у ФСБ. Тихомир Безлов, експерт із безпеки Центру аналітичних центрів з вивчення демократії в столиці Болгарії Софії, має серйозні сумніви з цього приводу.

У неділю ввечері (9 жовтня 2022 року) Володимир Путін і голова Слідчого комітету РФ Алескандр Бастрікін розповіли про те, що вантажівка з бомбою виїхала з Болгарії. Однак поспішне розслідування, проведене болгарською владою, включно з внутрішньою розвідкою Державним агенством з національної безпеки ДАНБ (ДАНС), прийшло до іншого висновку. Виконуючий обов'язки прем'єр-міністра Галап Донеv зробив це вдень 11 жовтня. відомо: Названа Росією вантажівка ніколи не була в Болгарії.

6. Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентських виборах

На парламентських виборах в Естонії перемогла прем'єр-міністр (-ка) Кая Каллас. За даними виборчої комісії країни ЄС і НАТО, ваша економічно-ліберальна реформаторська партія отримала 37 зі 101 місць у парламенті Таллінна. За ними дві опозиційні сили: правопопулістська Естонська консервативна народна партія (EKRE- Eesti Konservatiivne Rahvaerakond) з 17

місцями та лівоцентристська партія Центру з 16 місцями. Сильні показники ЕКНП можуть відображати занепокоєння багатьох виборців щодо зростання вартості життя в умовах, коли триває агресійна війна Росії в Україні. Найбільше місць здобула ліберальна партія Eesti 200 («Естонія 200»), яка вперше буде представлена в парламенті з 14 місцями. Далі йдуть попередні партнери Каллас по коаліції: соціал-демократи (9 місць) і консервативна партія Isamaa («Батьківщина»).

Виборча кампанія ознаменувалася суперечкою стосовно військової допомоги Україні. Каллас є рішучою прихильницею поставок зброї, тоді як ЕКНП виступала проти продовження такої програми. Військова допомога Естонії Україні наразі становить більше одного відсотка від ВВП. Це більше, ніж у будь-якої іншої країни, виміряної за розміром її економіки./Це найбільший відсоток виділений на допомогу, ніж у будь-якої іншої країни, якщо порівнювати за розміром їхніх економік.

Коментар: переклад зайняв близько 2 годин. Труднощі із перекладом власних назв та установ. Державна агенція Національна сигурност — ДАНС - Staatliche Agentur für Nationale Sicherheit (DANS) - Державне агентство з національної безпеки (DANS). *Wladimir Putin* переклала як *Владімір Путін* — наразі так перекладають у новинах ТСН, щоб зробити різницю між *Володимиром* та *Владіміром*. Переклад текстів зайняв близько двох годин. Послугувалася перекладачами *Deepl*, *Google Translate*, *Reverso Context*. Деякі речення краще перекладає *Deepl*, деякі — *Google Translate*, але у будь-якому випадку після цього переклад потрібно вичитувати самостійно. Бо назви партій та установ перекладають електронні перекладачі неправильно. Також користувалася *Google* та *Wikipedia*, щоб перевірити назви тих самих партій та установ, написання імен та статі осіб, щоб утворити фемінітиви, де потрібно. Виникли труднощі із перекладом прізвища *Xi*, імені *Wen-Ti Sung*, прізвища *Wang*, *Li Qiang*, *He Lifeng*, назви установ. *Spitzenpolitiker*—політичні лідери, перекладач пропонував «*топ-політики*». Такі слова як *Народний конгрес* та *Комуністична партія* вимагали перевірки правопису. Також було складно

відтворити назви політичних партій в Естонії. Взагалі, текст про Естонію був найскладнішим, так як там йшлося про відсотки та розподіл мандатів у парламенті.

Курс 4, група 1

Студент №14

1. Довіра має високу планку

Усі високопоставлені чиновники Комуністичної партії вважаються відданими послідовниками Сі Цзіньпіна. Тісний зв'язок із лідером держави та партії — це вирішальний критерій щодо призначення нових провідних політиків, імена яких будуть оголошені лише наприкінці з'їзду представників Народного конгресу. Навіть зараз, коли Сі, як політичному переможцю, абсолютно все може зійти з рук, «він не до кінця впевнений у вірності свого оточення», — зазначає Вень-Ті Сунг, політолог з Австралійського національного університету в Канберрі.

Проте така концентрація влади має і свої негативні аспекти для Сі. Ван, експерт із Китаю, вважає, що тепер Цзіньпін позбавлений так званих «брандмауерів», тобто захисту від несподіваних криз, який був у нього раніше. У довгостроковій перспективі це може бути достатньо небезпечно для глави держави. Новим прем'єр-міністром має стати Лі Цян, колишній лідер КПК (Комуністична партія Китаю) у Шанхаї, а з жовтня 2022 року — член Постійного комітету Політбюро. На посаду віцепрезидента та керівника економіки планується Хе Ліфен, голова Державного комітету з розвитку та реформ, найважливішого наглядового органу з питань економічного розвитку Китайської Народної Республіки.

2. Турецький опозиційний альянс возз'єднався

Через кілька днів після розколу опозиційний альянс проти президента Реджепа Тайіпа Ердогана в Туреччині знову возз'єднався. Лідерка націонал-консервативної партії «Хороша партія» (тур. «İYİ Parti»), Мерал Акшенер, неочікувано взяла участь у зустрічі з п'ятьма іншими партіями в Анкарі, попри те, що вона припинила співпрацю з ними лише 3 березня 2023 року.

Причиною суперечки стало питання того, хто ж висуватиме свою кандидатуру проти Ердогана на президентських виборах, призначених на 14 травня. Представники найбільшої опозиційної партії РНП (Республіканська народна партія) хотіли, щоб балотувався їхній лідер, Кемаль Кілічдароглу, а його у такий спосіб підтримали б чотири менші партії. Проте Акшенер відразу дала зрозуміти, що не схвалює цю ідею, оскільки, на її думку, у лідера опозиції низькі шанси на перемогу. Вона запропонувала висунути кандидатуру популярного мера Стамбула, Екрема Імамоглу, або мера Анкари — Мансура Яваша.

Згідно з результатами опитувань, обидва політики від РНП мають кращі показники, ніж їхній партійний лідер. І за даними партії «Хороша партія», компроміс уже знайдено: Кілічдароглу буде висунуто кандидатом, як і планувалося, а обох мерів призначать віцепрезидентами у разі перемоги на виборах.

3. Новини України: МЗС Німеччини Анналена Бербок закликає МЗС Росії Сергія Лаврова «припинити війну в Україні»

Міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок на зустрічі міжнародного форуму G20 («Велика двадцятка») закликала Росію припинити військову агресію проти України. «Зупиніть цю війну. Досить порушувати наш міжнародний лад. Припиніть бомбити українські міста та вбивати мирних жителів», — звернулася із закликом політична діячка, членкиня партії Союз 90/Зелені, на зустрічі глав міністрів закордонних справ G20 у столиці Індії Нью-Делі, повідомляють джерела в делегації. Вона адресувала свої слова безпосередньо міністру закордонних справ Росії Сергію Лаврову. На тогорічному саміті G20 Сергій Лавров покинув засідання міністрів закордонних справ, аби не вислуховувати критику у свою сторону. Анналена Бербок також висловила стурбованість із приводу того, що Росія хоче призупинити дію свого договору із США про скорочення стратегічних наступальних озброєнь «New START» (СНО-III). Вона заохочувала Лаврова відновити діалог із США та повернутися до повноцінного виконання угоди.

Бербок також зустрілася зі своїм китайським колегою Цінь Ганом у Нью-Делі. З цієї нагоди вона наголосила на дотриманні Статуту ООН у зв'язку зі спекуляціями щодо постачання китайської зброї до Росії. Вона чітко дала зрозуміти, що постачання зброї або товарів, які можуть бути використані як у цивільних, так і у військових цілях, «буде вважатися підтримкою агресивної війни, яка порушує міжнародне право», — підкреслила Анналена Бербок після переговорів із Цінь Ганом. За її словами, як постійний член Ради Безпеки ООН, Китай зобов'язаний «відстоювати мир у всьому світі та не підтримувати агресивну війну, яка порушує міжнародне право».

4. «Не вдалося досягти єдиної позиції»

Рішення про постачання німецьких основних бойових танків Leopard («Леопард») не було ухвалено на дипломатичній зустрічі міністрів оборони у форматі «Рамштайн», згідно з офіційними заявами. Федеральний міністр оборони Борис Пісторіус заявив, що у цьому питанні не вдалося досягти «єдиної позиції». За його словами, враження, наче б то Німеччина стоїть на шляху «об'єднаної коаліції», помилкове. У координації зі своїми союзниками федеральний уряд Німеччини ухвалить рішення «якнайшвидше». У зв'язку з цим, Родеріх Кізеветтер, депутат від ХДС (Християнсько-демократичний союз), зауважив про так звану «комунікаційну невдачу». В інтерв'ю з німецьким громадським ЗМІ «Deutsche Welle» він заявив, що Україна не може більше чекати, там уже не вистачає ні солдатів, ні зброї.

За словами міністра оборони України Олексія Резнікова, який був присутній на зустрічі у форматі «Рамштайн», навчання українських військових на бойових танках Leopard розпочнеться в Польщі. Сама ж Польща та інші країни-члени НАТО і ЄС домовилися про надання Україні власних танків Leopard. Проте згідно з експортними угодами, спочатку це має бути схвалено федеральним урядом Німеччини. Голова Європейського парламенту Роберта Мецола припускає, що Україна також отримає танки Leopard 2 для підтримки у війні проти Росії.

5. Вибух на Кримському мосту: ФСБ РФ заявляє про «болгарський слід»

Москва, очевидно, намагається звинуватити Болгарію у причетності до нападу на міст через Керченську протоку. При згадці про «болгарський слід» у країнах-членах ЄС і НАТО почуття швидко загострюються, адже цей вираз нагадує той випадок, коли у 1980-х роках ЦРУ (Центральне розвідувальне управління) поширювало дезінформацію про організоване болгарськими та радянськими спецслужбами вбивство Папи Івана Павла II у 1981 році. Подібно інформації щодо тодішнього «болгарського сліду», яка була неправдивою, причетність Болгарії до вибуху на Кримському мосту, здається, не більше ніж звичайна пропагандистська кампанія.

«Вибуховий пристрій було закамурфльовано в рулони з будівельною поліетиленовою плівкою на 22 палетах загальною вагою 22770 кг і на початку серпня цього року відправлено з морського порту м. Одеси до болгарського м. Русе за контрактом № 02/08/2022 між ТОВ «Транслогістик-ЮА» (м. Київ) і «Baltex Capital S.A.» (м. Русе)». У ФСБ також додали, що «звідти вантаж був переправлений до грузинського порту м. Поті». Тихомир Безлов, експерт із питань безпеки у Центрі вивчення демократії, науково-дослідчому інституті, розташованому у столиці Болгарії, Софії, має великі сумніви щодо цього.

У неділю ввечері (9.10.2022) Володимир Путін і голова Слідчого комітету Російської Федерації, Олександр Бастрикін, усе ще говорили про те, що вантажівка з бомбою виїхала з Болгарії. Однак поспішно скликане розслідування болгарської влади, включно з внутрішньо розвідувальною службою ДАНБ (Державне агентство національної безпеки), дійшло іншого висновку. Про це, у другій половині дня 11 жовтня, оголосив прем'єр-міністр перехідного уряду, Гириб Донєв: «Вантажівка, зазначена Росією, ніколи не була в Болгарії».

6. Новини Естонії: чинна прем'єр-міністерка Кая Каллас перемагає на парламентських виборах

В Естонії чинна прем'єр-міністерка Кая Каллас впевнено перемогла на парламентських виборах. Її економічно-ліберальна Партія реформ Естонії

отримала 37 зі 101 місця в парламенті в Таллінні, згідно з даними виборчої комісії країни ЄС і НАТО. Далі йдуть дві опозиційні сили: правопопулістська Консервативна народна партія Естонії (ЕКРЕ — Eesti Konservatiivne Rahvaerakond) із 17 місцями та ліберальна Центристська партія із 16. Той факт, що ЕКРЕ посіла друге місце, вірогідно, відображає стурбованість багатьох виборців зростанням вартості життя через агресивну війну Росії проти України. Багато голосів також набрала ліберальна партія Естонія 200 (Eesti 200), яка вперше буде представлена в парламенті з 14 місцями. За нею йдуть попередні партнери Каллас по коаліції: Соціал-демократична партія Естонії (СДПЕ) (9 місць) і консервативна партія Вітчизна (Isamaa) (8 місць).

У передвиборчій кампанії була суперечка щодо військової допомоги Україні. Кая Каллас переконано підтримує постачання зброї, у той час, як лідер партії ЕКРЕ, Мартін Гельме, виступає проти його продовження. Військова допомога Естонії Україні наразі становить більше ніж один відсоток її валового внутрішнього продукту. Такий показник перевищує будь-яку іншу країну з точки зору розміру її економіки.

Коментар: увесь перекладацький процес зайняв приблизно три дні, два з яких я витратила на пошук додаткової інформації, щоб краще зрозуміти контекст, а також, на переклад (5-6 годин на день), а третій — на редагування, вичитування та написання коментаря.

Переклад відбувався у декілька етапів:

- доперекладацький аналіз (були визначені екстралінгвістичні та інтерлінгвістичні фактори);
- перекладацький (були використані різні лексичні та граматичні трансформації);
- постперекладацький (процес редагування та вичитування готового перекладу).

Для пошуку перекладу слів, термінології та власних назв я переважно користувалася німецько-українським словником, а також електронними

ресурсами, такими як: *Reverso Context, Lingea, DeepL* тощо. Переклад текстів на суспільно-політичну тематику завжди потребує додаткового пошуку інформації для кращого розуміння контексту, тому я використовувала такі інтернет-джерела: інтернет-енциклопедія «Вікіпедія», німецький громадський ЗМІ «*Deutsche Welle*», українське інтернет-ЗМІ «Європейська правда» тощо. Якщо говорити про перекладацькі труднощі, то насамперед можу відмітити складність вибору потрібного еквіваленту у перекладі через відсутність детального контексту, наприклад:

1. «*China-Experte Wang weist darauf hin, dass ihm nun die Brandmauern fehlen, die ihn bisher von unerwarteten Krisen abgeschirmt haben*». — Я довго не могла вирішити як саме варто перекласти слово «*die Brandmauern*», адже з'явилося багато питань: чи це у прямому значенні, чи у переносному? варто транслітерувати, чи шукати схожу еквівалентну метафору в українській мові? А прочитавши ще більше статей в інтернеті, я взагалі знайшла «*Brandmauer*» у значенні «*Projekt Goldener Schild*», тобто проєкт «Золотий щит» (система фільтрації вмісту Інтернету в КНР), також відомий як «Великий китайський фаєрвол/брандмауер». Тому, одним із варіантів перекладу був: «Ван, експерт із Китаю, вважає, що тепер Цзіньпін бракує системи «Великого китайського фаєрволу» (система фільтрації вмісту Інтернету в КНР), яка раніше захищала його від несподіваних криз». Але тоді мені здалося, що я шукаю забагато прихованих смислів, а насправді тут усе простіше, тож я залишила інший варіант перекладу.

2. «*Wenige Tage nach einem Zerwürfnis ist in der Türkei ein Oppositionsbündnis gegen Präsident Recep Tayyip Erdogan vorerst wieder vereint*». — Як і в попередньому прикладі, я довго не могла вирішити як саме варто перекласти слово «*Zerwürfnis*»: «розкол», «конфлікт», «сварка»? Адже, кожне з цих слів передбачає певну конотацію, тому варто насамперед бути обережним, обираючи еквівалент. Для глибшого розуміння контексту того, що ж наразі відбувається в Туреччині, я прочитала багато статей із різних джерел. І це,

безумовно, допомогло отримати краще уявлення політичної ситуації та обрати влучний варіант перекладу.

Також, у текстах зустрічалося багато іноземних імен, із перекладом яких треба було бути особливо уважним, наприклад: *Resep Tayyip Erdoğan* — Реджеп Тайїп Ердоган, *Wen-Ti Sung* — Вень-Ті Сунг, *Ekmek İmamoğlu* — Екрем Імамоглу тощо. Багато часу було витрачено саме на перевірку правильного написання власних назв (імена політиків, політичні партії, військова техніка тощо), наприклад: *Annalena Baerbock* — Анналена Бербок; *Qin Gang* — Цінь Ган; *Bündnis 90/Die Grünen* — партія Союз 90/Зелені; *die EKRE* — Консервативна народна партія Естонії (*EKRE* — *Eesti Konservatiivne Rahvaerakond*); *die Partei Isamaa* — партія Вітчизна (*Isamaa*). Також, у першому тексті, в оригіналі, зустрічалося багато таких дієслів (*hat ... aufgerufen; forderte; wandte sich; forderte... auf usw.*), які у перекладі буквально зводилися до одного українського дієслова «закликати». І я зловила себе на думці, що постійно шукаю синоніми до цього слова, аби уникнути небажаної тавтології. Тож, я використовувала такі синонімічні варіації як: «звернулася із закликом», «адресувала свої слова...», «заохочувала» тощо.

Курс 4, група 1

Студент №15

1. Лояльність, як критерій відбору політлідерів

Усі високопоставлені чиновники Комуністичної партії — це близькі соратники Сі Цзіньпіна. Тісний зв'язок із державним і партійним лідером—це вирішальний критерій для новопризначених лідерів, імена яких будуть оголошені лише наприкінці Народного конгресу. Навіть зараз, коли Сі, як політичний переможець, може дозволити собі що завгодно, політолог Вень-ті Сун з Австралійського національного університету в Канберрі, підкреслює: «він не повністю довіряє лояльності людей, що його оточують».

Однак така концентрація влади в руках Сі, може зіграти з ним злий жарт. Експерт з Китаю, Ван, зазначає, що Сі Цзіньпіню зараз бракує «брандмауерів», які раніше захищали його від несподіваних криз. Така політика може бути

небезпечною для глави держави в довгостроковій перспективі. Новим прем'єр-міністром має стати Лі Цян, колишній голова КПК у Шанхаї. З жовтня 2022 року він є членом Постійного комітету Політбюро. Передбачається, що Хе Ліфен, голова Національної комісії з розвитку та реформ, найважливішого наглядового органу економічного розвитку КНР, стане віцепрем'єром Держради та відповідальним за економіку.

2. Возз'єднання опозиційного альянсу в Туреччині

Через декілька днів після розколу опозиційний альянс в Туреччині проти президента Реджепа Тайіпа Ердогана на певний час возз'єднався. Лідерка національно-консервативної партії «Іуі» [*«Хороша партія»*] Мерал Акшенер несподівано взяла участь на зустрічі із п'ятьма іншими партіями в Анкарі, хоча тільки 3 березня 2023 року вона оголосила про припинення співпраці.

Причиною суперечки стало питання: хто має балотуватися проти Ердогана на президентських виборах, що призначені на 14 травня. Найбільша опозиційна Республіканська народна партія (РНП) хотіла висунути як кандидата свого партійного лідера Кемаля Кілічдароглу, і її підтримали чотири менші партії. Акшенер дала зрозуміти, що це рішення вона не підтримує, оскільки, на її думку, лідер опозиції має низькі шанси на перемогу. Натомість вона хотіла висунути на балотування популярного мера Стамбула Екрема Імамоглу або мера Анкари Мансура Яваша.

Обидва політики РНП показують кращі результати в передвиборчих опитуваннях, ніж лідер їх партії. За словами партії «Іуі», компроміс вже знайдено: як і планувалося, має бути висунута кандидатура Кілічдароглу, а обидва мери мають бути призначені віцепрезидентами у разі перемоги на виборах.

3. Актуальні новини з України: заклик Анналени Бербок до Сергія

Лаврова: «Припинити цю війну»

На зустрічі представників країн «Великої двадцятки» (G20) у Нью-Делі міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок закликала росію

припинити агресивну війну проти України. «Припиніть цю війну. Припиніть порушувати наш міжнародний порядок. Припиніть бомбардувати українські міста та мирних жителів...», вимагала членкиня партії «Союз 90/Зелені» на зустрічі міністрів закордонних справ G20 у столиці Індії Нью-Делі, за інформацією з кіл делегації. Вона звернулася безпосередньо до міністра закордонних справ росії Сергія Лаврова. Минулого року Лавров залишив саміт міністрів закордонних справ G20, щоб не вислуховувати критики. Анналена Бербок також висловила занепокоєння з приводу того, що росія призупинить участь в договорі «New START» про скорочення стратегічних ядерних озброєнь. Вона закликала Лаврова відновити діалог зі США і повернутися до повного виконання договору.

У Нью-Делі Анналена Бербок також зустрілася зі своїм колегою, міністром закордонних справ Китаю, Цінь Ганом. У зв'язку з чутками щодо постачання Китаєм зброї до росії, вона наполягала на дотриманні Статуту ООН. Після зустрічі з Цінь Ганом, міністерка чітко заявила, що вважає постачання зброї чи товарів, які можуть бути використані як у цивільних, так і у військових цілях, «підтримкою агресивної війни, що порушує міжнародне право». Китай, як постійний член Ради Безпеки ООН, має зобов'язання «відстоювати мир у всьому світі та не підтримувати агресивну війну, що порушує міжнародне право».

4. Щодо надання Україні танків Leopard «немає одностайної думки»

За офіційною інформацією, на зустрічі у форматі «Рамштайн» рішення про постачання німецьких основних бойових танків Leopard не було ухвалено. Міністр оборони Німеччини Борис Пісторіус заявив, що з цього приводу «немає одностайної думки». Враження, нібито Німеччина стоїть на заваді «закритої коаліції», хибне. В координації із союзниками федеральний уряд ухвалить рішення «якнайшвидше». Депутат Бундестагу від ХДС Родеріх Кізеветтер прокоментував «комунікативну катастрофу» федерального уряду та відповів телеканалу «Німецька хвиля», що Україна не може більше чекати. В країні помирають солдати та закінчуються боєприпаси.

За словами міністра оборони України Олексія Резнікова, який був присутній на зустрічі у форматі «Рамштайн», українські військовослужбовці будуть проходити навчання на основних бойових танках Leopard 2 у Польщі. Польща та інші країни ЄС і НАТО погодилися надати Україні танки Leopard. Однак, відповідно до зовнішньоекономічних договорів, федеральний уряд повинен спочатку це затвердити. Очільниця Європейського парламенту Роберта Мецола заявляє, що Україна також отримає танки Leopard 2 для протистояння російській агресії.

5. Вибух на Кримському мості: ФСБ оприлюднила нову «версію причетності Болгарії»

Москва явно намагається залучити Болгарію до нападу на міст через Керченську протоку. Адже в країні-члені ЄС і НАТО емоції швидко розпалюються, коли говорять про «версію причетності Болгарії». Цей термін нагадує дезінформацію, що розповсюджувала ЦРУ у 1980-х роках про болгарські та радянські спецслужби, які начебто вчинили замах на вбивство Папи Римського Івана Павла II, організованого в 1981 році. Так само як тодішня версія причетності Болгарії виявилася помилковою, залучення Болгарії до вибуху на Кримському мості також виглядає головним чином пропагандистською акцією.

«Вибуховий пристрій було нібито закамфльовано в рулони з будівельною поліетиленовою плівкою на 22 піддонах загальною вагою 22770 кг і на початку серпня цього року відправлено з морського порту Одеси до болгарського міста Русе згідно з контрактом № 02/08/2022 між ТОВ «ЮА Транс-Логістик» (Київ) та «Baltex Capital S.A.» (Русе)». Звідти його доправили до грузинського порту Поті, як стверджує ФСБ. Тихомір Безлов, експерт з питань безпеки в аналітичному «Центрі вивчення демократії» розташованого в столиці Болгарії Софії, має серйозні сумніви щодо таких тверджень.

У неділю ввечері (9 жовтня 2022 року) Володимир Путін і голова Слідчого комітету РФ Олександр Бастрикін все ще говорили про те, що вантажівка з вибухівкою виїхала з Болгарії.

Проте термінове розслідування діяльності болгарської влади, включно з внутрішньою службою безпеки ДАНС (Державна агенція «Національна безпека» Болгарії), дійшло іншого висновку. Прем'єр-міністр службового уряду Болгарії Гириб Донєв оголосив 11 жовтня у другій половині дня, що названа Росією вантажівка ніколи не була в Болгарії.

6. Естонія: Партія реформ Каї Каллас лідирує на парламентських виборах

Партія прем'єр-міністерки Естонії Каї Каллас здобуває переконливу перемогу на виборах до естонського парламенту — Рійгікогу. Згідно з даними виборчої комісії ЄС та НАТО, праволіберальна Партія реформ отримала 37 депутатських мандатів зі 101 в Рійгікогу. Наступні місця посідають дві опозиційні сили: правопопулістська Консервативна народна партія Естонії (EKRE), що отримала 17 мандатів, та Центристська партія, що отримала 16 мандатів у парламенті. Висока кількість голосів за Консервативну народну партію Естонії, ймовірно, відображає занепокоєння багатьох виборців щодо зростання вартості життя в ході російської агресивної війни проти України. Переможницею виборів можна назвати ліберальну партію «Естонія 200» (Eesti 200), оскільки вона вперше потрапила до Рійгікогу та отримала 14 мандатів. Інші місця посідають попередні партнери Каї Каллас по коаліції: соціал-демократична партія (9 мандатів) і консервативна партія «Вітчизна» (Isamaa) (8 мандатів).

На виборчій кампанії відобразилася й суперечка з приводу надання військової допомоги Україні. Кая Каллас—це рішуча прихильниця постачання озброєнь Україні, в той час, як Консервативна народна партія Естонії виступає за припинення такої допомоги. Загальна сума військової допомоги Україні від Естонії уже перевищила 1% до власного ВВП, що складає найбільшу фінансову підтримку порівняно з розмірами ВВП будь-якої іншої країни.

***Коментар:** на переклад кожного тексту було витрачено в середньому 1-1,5 години, що включали доперекладацький аналіз тексту, переклад та редагування. Тексти невеликі за розміром, однак вимагають детальної перевірки правопису власних назв, розуміння політичної ситуації (оскільки всі тексти політично*

спрямовані) для правильної інтерпретації інформації та вибору перекладацьких трансформацій для сприяння читабельності та кращій якості перекладу загалом.

Таким чином, першим етапом роботи був доперекладацький аналіз. Політичні ситуації загальновідомі, тому висвітлення основних їх подій міститься на багатьох онлайн-вебсайтах, в моєму випадку я аналізувала інформацію з CNN, «Суспільне Новини», «BBC News», «УНІАН» та інших онлайн-сторінок, що містять автобіографічну інформацію про політичних діячів. Також було виявлено, що тексти написані в публіцистичному стилі, на це вказували такі ознаки, як чіткий та логічний виклад інформації, інформаційність, політична та суспільна оцінка того, про що мовиться. Тому, цей стиль потрібно було зберегти в перекладі на українську.

На другому етапі роботи, а саме під час перекладу, я зіштовхнулася з певними перекладацькими труднощами. а саме переклад власних назв, до яких я шукала усталені в українській мові відповідники: *Meral Aksener*—Мерал Акшенер; та безеквівалентність певних мовних одиниць, що вимагало застосування творчого підходу, наприклад фраза «*bulgarische Spur*» у випадку дослівного перекладу втрачає значення, тому була застосована стратегія смислового розвитку: «версія причетності Болгарії». Також в перекладі застосовувалися стратегії додавання та пермутації для збереження логіки викладу інформації та легкості сприйняття тексту читачами.

Також виникли труднощі, по-перше, з утворенням фемінітивів, які я вирішила відтворювати в перекладі у зв'язку з новими правилами української мови: *Bundesaußenministerin* — міністерка закордонних справ; *die Grünen-Politikerin* — членкиня партії «Союз 90/Зелені»; *EU-Parlamentspräsidentin* — очільниця Європейського парламенту.

По-друге, це відтворення власних назв, яке вимагало пошуку сталих відповідників в мові перекладу (оскільки не завжди застосовується транслітерація): *Qin Gang* — Цінь Ган; *Boris Pistorius* — Борис Пісторіус; *Roderich Kiesewetter* — Родеріх Кізеветтер; *Roberta Metsola* — Роберта Мецола.

По-третє, певна термінологія становила труднощі в перекладі, наприклад термін «*Größe der Volkswirtschaft*» дослівно означає «розміри економіки», однак в економічній лексиці такого поняття немає, оскільки економіка країни вимірюється за розміром ВВП, отже в перекладі я відтворила цей термін як «розміри ВВП».

Певні елементи тексту потрібно було перефразувати, щоб відтворити основну ідею речення і не викликати непорозуміння в читачів, наприклад, вислів «*zur Unterstützung im Krieg gegen Russland*», тобто дослівно «для підтримки війни проти росії» може викликати дисонанс, ніби автор вислову загалом підтримує цю війну. В такій ситуації було вирішено перекласти вислів шляхом антонімічного перекладу: «для протистояння російській агресії».

Також для сприяння читабельності був застосований описовий переклад, наприклад, українські читачі можуть не знати хто такий Цінь Ган, відповідно речення було перекладене із застосування описового перекладу: *Vaerbock traf in Neu Delhi auch ihren chinesischen Kollegen Qin Gang.*—У Нью-Делі Анналена Бербок також зустрілася зі своїм колегою, міністром закордонних справ Китаю, Цінь Ганом. До того, певні німецькі словосполучення не мають еквівалентів в українській мові, тому тут також використовується описовий переклад: «*Unterstützung eines völkerrechtswidrigen Angriffskriegs*» — «підтримка агресивної війни, що порушує міжнародне право».

Останній аспект на якому я хотіла б наголосити, це переклад шляхом пермутації (перестановки), що безпосередньо впливає на якість та читабельність перекладеного тексту, наприклад: *Eine Entscheidung zur Lieferung deutscher Leopard-Kampfpanzer wurde nach offiziellen Angaben auf der Konferenz in Ramstein nicht getroffen* — За офіційною інформацією, на зустрічі у форматі «Рамштайн» рішення про постачання німецьких основних бойових танків Leopard не було ухвалено.

1. Відданість, що визначає зону росту

Усі високопосадовці Комуністичної партії вважаються відданими прихильниками Сі Цзіньпіна. Цей факт є вирішальним критерієм при обранні провідних політиків, імена яких оголошують лише наприкінці Народного конгресу. Саме тісний зв'язок з державним та партійним керівником є ключовим фактором успішного здобуття високопосадової посади в Китаї. Навіть зараз, коли Сі може дозволити собі будь-що як один із світових лідерів у політичній сфері, Вен-Ті Сун, політолог з Австралійського національного університету в Канберрі, підкреслює, що Сі дотримується принципу «довіряй, але перевіряй» стосовно вірності людей у своєму оточенні.

Проте ця концентрація влади має свої недоліки, які стають видимими під час кризи. Китайський експерт Ванг вказує на те, що тепер у глави держави немає бар'єрів, що захищають його від несподіваних подій. Це може стати небезпечним у довгостроковій перспективі.

Новий прем'єр-міністр Лі Цян є колишнім головою КПК у Шанхаї та вже входить до Постійного комітету Політбюро з жовтня 2022 року. На посаду віцепрезидента та відповідального за економіку було призначено Хе Ліфена, голову Державної комісії з розвитку та реформ, найважливішого наглядового органу за економічним розвитком Народної Республіки Китаю.

2. Ключова опозиційна турецька партія приєдналася до альянсу проти Ердогана

Опозиційний блок проти президента Реджепа Тайіпа Ердогана, що сформувався після розколу в Туреччині, знову тимчасово об'єднався. Лідер національно-консервативної Хорошої партії (тур. İyi Parti) Мерал Акшенер, неочікувано приєдналася до зустрічі з п'ятьма іншими партіями в Анкарі, попри повідомлення про припинення співпраці 3 березня 2023 року.

Конфлікт між політичними силами виник у зв'язку з питанням кандидатури на президентських виборах проти Ердогана, запланованих на 14 травня. Найбільша опозиційна партія РНП (тур. Cumhuriyet Halk Partisi) запропонувала висунути на посаду голови Кемаля Кілічдароглу, з чим погодилися чотири менші опозиційні партії. Акшенер відмовилася підтримувати цю кандидатуру, вважаючи, що лідер опозиції має незначні шанси на перемогу. Вона запропонувала висунути на посаду популярного мера Стамбула Екрема Імамоглу або мера Анкари Мансура Яваша.

Згідно з даними Хорошої партії, було досягнуто компроміс. Кілічдароглу було висунуто кандидатом, як і планувалося, але в разі перемоги на виборах обидва мери стануть віцепрезидентами. Обидва політики РНП в опитуваннях показують кращі результати, ніж їх лідер партії.

3. Бербок емоційно звернулася до Лаврова: «Зупиніть цю війну»

Під час саміту G20 в столиці Індії Нью-Делі, Міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок закликала Росію припинити війну проти України та дотримуватись міжнародного порядку. Вона заявила, що Росія повинна припинити бомбардування українських міст та мирних жителів. Бербок, членкиня партії «Союз 90/Зелені», також звернулася до міністра закордонних справ Росії Сергія Лаврова з прямим закликом припинити цю загарбницьку війну. Вона висловила занепокоєння тим, що Росія планує припинити дію договору про ядерне роззброєння «Новий початок» та закликала Лаврова відновити діалог зі США та повністю реалізувати договір.

Під час свого візиту до Нью-Делі, міністр закордонних справ Федеративної Республіки Німеччина, Анналена Бербок зустрілася зі своїм колегою, міністром закордонних справ Китайської Народної Республіки, Цінь Ганом. На тлі спекуляцій про можливі поставки зброї Китаю Російській Федерації, міністр наголосила на дотриманні Статуту Організації Об'єднаних Націй. У післязустрічному зверненні Бербок зазначила, що будь-які поставки зброї чи товарів, які можуть використовуватися як для цивільних, так і для військових цілей, «були б підтримкою військової агресії, що суперечить міжнародному

праву». Як постійний член Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, Китай зобов'язаний «дотримуватися своїх зобов'язань щодо забезпечення світового миру та уникання підтримки військової агресії, що суперечить міжнародному праву».

4. «Єдиної думки немає»

Згідно з офіційною інформацією, учасникам зустрічі «Рамштайн-8» не вдалося досягти єдиного рішення щодо передачі Україні танків Leopard. Міністр оборони Борис Пісторіус заявив, що «єдиної думки» з цього приводу немає. Заяви ЗМІ про те, що Німеччина стоїть на шляху створення коаліції для надсилання важких танків на Україну — брехня. Уряд Німеччини узгодить свої дії з союзниками та прийме рішення «якомога швидше». Депутат ХДС (CDU) Родеріх Кізеветтер назвав це «комунікативною катастрофою». Він заявив Deutsche Welle, що Україна не може більше чекати, оскільки в країні закінчуються військові та зброя.

Згідно з висловлюванням Олексія Резнікова, Міністра оборони України, який брав участь у зустрічі у Рамштайні, українські військові планують здійснити навчання на головних бойових танках Leopard 2 у Польщі. Польща разом з іншими країнами ЄС та НАТО погодилися надати Україні власні танки Leopard. Однак згідно з експортними контрактами, федеральний уряд повинен надати свою згоду на це. Голова Європейського парламенту, Роберта Мецола, передбачає, що надання танків Leopard 2 Україні також має на меті підтримку війни проти Російської Федерації.

5. У зв'язку зі вибухом на Кримському мосту, ФСБ розкрила нову інформацію щодо «болгарського сліду»

Москва явно намагається притягнути Болгарію до нападу на Керченський міст. В країні-члені ЄС і НАТО емоції швидко набирають обертів, коли говорять про «болгарські сліди» — цей термін нагадує дезінформацію, поширену ЦРУ у 1980-х роках про те, що болгарські та радянські спецслужби доручили вбити Папу Римського Івана Павла II в 1981 р. Подібно до того, як тодішні «болгарські сліди»

були фальшивкою, причетність Болгарії до вибуху на Кримському мосту також виглядає передусім пропагандистською операцією.

За даними Федеральної служби безпеки, виявлено вибуховий пристрій, прихований в рулонах будівельної поліетиленової плівки на 22 піддонах загальною вагою 22770 кг, який був відправлений з морського порту Одеса до болгарського міста Русе за контрактом №02/08/2022 між компаніями «Translogistic UA» (Київ) та «Baltex Capital S.A.» (Русе) на початку серпня цього року. Згідно з повідомленням ФСБ, він був доправлений до грузинського морського порту Поті. Однак старший аналітик Центру з вивчення демократії в Софії (Center for the Study of Democracy in Sofia) Тихомір Безлов має серйозні сумніви щодо цього.

У неділю ввечері (9.10.2022) Володимир Путін та голова Слідчого комітету Російської Федерації Олександр Бастрикін ще говорили про те, що вантажівка з бомбою вирушила з Болгарії. Однак термінова перевірка болгарської влади, включаючи внутрішню розвідку DANS, прийшла до іншого висновку. Про це вдень 11 жовтня заявив тимчасово виконувач обов'язків прем'єр-міністра Галап Донеv: Вантажівка, названа Росією, ніколи в Болгарії не була.

6. На парламентських виборах в Естонії лідирує партія Каллас

У результаті парламентських виборів в Естонії перемогу здобула прем'єр-міністр Кая Каллас. Згідно з офіційними даними виборчої комісії ЄС та НАТО, її економічно-ліберальна реформаторська партія забезпечила собі 37 місць у парламенті в Таллінні, що складає понад третину від загальної кількості місць. Друге та третє місця були зайняті опозиційними партіями: правопопулістською Консервативною народною партією Естонії (EKRE), яка здобула 17 місць, та Центристською партією, яка зайняла 16 місць. Високий результат EKRE може бути пов'язаний із занепокоєнням виборців щодо зростання вартості життя в умовах продовження Росією агресивної війни в Україні. Найбільшим переможцем виборів стала ліберальна партія Естонія 200 (Eesti 200), яка здобула 14 місць у парламенті та вперше буде представлена в ньому. Решта місць були

розподілені між колишніми партнерами Каллас по коаліції: соціал-демократи отримали 9 місць, а консервативна партія Ісамааліт (Isamaa) — 8 місць.

Під час виборчої кампанії виникла дискусія щодо військової допомоги, яка надається Україні. Прем'єр-міністр Кая Каллас настоювала на продовженні поставок зброї, тоді як правопопулістська партія ЕКРЕ виступила проти цієї ініціативи. Наразі військова допомога, яку надає Естонія Україні, становить понад один відсоток їх валового внутрішнього продукту, що перевищує розмір військової допомоги, наданої іншими країнами з урахуванням розміру їх економіки.

Коментар: витратила 3.5 години. Послугувалась пошуковими системами, в більшості Гугл. Було важко перекласти довгі речення та термінологію щодо вантажу. Приходилось шукати різницю між піддонами та палетами. Багато імен, яких треба було гуглити та шукати та складні заголовки, де треба було проявити креативність.

Курс 4, група 1

Студент №17

1. Вирішальним критерієм є вірність

Усі високопоставлені чиновники Комуністичної партії — віддані прихильники Сі Цзіньпіна. Тісний зв'язок із державним і партійним лідером є вирішальним критерієм для призначення на керівні посади нових діячів, імена яких будуть оголошені лише наприкінці засідання Народного конгресу. Навіть зараз, коли Сі як провідний політичний діяч має значну владу, наголошує Вень-Ті Сунг, політолог з Австралійського національного університету в Канберрі, «він досі ставить під сумнів вірність оточуючих». Але ця концентрація влади також має свої недоліки для Сі. Фахівець з Китаю Ван зазначає, що йому зараз бракує «брандмауерів», які раніше захищали його від несподіваних криз. Це може бути небезпечним для глави держави в довгостроковій перспективі.

Новим прем'єр-міністром має стати Лі Цян, колишній голова КПК у Шанхаї. З жовтня 2022 року він є членом Постійного комітету Політбюро. Хе

Ліфен, голова Державної комісії з питань розвитку та реформ, найважливішого наглядового органу Народної Республіки, що здійснює контроль над державною економікою, має обійняти посаду віце-президента та відповідального за економіку країни.

2. Возз'єднання турецького опозиційного альянсу

Через кілька днів після його розколу турецький опозиційний альянс проти президента Реджепа Тайіпа Ердогана знову об'єднався. Лідер національно-консервативної партії, відомої як Хороша партія, Мерал Акшенер несподівано зустрілась з представниками п'яťох інших партій в Анкарі, хоча припинила співпрацю з ними лише 3 березня 2023 року.

Причиною суперечки стало питання про те, хто має балотуватися проти Ердогана на запланованих на 14 травня президентських виборах. Найбільша опозиційна партія РНП хотіла висунути свого партійного лідера Кемаля Кілічдароглу, і її підтримали чотири інші партії. Акшенер дала зрозуміти, що не підтримує це рішення, оскільки вважає, що лідер опозиції має низькі шанси на перемогу. Вона хотіла висунути популярного мера Стамбула Екрема Імамоглу або мера Анкари Мансура Яваша.

Обидва політики РНП, згідно з результатами опитувань, мають більше прихильників ніж лідер їх партії. За словами Хорошої партії, наразі знайдено компроміс: Кілічдароглу мають висунутий кандидатом, як і планувалося, а обидва мери мають бути призначені віце-президентами у разі перемоги на виборах.

3. Новини України: Бербок закликала Лаврова «зупинити війну»

Федеральний міністр закордонних справ Анналена Бербок на зустрічі G20 закликала Росію припинити війну проти України. «Зупиніть цю війну. Припиніть порушувати міжнародний порядок. Припиніть бомбардування українських міст і мирних жителів»,—вимагала лідерка партії «Зелених» на зустрічі міністрів закордонних справ G20 у столиці Індії Нью-Делі, повідомляється в колах делегації. Вона звернулася безпосередньо до міністра закордонних справ Росії Сергія Лаврова. Минулого року Лавров залишив зустріч G20, оскільки не

витримав шквал критики міністрів закордонних справ країн-учасниць. Бербок також висловила стурбованість тим, що Росія хоче призупинити виконання умов Нового договору START щодо скорочення ядерної зброї. Вона закликала Лаврова відновити діалог із США і повернутися до повного виконання договору.

Бербок також зустрілася з Цінь Ганом, міністром закордонних справ КНР, в Нью-Делі. На тлі спекуляцій щодо поставок Китаєм зброї до Росії вона наполягала на дотриманні Статуту ООН. Вона дала зрозуміти, що поставка зброї або товарів, які можуть бути використані як у цивільних, так і у військових цілях, «буде вважатися проявом підтримки війни, яка порушує міжнародне право», підкреслила міністр після зустрічі з Цінь. Як постійний член Ради Безпеки ООН, Китай зобов'язаний «відстоювати мир у всьому світі та не підтримувати війну, яка порушує міжнародне право».

4. Немає єдиної думки

За офіційною інформацією, на конференції в Рамштайні рішення про поставку німецьких основних бойових танків Leopard не було прийняте. Міністр оборони Борис Пісторіус заявив, що «єдиної думки» з цього приводу немає. Попередньо сформована враження про те, що Німеччина стоїть на заваді «закритої коаліції», виявилось хибним. За погодженням із союзниками федеральний уряд зробить усе необхідне, щоб ухвалити рішення «якнайшвидше». Депутат від ХДС Родеріх Кізеветтер стверджує про виникнення «комунікаційної катастрофи». Він повідомив Deutsche Welle, що Україна не може більше чекати. Країні бракує солдатів і зброї.

За словами міністра оборони України Олексія Резнікова, який був присутній на зустрічі в Рамштайні, військові його країни проходять військове навчання на основних бойових танках Leopard 2 у Польщі. Польща та інші країни ЄС і НАТО погодилися надати Україні танки Leopard. Однак, відповідно до експортних контрактів, федеральний уряд повинен спочатку затвердити це рішення. Президент Європарламенту Роберта Меццола припускає, що Україна також отримає танки Leopard 2 для озброєння збройних сил країни.

5. Вибухи на Кримському мосту: ФСБ оприлюднила інформацію про «болгарський слід»

Москва очевидно намагається звинуватити Болгарію у нападі на Керченський міст. У Болгарії, країні-члені ЄС і НАТО, швидко поширюються негативні настрої при згадці про «болгарські сліди». Цей термін асоціюється з дезінформацією, яку поширювали ЦРУ у 1980-х роках про те, що болгарські та радянські спецслужби доручили вбити Папу Римського Івана Павла II та організували замах у 1981р. Подібно до того, як у 80х роках була доведена непричетність Болгарії до конспірації та неправдивість даних ЦРУ, зараз участь Болгарії в організації вибуху на Кримському мосту також виглядає передусім пропагандистським актом.

«Вибуховий пристрій був захований у рулонах будівельної поліетиленової плівки на 22 піддонах загальною вагою 22770 кг, що поставили на початку серпня поточного року за контрактом № 08.02.2022 між «Транслогістик-УА» (Київ) та «Балтекс Капітал С.А.» (Русе) і відправили з Одеського морського порту до болгарського міста Русе». Звідти його доставили до грузинського порту Поті, зазначає ФСБ. Тихомір Безлов, експерт із безпеки Центру аналітичних центрів з вивчення демократії в столиці Болгарії Софії, має значні сумніви.

У неділю ввечері (9 жовтня 2022 року) Володимир Путін і голова Слідчого комітету РФ Олександр Бастрикін розповіли про те, що вантажівка з бомбою виїхала з Болгарії. Однак спеціальне розслідування, проведене болгарською владою та внутрішньою розвідкою DАNS, виявило зовсім інші подробиці. Виконуючий обов'язки прем'єр-міністра Галап Донеv оприлюднив результати розслідування вдень 11 жовтня. Згідно з перевіреною інформацією, вантажівка, про яку зазначає у своєму зверненні ФСБ, ніколи не була на території Болгарії.

6. Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентських виборах

На парламентських виборах в Естонії перемогла прем'єр-міністр Кая Каллас. За даними виборчої комісії країни ЄС і НАТО, економічно-ліберальна Партія реформ отримала 37 зі 101 місць у парламенті Таллінна. Після Партії реформ рейтингу слідує дві опозиційні партії: правопопулістська консервативна

народна партія Естонії (EKRE) з 17 місцями та ліберальна Центристська партія з 16 місцями. Значна кількість голосів за партію EKRE можливо відображає занепокоєння багатьох виборців щодо зростання вартості життя в умовах, коли триває війна Росії проти України. Варто також зазначити перемогу ліберальної партії Eesti 200, яка вперше буде представлена в парламенті з 14 місцями. Далі у рейтингу йдуть колишні партнери Каллас по коаліції: соціал-демократи (9 місць) і консервативна партія Isamaa, також відома як «Вітчизна» (8 місць).

Виборча кампанія ознаменувалася суперечкою про військову допомогу Україні. Каллас — рішуча прихильниця поставок зброї в Україну, тоді як EKRE виступає проти їх продовження. Військова допомога Естонії Україні наразі еквівалентна понад одному відсотку валового внутрішнього продукту. А це більше, ніж допомога будь-якої іншої країни з точки зору розміру її економіки.

***Коментар:** на переклад я витратила більше 3 годин. У процесі перекладу я використовувала систему машинного перекладу Smartcat, словник Lingvo, сервіс Reverso Context. Для пошуку інформації використовувала Wikipedia. Головною проблемою є переклад власних назв: імена діячів, назви партій, міст, портів, організацій. Зважаючи на те, що партії зазначені як аббревіатури, потрібно було спочатку шукати повну їх назву, а потім вже перекладати. Також певні сумніви у мене викликав термін «болгарський слід», інформацію про який я знайшла на сайті DW. Також проблеми у мене виникли з аббревіатурою DANS, яку я не змогла знайти в інтернеті, тому залишила оригінальну назву без перекладу.*

Курс 4, група 1

Студент №18

1. Мірилом стала відданість

Усі високопоставлені чиновники Комуністичної партії — це віддані прихильники Сі. Тісний зв'язок із державним і партійним лідером є вирішальним критерієм для призначення нових топ-політиків, імена яких будуть оголошені лише наприкінці Народного конгресу. Навіть зараз, коли Сі як політичний переможець може зробити все, наголошує Вень-Ті Сун, політолог з

Австралійського національного університету в Канберрі, «він не повністю довіряє відданості свого оточення».

Але ця концентрація влади також має свої недоліки для Сі. Фахівець з Китаю Ван зазначає, що йому зараз бракує брандмауерів, які раніше захищали його від несподіваних криз. Це може бути небезпечним для глави держави в довгостроковій перспективі. Новим прем'єр-міністром має стати Лі Цян, колишній голова КПК у Шанхаї. З жовтня 2022 року він є членом Постійного комітету Політбюро. Передбачається, що віце-президентом і відповідальним за економіку стане Хе Ліфен, голова Національної комісії з питань розвитку та реформ, найважливішого органу контролю економічного розвитку Народної Республіки.

2. Возз'єднання турецького опозиційного альянсу

Через кілька днів після розколу опозиційний альянс проти президента Реджепа Таїпа Ердогана на даний час знову об'єднався в Туреччині. Лідерка національно-консервативної Хорошої партії (тур. İyi Parti) Мерал Акшенер несподівано відвідала зустріч з п'ятьма іншими партіями в Анкарі, хоча лише 3 березня 2023 року припинила з ними співпрацю.

Причиною суперечки стало питання про те, хто має балотуватися проти Ердогана на запланованих на 14 травня президентських виборах. Найбільша опозиційна партія СНР хотіла висунути свого партійного лідера Кемаля Кіличдароглу, і її підтримали чотири менші партії. Акшенер дала зрозуміти, що не підтримує цього, оскільки вважає, що лідер опозиції має низькі шанси на перемогу. Вона хотіла висунути популярного мера Стамбула Екрема Імамоглу або мера Анкари Мансура Яваша.

Обидва політики Народно-республіканської партії (тур. Cumhuriyet Halk Partisi) показують кращі результати в опитуваннях, ніж їхній лідер партії. За словами Хорошої партії (тур. İyi Parti), наразі знайдено компроміс: Киличдароглу має бути висунутий кандидатом, як і планувалося, а обидва мери мають бути призначені віце-президентами, якщо виграють вибори.

3. Україна на сьогодні: Бербок до Лаврова: «Зупиніть цю війну»

Федеральна міністерка закордонних справ Анналена Бербок на зустрічі G20 закликала Росію припинити агресивну війну проти України. «Зупиніть цю війну. Зупиніть порушення нашого міжнародного порядку. Зупиніть бомбардування українських міст і мирних жителів», — вимагала політик «Зелених» на зустрічах міністрів закордонних справ G20 у столиці Індії Нью-Делі, згідно з інформацією з кіл делегації. Вона звернулася безпосередньо до міністра закордонних справ Росії Сергія Лаврова. На зустрічі G20 минулого року Лавров покинув групу міністрів закордонних справ, щоб не слухати критику з їхнього боку. Бербок також висловила занепокоєння тим, що Росія призупинить дію договору «Новий старт» щодо скорочення кількості ядерної зброї. Вона закликала Лаврова відновити діалог зі США і повернутися до повного виконання договору.

Бербок також зустрілася зі своїм китайським колегою Цінь Ган в Нью-Делі. На тлі спекуляцій щодо поставок китайської зброї до Росії вона наполягала на дотриманні Статуту ООН. Вона дала зрозуміти, що поставка зброї або товарів, які можуть бути використані як у цивільних, так і у військових цілях, «буде підтримкою агресивної війни, яка порушує міжнародне право», підкреслила міністерка після зустрічі з Цінь. Як постійний член Ради Безпеки ООН, Китай має завдання «відстоювати мир у всьому світі та не підтримувати агресивну війну, яка порушує міжнародне право».

4. Відсутність єдиної думки

За офіційною інформацією, на конференції в Рамштайні рішення про поставку німецьких основних бойових танків Leopard не приймалося. Міністр оборони Борис Пісторіус заявив, що «єдиної думки» з цього приводу немає. Враження, що Німеччина стоїть на заваді «закритої коаліції», помилкове. Спільно з союзниками федеральний уряд ухвалить рішення «якнайшвидше». Депутат від ХДС Родеріх Кізеветтер говорив про «катастрофу в комунікації». Він заявив радіостанції та телеканалу Deutsche Welle, що Україна не може більше чекати. Країні не вистачає солдатів і зброї.

За словами міністра оборони України Олексія Резнікова, який був на зустрічі в Рамштайні, українські військові будуть проходити навчання на бойових танках Leopard 2 у Польщі. Польща та інші країни ЄС і НАТО погодилися надати Україні власні танки Leopard. Однак, відповідно до контрактів про експорт, для цього потрібне затвердження від федерального уряду. Президент Європарламенту Роберта Мецола припускає, що Україна також отримає танки Leopard 2 для підтримки війни проти Росії.

5. Вибух на Кримському мосту: ФСБ оприлюднила новий «болгарський слід»

Москва явно намагається притягнути Болгарію до нападу на Керченський міст. Тому що в країні-члені ЄС і НАТО емоції швидко зашкалюють, коли говорять про «болгарські сліди» — цей термін нагадує дезінформацію, поширену ЦРУ у 1980-х роках про те, що болгарські та радянські спецслужби доручили вбити Папу Римського Івана Павла II в 1981 р. Подібно до того, як тодішня позиція Болгарії була неправдивою, причетність Болгарії до вибуху на Кримському мосту також виглядає передусім пропагандистською операцією.

«Вибуховий пристрій був захований у рулонах будівельної поліетиленової плівки на 22 піддонах загальною вагою 22770 кг і був поставлений на початку серпня поточного року за контрактом № 08.02.2022 між «Translogistic UA» (Київ) та «Baltex Capital S.A.» (Русе) з Одеського морського порту в болгарське місто Русе. Звідти його доправили до грузинського порту Поті, продовжили у ФСБ. Тихомір Безлов, експерт із безпеки Центру з вивчення демократії в столиці Болгарії Софії, має в цьому серйозні сумніви.

У неділю ввечері (9 жовтня 2022 року) Володимир Путін і голова Слідчого комітету РФ Олександр Бастрикін розповіли про те, що вантажівка з бомбою виїхала з Болгарії. Однак поспішне розслідування, проведене болгарською владою, включно з внутрішньою розвідкою DАNS, прийшло до іншого висновку. Виконуючий обов'язки прем'єр-міністра Галап Донеv зробив це вдень 11 жовтня. Відомо: Названа Росією вантажівка ніколи не була в Болгарії.

6. Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентських виборах

На парламентських виборах в Естонії перемогла прем'єр-міністерка Кая Каллас. За даними виборчої комісії країни ЄС і НАТО, її право-ліберальна партія реформ Естонії (Eesti Reformierakond) отримала 37 зі 101 місць у парламенті Таллінна. За ними виступили дві опозиційні сили: правопопулістська консервативна народна партія Естонії (EKRE) з 17 місцями та лівоцентристська партія з 16 місцями. Сильні показники EKRE можуть відображати занепокоєння багатьох виборців щодо зростання вартості життя в умовах, коли триває агресивна війна Росії в Україні. Найбільшу перемогу отримала ліберальна партія Естонія 200 (Eesti 200), яка вперше буде представлена в парламенті з 14 місцями. Інші місця отримали попередні партнери Калласа по коаліції: соціал-демократи (9 місць) і консервативна партія «Вітчизна» (Isamaa) (8 місць).

Виборча кампанія ознаменувалася суперечкою про військову допомогу Україні. Каллас — рішуча прихильниця поставок зброї, тоді як партія EKRE виступала проти їх продовження. Військова допомога Естонії Україні наразі еквівалентна понад одному відсотку валового внутрішнього продукту. Це більше, ніж допомога від будь-якої іншої країни з точки зору показників її економіки.

***Коментар:** в процесі перекладу я перевіряла власні назви (імена політиків, міст, партій) та користувалась сервісами SmartCat, Google, Reverso Context. Однак в процесі редагування я окремо знаходила інформацію про державних діячів (ім'я, посади, місця роботи), географічні назви, назви установ. Для цього я шукала статті, де вже було згадано ці місця чи цих людей. Для того, щоб перекласти аббревіатури, я спочатку шукала повну назву партії тощо. Для того, щоб перекласти заголовок, я спочатку перекладала всю статтю. Найскладніше було перекладати назви політичних партій, оскільки спочатку треба було знайти найбільш вживаний відповідних в українських виданнях, а також я подала назву мовою оригіналу в дужках. Після того, як я дізналась, чи політик жінка, чи чоловік, я узгодила всі дієслова, а також подала фемінітиви в назві посади (міністерка). В перекладі заголовків я звертала увагу на частини мови, оскільки*

в заголовках надають перевагу іменникам. Також я додала пояснення деяких термінів, як-от: Він заявив радіостанції та телеканалу Deutsche Welle.

Курс 4, група 1

Студент №19

1. Мірилом називається лояльність

Усі високопосадовці Комуністичної партії є відданими прихильниками Сі (Сі Цзіньпін). Тісний зв'язок з лідером держави і партії є вирішальним критерієм для призначення нових високопоставлених політиків, чії імена будуть оголошені лише наприкінці Народного конгресу. Навіть зараз, коли Сі як політичний переможець може отримати все, що завгодно, зазначає Вен-Ті Сун, політолог з Австралійського національного університету в Канберрі, «він не повністю довіряє лояльності тих, хто його оточує».

Але така концентрація влади має для Сі і свої недоліки. Експерт з Китаю Ван вказує на те, що тепер йому не вистачає брандмауерів (зовнішня реклама? міжмережевий екран?), які раніше захищали його від несподіваних криз. У довгостроковій перспективі це може бути небезпечно для глави держави. Новим прем'єр-міністром має стати Лі Цянь, колишній лідер КПК в Шанхаї. Він є членом Постійного комітету Політбюро з жовтня 2022 року. Хе Ліфен, голова Державного комітету у справах розвитку і реформ, найважливішого наглядового органу за економічним розвитком у Китайській Народній Республіці, претендує на посаду віце-президента який відповідатиме за економіку.

2. Турецький опозиційний альянс об'єднався

Через кілька днів після розколу опозиційний альянс проти президента Реджепа Тайіпа Ердогана в Туреччині знову об'єднався. Лідерка націонал-консервативної партії «Доброї партії?». Мерал Акшенер несподівано взяла участь у зустрічі з п'ятьма іншими партіями в Анкарі, хоча вона вийшла з альянсу лише 3 березня 2023 року. Причиною суперечки стало питання про те, хто повинен балотуватися проти Ердогана на президентських виборах, запланованих на 14 травня. Найбільша опозиційна партія РНП (Республіканська народна

партія) хотіла, щоб її лідер Кемаль Кілічдароглу балотувався, і його підтримали чотири менші партії. Акшенер дала зрозуміти, що не підтримає цього, оскільки, на її думку, лідер опозиції має низькі шанси на перемогу. Вона хотіла висунути популярного мера Стамбула Екрема Імамоглу або мера Анкари Мансура Явша. Обидва політики від РНП мають кращі показники в опитуваннях, ніж їхній партійний лідер. За даними «Доброї партії», наразі компроміс знайдено: Кілічдароглу буде кандидатом від OMENT?, як і планувалося, а обидва мери будуть призначені віце-президентами, якщо вони переможуть на виборах.

3. Актуальне Україна: Бербок — Лаврову: «Припиніть цю війну»

Міністр закордонних справ Німеччини Анналена Бербок на зустрічі G20 закликала Росію припинити агресивну війну проти України. «Зупиніть цю війну. Припиніть порушення нашого міжнародного порядку. Припиніть бомбардування українських міст і мирних жителів», — вимагала політик партії «зелених» під час консультацій міністрів закордонних справ G20 в столиці Індії Нью-Делі, за даними делегації. Вона звернулася безпосередньо до міністра закордонних справ Росії Сергія Лаврова. На минулорічній зустрічі G20 Лавров покинув засідання міністрів закордонних справ, щоб не вислуховувати критику. Бербок також висловила стурбованість тим, що Росія хоче призупинити дію договору про зменшення кількості ядерних озброєнь «Новий старт». Вона закликала Лаврова відновити діалог зі США і повернутися до виконання договору. Бербок також зустрілася зі своїм китайським колегою Цінь Ганом у Нью-Делі. З огляду на спекуляції щодо поставок китайських озброєнь до Росії, вона наполягала на дотриманні Статуту ООН. Вона чітко дала зрозуміти, що постачання зброї або товарів, які можуть бути використані як у цивільних, так і у військових цілях, «буде підтримкою агресивної війни та порушення міжнародного права», - підкреслила міністр після переговорів з Цінь. Як постійний член Ради Безпеки ООН, Китай зобов'язаний «відстоювати мир у всьому світі і не підтримувати агресивну війну, що порушує міжнародне право».

4. «Немає одностайної думки»

Згідно з офіційними заявами, на конференції в Рамштайні не було прийнято рішення про постачання німецьких бойових танків Leopard. Федеральний міністр оборони Борис Пісторіус заявив, що з цього приводу не було «одностайної думки». Враження, що Німеччина стоїть на шляху «об'єднаної коаліції», було хибним. Після консультацій з союзниками федеральний уряд прийме рішення «якнайшвидше». У зв'язку з цим депутат від ХДС Родеріх Кізеветтер заговорив про «комунікаційну катастрофу». В інтерв'ю Deutsche Welle він заявив, що Україна не може більше чекати. У країні не вистачає солдатів і зброї. За словами міністра оборони України Олексія Резнікова, який був присутній на зустрічі в Рамштайні, солдати будуть тренуватися на бойових танках Leopard 2 в Польщі. Польща та інші країни ЄС і НАТО домовилися про надання Україні власних танків Leopard. Однак, згідно з експортними угодами, спочатку це має бути схвалено урядом Німеччини. Президент Європарламенту Роберта Мецола припускає, що Україна також отримає танки Leopard 2 як підтримку у війні проти Росії.

5. Вибух на Кримському мосту: ФСБ публікує нову «болгарську зачіпку»

Москва, очевидно, намагається звинуватити Болгарію в нападі на міст через Керченську протоку. У країнах-членах ЄС і НАТО емоції починають зашкалювати при згадці про «болгарську зачіпку» — цей термін нагадує про дезінформацію, поширену ЦРУ в 1980-х роках про те, що болгарські та радянські спецслужби організували вбивство Папи Івана Павла II в 1981 році. Так само, як болгарська зачіпка того часу була неправдивою, так і причетність Болгарії до вибуху Кримського мосту видається насамперед пропагандистським трюком. «Вибуховий пристрій був захований у рулонах поліетиленової будівельної плівки на 22 палетах загальною вагою 22770 кг і був доставлений на початку серпня цього року за контрактом № 02/08/2022 між ТОВ «Translogistic UA» (Київ) і «Baltex Capital S.A.» (Русе) з морського порту Одеси до болгарського міста Русе». Звідти транспорт прямував до грузинського/сакартвельського порту

Поті, додали у ФСБ. Тихомир Безлов, експерт з питань безпеки Центру вивчення демократії, аналітичного центру, що базується в столиці Болгарії Софії, має великі сумніви щодо цього. Увечері в неділю (9.10.2022) Володимир Путін і голова Слідчого комітету Російської Федерації Алескандр Бастрикін все ще говорили про те, що вантажівка з бомбою виїхала з Болгарії. Однак поспішно скликане розслідування болгарської влади, в тому числі внутрішньої розвідувальної служби DANS?, прийшло до іншого висновку. Про це оголосив тимчасовий прем'єр-міністр Гириб Донєв у другій половині дня 11 жовтня: Вантажівка, про яку згадує Росія, ніколи не була в Болгарії.

6. Естонія: Кая Каллас перемагає на парламентських виборах

В Естонії глава уряду Кая Каллас впевнено перемогла на парламентських виборах. Її ліберальна Партія реформ отримала 37 зі 101 місця в парламенті в Таллінні, згідно з даними виборчої комісії країни ЄС і НАТО. За ними йдуть дві опозиційні сили: правопопулістська Консервативна народна партія Естонії (КНПЕ) з 17 місцями і лівоцентристська партія з 16 місцями. Високий результат КНПЕ, ймовірно, відображає занепокоєння багатьох виборців зростанням вартості життя через агресивну війну Росії проти України. Найбільшим переможцем стала ліберальна партія Eesti 200, яка вперше буде представлена в парламенті з 14 місцями. За нею йдуть попередні партнери Kallas по коаліції: соціал-демократи (9 місць) та консервативна партія Isamaa (8). Передвиборча кампанія відзначилась суперечкою щодо військової допомоги Україні. Каллас є рішучим прихильником поставок зброї, в той час як КНПЕ виступала проти їх продовження. Військова допомога Естонії Україні наразі еквівалентна більш ніж одному відсотку її валового внутрішнього продукту. Це більше, ніж будь-яка інша країна з точки зору розміру її економіки.

***Коментар:** Перекладала я більше, ніж 2,5 години. Тексти були і справді важкими для мене. Вони насичені іменами, написання яких треба ретельно перевіряти. Також є багато аббревіатур, деякі з них я так і не змогла перекласти (OMENT, DANS). Також є власні назви, які я вирішила залишити в оригіналі і не*

*транслітерувати їх. Я довго думала над тим, чи написати грузинського чи сакартвельського порту. Враховуючи ситуацію зараз у цій країні, я б обрала «сакартвельського», але я думаю, що це поки не офіційна назва тому варто сказати «грузинського». Ще в мене виникло питання до слова «брандмауер», адже я не була знайома з цим терміном, а в інтернеті є не одне пояснення, тому це залишилось відкритим питанням для мене. Було багато незнайомих лексики, яку я перевіряла в контекстуальному онлайн словнику *Reverso Context*. Також, коли я не могла нормально сформулювати речення з окремих слів, я використовувала онлайн перекладач *Deerl*. Я вирішила не перекладати назви партій за виключенням одної «Консервативна народна партія Естонії». Також виникли певні труднощі у зв'язку з тим, що я не зовсім знайома з партійною чи політичною системою Естонії, тому не впевнена в перекладі деяких речень, у яких йдеться про «місця» в парламенті.*